NEDERLANDSCHE LIEDEREN

DOOR

J. H. SCHELTEMA

NEDERLANDSCHE LIEDEREN

UIT VROEGEREN TIJD,

UITGEGEVEN

DOOR

J. H. SCHELTEMA.

LEIDEN. — E. J. BRILL.
1885.

Aan

DE NEDERLANDSCHE MUZE

gewijd.

„O kus! o soete kus, van sulck een schoonen mond!"

J. J. STARTER.

RONDEEL.

---

t Za, voegje by de bak,
O Amstels grage Smullen!
Men schaft Zang', Rijm, en Quak,
t Za, voegje by de bak.
Hoor, of hier iets ontbrak,
Men zal u weêr gaan vullen
Een beter Schotel strak.
t Za, voegje by de bak,
Doorsnuffeld deze prullen.

WILLEM SCHELLINCKS.

VOORREDE.

Wanneer men ten onzent uit belangstelling zoekt naar een bundel Liederen van vroegeren tijd, door welke men zich eenig begrip zou kunnen vormen van hetgeen in ons land op het gebied van het Lied werd voortgebracht, dan ondervindt men in menig opzicht teleurstelling. Ik zal zeggen waarom.

Een lied in zijn volkomen vorm onderstelt eene compositie, waarbij woorden en melodie als 't ware tot een onscheidbaar geheel zijn samengesmolten: de woorden van een lied zijn op zichzelf beschouwd een gedicht, en de melodie alleen genomen maakt geen lied uit. Dit is zóó waar en zóó eenvoudig, dat het overbodig schijnt er nog op te wijzen.

Toch hebben de meeste letterkundigen (de heeren Alberdingk Thijm maken hierop eene uitzondering) daarvoor geen oog, of beter gezegd geen oor gehad. Hunne aandacht was zoo eenzijdig gericht op het litterarisch bestanddeel van het Lied, dat zij, de melodieën weglatende, zich ook niet meer bekreunden over de „stemme", die voor den zang weleer er boven stond aangegeven.

Wat verder tot wrevel stemt, is de ervaring, dat met den tekst ook al zeer eigenmachtig werd gehandeld. Gedreven door de zucht om het origineel te verbeteren, of voor onzen tijd pasklaar te maken, werd de spelling veranderd, een woord gewijzigd, een zin omgezet, een of meer coupletten weggelaten en zoo voort.

Wenscht men te weten uit welke bron de verzamelaar heeft geput, dan is de aanwijzing veelal zoo onbestemd of onnauwkeurig, dat aan onderzoek niet valt te denken.

Deze opmerkingen gelden in de eerste plaats het in 1828 verschenen werk van mr. J. C. W. le Jeune, Letterkundig overzigt

en proeven van de Nederlandsche volkszangen sedert de XVde eeuw, dat, den tijd der uitgave in aanmerking genomen, als eerste bijdrage niet gering mag worden geschat. Bevreemding wekt het, dat op het geruimen tijd later (2de druk in 1851) verschenen Nederlandsch Liedeboek van dr. J. van Vloten, toen door buitenlanders reeds zooveel voor het Nederlandsche Lied was tot stand gebracht, dezelfde opmerkingen van toepassing zijn.

Vijf jaren na de verschijning van le Jeune's boek zag in Duitschland de bundel Holländische Volkslieder van H. Hoffmann von Fallersleben het licht, welke in 1856 opnieuw, veel vermeerderd, werd uitgegeven. Hoffmann bepaalde zich in hoofdzaak tot liederen uit de middeleeuwen, die hij echter zonder melodieën afdrukte. Het eerste werk dat hierop, en wel in België, volgde, was een groote stap voorwaarts in de goede richting, wijl daarin de aandacht ook aan de melodie werd gewijd; 't was de verzameling Oude Vlaamsche Liederen, bijeengebracht door J. F. Willems en in druk bezorgd door F. A. Snellaert.

Waren van duitsche zijde gegronde aanmerkingen gemaakt op den arbeid van Mr. le Jeune, thans werden van fransche zijde bedenkingen geopperd tegen hetgeen de heer Willems (Snellaert) had verricht. En werkelijk laat de betrouwbaarheid van den woordentekst dikwerf veel te wenschen over; doch de heer E. de Coussemaker, te Hazebroek in Frankrijk, kwam meer bepaald in verzet tegen sommige melodie-opgaven, waarvan hij de reden der „verminkingen" niet bevroedde.

De heer de Coussemaker, die als muziekkenner een goeden naam bezit, liet zich verder niet onbetuigd en verraste in 1856 het letterkundig publiek in ons vaderland met zijn fraaien bundel Chants populaires des Flamands de France, liederen bevattende, die meerendeels uit den mond des volks waren opgevangen.

Zijn voorbeeld werd in 1879 op waardige wijze gevolgd door de heeren A. Lootens en J. M. E. Feys met hunne kostbare uitgave van Chants populaires flamands avec les airs notés et poésies populaires diverses recueillis à Bruges, eene uitgave zoo keurig, dat ik het betreur in Nederland geen liederbundel te kunnen aanwijzen, die daarmede is te vergelijken.

Hiermede meen ik in hoofdtrekken te hebben doen uitkomen, wat er tot dusverre voor de oude Nederlandsche Liederen werd gedaan; wie er een goed overzicht van wil hebben, leze daarover na „Een woord vooraf", door den heer G. Kalff geplaatst als inleiding tot zijn boek: Het Lied in de Middeleeuwen. Daaruit blijkt, dat tegen het weinige door Noord-Nederlanders verricht, veel overstaat, dat in het buitenland, vooral in Duitschland, voor onze vaderlandsche liederen werd tot stand gebracht.

Een eigenaardig verschijnsel is het, dat alle verzamelaars eene bizondere liefde voor de middeleeuwsche liederen koesteren, waarvan de reden ongetwijfeld moet gezocht worden in hunne ongekunstelde, naïeve schoonheid, waardoor ze den tijd hebben getrotseerd en nog steeds in staat zijn door een woord, een wending, een weerklank uit het hart, de fijnste snaren van het gemoed te roeren.

Bij het zoeken naar overoude liederen en melodieën heb ik ervaren, dat het ontwikkeld publiek in de dagen van het Gemeenebest zóó beslist den rug had toegekeerd aan de zangen der middeleeuwen, dat daarvan nog maar alleen sporen waren aan te treffen in aloude, toen nog in de herinnering levende melodieën, waarop nieuwe liederen werden gedicht.

Gaande weg heb ik toen de hierachtervolgende liederen verzameld, welke ik van genoegzaam belang achtte om tot een bundel vereenigd in druk te geven, in de hoop in staat te zullen zijn later een bundel liederen van ouder dagteekening te doen volgen. Tot mijn leedwezen ontbreken mij nog vele melodieën, die ik ondanks alle daartoe aangewende pogingen niet heb kunnen opsporen. Vooral van de drinkliederen schijnen onze voorvaders de wijzen te goed van buiten te hebben gekend, dan dat het noodig zou zijn geweest die nog in de liederbundels te doen drukken. De bewerking van het Luitboek van Thysius door den hoogleeraar J. P. N. Land, de nasporingen van de Vereeniging ter bevordering van Nederlands muziekgeschiedenis en dergelijke kunstlievende pogingen, meer zullen voorzeker veel aan 't licht brengen, dat thans nog in het verborgene rust.

Van proeven te geven van historische liederen heb ik mij ont-

houden; alleen een viertal liederen ter eere van vorsten uit het Huis van Oranje meende ik te moeten laten voorafgaan.

Voor R. K. kerkliederen raadplege men de Oude en Nieuwe Kerstliederen in 1864 uitgegeven door de heeren J. A. en L. J. Alberdingk Thijm. N°. IX—XIII in deze verzameling behooren tot die liederen, waarvan de heeren Thijm in hun werk zeggen: „Inzonderheid zien wij in den loop der XVIIde eeuw eene liedersoort opkomen, die bij voorkeur door de Paters Jezuïeten schijnt beoefend te zijn; het is de Pastorale of het Herdersliedeken; en hoezeer men er de diepe gevoelsbewogenheid der oudere liederen in mist, valt het niet te ontkennen, dat in dit vak, toen ter tijd juweeltjens zijn geleverd."

De medegedeelden zijn, meen ik, in hun soort inderdaad keurig; maar uit den aard der zaak vervielen deze gewijde herder-tafereeltjes zeer licht tot platheden als de volgenden, voorkomende in: Den singende Swaen:

TYTER. Ick wou wel om een deuyt
Dat ick hier hadt mijn Fleuyt,
Ach! dat ick die nu 't huys liet staen.
Och Cloris loopt toch ras,
En haelt ze uyt mijn tas;
Dan sullen flucxs wy heenen gaen.

of wel:

Ach! hoe killen uwe handtjes,
Ick sie hier noch vuyr noch vlam:
Och had ick nu bonte wantjes,
Ick schonck U die, soete Lam!

De liederen voorkomende onder N°. XIV—XVI zijn ontleend aan eene verzameling, welke bij de leden der Oud-Bisschoppelijke Cleresie (Oud-Roomschen) bekend staat onder den naam van „Stukjesboek". Deze gezangen worden nog heden gebruikt bij de godsdienstoefening in de verspreide gemeenten van dat kerkgenootschap.

Ik heb gemeend bizonder de aandacht te mogen vestigen op de liederen van Kamphuyzen, dien martelaar voor zijne vrijzinnige denkbeelden.

Aan de verschillende proeven van muzikale lezing der melodie van „Het daghet in den Oosten" bij N⁰. XXXIII ontbreekt nog eene, die voorkomt in: Geertruide van Oosten, van J. A. Alberdingk Thijm (Amsterdam, C. L. van Langenhuijsen. 1855), alsmede de zeer belangrijke melodie-opgave in Kamphuyzens Stichtelijke Rijmen, verschenen bij Korn. van der Sys te Amsterdam in 1747, bladzijde 132, welke als „stem" wordt aangegeven in de uitgave bij Abr. Andriesz. te Dordrecht in 1660. De lezing van den ouden muziektekst door den heer de Coussemaker meen ik, op verschillende gronden, als de juiste te mogen beschouwen. De jongere vorm der melodie onderscheidt zich vooral van den ouderen vorm door het gewijzigd tempo en de bekende repetities.

N⁰. XXXIX is een merkwaardig staaltje van coöperatie op poëtisch gebied. Hoe is deze Knipzang ontstaan? In van Lenneps uitgave van Vondels Werken zocht ik vergeefs naar eenige inlichting dienaangaande.

Eene andere vraag: wie is Veerder, de auteur van N⁰. XLI? Geen der andere aldus onderteekende gedichten, die mij onder de oogen kwamen, staat op dezelfde hoogte als dit fraaie Lied. Zou 't Cornelia van der Veer, de vriendin van Catherina Questiers, kunnen zijn, wier kenspreuk was: Ik tragt Veerder?

Wederom eene vraag. Wat is eene Carileen? De oorsprong der benaming blijkt genoegzaam uit den inhoud van het eerste Lied dier Suite; maar hoe is deze serie ontstaan, behooren er nog meer nummers toe, zijn de melodieën, die blijkbaar zeer in den smaak vielen, origineel of uit den vreemde afkomstig? Er worden er hier vier meegedeeld, nog eene vijfde Carileen heb ik aangetroffen in Christelyke Plicht-rymen, van Cornelis de Leeuw (zie in de Lijst N⁰. 229).

De zangwijze van het Lied N⁰. LXXV: „Voor Climene" moet voorkomen in een zoogenaamd geschreven Airtjes- of Aria'sboek, van 1795—99 met gegraveerden titel uitgegeven te Haarlem bij

Johannes Met, in de Lange Bagijnestraat. Wie kan mij aan dat boek helpen?

Bij het Lied voorkomende onder N°. LXXXVII hebben de heeren Lootens en Feys in hunnen bundel gevoegd: Voir la Fontaine. Les oies du frère Philippe — onder mijnen afdruk zou ik willen plaatsen: Zie Boccaccio; want in de „Aardige en vermakelijke historien van Bocatius, den Florentyner", te Keulen bij Jacobus Gaillard zonder jaartal verschenen, leest men op bladzijde 343 van het eerste deel aan het slot der 29ste historie het volgende: „— Terwyl hy (de Jongman) dus midden in zyn vragen was, en als verrukt stond over zo vele fraaije zaken, die hy van zyn leven nog niet gezien had, kreeg hy een gezelschap van jonge Juffers in 't oog, die zeer sierelijk en bevallig opgetooit waren, en van eene bruiloft quamen. Hy had die zo dra niet aanschouwt, of alle de anderen voorwerpen hadden geen meer vat op hem, en hy vroeg aan zynen vader wat dat was, met eene innerlyke ontroering, die den ouden Man al eenigsints verlegen begon te maken, kyk daar niet naar, myn Zoon, antwoordde de Vader, dat zyn zeer gevaarlyke dingen. Maar, hoe worden die dingen toch genoemt? hernam de Jongman. Dat zyn Ganzen, myn Zoon, zy de Vader.

De Jongeling ongemeen veel behagen in 't zien van deze Ganzen scheppende, ook zodanig dat zyn Gezicht daar niet van afweek, verzocht zynen Vader dat hy geliefde te maken dat hy een van die Gansjes kreeg. Neem toch zulke malle gedachten in uw hooft niet, myn Zoon, antwoordde de Vader met de grootste verwondering: dat zyn maar lelyke dingen. Maar Vader, hernam de Jongman, zien lelyke dingen 'er zo uit? my dunkt, dat ik noch nooit iets gezien heb dat zo schoon en beminnelyk is. Ei Vader lief, ik bid u, laat ons zo een Gansje mede in ons bosch nemen: ik wil 'er wel oppassen, want ik heb 'er groten zin in. De Vader ondervond toen dat de Natuur meer vermogen heeft dan de opvoeding, en had berouw dat hy zynen Zoon bloot gestelt had voor eene verzoekinge, daar alle zyne zorgvuldigheit denzelven niet van had kunnen bevryden."

In N°. LXXVIII komen de bekende regels voor welke door

Troost zijn geschreven in het liedboek der herderinne op de fraaie teekening, welke, in 1868 voor de som van *f* 30 in publieke auctie aangekocht door wijlen dr. de Ridder te Utrecht, thans aanwezig is in het Museum op het Mauritshuis.

In Amsterdam was, en is wellicht nog, zeer bekend het lied voorkomende onder N⁰. CXIV en CXV. Men is 't er over eens, dat het betrekking heeft op een politiek personage, naar men wil op Cromwell. Wellicht is 't eene navolging van een engelsch hekeldicht, dat, indien dit zoo is, nog wel zal terug te vinden zijn.

Het kinderlied voorkomende onder N⁰. CXVIII behoort tot die liederen, welke ik reeds aan moeders schoot hoorde zingen. De woorden zijn aangevuld naar den tekst door Snellaert medegedeeld. Bij de Coussemaker treft men een paar varianten aan. Dit lied moet reeds van oudsher hier zijn bekend geweest, blijkens een zeer bedorven tekst te vinden in: Het speelschuytje met vrolyke naaymeisjes, in 1751 uitgegeven te 's Gravenhage. 't Vangt daar aldus aan:

> 's Avonds in een klaer maene schijn,
> Steekt mijn de meid in 't venster mijn,
> Maene schijn venster mijn Wagenaer is,
> Dat is de Vogel en dat is de Vis die bedriegelijk is, enz.

Bij dit lied behoort een zeil, waarop de voorwerpen staan afgebeeld, welke onder het zingen met een stokje worden aangewezen.

Het liedje van Plompertje zal wel van zeer ouden datum zijn. Heden is het niet alleen nog bekend in het noorden van Frankrijk, maar ook in het gedeelte van de Rijnlanden, dat voorheen tot Gelderland behoorde, wordt „Plompert on sin Wieveke" nog gezongen. In ons land moet Plompertje reeds minstens twee en eene halve eeuw het burgerrecht hebben bezeten, want in: Het Otterken, een boekje in 1628 te Haarlem bij Vincent Casteleyn van de pers gekomen, staat op bladzijde 49 als wijze opgegeven: Plompert en zijn Wijveken.

Het Patertje mocht niet ontbreken, en ik achtte 't noodig de Geschiedenis van de gebroken brug ongeschonden weer te geven,

nu ik deze in Snellaerts Oude en Nieuwe Liedjes heb aangetroffen in zulk een verminkten toestand, dat er niet meer dan twee regels van zijn overgebleven. Bij een volgenden druk dier Liedjes hoop ik het daarin in zijn volkomen vorm aan te treffen.

De uitvoerige opgaven van de titels der op de „Koninklijke Bibliotheek" aanwezige liedboekjes, met de daaraan toegevoegde registers, zullen hoop ik velen van goeden dienst zijn bij hunne navorschingen op dit gebied. Ik achtte het van belang de door mij gebruikte bronnen nauwkeurig te beschrijven en meende naast de dichters ook mijne aandacht te moeten schenken aan de kunstenaars, drukkers en uitgevers, die hebben medegewerkt aan het in het licht geven en verspreiden der vruchten van 's dichters talent.

Aan den heer F. Buitenrust Hettema te Zwolle heb ik de mededeeling te danken, dat zich óók op de Bibliotheek te Groningen een druk der Souterliedekens bevindt, die aan de ijverige nasporingen van Philipp Wackernagel is ontgaan. Op den titel van dien druk staat eene ovale houtsnede voorstellende ter linkerzijde David knielende, ter rechterzijde vóór hem de harp; daar boven een engel in de wolken, waarnaar David staart. De engel heeft een doodshoofd vòòr zich, en een zwaard en een geesel in de hand. Het adres luidt: Eerst t'Hantwerpen by Symon Kock. | Ende nu wederom herdruct tot Amsterdā | by Claes Jacobsz Paets, woonende in de war- | moesstraet, int vergulde A. B. C. | Anno M.DC.XIII.

Ik mag niet verzuimen hier te wijzen op hetgeen elders door de beschaafde vrouw werd verricht om de taak der verzamelaars van oude liederen te verlichten; 't zijn voorbeelden die wellicht tot navolging zullen opwekken. Zoo betuigt de heer Snellaert, in het voorbericht van de Oude en Nieuwe Liedjes, zijnen dank „bijzonderlijk aan de jonge jufvrouwen Loveling, de twee zoo zedige als bevallige dichteressen die, na den text van menig lied in de omstreken van Nevele, hare geboorteplaats, te hebben opgeschreven, de goedheid hadden ons in de woningen te begeleiden, waar wij uit den mond van een paar oude vrouwen de benoodigde melodiën opschreven."

Dr. Alex. Reifferscheid, die met groote zorg in 1879 de „Westfälische Volkslieder in Wort und Weise" in 't licht gaf, droeg zijn boek op aan de nagedachtenis van de Freifrau Anna von Arnswaldt, geb. Freiin von Haxthausen — „sie hatte ein besonderes Geschick zum Sammeln von Liedern und Märchen." — Hare zuster schreef omtrent haar aan de gebroeders Grimm: „Die Anna ist ein wahres Glückskind, sie fischt uns alles vorweg, ich habe schon oft gedacht, das mag wol in ihrem Gesichte liegen, denn wo sie sich nur hinwendet, erzählen ihr die Leute viel lieber als uns."

In het „Avant-Propos" door de heeren Lootens en Feys voor hun werk geplaatst, komt de volgende merkwaardige mededeeling voor: „Les pièces qui composent ce volume nous ont été transmises presque en totalité par une seule personne. Elles forment ce qu'on pourrait appeler le répertoire d'une dame de la bonne bourgeoisie de Bruges. Cette dame d'une intelligence remarquable, douée d'une excellente mémoire, possédant le sentiment de la mélodie et du rhythme, avec un goût prononcé pour les chansons, a su retenir à peu près tout ce qu'elle a entendu. Née à Bruges en 1795 de parents brugeois, elle a conservé dans son souvenir tous les morceaux que, dans son enfance, chantaient son père et sa mère, et ceux qui étaient sans cesse répétés dans les écoles dentellières."

Herhaalde malen verklaart de heer de Coussemaker, dat eene oude melodie door hem uit vrouwenmond werd opgevangen. Zoo o. a. bij: Daer kwamen dry koningen met een ster!: „Nous avons recueilli cette chanson, paroles et mélodie, de la bouche d'une femme fort âgée de Dunkerque;" — bij: Daer was een kwezeltje,: „Cette chanson nous a été dictée, texte et mélodie, par une dévote!"

Op gelijke wijze werd de componist van ons Volkslied in staat gesteld, nu bijkans eene halve eeuw geleden, eene verzameling Liedjes in 't licht te geven, welke hem door eene aanverwante waren voorgezongen. [1])

---

[1]) 21 Zangwijzen van Oude en Nieuwere Hollandsche Liederen en Liedjes,

In ons land, waar eene Wallis de pen, eene Wally Moes het penseel voert, zal ook wel een „wahres Glückskind" te vinden zijn, dat aan bedeesde lippen een oud liedeken weet te ontlokken.

Ik kan mij niet onthouden ten slotte nog eene enkele opmerking te maken. De heer Snellaert heeft beweerd, dat „de byzonderheid van onverstaenbare woorden uit te galmen behoort tot een hoofdgebrek in onzen landaerd", — en dit kan ik niet toegeven. Die opmerking werd door hem gemaakt naar aanleiding van het refrein voorkomende bij N°. 110 van de Oude Vlaemsche Liederen, als:

> Daer reed een heer met zijn dienstknecht, Santio
> Het smalle pad en de breede weg,
> Nu weder de kneder de koorde, Sante, jante, iko,
> Kante ko de kandelaer de isio.

Zoo komt dit Lied voor in „De marsdrager", te Amsterdam bij Joannes Kannewet in 1754 uitgegeven, en is daaruit ook door Hoffmann von Fallersleben overgenomen. Die tekst is dus niet oud, en bij eene oppervlakkige kennisneming rijst terstond het vermoeden, dat hij niet zuiver kan zijn. Thans heeft de heer Kalff, op bladzijde 379 van zijn meergenoemd belangrijk werk, eene oude tekstopgave van dit lied medegedeeld, waarvan het eerste couplet luidt als volgt: [1])

> Het reedt een Heer met zijn Schiltknecht
> Het reedt enz.

---

voor de Piano-forte gezet door J. W. Wilms. Te Amsterdam, bij Theune & C°. (Thans in eigendom overgegaan aan de firma Brix von Wahlberg.)

[1]) Uit: Haerlems Oudt Liedt-Boeck, Inhoudende Veele Historiale ende amoureuse Liedekens: Oock Taefel, Bruyloft ende Scheydt-Liedekens. Tot Haerlem. Gedruckt by Vincent Casteleyn, Boeckdrucker opde Marckt, inde Druckery. — Zonder jaartal; met eene houtsnede, het wapen van Haarlem, op den titel, en vele houtsneden tusschen den tekst. Eigendom van dr. C. Ekama te Haarlem.

Al langes der Heyden, smal isser de wegh
Jae smal isser de wegh.

Hiermede is de bewering van dr. Snellaert afdoende weerlegd, voor zoover die gegrond was op het onverstaanbaar refrein van bovenstaand lied, ofschoon ik gaarne toestem, dat nog niet is verklaard, hoe dit lied op zoo zonderlinge wijze is verbasterd. De poging van le Jeune om er helderheid in te brengen, was mijns inziens nog zoo verkeerd niet, want de vreemde klanken van het refrein wettigen wel het vermoeden, dat het van een Latijnsch kerklied afkomstig zou zijn. Hoe dit ook zij, ik durf beweren, dat de refreinen der Nederlandsche liederen in den regel een volkomen verstaanbaren zin hebben en dat men er naar zoeken moet om in die liederen regels te vinden, die geen gezonden zin opleveren. Uitbundige, uitgelatene refreinen, zooals die bij onze duitsche buren bekend zijn, stemmen trouwens niet overeen met onzen landaard en komen daarom in onze Liederen slechts bij uitzondering voor. Mij althans is geen Lied bekend, dat vergeleken kan worden bij dergelijken als de beide volgenden:

Es kam ein Bauer aus Lappeland,
Kiddelafupp,
Der hat einen Esel an der Hand,
Kiddelafuppfuppfupp, mein Kiddelkiddelafupp.

en:

Oet woar öns ene riecke Holfters Jong,
Deä hat geen Püske Hoar an de Mull,
Deä Schnurr wollt öm net waaasse
Deä Schnurr, deä schnischnaschnischnarschnurrschnurrschnurr
Tratritrallalalalalalalalalalalala.

Een woord van oprechten dank voor den bijstand mij van verschillende zijden verleend, moge hier zijne plaats vinden;

In ons land, waar eene
nseel voert, zal ook we
n, dat aan bedeesde
ken.

Ik kan mij niet ontho
ng te maken. De he
nderheid van onvers
een hoofdgebrek in
egeven. Die opmerkin
n het refrein voork
he Liederen, als:

> Daer reed ee
> Het smalle
> Nu weder
> Kante ko

Zoo komt dit
ij Joannes Kan
Hoffmann von
oud, en bij ee
ermoeden, da
Kalff, op blad
eene oude teks
eerste couplet:
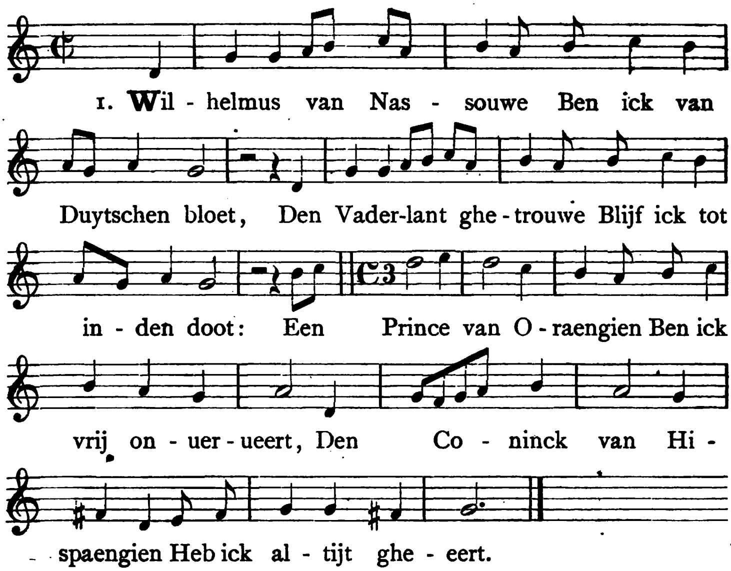
> Het reed
> Het ree

I.

Een nieu Christelick Liedt

GEMAECT TER EEREN DES DOORLUCHTIGSTĒ HEERĒ, HEERE WILHELMUS PRINCE VAN ORAENGIEN, GRAUE VAN NASSOU, PATRIS PATRIAE, MYNĒ G. FORSTEN EN̄ HEERĒ. WAER VAN DEEERSTE CAPITAEL LETTEREN VAN ELCK VEERS, SYNER F. G. NAME METBRENGĒ.

Na de wijze van: *Chartres* [1]).

1) Elders staat: *Charles.*

2. In Godes vrees te leuen
Heb ick altijt betracht,
Daerom ben ick verdreuen
Om Landt om Luyd ghebracht:
Maer Godt sal my regeren
Als een goed Instrument,
Dat ick sal wederkeeren
In mijnen Regiment.

3. Lijdt v mijn Ondersaten
Die oprecht zijn van aert,
Godt zal v niet verlaten
Al zijt ghy nv beswaert:
Die vroom begheert te leuen
Bidt Godt nacht ende dach,
Dat hy my cracht wil gheuen
Dat ick v helpen mach.

4. Lijf en goet al te samen
Heb ick v niet verschoont,
Mijn Broeders hooch van Namen
Hebbent v oock vertoont:
Graef Adolff is ghebleuen
In Vrieslandt inden Slach,
Sijn Siel int eewich Leuen
Verwacht den Jongsten dach.

5. Edel en Hooch gheboren
Van Keyserlicken Stam:
Een Vorst des Rijcks vercoren
Als een vroom Christen Man,
Voor Godes Woort ghepreesen
Heb ick vrij onuersaecht,
Als een Helt sonder vreesen
Mijn Edel bloet ghewaecht.

6. **M**ijn Schilt ende betrouwen
Sijt ghy, O Godt mijn Heer,
Op v soo wil ick bouwen
Verlaet my nemmermeer:
Dat ick doch vroom mach blijuen
V dienaer taller stondt,
Die Tyranny verdrijuen,
Die my mijn hert doorwondt.

7. **V**an al die my beswaren,
End mijn Veruolghers zijn,
Mijn Godt wilt doch bewaren
Den trouwen dienaer dijn:
Dat sy my niet verrasschen
In haren boosen moet,
Haer handen niet en wasschen
In mijn onschuldigh bloet.

8. **A**ls Dauid moeste vluchten
Voor Saul den Tyran:
Soo heb ick moeten suchten
Met menich Edelman:
Maer Godt heeft hem verheuen,
Verlost wt alder noot,
Een Coninckrijck ghegheuen.
In Israel seer groot.

9. **N**a tsuer sal ick ontfanghen
Van Godt mijn Heer dat soet,
Daer na so doet verlanghen
Mijn Vorstelick ghemoet,
Dat is dat ick mach steruen
Met eeren in dat Velt,
Een eewich Rijck verweruen
Als een ghetrouwe Helt.

10. Niet doet my meer erbarmen
In mijnen wederspoet,
Dan datmen siet verarmen
Des Conincks Landen goet,
Dat v de Spaengiaerts crencken
O Edel Neerlandt soet.
Als ick daer aen ghedencke
Mijn Edel hert dat bloet.

11. Als een Prins op gheseten
Met mijner Heyres cracht,
Vanden Tyran vermeten
Heb ick den Slach verwacht,
Die by Maestricht begrauen
Bevreesde mijn ghewelt,
Mijn Ruyters sachmen drauen
Seer moedich door dat Velt.

12. Soo het den wil des Heeren
Op die tijt had gheweest,
Had ick gheern willen keeren
Van v dit swaer tempeest:
Maer de Heer van hier bouen
Die alle dinck regeert,
Die men altijt moet louen
En heeftet niet begheert.

13. Seer Prinslick [1]) was ghedreuen
Mijn Princelick ghemoet,
Stantuastich is gebleuen
Mijn hert in teghenspoet,
Den Heer heb ick ghebeden
Van mijnes herten gront,

---

[1]) Lees: Christlick.

Dat hy mijn saeck wil reden,
Mijn onschult doen bekant.

14. **O**orlof mijn arme Schapen
Die zijt in grooten noot,
V Herder zal niet slapen
Al zijt ghy nv verstroyt:
Tot Godt wilt v begheuen,
Sijn heylsaem Woórt neemt aen,
Als vrome Christen leuen,
Tsal hier haest zijn ghedaen.

15. **V**oor Godt wil ick belijden
End zijner grooter Macht
Dat ick tot gheenen tijden
Den Coninck heb veracht:
Dan dat ick Godt den Heere
Der hoochster Maiesteyt,
Heb moeten obedieren,
Inder gherechticheyt.

(Uit: *Een nieu Geusen Lieden Boecxken*, uitgave van 1581, volgens opgave van Mr. Js. Scheltema, Gesch. en letterk. mengelwerk III, 3e Stuk blz. 176.

De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landtsche gedenck-clanck.* Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uitgever). 1626. Bladzijde 46. [Ter Bibliotheek van de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leiden.]

II.

EEN NIEU LIEDEKEN

TOT LOFF ZIJNDER PRINCELIJCKER EXCEL. MAURITIUS DE NASSOU.

Op de wyse: *Comt al tot my.*

1584.

1. Mauritius reyn, Edel Princelijck greyn
Van Oraengien, Graef van Nassouwen,
Gesproten pleyn, wt Duytschen stam certeyn
Ghy strijdt voor u Vaders lant getrouwe,
Ons God wil u behouwen cloeck en victorieus.
Die u willen benouwen
Met vals practijken beus
Door haer aenslaghen zwaer,
Edel Graef Mauritius preus,
Vroom als een Reus,
Dit is u geschoncken heus,
Tot een Nieuw Jaer.

2. Als een vroom Helt, Zijt ghy altijt vermelt,
En waecht u jonck lijf en leven,
Den Vyant ghy quelt, En slaet hem wt het Velt,
Veel verjaecht, en oock verdreven:
Ons God wil u voort gheven, voorspoet tot aldertijt,
En laet u daerbeneven
Met rust en vrede leven,
Tot t' ghemeen Lants proffijt,

Wenschen wy allegaer,
Hierin dit krijt, looft God met vlijt,
Edel Graeff Mauritius subijt,
Int Nieuwe Jaer.

3. Ws Vaders lant, heerlijck en triumphant,
Bloeyt nu schoon en seer voorspoedich,
Als den Diamant uit gout aen elcken kant,
Door rijckdom seer overvloedich,
God wil u behoedich, nu en t'alder tijt zijn,
En maken u bevroedich,
Met zijn Wijsheyt seer goedich,
Als een goet Harder fijn,
Voor ons schaepkens allegaer,
Op dit termijn, wilt vrolijck zijn,
Edel Graef Mauritius devijn,
Int Nieuwe Jaer.

4. In voorspoet seer, looft God als een goet Heer
Die u hout cloeck en stout int strijden,
Int vervolch en keer, verschrickt daerom niet seer
Maer bidt hem sonder vermijden,
Hy sal u int lyden, verhooren haestelick wel,
Die vroom door Godts woord stryden
Soo 't bleeck aen Israel:
Door Gedeons cleyne schaer,
Maer dit Exempel, spoort met opstel,
Edel Graeff Mauritius snel,
Int Nieuwe Jaer.

PRINCE.

5. Prince goet greyn, Edel Mauritius reyn,
Wt den huyse van Nassouwen,
Ghy zyt certeyn, Ons toevlucht nu alleyn,
Naest God op dy wy bouwen,
Vast op hem betrouwen, zijn Excellency wijt
Helpt ons wt t' benouwen,
Brenght ons Vyant in rouwen
Soot blijckt ghenoech subijt,
Altyt int openbaer,
Met groot jolijt, prijst Godt in tijt,
Edel Graef Mauritius verblijt:
Int Nieuwe Jaer.

Uit: *'t Nieu Geusen Liet Boeck.* Te Amsterdam, bij Gerrit van Breugel. 1616. Tweede deel, bladzijde 42.

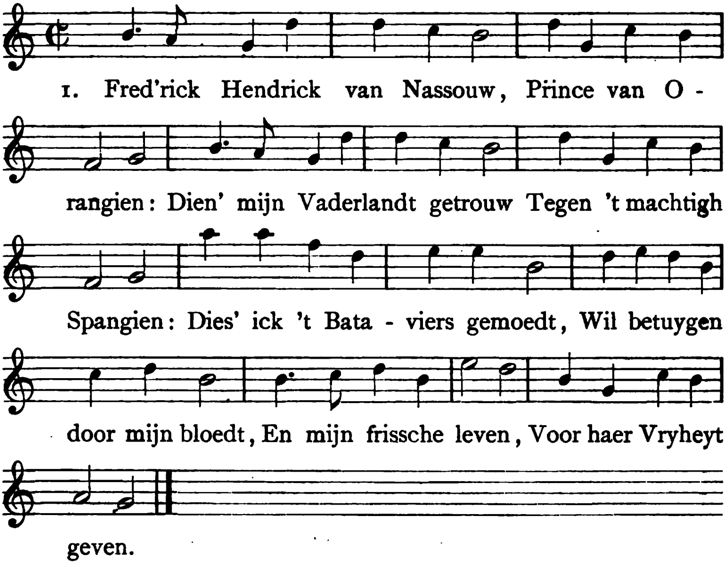
III.

PRINCE-LIEDT.

AEN DE EDELE BATAVIEREN.

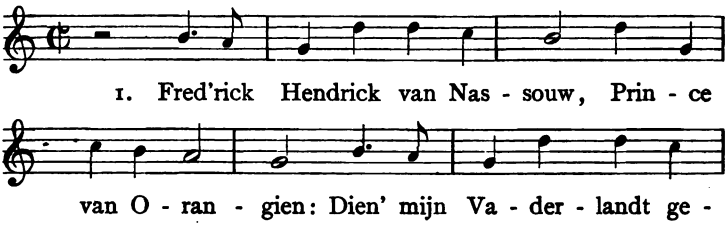
Frederick heeft Grol de Stadt,
In vier weken afgemat,
En in 't oog van 's Konings macht,
In der Staten Eedt gebracht,
Vlecht dan kranssen van Lauwrier,
En kroont desen Batavier.

Stemme: *Bayse moy ma Janneton*, of: *Galathea geestig dier etc.*
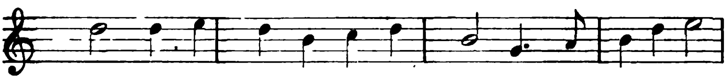

Melodie uit: *D. P. Pers. Bellerophon* Bladzijde 151, bij het liedeken: *De schoone Aretaea, of Deugts Ciersel.*

Stemme: *Baise moy ma etc.*

trouw Tegen 't machtigh Spangien: Dies' ick 't Bataviers ge-

moedt, Wil be - tuygen door mijn bloedt, En mijn frissche le-

ven, Voor haer Vryheyt ge - ven.

Melodie uit: *Den singende Swaen*. Gemaeckt door G. D. S. Te Antwerpen, bij A. Van Brakel. 1664. Bladzijde 95. [In het bezit van den WelEerw. Heer C. H. van Vlooten te 's Gravenhage.]

2. Die my altijdt in het Veldt,
En in zware tochten,
Hebb' voor in de spits gestelt,
Ridderlijck gevochten:
Of ick schoon was jongh en teer,
'k Socht mijn vromigheyt en eer,
In u dienst te leeren,
't Vaderlandt ter eeren.

3. Als ick eerst reedt in den slagh,
Aen mijn Broeders' zijde
Daer betoond' ick als de dagh,
Dat ick socht te strijden,
En dat ick met bus en zwaert,
Onverschrickt en onvervaert,
Wou mijn leven wagen,
In mijn jonge dagen.

4. Krijghs-luy ghy sult tuygen zijn,
Voor mijn vroome daden,
Hoe dat zwarigheydt noch pijn,
Mijn kon overladen:
Hoe dat donder noch geschut,
Heeft mijn dapperheydt gestut,
En hoe vorst noch regen,
Kon mijn Ziel bewegen.

5. Door de vryheyt en Godts woort,
Voor de rust der Vromen,
Ben ick een metale poort,
Niemand hoeft te schromen:
Wie sich voor de wetten stelt,
Dien ben ick een trouwen Helt,
En ick zal hem kroonen,
En met deughd' beloonen.

6. Noch de vyandt, noch de nijdt,
My het hert benouwen,
Want ick midden in den strijdt,
Met een vast betrouwen,
Sie, hoe Godt my uyt gevaer
Heeft verlost soo menigh jaer,
Die my in dees tijden,
Noch wel sal bevrijden.

7. Wildy dat ick voor u tree?
Volgt dan oock mijn gangen;
Want tot onderlinge vree,
Streckt al mijn verlangen.
Burgers, drijft wegh twist en haet,
Die ons Landt soo dapper schaet,
En vlecht al u sinnen,
Met den band van minnen.

8. Ick ben een recht Hollanders hert
In u ziel gebooren,
Och! wat waer 't mijn groote smert,
Soo ghy ginght verlooren:
Mijn Heer Vaders wijse raedt,
En mijns Broeders vroome daedt,
Suldy in mijn wercken,
Trouwelijck bemercken.

9. Vaert doch wel vereenight Landt,
En ghy Heeren Staten,
Strengelt vast des Eendrachts bandt
En wilt d'Ondersaten
Stieren, dat ons driftigh Schip,
Mag door menigh banck en klip,
Door u wijse peylen,
Al 't gevaer ontzeylen.

10. Dan soo sal Godts zegen staen
Als een Hof te bloeyen,
En sal blincken als de Maen,
En in voorspoet groeyen:
Heb' ick dan by u verdient,
Dat ick ben der Landen vriendt,
Vlecht dan oock mijn daden
Aen u Lauwer-bladen.

Uit: D. P. Pers. *Bellerophon*, *of Lust tot wysheyt.* Te Amsterdam, bij Willem van Beaumont. 1669. Bladzijde 224.

IV.

ORANJELIED.

Stem: *Nova.*

1. Komt nu trouwe Batavieren,
   Van ons Vrye Nederlandt,
   Plant nu Vlaggen en Banieren,
   Soo te Water als te Landt,
   Dat den Frank In bedwanck
   Wert gehouwe, Door Nassouwe,
   O die Roos Vol gebroos,
   Sijnen roem wordt eyndeloos.

2. Komt maet Zeeuw hout op van treuren,
   Want den Jongh Orangie Spruyt
   Siet men 't Hooft ten Hemel beuren,
   Yder roept met stemmen uyt,
   Admirael, Generael,
   Is verkoren. d'Hoogh geboren
   Nassous Bloedt, Draeft vol moedt,
   Voor sijn Volck te Paert en Voet.

3. d'Hemel schijnt nu uyt-gelaten,
   Door ons Neerlandt overal,
   Ja op Beurs en Marckt en Straten
   Hoort men niet dan groot geschal,
   Dat den Staet, Wijs van raet,
   Hebben trouwe, 't Huys Nassouwe,
   Weer herstelt, En dees Helt,
   Vaders plaets bekleet te Velt.

4. Utrecht gaet hem vorstlijck eeren,
En de Steden daer rondom,
Al den Treyn der wijse Heeren,
En den gantsche Adeldom,
Hem gestaegh, Nacht en daegh,
Seer tracteren, En staegh eeren,
Gelderlandt, Aen die kant,
Bieden hem gestaegh de handt.

5. Hollant, Zeelant, Vrieslant mede,
Over-Yssels brave Ste'en,
Wenschen al geluck op heden,
Onse Prins vol dapperheen,
Waer men hoort, Rechtevoort,
Yder 't leven, Graegh wil geven,
Als een Helt, Met gewelt
Wil elck met de Prins te Velt.

6. Siet, ô Coningh van Brittanje,
Hoe de Telg van groot Geslacht,
Uwen Neef Prins van Oranje,
Is tot groote Staet gebracht
Blaest sijn Loff, Door u Hoff,
Laet nu brommen, Ketel-Trommen,
Engelandt, Toont bystandt,
Bied Oranjens Prins de handt.

7. Groote Prince van Oranje
Telgh der Bloeden van Nassouw,
Deelgenood van 't Groot Brittanje,
Neef van Brandenburgh getrouw,
't Vriesse Hoff Roemt sijn Loff,
Casimiris Die vol vier is,
Dat u Staet, Door den Raedt,
Tijdt tot tijdt noch hooger gaet.

8. Siet den Staet der wijse Heeren,
In het weeligh 's Graven-haegh,
Om Sijn Hoogheydt daer te eeren,
Na Sijn weerdigheydt gestaegh,
Vorst en Heer, Bied hem Eer,
Laet nu donderen Met verwonderen,
Het Canon, Dat dus Son
Eerst sijn rechte glans begon.

9. Komt Trompetten blaest getrouwe,
Dat de Nijt haer beck nu snoert,
't Is Wilhelmus van Nassouwe
Die de Bijl van 't Leger voert,
Grijpt nu aen Vlagh en Vaen,
Gord oock blyde 't Sweert op zyde,
Treet soo bars, Als een Mars,
Vreest noch kraken noch geknars.

10. O ghy dappre Oorlogs-Helden,
Laet nu swieren Pluym en Veer,
Komt als Leeuwen nu te Velde.
En betracht u Eed en Eer,
Siet Nassouw, Gaet getrouw,
Voor u strijcken, En uyt-kijcken,
Strijd nu vroom, Buyten schroom,
Voor d'opgaend' Orangie-Boom.

11. Doet nu haest den hooghmoed duycken
Van den Fransse dwingelandt
Doet Louijs sijn wiecken fnuycken
Hollants' Leeuw scherpt klau en tant
Om den Frans, d'Eerste dans,
Te doen springen, Fijn te singen,
Dat op 't ent, Sijnen Tent,
In het Leger wordt geschent.

12. Treft nu met bebloede koppen,
Plant den Standaert aen den Rijn,
Laet u Sabel hem soo kloppen,
Voor een proef van Rijnse Wijn,
Neemt hem af, Tot een straf,
Donderbussen, Ondertussen,
't Voeder-vat, 't Rijnse nat,
Ja ontneemt hem mede dat.
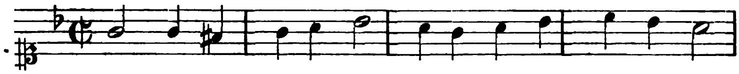
13. Roept dan viva Helden trouwe,
Aan ons Neerlants Generael,
Prins Wilhelmus van Nassouwe,
d'Heeren Staten altemael,
Die alree, Landt en Zee,
Sal regeeren, En vermeeren,
Hollandts Staet, Vroegh en laet
Dat Sijn Roem noch hooger gaet.

14. Komt dan al ghij dappere Helden,
Wilt u Hant aen Sweerden slaen,
Dient getrouw op Zee en Velden
Swaeyt nu Standaert, Vlagh en Vaen
Godt den Heer, Geeft u Eer,
Prijs en Glory, Door Victory,
Roept dan trouw, Man en Vrouw,
Viva Prince van Nassouw!
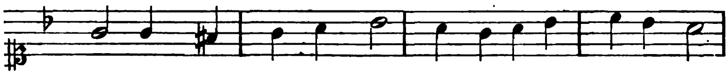
Uit: *Het Haerlems Leeuwerckje.* Te Haarlem, bij Johannes Theunisz. Cas. 1672. Bladz. 37.

V.

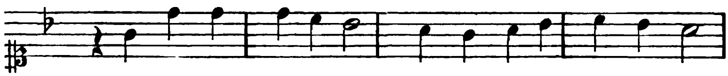
TOT LOF VAN VRIESLANDT.
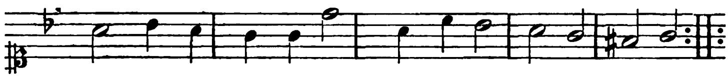

1. O Vrieslandt, soo vol deughden, als ick een landschap weet,
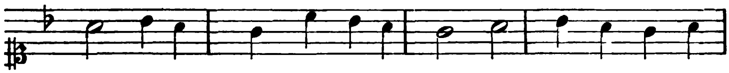

Verciert met duysent vreughden, u bodem is bekleed

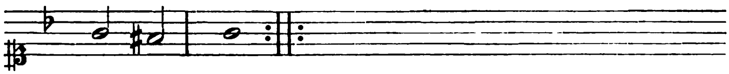
Met Koren - rijcke vel - den, u steden zijn voorsien

Met Wallen en met Hel - den, die wijslijck u ge - bien,

O Friesche Aerd! recht Edel Landt, Die door het Swaert u

Vryheydt wandt.

2. U wel-bebouwde Landen zijn rijckelijck verciert
Met vruchten veelderhande, en gras voor u gediert,
Hetwelck den Heer laet groeyen, so vruchtbaerlijck, dat elck
Sou seggen daer te vloeyen Kaes, Butter, Honigh, Melck.
O Friesche Aerd, etc.

3. Ghy siet u land bolwercken met steden, schanssen sterck.
Van dorpen, torens, kercken, ick uws gelijck niet merck.
In u roem-waerde Wetten ghy van geen reden wijckt,
Ja, als men 't recht sal setten, Athenen ghy gelijckt.
O Friesche Aerd, etc.

4. U grensen die besluyten de dijcken hoogh en vast,
Waer op de zee moet stuyten, geen Koningh u belast:
O Princelijcke Rijcke! gelegen in het Noord,
Wie heeft van uws gelijcke sijn leven oyt gehoord?
O Friesche Aerd, etc.

5. D'Inwoonders heusch van zeden, geneygt tot eer en deugt,
Die hebben inde vreden, en stilheyd haer geneugt:
Den armen goedertieren, barmhertigh, mild, so dat
Geen eeuw heeft in manieren oyt uws gelijck gehadt.
O Friesche Aerd, etc.

6. U Adel, so manhaftigh, als oyt de wereld droegh,
Bewoond het landt eendrachtigh, en send oock wonder vroegh
Haer kinderen ten stryde, die met geweer in d'hand
Te sterven niet en myden, tot dienst van 't Vaderland.
O Friesche Aerd, etc.

7. Noyt schoonder Vrouws-persoonen de blonde zon bescheen,
Als in 't vry Friesland woonen, so wel gesteld van leen,
So rijck van eerbaerheden, so kuysch, so soet van aerd,
So vriendelijck van reden, so statigh noch bedaerd.
O Friesche Aerd, etc.

8. Rijck van geleerde mannen, de Dienaers van Gods woord
Eendrachtigh t'samen-spannen, en brengen vruchten voort,
Die tot geen twisten strecken: maer tot de saligheyd,
En om elck te verwecken tot ware eendrachtigheyd.
O Friesche Aerd, etc.

9. Wie kan u lof verkleynen? de Friesen in een strijd
Verwonnen de Romeynen in Keyser Carels tijd,
Ja sy bestormden Romen, en namen 't in, dat 's meer,
Dies hebben sy bekomen de gulde Vryheyd weer.
O Friesche Aerd, etc.

10. Door haer Manhaftigheden, de Keyser Carel braef,
Hun Vryheyd, en oock mede sijn halve Wapen gaef
Te voeren in haer schilden, met Previlegy, van
Te leven so sy wilden, en soo 't hun best stond an.
O Friesche Aerd, etc.
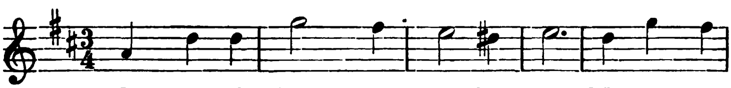
11. O Frieslandt! wilt beschutten u Vryheyd totte doodt,
Laet niemant u onnutten u Previlegien groot,
Wilt u als Mannen weeren, blijft stadigh op 't gebodt
Van u wel-wyse Heeren, maer boven al van Godt.
O Friesche Aerd, recht edel Landt,
Die met het Swaerdt u Vryheydt wandt.

Uit: *Starters Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Hessel Gerritsz. 1621 (?). Bladz. 1.
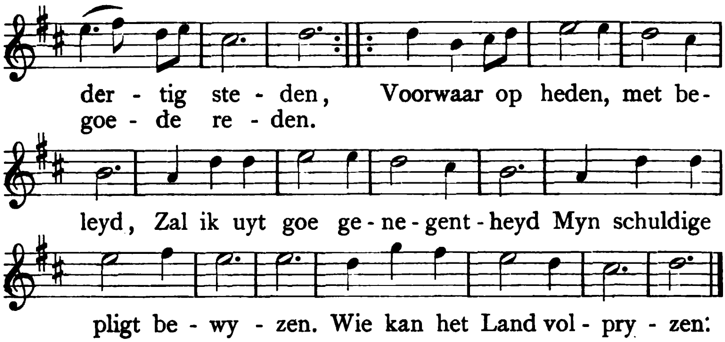
VI.

LOF VAN HOLLAND.

Stem: *Als 't begint.*

1. O! Holland schoon, gy leeft in vreê, Met een-en-
Omringt van Rhyn, Maas en Noordzee; In u zyn

2. Vooreerst uyt Texel, 't Vlie en Maas
Ziet men veel schepen varen,
Voorzien met menig nobel baas
En veelerhande waren.
Zonder bezwaren, zeer verblyd,
Door de bekende waereld wyd,
Ziet men de havens open
Om Hollands waar te koopen.

3. Zeylen Vrankryk en Portugaal aan,
Ook 't wydberoemd Brittanjen;
En by den zwarten Mooriaan,
Italiën en Spanjen.
Brengen oranje-appelen goed,
Zuyker, rosynen, vygen zoet.
Geen land en kan ik noemen
Daar geen Hollanders komen.

4. Ziet! Amsterdam dat is een pronk
Schier van de heele waereld;
Hoewel 't is van een slegte tronk,
Nu is het als bepaereld.
't Gezigt my dwerrelt, daar voorby
Zoo loopt de stroom genaamd het Y.

Amsterdam hoog verheven!
Wie heeft uw lof beschreven?

5. Haarlem schoon en Leyden vry,
Aan Meer en Rhyn gelegen,
De stapel van de wevery
Hebt gy door Godes zegen,
Alhier verkregen; dies ik dwing
Myn tong en zeg: de vreemdeling
Mag vredig by u woonen.
Gy, Holland, spant de kroonen.

6. Delft, Schiedam, Rotterdam en Dort;
Daar woonen veel koopluyden;
Van haar aldaar gehandeld wordt
In West, Noord, Oost en Zuyden.
Brengen veel kruyden, goed van smaak;
Ook wyn en bier tot ons vermaak.
De schepen gaan en keeren,
Uyt en in d'Maas braveeren.

7. Den Briel dient niet vergeten hier,
Het is een schoon landsdouwe.
Goereê, Heusden en Gorcom fier,
Schoonhoven en Tergouwe,
Daar ziet men bouwen menig kaas,
Opregt en goed voor menschen aas.
Vlas, hennep ziet men sleepen,
Op wagens en in schepen.

8. Geertruydenberg, Asperen ziet,
Heukelom en Vyanen,
Ysselsteyn en Leerdam, 't werd bedied;
't Ouwater, 'k moet vermanen,
Brouwt men van granen lekker bier.

Weezop had ik vergeten schier,
Woerden, Naarden en Muyden
Wie kan het al beduyden?

9. Hoorn, Medenblik en Alkmaar,
Monnikendam, Enkhuyzen,
Daar ziet men staag van jaar tot jaar
Varen veel haringbuyzen.
Al door het bruyzen van den vloed
Krygt menig zeeman kleynen moed,
Als Thetys met veel homplen
Haar in den grond komt domplen.

10. Edam voor 't lest en Purmerent
Hier kan een yder bemerken
Eenendertig steden bekend
In 't Graafschap. Wil versterken
O! Heer, Uw kerken met Uw woord,
Laatze opwassen voord en voord,
Den Prins en Heeren Staten,
Als ook ons Magistraten.

11. En wy, als onderdanen vroom,
By haar in stilheyd leven,
Gerust onder ons vygeboom
Door haat noch nyd gedreven,
Elkaar aankleven zeer getrouw,
Afstaan van 't kwaad met groot berouw,
Yvrig in den gebeden:
Wens ik u heyl en vreden.

Vermeld in: *De Navorscher*. Te Amsterdam, bij Frederik Muller. 1850. Eerste deel, bladzijde 70.

Melodie uit: *Oude en Nieuwe Hollantse Boeren Lieties en Contradansen*. Te Amsterdam, bij E. Roger. (zonder jaartal). N°. 320.

VII.

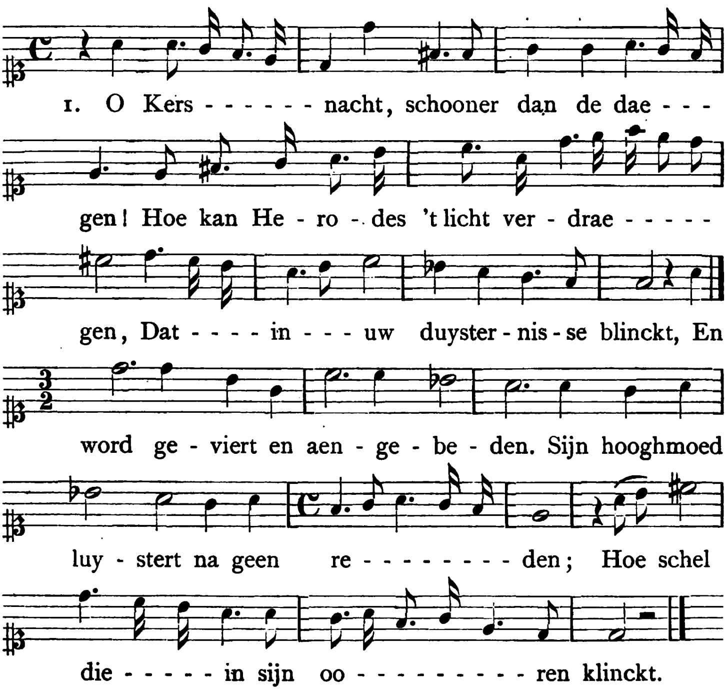
REY VAN KLAERISSEN,

UIT HET TREURSPEL

GYSBRECHT VAN AEMSTEL.

D'ondergangh van sijn stad, en sijn ballingschap.

DERDE BEDRIJF.

2. Hij pooght d'onnoosle te vernielen,
Door 't moorden van onnoosle sielen,
En weckt een stad- en landgeschrey,
In Bethlehem, en op den acker,
En maeckt den geest van Rachel wacker,
Die waeren gaet door beemd en wey:

3. Dan na het Westen, dan na 't Oosten.
Wie sal die droeve moeder troosten,
Nu sy haer lieve kinders derft?
Nu sy hen siet in 't bloed versmooren,
Vergaen, die naulijcks sijn geboren,
En sooveel swaerden rood geverft?

4. Sy siet de melleck op de tippen
Van die bestorve en bleecke lippen,
Geruckt noch versch van moeders borst;
Sy siet de teêre traentjes hangen,
Als dau, aen druppels op de wangen:
Sy sietse vuyl van bloed bemorst.

5. De winckbrau deckt nu, met sijn booghjes,
Geloken en geen lachende ooghjes,
Die straelden tot in 't moeders hart,
Als starren, die, met haer gewemel,
Het aenschijn schiepen tot een' hemel,
Eer 't met een' mist betrokken werd,

6. Wie kan d'ellende en jammer noemen,
En tellen soo veel jonge bloemen,
Die vroeg verwelckten, eerse noch
Haer frissche bladeren ontloken,
En liefelijck voor yeder roken,
En 's morgens droncken 't eerste sogh?

7. Soo velt de zeyn de korenayren.
Soo schud een buy de groene blaêren,
Wanneer het stormt in 't wilde woud.
Wat kan de blinde staetsucht brouwen,
Wanneer se raest uyt misvertrouwen!
Wat luyd soo schendigh, dat haer rout!

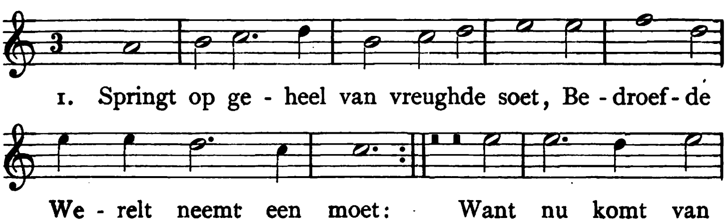
8. Bedruckte Rachel, staeck dit waeren:
Uw kinders sterven martelaeren,
En eerstelingen van het saed,
Dat uyt uw bloed begint te groeyen,
En heerlijck tot Gods eer sal bloeyen,
En door geen wreedheyd en vergaet.
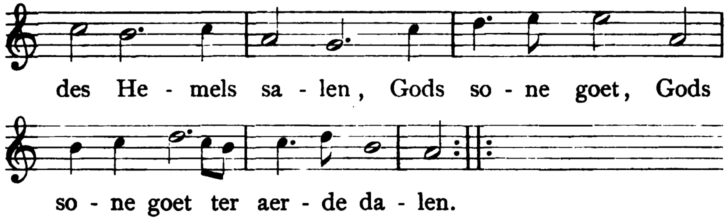
Uit: *J. van Vondel's Treurspelen.* Met inleiding van J. van Vloten. II. Gysbrecht van Aemstel. Te Schiedam, bij H. A. M. Roelants. 1877. Bladzijde, 143.

Melodie uit: *Anthony Janssens Christelijck Vermaeck.* Te Haarlem, bij G. A. Causi. 1645. Bladzijde 25.

VIII.

KERS-LIEDT.

2. Hoort die Enghelen over-al,
Sy singhen vree, met bly gheschal,
En loven Godt, die aen de menschen
Van goeden wil, van goeden wil, doet vrede wenschen.

3. O uytnemende Bethlehem!
Daer eerst ghehoort is dese stem:
Van peys en vree, en van ghenaden,
Voor d'arme mensch, voor d'arme mensch, met quaet beladen.

4. O Jesu! goedertieren Heer,
Waerom bemint ghy my soo seer,
En laet u Throon, en komt my soecken?
Gewonnen hier, gewonnen hier, in arme doecken.

5. Siet, ick offer u mijn gemoedt,
Mijn hart, mijn sin, en al mijn goedt,
Verrijckt mijn armoed, en mijn schade,
O Jesu soet, o Jesu soet, door u genade.

JOH. ALB. BAN.

Uit: *Sparens Vreughden-Bron*. Te Haarlem, bij Michiel Segerman. 1646. Tweede deel, bladzijde 22.

IX.

DE HOOGH-TIJD DER GEBOORTE ONSES HEEREN JESU CHRISTI.

Stem: *Als 't begint.*

1. Laet de trompetten slaen door Steden ende Kercken,
Dat yder magh verstaen Godts wonderbare wercken.
Neen, neen, ô Coridon, dat Kintjen uytverkoren
Is in een arme stal in stilligheyt geboren.

2. Den oorlogh die gaet aen: laet al de trommels roeren,
Want Godt den grooten Heer, die komt den oorlogh voeren.
Neen, neen, ô Coridon, laet d'Herdertjens van buyten
In Peys en soete Vrêe wat spelen op haer fluyten.

3. Laet maecken een Paleys van gout en diamanten
Voor onsen grooten Godt verçiert van alle kanten.
Neen, neen, ô Coridon, dit kintje nieuw geboren,
Heeft desen slechten Stal voor sijn Paleys verkoren.

4. Nu Koningen spoedt aen uyt d'Oosterrijcksche Landen,
Valt ne'er voor uwen Heer en doet hem offerhanden.
Neen, neen, ô Coridon, voor al dees rijcke Heeren
't Is best dat wy voor uyt ons giftjens gaen vereeren.

5. De poorten van de Hel beginnen nu te beven,
En al des Duyvels kracht begint sich te begeven;
Want door dit Godtlijck kind in doecken teer gewonden,
Haer heerschappy en macht sal worden ingebonden.

6. Maer in den Jonghsten Dagh met Donder en Trompetten
Sal hy de Werelt heel in vlam en vyer gaen setten.
Nu met sachtmoedigheyt wil hy van kleyn beginnen,
En door Syn bloedigh Kruys vleesch, doot en hel verwinnen.

Uit: *Hemelschen Parnassus-Bergh.* Te Leiden, bij Johannes van Gelder. 1676. Bladzijde 4.

X.

DE HOOGH-TIJD DER GEBOORTE ONSES HEEREN JESU CHRISTI.

Stem: *Als 't begint.*

1. Ah wat melody in Coridones wey
Ten nacht isser uyt den Hemel gebracht: || :
'k Sagh een wonder seldsaem licht
Dalen over ons gesicht:
En van verr' als een Sterr'
In dit dal en Beth'lems arme Stal,
Ick riep ons Herders op,
Die vluchs sich ontwaeckten op mijn geklop.
't Ten was geen droom, wy hoorden al
Hemels sank, en soet geschal:
Dus spoeden wy, en liepen ras
Na den Stal daer onsen Koningh geboren was.

2. 't Eerste dat men sagh, daer een teer Kindtje lagh
In 't stroy, en voor Wiegh een Krebbe vol hoy: || :
Sonder kleeren, sonder dack,

In gebreck en ongemack:
Heer en Godt in een kot,
En een vuyl dal van een Beesten-stal.
De Herderinnen gauw
Bevrijdden het Kindt van de felle kauw,
Gaven 't decksel, doeck en kleedt,
Tot meer hulp en dienst bereedt.
Het lachten ons soetjens aen,
En sijn eerste Vrienden heeft vermaeck gedaen.

3. Die na Moeder vraeght, die vindt een teere Maeght,
Die 't Kind op den schoot met doeckjens bewindt: || :
Daer het jammer van den dorst,
Leght sijn mondt aen Moeders borst,
Sich buyght, ende suyght,
Maer syn lust is noch niet uytgeblust.
Dus weest, O mensch verblijdt!
Als dit Kindt dorst na u Saligheyt.
Coridon speelt op de fluyt,
Titer trock de moesel uyt:
En songen rondom de Stal,
Daer den nieuwen Koningh lagh van 't Aerdsche dal.

Uit: *Hemelschen Parnassus-Bergh.* Te Leiden, bij Johannes van Gelder. 1676. Bladzijde 6.

XI.

VAN DE GEBORTE CHRISTI.

Stemme: *Sa vlijtigh op de baen.*

1. Wat sien ick ginder verr'?
Gebuerman laet u schapen staen,
Siet een schoon helder sterr':
Sa Titer laet ons samengaen
Met vlijt, 't is tijt:
My dunckt ick hoor een Engels stem
Ontrent den Stal van Bethlehem:
My dunckt voor al
Dat daer
Iet wonders wesen sal;
Missias is gebaert,
Soo ons den Engel heeft verklaert,
Een cleyn Kintjen soet van aert,
Leander nemt de stoopen aen
Wy sullen hem besoecken gaen,
Dat lief Kint
Dat ons so seer bemint.

2. Sy quamen in den stal
Daer vonden s'in een Krib geleyt
Den grooten Godt van al
Sy knielden vòor Sijn Majesteyt
Met spoet seer soet:
Sy setten haer melck stoopen daer
Haer korven met de ander waer,
Coridon trock uyt
Sijn Luyt,
Leander nam sijn Fluyt,

Titer quamp met haer Riet
En spelden oock een vrolijck Liet
Voor dat soete Kintjen, siet.
S'Aenbaden dat onnoosel Lam,
Het welck des wereld Sond' afnam
Met ootmoet,
Hun alderhooghste goet.

3. Sy songen al te saem,
Sus, sus, na, na, na, Kintjen soet:
Wilt toch wat slapen gaen,
Sy custen daer met groot ootmoet
Dat Kint bemint,
Sy speelden voor 't onnoosel Schaep
Tot dat het soetjens viel in slaep,
De Moeder sey:
Weest bly,
Herderkens gaet nu vry,
Dit Kintjen groot geacht
Heeft nu gebroken 's vyants macht,
Voor het menschelijck geslacht;
Wilt vrolijck naer u Schaepkens gaen,
En comt gy morgen noch eens aen
Hier ter sté
Brenght u gebuerkens mé.

Uit: *Het gheestelyck Maeghden-Tuyltjen.* Te Antwerpen, bij de weduwe C. Pannes. 1708. Bladzijde 24.

XII.

KERS-LIEDEKEN,

IN EEN SAMEN-SPRAKE TUSSCHEN THITER, EN CORIDON.

Stemme: *Van het Balet van Mechelen.*

THITER.

Ach Coridon! wat voor gerucht
Is hier ontrent 't gehucht,
Dat paelt aen Bethlehem?
Een overschoone stem
Verkondight ons seer groote vreught,
De Hemel is verheught,
En al de sterre sijn
Claer als den Sonne-schijn.

CORIDON.

Ras Thiter loopt, en blijft niet staen
Treedt spoedigh op de baen,
Gaet gaet toch nader by,
En hoort dees Melodij,
Ick sien oock boven eenen stal
De Engels Geesten al,
Sy singhen een nieu Liet,
Verneemt wat dit bediet.

THITER.

O Coridon! soo ik daer quam,
Een Kintjen als een Lam

Was op het hoy geleyt,
De Moeder maeckt bereyt,
Wat doekxkens voor de kou, want hier
En vint-men vlam, oft vier,
Den Os, en 't Eseltjen
Verwermen 't Kindeken.

CORIDON.

Roept Thiter al de Herders nu,
Ick kome dan met u,
Wy sullen houden wacht
In desen blijden nacht
By 't stalleken, daer 't Kint in leyt
Het gene ons verbeyt,
En samen binnen gaen,
Wanneer den dagh komt aen.

Uit: *Het eensaem Tortel-Duyfken*, van Catharina vander Meulen. Te Antwerpen, bij Joannes van Soest. 1703. Bladzijde 5.

XIII.

LIEDEKE

WAER IN DE HERDERS VERHAELEN DE KOMSTE VANDE DRY CONINGHEN.

Stemme: *Siet wie in 's werels minne.*

1. Philander heeft vernomen,
Dat dry Coninghen komen,
Hier na Bethlehems sté,
Daer het Kintjen Jesus lé,

Sy volghen eene Sterre,
Die voor gaet heel playsant
Verschijnende soo verre,
Jeder in sijn rijck en Lant.

2. Laet ons hier wel op letten,
Ick hoore de Trompetten,
En d'oversoet geschal,
Datter is ontrent den Stal,
Wy moeten gaen bespeuren,
Komt mede, ende siet,
Wat daer van sal ghebeuren,
'k Meyn dat het jet vreems bediet.

3. Sy syn al afghescheden,
En in den Stal ghetreden,
Jae vallen met ootmoet,
Dit lief Kindeken te voet,
Doen rijcke Offeranden,
Van Myrre, Wiroock, Gout,
Dat s'uyt de Ooster Landen,
Mede brenghen menich fout.

4. Siet 't Handeken gheheven,
Het sal den seghen gheven,
De Coninghen met vlijt,
Die hy daer ghebenedijt;
Nu gaet hem neder buyghen,
Den Goddelijcken Vorst,
Om soo het Sogh te suyghen
Uyt sijn Moederlijcke Borst.
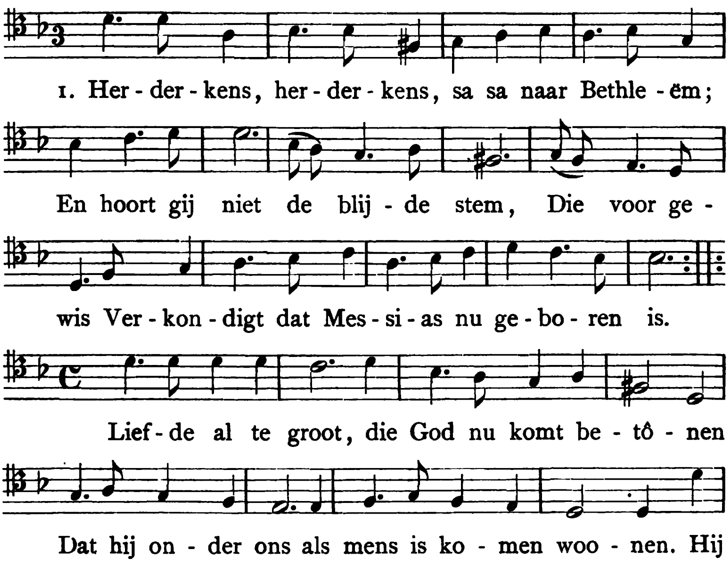
5. Hoort hoe sy haer verheugen
Om dese soete teughen,

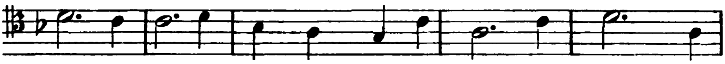
En roepen dat het klinckt,
Siet den kleynen Koninck drinckt,
Wy sullen mede singhen
Sa Thiter neemt u lier,
En doet de Schaepkens springhen,
Rom en ton den stal oock hier.

Uit: *Het eensaem Tortel-Duyfken*, van Catharina vander Meulen. Te Antwerpen, bij Joannes van Soest. 1703. Bladzijde 41.

XIV.

VOOR KERSTIJD.

is, Hij is ge - bo - ren de - ze nagt, Wat vreugd, wat

vreugd voor 't men - se - lijk ge - slagt.

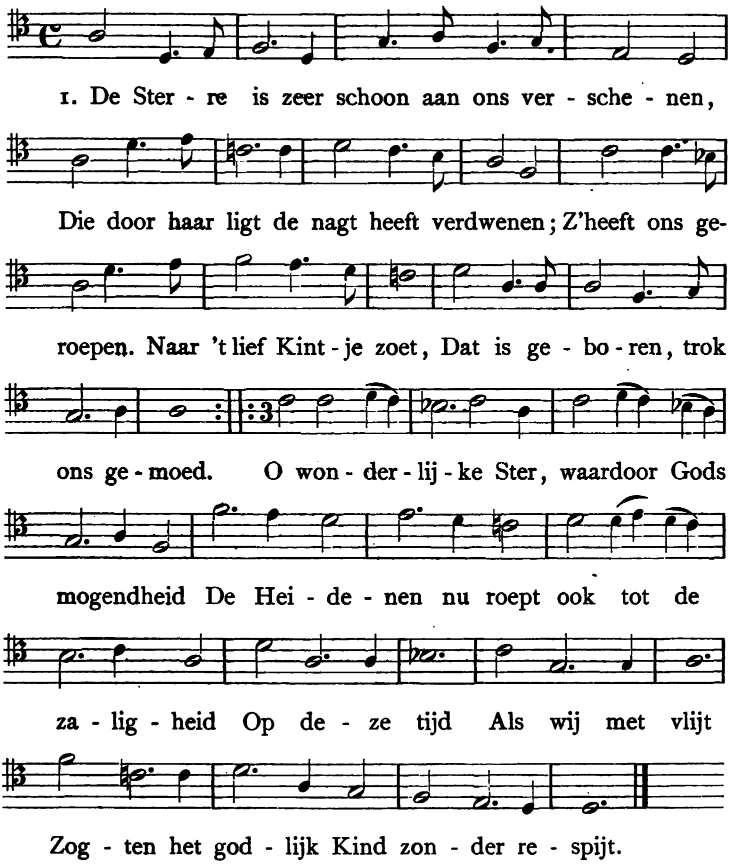
2. Herderkens, herderkens! en gaat toch niet alleen
Roept uw gebuuren op de been,
Vertelt aan haar
Dat gij nu hebt gehoord de allerbeste maar.
Liefde al te groot, die God nu komt betônen
Dat hij onder ons als mens is komen woonen.
Hij is, Hij is geboren deze nagt,
Wat vreugd, wat vreugd voor 't menselijk geslagt.

3. Herderkens, herderkens maakt nu een zoet geluid
En voegt de moezel bij de fluit
Om door 't geschal
De menssen overal te lokken naar den stal.
Liefde al te groot, die God nu komt betônen
Dat hij onder ons als mens is komen woonen.
Hij is, Hij is geboren deze nagt,
Wat vreugd, wat vreugd voor 't menselijk geslagt.

Uit: *Missen en gezangen.* Te Utrecht, bij Willem van der Weyde. 1745. Bladzijde 44. [In het bezit van den WelEerw. Heer C. H. van Vlooten te 's-Gravenhage.]

XV.

Op Kerstijd, en Driekoningen.

2. Adieu palijs, adieu gij hooge troonen,
Wij zijn gehegt aan schepter nogt kroonen!
Van stondenaan gaan wij zoeken het Kind
Dat in ons hert staat zeer diep geprint.
De sterre die gaat voor, zij trekt naar 't Joodze Rijk
Binnen Jerusalem; nu zullen wij gelijk
Gaan vragen daar
In 't openbaar
Waar Messias is geboren aldaar.
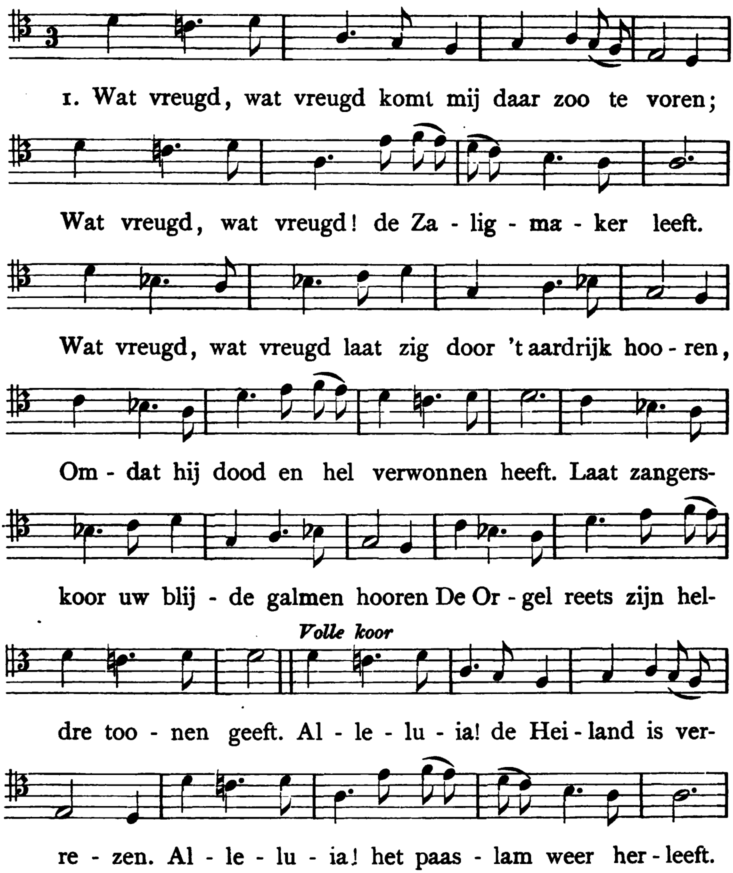
3. Maar 't Kindeken en word er niet gevonden.
Te Bethleëm zoo leid het gewonden
In eenen stal, waar de Sterre bleef staan,
Daar wij met vreugd ras zijn ingegaan:
En vielen neder voor dees groote Majestijt,
Ja, hebben alle drie veel schatten toeberijd
Het jonge Kind,
Dat onverdient
Ons van der eeuwigheid hier heeft bemint.

4. Eerst gaven wij het goud van onse landen
Als Koning, dees rijke offerhanden,
En bragten hem wierook, mirre, naar wens,
Omdat hij God was, en t'samen mens,
Wanneer dit Kindeken ons heeft gebenedijd;
En zijn zoo uit de stal vertrokken, heel verblijd
Naar 't oostenland,
Daar triumfant
Het g'loof zal worden met ons bloed geplant.

Uit: *Missen en gezangen*. Te Utrecht, bij Willem van der Weyde. 1745. Bladzijde 48.

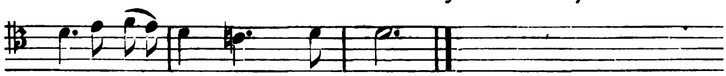
XVI.

VOOR DEN PAESCHTIJD.

Al - le - lu - ia! laat ons nu vro - lijk we - zen, Al - le - lu -

ia! de hel en d'af - grond beeft.

2. Maria komt mij te gemoed geloopen,
Zij zegt: de Meester legt in 't graf niet meer;
De balsemkruiden, die ik was gaan koopen,
Zijn vrugteloos voor een verrezen Heer.
Laat zangerskoor uw blijde galmen hooren
De Orgel reets zijn heldre toonen geeft.
Alleluia! de Heiland is verrezen.
Alleluia! het paaslam weer herleeft.
Alleluia! laat ons nu vrolijk wezen
Alleluia! de hel en d'afgrond beeft.

3. De wagters zijn bij 't graf van schrik verslaagen.
Ik zie een Engel zitten op den steen,
Hij troost degeen, die naar den Heijland vraagen
En zegt: Hij gaat u voor naar Galileen.
Laat enz.

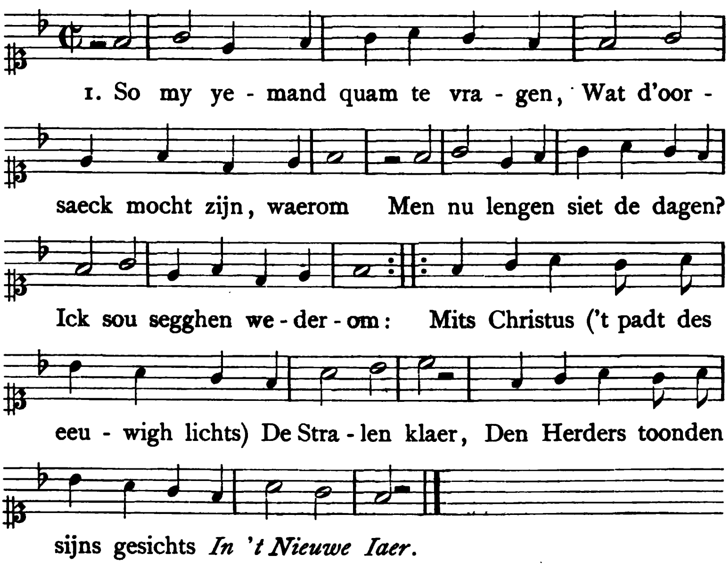
1. Welaan, mijn ziel! wil Jesus danklof geven,
Stelt al uw hoop op zijn bermhertigheijd;
't Is door zijn dood, dat hij ons heeft doen leven,
En zijn verrijssenis heeft ons verblijd.
Laat enz.

Uit: *Missen en gezangen.* Te Utrecht, bij Willem van der Weyde. 1745. Bladzijde 19.

XVII.

Nieuw-Jaer-Lied.

Stem: *Gelijck als de witte Swane, etc.*

2. Dit Licht, nederigh geboren,
In een Koe-stal is geweest,
Tot voor-beeldt; dat wy behooren
D'ootmoed te beminnen meest:
Maer helaes! 't is recht verkeerd,
Want trots gebaer,
Pracht en hoovaerdy vermeerd
In 't Nieuwe Iaer.

3. Laet doch d'oude boose zeden
Met dit Oude Jaer vergaen,
En treckt nu de suyvre kleeden
Vande witte Deughd weer aen
Een oprecht nieu leven voert
Doch alle-gaer,
En u bose lusten snoert
In 't Nieuwe Iaer.

4. Denckt staegh dat ghy noch sult hooren
Dit seer schrickelijck geluyt:
Rijst dooden, leght ons te voren
De rek'ning ten vollen uyt,
Van al 't geen ghy hebt gedaen
So hier als daer,
Dus neemt een nieuwe leven aen
In 't Nieuwe Iaer.

5. Laet Hop', Liefd, Geloof als deughden,
U stantvastigh blyven by,
Schept uyt Godes woord u vreughden,
D'ydelheid stelt aen een zy,
's Naesten schanden staeg bedeckt,
Al is 't u swaer,
En elck een tot deughd verweckt
In 't Nieuwe Iaer.

6. Weest niet tot de wraeck genegen,
Als u ongelijck geschied;
Maer keert alles daer-en-tegen
Ten besten, ten slimsten niet,
Laet geen qua begeerten u
Bekoren: maer
Weest van alle valsheyd schu
In 't Nieuwe Iaer.

7. 't Sal hier doch niet lange duren,
Ons tijd is op aerden kort,
Daerom laet u niet vervuren,
Als des Werelts lust u port,
's Werelts soetigheyd brenght veel
Verdriets met haer
Dus bouwt daer op geen Casteel
In 't Nieuwe Iaer.

8. Wilt met d'arme Herders waken:
Niet in u sonden slaept,
Want die naer de deught wil haken,
En naer Godes zeghen gaept,
Sietmen dat God gunst betoont
So voor als naer,
En in 't eynd met vreughd beloont
In 't Nieuwe Iaer.

Uit: *Starters Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Hessel Gerritsz. 1621 (?). Bladzijde 27.

Melodie uit: *Den singende Swaen.* Gemaeckt door G. D. S. Te Antwerpen, bij A. van Brakel. 1664. Bladzijde 31.

XVIII.

JAER-LIEDT OP 'T JAER VAN 1630.

Stemme: *Soo langh ick u was lief, en aenghenaem genoech.*

1. Barst uyt met bly geschal, en schatert door de lucht
O mensch! die door den val, gheraeckt waert op de vlucht;
Ghesoncken en ghedaelt, in stricken van de Doodt,
Omcingelt en bepaelt, in d'alderswaerste noodt.

2. De Schaer der Eng'len roemt, en roept volmondich uyt
Het Lof van die daer komt, welck brengt een groote buyt:
De Harders niet alleen, maer wat de crits der aerdt
Omvangen heeft met reen, beslooten en bewaert.

3. Den Duyvel is gedood, gemorselt gantsch tot stof,
U sonden bloedich root, die zijn gewasschen of:
De Soone Gods komt neer, gestooten door de lucht,
Werpt Belial om veer', en jaeght hem op de vlucht.

4. Gaet vrygevochten mensch, spoet u in Davids stadt,
Aenschout u heyl en wensch, en offert uwe schat
Aen die, die in een Stal, by Beesten is gheleyt,
Looft daer den grooten All', den Heer der salicheyt.

5. De vreede die is u, en hangt gheen twist meer aen,
O werelt ghy zyt nuw', het out is afgedaen:
Ghy zyt zoo wit als sneeu, danckt hem, die u dit gaf,
Leght met dees gulden Eeuw', u oude sonden af.

6. O Soone van de mensch, verwin-heer van de hel,
Gheeft dat men (allesins) u daden groot vertel;
Dat men met 't oude Jaer, de oude sonden schuw',
En maect ons allegaer met 't nieuwe weder nieuw'.

Zijt op u hoede.

Medegedeeld door den heer J. J. Nieuwenhuyzen in: *De Navorscher*. Te Amsterdam, bij Frederik Muller. Derde jaargang. 1853. Bladzijde 1.

XIX.

DRIE-KONINGSLIED.

Een nye Vloams Liedeken jente,
door de Rederaikers van Gente,
van de dry Waizen uit Orienten.

Stem: *Attende moi sous l'orme.*

1. Dry mans uit Orienten
   Is 't niet ien wondere sauk,
   Ons Deeken k . . . Corenten,
   Heel wonder soet van smauk,
   Den dief die is goan loopen,
   Men bind hem aon de Mast,
   Mit vaiftien-doisent Knopen,
   Is da niet wel gepast?

2. Wai zain dry groote Fielen,
   Wai komen van so ver,
   Ne waugen mit vier Wielen,
   Den Audsten dragt de Ster.
   De Jongste van ons drayen,
   Die is een beetje swert,
   En die doar stoat besayen,
   Die wont ontrent de Mert.

3. Wai kwoamen veur Herodes Deur,
   't Was in den Avond spau;
   Zijn Wayf was goey Humeur,
   Se gaef ons elk een Vlau,
   En doarmee wierd het toen so laut,

Wa komt may in den Sin,
De Staer is schoon, de Staer is froay,
Doar stink een Keersken in.

4. De Staer en wau niet voart goan,
En Jappe sloeg zain Waif,
En Melse bont er ien Koortken oan
En Balte droayde so staif,
Doe kwoame way aen een Bakkeray,
En anders niet eene sier,
Doar staulen way een Broad twee dray, —
En de Staere was van Pampier.

5. Twee Knevels laik enne Mutsaert,
So hart gelaik eene Steen,
Gesauten Vlai met Mostaert,
Pas da nie wel bayeen?
Mijn Heer hoe veel belieft 'er au van,
Het blinktje gelaikje ne Son.
En Coridon den heiden-man,
En den Haider Coridon!

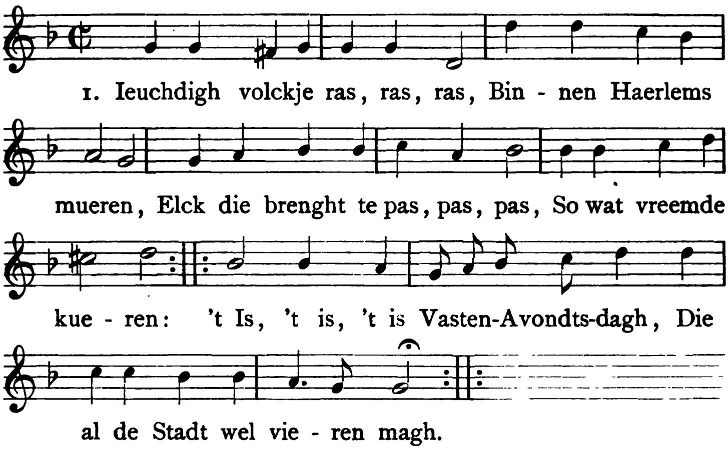
6. Den Hoan stoat op den Toren,
En den Roak vliegt oit den Schauw,
Main Geld heb kik verloren,
En vreese kik veur main Vrauw,
En Raynse Wijn met Sauker-broat
In een Besch. . . . . -broek,
De Moan die schaynt voor woar so roat,
Gelayk iene Peperkoek.

Uit: *'t Groot Hoorns, Enkhuyser, Alkmaarder, Edammer en Purmerender Liedeboek.* Te Amsterdam, bij Joannes Kannewet. (zonder jaartal). Bladzijde 297.

XX.

VASTEN-AVONDTS-LIEDT.

Stemme: *Qu'il est bon bon bon bon bon.*

2. Rommelt op de pot, pot, pot,
Gaet in Masqueraden,
Speelt nu vry de sot, sot, sot,
Maeckt om 't best bravaden:
't Is, 't is, 't is Vasten-Avondts-dagh,
Die al de Stadt wel vieren magh.

3. Brenght het Yser hier, hier, hier,
Teert als groote Heeren:
Slaet de Pan te vyer, vyer, vyer,
Wilt maer lustigh smeeren.
't Is, enz.

4. Nu een schortel-doeck, doeck, doeck,
Voor de Knechts te draghen.
Vrijsters gaet en soeck, soeck, soeck
Wie 't u lust te vraghen.
'**t Is**, enz.

5. Hippelt op en springt, springt, springt,
Laet de snaren klincken,
En daeronder singht, singht, singht,
Om eens op te drincken;
Tot, tot, tot afscheydt voor het lest,
Terwijl het spul is op sijn best.
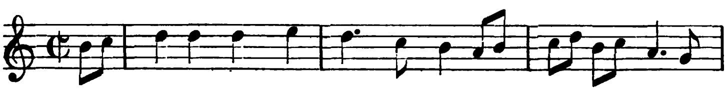
Niet al te mal.
Vredigh.

Uit: *Sparens Vreughden-Bron.* Te Haarlem, bij Michiel Segerman. 1646. Tweede deel, bladzijde 14.
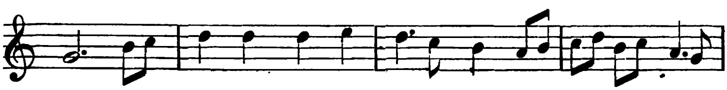
XXI.

VASTEN-AVONT.
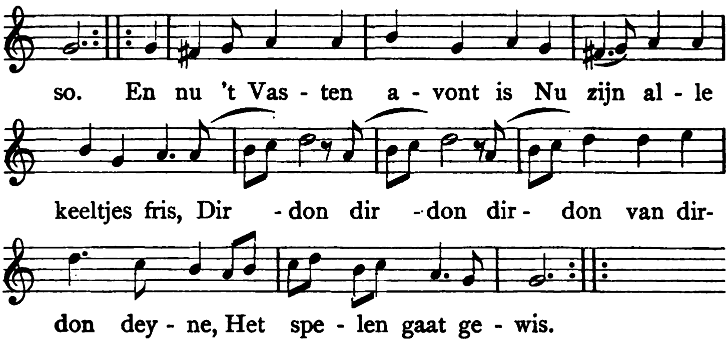
Vois: *Liereman.*

1. De Vas- ten - a - vont die komt an, Wy sin - gen ho man

ho! Geeft ons een pankoek uit de pan, En so menheer al

2. 't Sa Meisjes zet de pan te vier,
   Slaat eyeren in het meel,
 En haalt een kruyckie Smockel bier,
   So smeren wy de keel.
 En terwijl gy aan den haart,
 Koekies uyt de pan vergaart,
Dirdon dirdon dirdon van dirdon deyne,
   Spelen wy met de kaart.

3. Wat raaie: zel het klaver troef,
   Of zel het schoppe zijn?
 Neen geen van bey, 't is harte boef,
   En 't aasie dats voor mijn,
 Hey wel hey wat segie nu,
 Speelie me of benie schu, Dirdon enz.
   Sie daar, daars lanterlu.

4. Dat is de eerste pannekoek,
   Die lap ick inje wang,
 Hoe lieve Joosie Hangebroek
   Hoe zieje nu dus bang:
 Datje nu wat zijt besmeert,
 En weest daarom niet verveert, Dirdon enz.
   t' Is desen avont weert.

5. Hier dient oock wel een glaasie by
   Ik brengt iou op een zom,
U naaste gebueren aan weer zy
   Nu Vrier keert u om,
En kust louter dattet raakt,
Terwijl ons de Wijn wel smaakt, Dirdon enz.
   Het Wijntje vrolijck maakt.

6. 't Sa schenker daar's het lege glas
   Schenkt effen meer noch min,
Dats goet, dats even alst eerst was,
   Nou louter dat gaat in,
Laatet glaasie omme gaan,
En kust weer van meta aan, Dirdon enz.
   Doet so ic heb gedaan.

7. Ey ziet hoe gril dees Vryster ziet,
   Ey ziet het Meysie pruylt,
Omdat men haar geen kusies biet,
   Wel hey de kleuter huylt.
Hey wel hey dats niemendal,
Men u oock wel zoenen sal, Dirdon enz.
   't Schijnt 't heeft te met soo'n val.
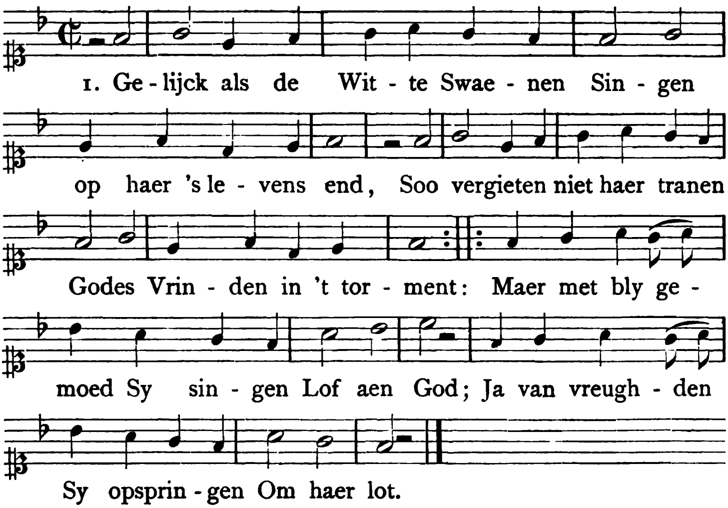
8. Dus zijn wy vrolick op dees dag,
   Ter eeren van de paap:
Die desen vasten heylig dag,
   Gedurich valt in slaap.
Isset met een heyligheyt:
Dat de Paap by 't Meysie leyt, Dirdon enz.
   'k Heb niet met al geseyt.

Uit: *Tweede Delfs Cupidoos Schighje.* Te Delft, bij A. Bon. 1656. Bladzijde 131.

De melodie uit: *Oude en Nieuwe Hollantse Boeren Lieties en Contradansen.* Te Amsterdam, bij E. Roger. (zonder jaartal.) N⁰. 629. [Ter Bibliotheek van de Vereeniging voor Noord-Nederlands muziekgeschiedenis te Amsterdam.]

XXII.

'T IS SOET, EN WINST TE STERVEN.

2. Want Sy weten dat na 't lijden
  Komen sal des Hemels vreughd;
Waerme'e dat na korten tijden
  Worden sullen Sy verheught.
Hierom Sy de dood versmaden
    Op dit dal,
Om dat eeuwich Haer versaden
    Jesus sal.

Uit: *Den singende Swaen.* Gemaeckt door G. D. S. Te Antwerpen, bij A. Van Brakel. 1664. Op de keerzijde van het titelblad.

De melodie uit hetzelfde werk, bladzijde 31.

XXIII.

DE GELIJKHEID IN 'S MENSCHEN STERVEN.

1. Kom mensch van welk een rang gij zijt,
   Hoort toe en blijft wat staan.
   Gij weet dat elk, arm of rijk,
   Den dood moet ondergaan. (*bis*)

2. Wat baat een keizer al zijn pracht
   En vorsten hunne kroon;
   Daar hij den dood elk dag verwacht,
   En de aarde dekt zijn schoon. (*bis*)

3. Wat helpt een woekeraar zijn schat,
   Daar hij zijn ziel ontbloot
   En door bedrog verzameld had;
   Toch moet hij eenmaal dood. (*bis*)

4. Men haalt den Doctor, hij geeft raad
   Voor zieken in hun pijn;
   Maar als hem zelf de dood genaakt
   Heeft hij geen medicijn. (*bis*)

5. Wat helpt het den geleerdsten man
   Die alle dingen weet,
   En denkt dat hij nog leven kan,
   En 't sterfuur vergeet. (*bis*)

6. Dus weest getroost, o arbeidsman!
   Gij leeft met hem die rijk
   En zoowel zalig sterven kan,
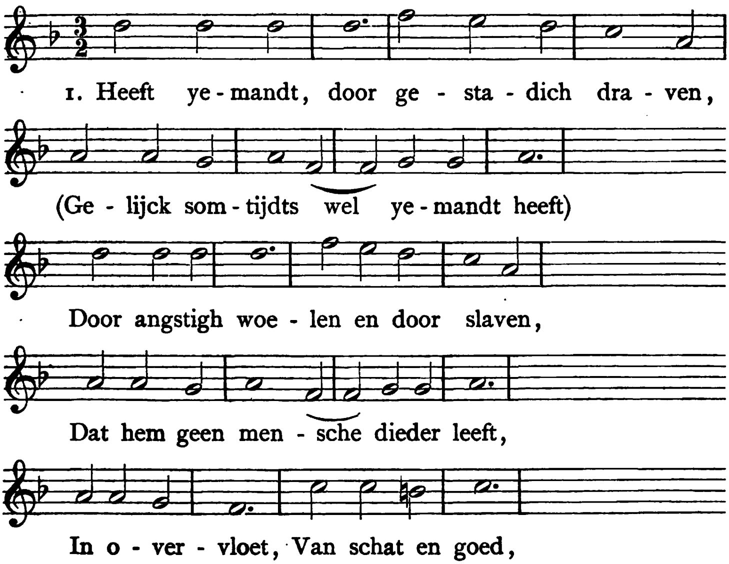
En worden aarde en slijk.
Dan zijn wij al' gelijk.

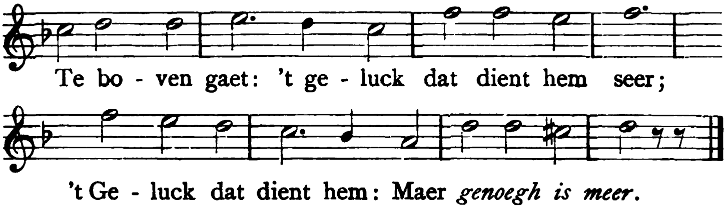
Uit: *Letterkundig overzigt en proeven van de Nederlandsche volkszangen sedert de XV^de eeuw*, door m^r J. C. W. le Jeune. Te 's-Gravenhage, bij J. Immerzeel jr. 1828. Bladzijde 248. (Als vindplaats wordt daar opgegeven: Los blaadje; voorts zonder vermelding van zangwijze.)

XXIV.

GODZALICHEYDTS GENOECHZAEMHEYDT.
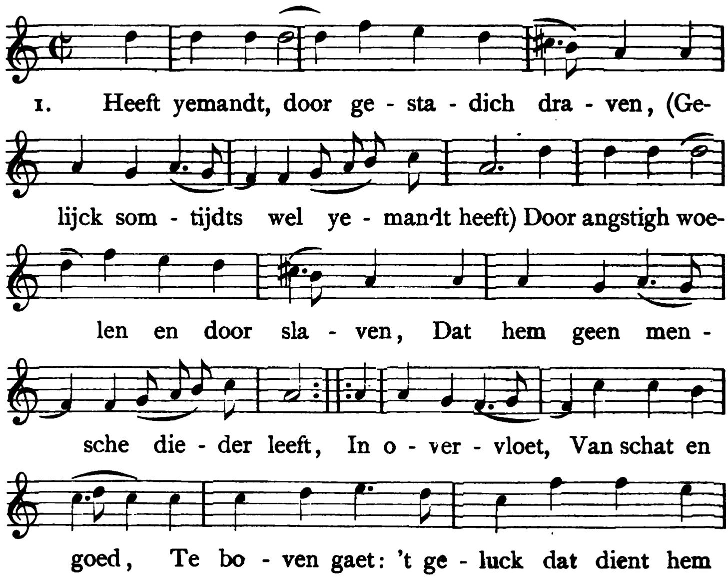
Zangh: *Zal ik noch langh in heete tranen.*
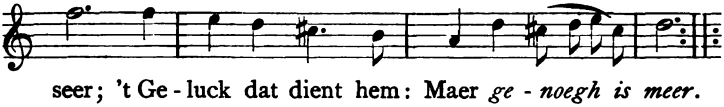

De melodie uit: *D. R. Camphuysens Stichtelijcke Rymen.* Te Rotterdam, bij Johannes Neranus. 1639. Bladzijde 7.

Op de Stem: *Sal ick noch langher met heete tranen etc.*

De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landtsche gedenck-clanck.* Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uitgever). 1626. Bladzijde 16.

2. Wordt yemandt hier soo hoogh verheven
   (Ghelijck doch selden yemandt wordt)
   Dat hij, in staegh en pijnlijck streven,
   Van stercke eer-lust aengeport,
   Door hoogen staet,
   Romeynsche daedt,
   Of kloeck verstandt, koomt tot de hooghste eer:
   't Is veel verworven: Maer *genoegh is meer.*

3. Kan yemandt, die der leeft, gheraken
   (Als doch geen mensch ter werelt kan)
   Tot zulck gheniet van aertsche zaken
   Dat hij met rusten toe end' an
   Al ruyckt, en smaeckt,
   Hoort, ziet, en raeckt
   Wat wellust geven magh: dit Luck loopt veer
   En boven 't Mensch'lijck: Maer *genoegh is meer.*

4. *Genoegh* heeft niemand van de menschen
   Dan die, in 't Aerdtsche doorgestre'en,
   Nu viert van aerdtsche hoop' en wenschen,
   En, (met zulcks als hy heeft, te vre'en)
   Gherust en stil,
   Heeft wat hy wil,
   Wil wat hy heeft; kan wat hy pooght en doet,
   Doet wat hy kan; een Heer van zijn gemoet.

5. Het aerdtsch kan niemandt soo versmaden
   Dat hy meer dan hy heeft niet wenscht,
Dan die, van aerdsche lieffd' ontladen
   En door Godts stercken Geest ontmenscht,
      Na Beter tracht,
      Op Beter wacht,
Van Beter, dat volmaeckt en eeuwigh is,
Te zullen erven, leeft in 't hert gewis.

6. Gewis kan niemandt zijn van 't erven
   Des grooten Heyls, daer Godt me'e loont,
Van nimmermeer te sullen sterven,
   Van steedts te woonen daer Godt woont,
      Dan die, bereydt
      Tot alle leyt
Dat Godt in zijnen dienst hem overzendt,
Den wil zijns Soons blijft doen tot aen den endt.

7. Belach nu, dwaze Werelts knechten,
   (Hoe weeldigh, rijck, en hoogh van staet)
Belachze die hier 't hert niet hechten:
   Behalven 't heyl dat nooyt vergaet,
      Krijght, ongezocht,
      Een slecht-bedocht,
En (na u arme oordeel) arme bloedt
Al 't heyl daer ghy met pijn vergeefs om wroet.

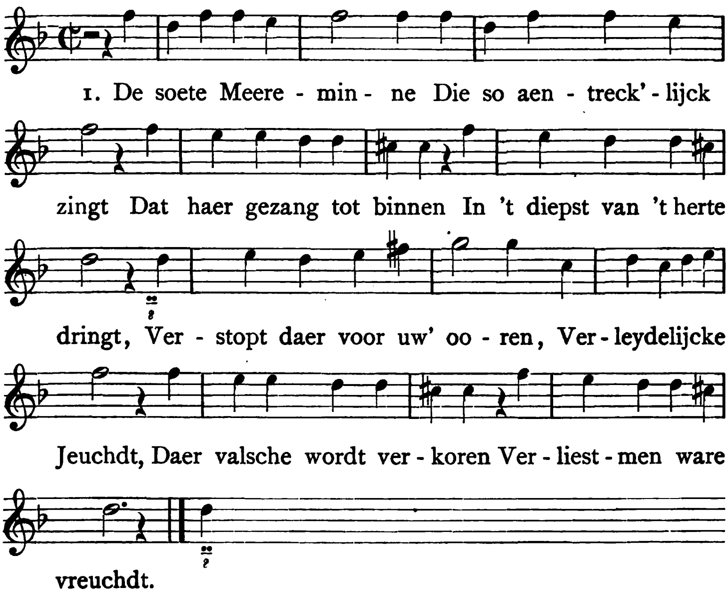
Uit: *D. R. Camphuysens Stichtelijcke Rymen.* Te Rotterdam, bij Johannes Neranus. 1639. Bladzijde 7.

XXV.

NOODIGINGH TOT DEUCHDE.

AEN DE JONCKHEYDT.

Zangh: *Questa dolce Sirena.*

2. Al isse schoon bepeerelt
 En heerlijck in cieraet,
't Is evenwel de Werelt,
 Die met al 't haer vergaet:
Daer niemandt (hoe ellendigh)

Zijn liefde oyt op lagh
Zoo hyz' in haer inwendigh
Onopgetooyt bezagh.

3. Verstopt, niet 's lichaems leden
Met wasch of dichte wol,
Maer hebt verstant van reden,
Het hert van aendacht vol.
Gebreck van goe bezitters
Geeft qua' bewoonders ste'e.
Deuchdts aenvang brengt wat bitters,
Maer 't endt, veel zoetheydt me'e.

4. Indien ghy nu in domheydt
Het merch van uwen tijdt;
Op 't pat dat af en om leydt
Dwaes-lustelijck verslijt:
Die nu soo soet koomt troonen,
Zoo schoon en heyl'-rijck laet't,
Zal met berou u loonen;
En noch mischien te laet.

5. Ick eysch niet dat ghy rustigh
En vrolijck laet te zijn,
Maer dat gh'u wacht voor 't lustigh
Welcks eynde loopt op pijn.
Ick eysch niet dat ghy 't minnen
't Minn'lustigh hert belet't,
Maer dat ghy slechts uw' zinnen
Op minnens waerder zet.

6. Te willen 't Liev' ontbeeren,
Is tegen Lieffds natuur.
Des Minnaers hooghst begeeren,
Is' dat de minne duur;

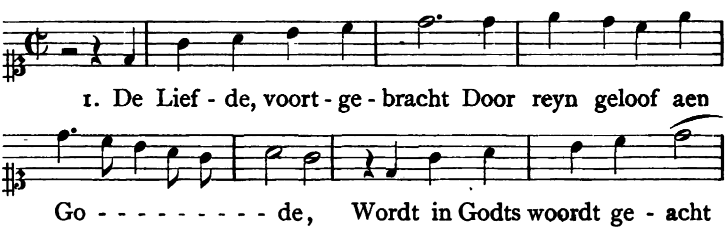
De minne kan niet duren
  Als 't Minlijck wordt gemist:
En eynd'lijck volghter truren
  Daer waen zich heeft vergist.

7. Laet schijn u niet verblinden;
  Schrick niet voor deuchdts ghedaent.
Ghy sultse soeter vinden
  Dan ghy in 't eerste waent.
Allencken, wordt hy machtigh
  Die ernstigh werck begint.
En Lieffd is dubbel-krachtigh
  Als zy Liefs trouw bevindt.
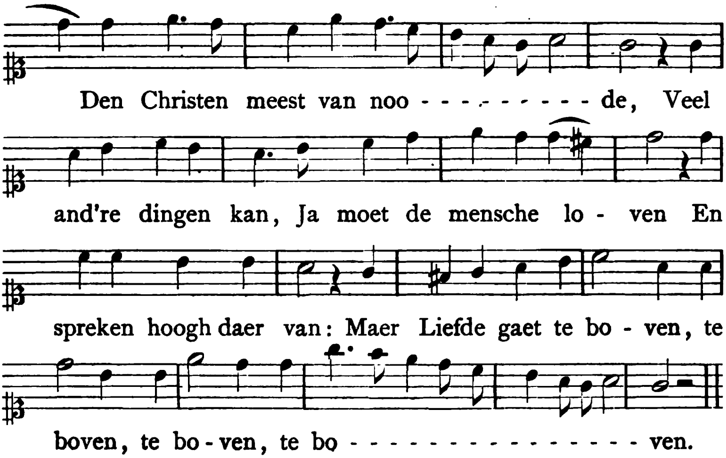
Uit: *D. R. Camphuysens Stichtelijcke Rymen.* Te Rotterdam, bij Johannes Neranus. 1639. Bladzijde 15.

XXVI.

'T LOF VAN LIEFDE. Zangh: I.[1])

[1]) *'t Lof van Liefde* bestaat uit vijf zangen, waarvan de laatste zaug is een *Canon met* 4.

2. Het waer een hoogen trap,
Waer by geen hooght kan halen,
  Te hebben wetenschap
Van all', oock Eng'len talen:
  Zoo yemandt zoo veer quam,
Elck mensch kreegh hy tot eerder;
  Zijn lof ten wolcken klam:
Maer Liefde brengt noch veerder, enz.

3. 't Waer groot en zonderling,
Ja nimmer schier volprezen,
  In elck ziel-nuttigh ding,
Geleert en kloeck te wezen:
  't Waer veel en ongemeen
Dat yemandt waer een weter
  Van alle heym'lijckhe'en:
Maer Liefde is noch beter, enz.

4. Zoo sterck geloove de'e
Dat yemandt Bergen konde

Verzetten van de ste'e
Daer zy in 't eerste stonden:
De faem bracht, meer en meer,
Zijn hoogen lof te gader,
En hem by elck in eer:
Maer Liefd', by Godt noch nader, enz.

5. 't Is loffelijck, zijn haef
Alsamen te besteden
Den armen tot een gaef
In haer nootdruftigheden:
Het brenght by vrome lie'n
Den doender, ja den poger,
In achting en aenzien:
Maer Liefd', by Godt noch hooger, enz.

6. 't Is treffelijck gedaen,
In smaetheydt, hoon, en schande,
Zijn leven af te gaen,
En geven 't lijf ten brande:
De daedt maekt doenders naem:
By alle vromen klaerder,
Geacht en aengenaem:
Maer Liefd', by Godt noch waerder, enz.

7. Wat is of wezen zal:
(Hoe hoogh) by Liefd' is 't minder.
Ja zonder Liefd' is 't al
(Hoe nut) onnut en hinder.
Elck sta dan wie hy zy,
De leerlinck met de leerder,
Na alle gaven vry:
Maer na de Liefd' noch meerder, enz.

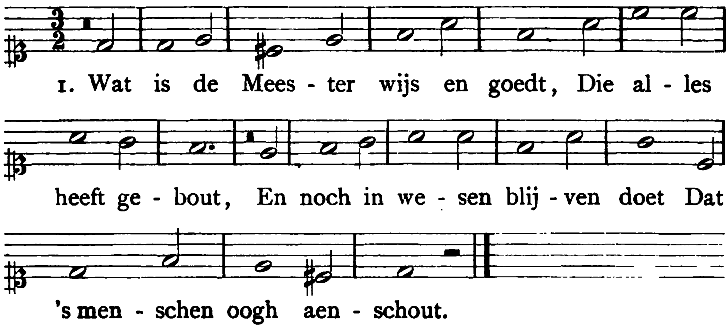
Uit: *D. R. Camphuysens Stichtelijcke Rymen.* Te Rotterdam, bij Johannes Neranus. 1639. Bladzijde 316.

XXVII.

MAYSCHEN MORGHEN-STONDT.

GHEESTELIJCK MEDITATIE-LIEDT.

Op de wijse als 't begint.

2. Die 's wereìlds wijden ommering,
   Noyt uyt-gewaeckt, bewaeckt;
En door gepaste wisseling,
   Het soet noch soeter maeckt.

3. Nu is de winter, dor en schrael,
   Met al zijn onlust heen,
En d'Aerde heeft voor dese mael
   Haer lijden af-geleen.

4. Dies is de tijdt weerom gekeert,
   Waer in natuyr verjonght,
Haers milden scheppers goetheydt eert,
   En met zijn gaven pronckt:

5. De May, wiens soetheyd so ver streckt,
Dat zijn gedachtenis,
In 's Menschen geest al vreughd verweckt,
Eer hy voor-handen is:

6. De May het schoonste van het Jaer;
Daer alles in verfraeyt,
De Lucht is soet, de Zon schijnt klaer,
't Gewenschte wintje waeyt.

7. Het Dautjen, in de koele nacht,
Wordt over 't Veldt verspreyt,
Waer door de heel nature lacht,
En is vol danckbaerheyt:

8. De aerd is met gebloemt geciert,
Het Bijcken ga'ert zijn was,
Het Leeuwerickjen tiereliert,
En daelt op 't nieuwe gras.

9. Het Bloempjen dringt ten knoppen uyt,
't Geboomte ruyght van Loff,
Het Veetjen scheert het Klaver-kruyt
Graegh van het Veldtjen off:

10. Elck Diertjen heeft zijn vollen wensch,
En quel-begeert leyt stil,
Behalven in den dwasen Mensch,
Door zijn verkeerden wil.

11. De Mensch van ware Deughden leegh,
En vol van zotten lust,
Hem selfs en and'ren in de weegh,
Vermoordt zijn eygen rust.

12. Dit leven, 't welck alleen niet endt,
Maer kort oock is van duyr,
En licht van selfs slaet tot ellendt,
Maeckt hy sich dobbel suyr.

13. 't Vee word ontzielt, zijn eynd is snel
En zijns doods pijn niet groot:
De mensch, door menigh ziel-gequel,
Sterft meer dan eenen doodt.

14. Ach! had de mensch (so waer zijn standt
Vol hert en zinnen-vreught)
Off sonder deughde, min verstandt;
Off by 't verstandt, meer deught.

15. Ach! waren alle Menschen wijs,
En wilden daer by wel:
De Aerd waer haer een Paradijs,
Nu isse meest een Hel.
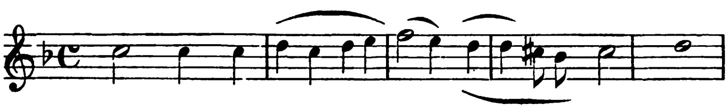
Uit: *D. R. Camphuysens Stichtelijcke Rymen.* Te Rotterdam, bij Johannes Neranus. 1639. Bladzijde 701.

De melodie uit: *Camphuysens Liederen.* Te Amsterdam, bij de Wed. P. Arents. 1693. Bladzijde 403.
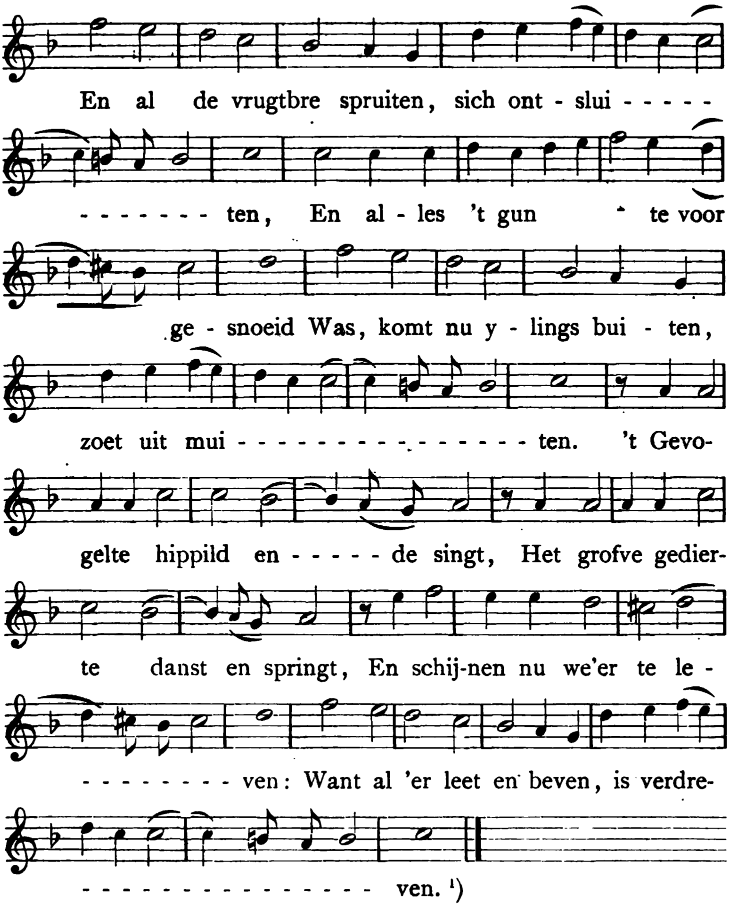
XXVIII.

MEI-ZANG.

Toon: *Den lustelijken Mey, etc.*

1. Den an - ge - na - - - men Mey - boom groeid,

2. De Visser tobbeld op 'et Meir,
Met zoete vreugd, en queelen // door 'et streelen

---

[1]) **Deze melodie komt, onder N° 12, voor in de onlangs verschenen 1ste Aflevering van: *Het luitboek van Thysius*, beschreven en toegelicht door den Hoogleeraar J. P. N. Land. Bladzijde 38.**

Van 't labber-koel mooi-zailbre weer;
Wiens troetelende speelen, hem doet keelen,
Doet keelen, 'et een, na 't ander Liedt:
Wijl 't Visje nopt en graagte bied.
Hoe kan men treurig weenen
Als 't ongemak al heenen, is verdweenen.

3. Den Mens vertoond hem heel verblijd;
Wijl vreugd' het hart ontkluisterd, en ontluisterd.
De Kooren galmen wijd en zijd,
En dreunen, wen 't verduisterd, en bezmuisterd,
En kroozige rijk, krijgt ban, en schop,
En pletbare trappen op zen kop,
En wijl des Heemels zaalen
Haar heil op ons doen dalen, met 'er stralen.

4. Op Mens, en loof u God en Heer,
Voor zijn zo mild een zegen, nu verkregen.
Bewijst zijn goetheid lof en eer,
En wandeld nu te degen, in zijn wegen.
Hy is alleene de Heylgoeds bron:
Den zielen starr', en leven Sonn.
Looft hem met al u krachten
Hy zal u ziel ontmachten, van 't verachten.
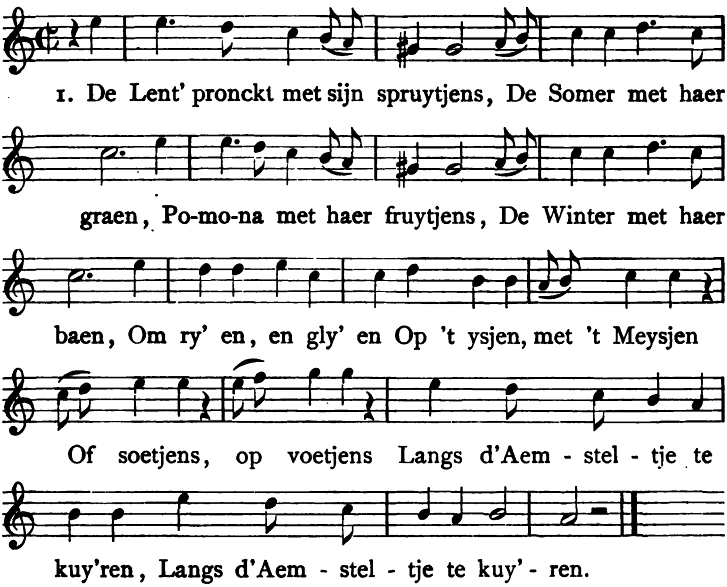
Deugd teeld heil.

Uit: *Arions Vingertuig*. Te Haarlem, bij T. Fontein. 1645. Bladzijde 12.

XXIX.

LIEDT.

Stemme: *Io canto, jo sonno, jo ballo;*
of, *O Heer! de Prince d'Orange.*

2. De Narren met haer bellen
Die komen voor den dagh:
Dan 't Soetertjen te quellen
Of sy niet mee en mach
In 't sleetjen, een beetjen,
Naer 't meertjen, een keertjen:

Komt beckjen, een reckjen,
Dan sullen wy ons wermen,
Dan sullen wy ons wermen.

3. Een ander leyt een kolfjen
Op 't wit-besneeude veld,
Of waer soo menigh golfjen
Leyd onder d'ys gekneldt:
Daer roltme, daer soltme,
Daer looptme, daer hooptme,
Met paeren, en schaeren
Uyt lust en tijt verdrijven,
Uyt lust en tijt verdrijven.

4. Het ys heeft veel vermaecken,
Het ys heeft veel genucht,
D'een sal hem warrem maecken
Met rollen inde vlucht.
Een ander, elkander,
Met kaetsen, gints schaetsen,
Die swieren, en gieren
Te langs het gladde baentjen,
Te langs het gladde baentjen.
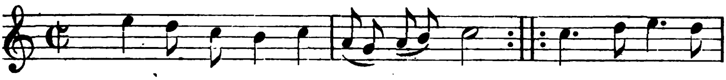
Uit: *M. Campanus Veld-deuntjes*, *Toe-ge-eyghent D'Aemstel-lantsche Nymphjens*, voorkomende in: *Amsterdamsche Pegasus.* Te Amsterdam, bij Cornelis Willemsz. Blaeu-Laken. 1627. Bladzijde 21. [Ter Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.]

De melodie uit: *Jan Jansz. Starter. Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Broer Jansz. 1634. Bladzijde 207.
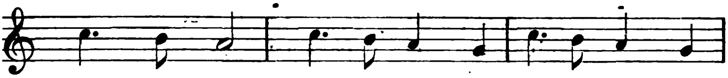
XXX.

LIEDEKEN.
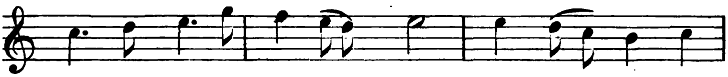
Stemme: *Windeken daer den Bos af drilt, etc.*

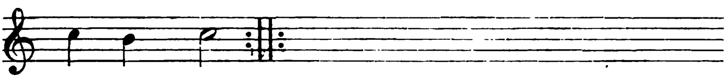
1. 't Vrolyck ge-vo-gelt tie - re - liert, En vast op sijn

pluym-tjes swiert, Gins en we - der, op en ne - der

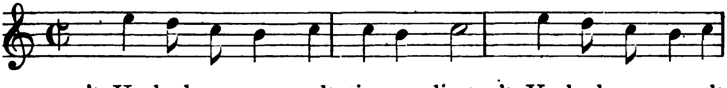

Door de blaedjes vocht be - sproeyt, Daer 't sijn leed --jes
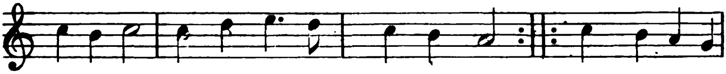

rust, ver - moeyt.
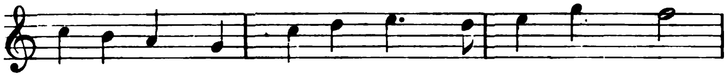
De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landt-sche gedenck-clanck.* Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uitgever). 1626. Bladzijde 191.
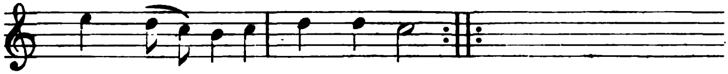

1. 't Vrolyck ge-vo-gelt tie-re-liert, 't Vrolyck ge-vo-gelt

tiereliert, En vast op sijn pluymtjes swiert, Gins en weder,

op en ne - der Door de blaed - jes vocht be - sproeyt,

Daer 't sijn leedjes rust, vermoeyt.

De melodie uit: *Den singende Swaen. Gemaeckt door G. D. S.* T'Antwerpen, bij A. Van Brakel. 1664. Bladzijde 385.

2. 't Silverigh Maentje duyckt in zee
Met haer trony hallef-snee,
By de menschen, die 'r na wenschen,
En met arbeyt sijn verlaen
Onder den grauwen Oceaen.

3. 't Sonnetje jeughdigh my ontmoet,
Dat, so 't schijnt, de aert begroet
Met sijn stralen, die nu dalen
Matigh heet, niet al te seer,
Maer des middaghs brant hy meer.

4. De vlugge diertjes wederom
Wenschen Phoebe wellecom
Met haer sangen, sy verlangen
Na sijn guld en glantzigh hooft;
Dat de swarte nacht verdooft.

5. Al de bloempjes fris en groen,
Door hem cierlyck open doen
Hare bladen, die verladen
Sijn met 't silv'righ kleet bedeckt,
Als een nevel dick vertreckt.

6. Vrolycke Nymphjes van het wout,
'k Ruyld' dees staet niet om het gout
Van de Hoven, die maer sloven
Om een staet, of vuyle lust;
Die nimmer gunt haer ziele rust.

Uit: *A. Pietersz. Craen Pastorellen, of Bosch-Gesanghen*, voorkomende in: *Amsterdamsche Pegasus*. Te Amsterdam, bij Cornelis Willemsz. Blaeu-Laken. 1627. Bladzijde 165.

XXXI.

SOPHIE, OF WIJSHEYT.

De Leser gelieve hier te mercken, dat Sophie Wijsheyt geseyt is, en alsoo op de gheestelijcke Wijsheyt zijn ooghmerck hebbende, magh hem ten goede singen, als volght.

Op de wyze: *Silvie, Silvie, redonne moy la vie.*

1. Sophie, Sophie,
Als ick u maer aensie,
Soo rijst stracx in my een nieuwe jeught,
Soo dat mijn bly gemoet dan swemt als in de vreught,
U soet wesen,
Van my gepresen,
Geeft yet dat geen mensch begrijpen kan;
Want u gesicht alleen dat maeckt een vrolick man.

2. Beminde, beminde,
Die ick soo geestigh vinde,

Laet u oogh en honigh-soeten mont,
Die ick van overlangh soo schoon en lustigh vont,
Op my dalen,
En doorstralen
Dit mijn dof en nederslachtigh hert,
Dat uyt een volle gunst u toegeeygent wert.

3. U reden, u zeden,
U wel-gemaeckte leden,
Die zijn my ten vollen nu bekent,
Wel Godinne,
Ick beminne
Uwe deught, en segh uyt 's hertsen gront
Dat ghy gheen trouwer vrient op aerden hebben kont.[1])

Uit: *J. Cats. Klagende Maeghden en Raet voor de selve Alle Maeghden van Hollant door de Maeght van Dordrecht gunstelijck toe-geeygent.* Te Utrecht, bij Esdras Willemsz. Snellaert. 1644. „By-voughsel", bladzijde 26.

XXXII.

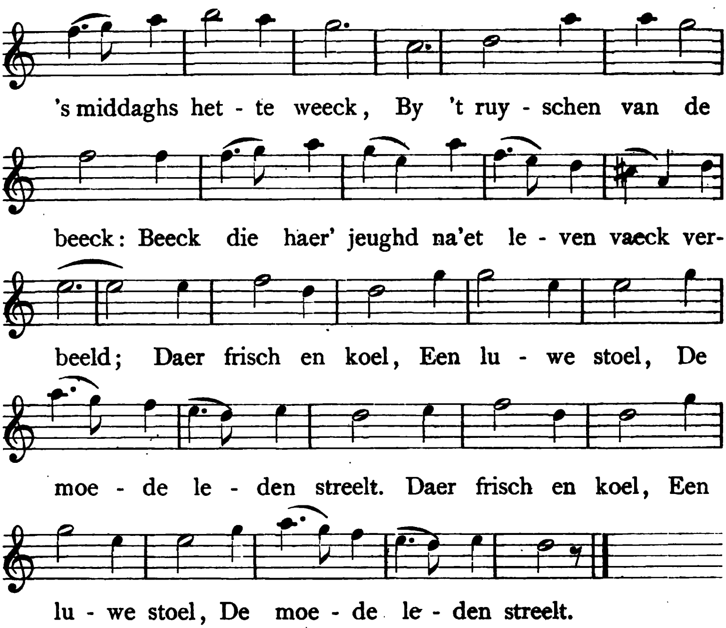
CHRISTELYCK VRYAGIELIED.

Op de wyse: *Van Angenietje.*

1. Teer Ka - ta - ryntje, Voor 't son - ne - schyntje, En

[1]) De regel, welke blijkbaar aan dit couplet ontbreekt, komt noch in de aangewezen, noch in de folio-uitgave voor.

2. Sy buckte neder,
En sagh haer teder,
En vrolyck aenschyn daer:
Doen werdse noch gewaer,
Een' tweeden, die van achter haer beloert:
Met greep hy toe.
Hoe, sprack sy, hoe!
Omsiende wat ontroert.

3. Hy sprack met eenen:
Ghy siet den geenen,
Schoon kind, ghy siethem nu,
Voor wien ghy vlucht soo schuw.
Ick volgh uw spoor, ick jaegh, ick loop, ick ren,

Op dat uw geest,
Weet wien hy vreest,
Soo luyster wie ick ben.

4. 'T is waer geen' segen,
Van moeders wegen
Ick erf, nocht haef nocht goed:
Hoewel sy daelt van 't bloed,
Der koningen, een overoud geslaght:
Wiens roem sal staen
Door brave daên,
En zegeteeckens pracht.

5. Maer wtverkoren,
Ick eerstgeboren,
My voor geen' Vorsten schaem:
Als eenigh erfgenaem,
Myns vaders, die met donderen rumoert:
Wiens majesteyt
Geen' scepters sweyt:
Maer vier en blixems voert.

6. Laet andre blaecken
Om roosekaecken,
Om oogjes bruyn als git,
Om 't poeselachtigh wit:
Jont andren 't lyf eer 't worm of slange knaeght:
Maer my alleen,
En anders geen,
Uw' siel, o schoone maeghd!

7. Uw siel, o spruytje!
Als konings bruytje,
Dan sitten sal te pryck,
In myn heer vaders ryck:

Daer staege lust het bedde voor haer spreyt:
Daerse onvermoeyt
Versweegt, 't geen vloeyt
Van 's bruygoms saligheyd.

8. Soo suyckre woorden,
Haer siel bekoorden:
Ontvonckt door dese stem
Greep sy verlieft na hem:
Die met een hayligh spoock verdween geswind.
Sy wt verdriet
Riep: eer ghy vlied
Koom kustse dieghe mint.

J. V. VONDELEN.
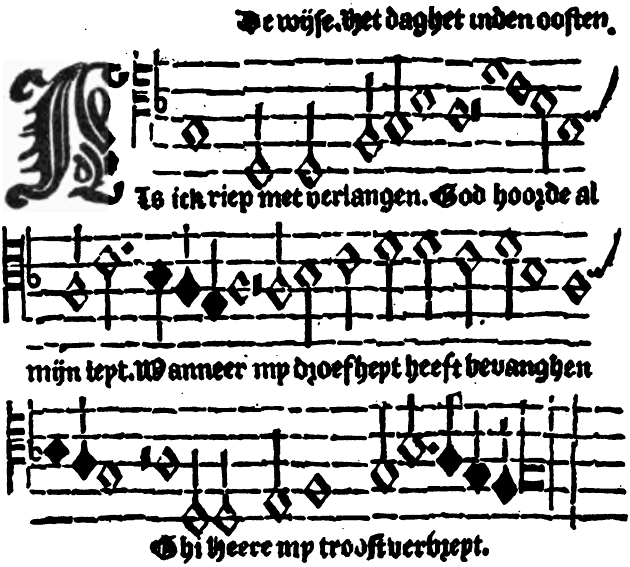
Uit: *Minne-plicht en kuysheyts-kamp, alsmede verscheyden aardighe en geestige nieuwe liedekens en sonnetten.* Te Amsterdam, bij Jacob Aertsz. Calom. 1626 (zonder paginatuur).

De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landtsche Gedenck-clanck.* Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uitgever). 1626. Bladzijde 270.

XXXIII.

ZAL NEMMERMEER GEBEUREN, ENZ.

Wijze: *Het daeghet uyt den Oosten, &c.* [1])

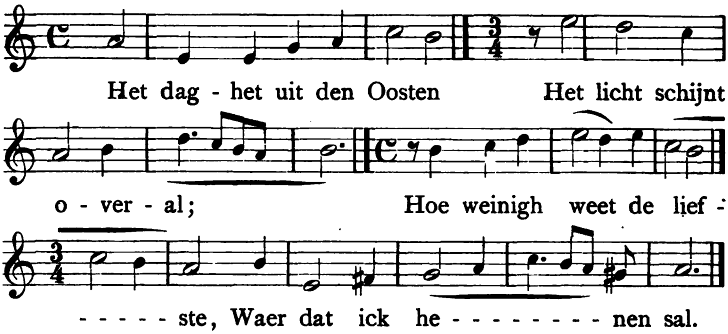

Fac-simile der melodie uit: *Souter Liedekens. Ghemaeckt ter eeren Gods / op alle die Psalmen van Dauid / tot stichtinge ē een geestelijcke vermakinghe van allen Christen menschen.* Gheprint Thantwerpen, op die Lombaerde veste / teghen die gulden hant ouer. By my Claes vanden Wouwere. Anno MCCCCC. ē. LXIIII.
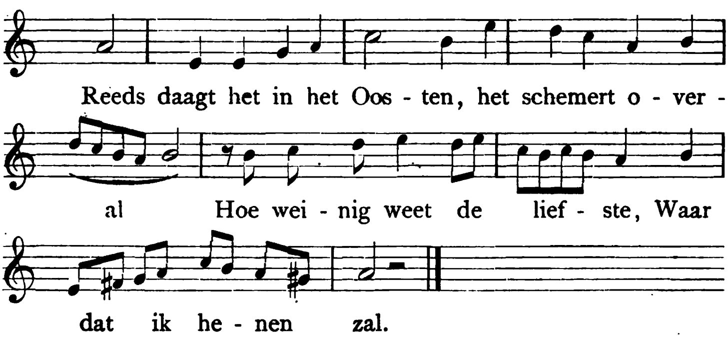
[1]) Wegens de belangrijkheid der bij dit Lied opgegeven zangwijze wordt hier vooraf ter onderlinge vergelijking een plaatsje ingeruimd voor eene oude melodie-opgave, benevens eenige latere bewerkingen.

HET DAGHET UIT DEN OOSTEN.

Oude melodie uit de: „*Souter Liedekens*, *'t Hantwerpen* 1540".

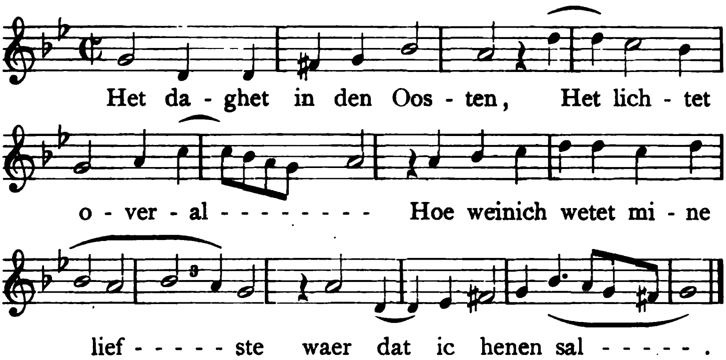

Vernieuwing door den heer J. J. VIOTTA.

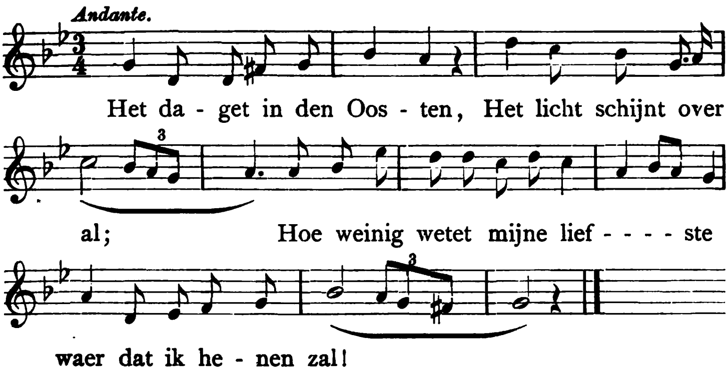
Bovenstaande melodieën komen beide voor in de bijdrage: „*Eene oude romance vernieuwd*", van den Hoogleeraar N. Beets in het tijdschrift De Gids. Jaargang 1837. Mengelingen. Eerste deel, bladzijde 234.

HET DAGHET IN DEN OOSTEN.
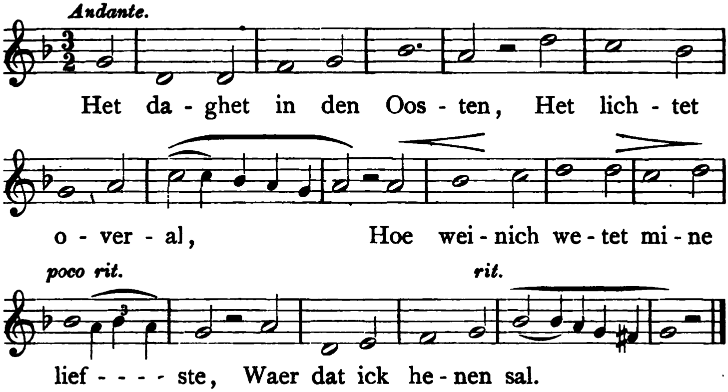

Melodie volgens den heer E. de Coussemaker, voorkomende in de Inleiding tot: „*Willems. Oude vlaemsche liederen,*" van den heer F. A. Snellaert. Te Gent, bij F. en E. Gyselynck. 1848. Bladzijde XXVIII.

HET DAGET IN DEN OOSTEN.
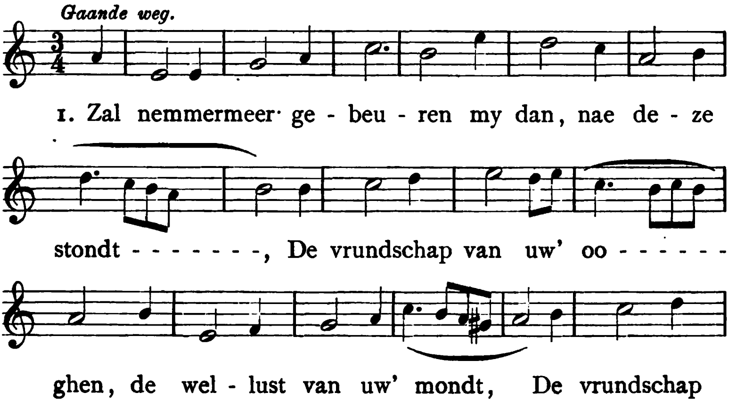

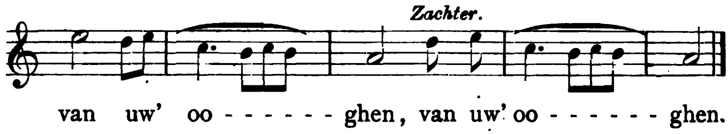
Melodie uit: *F. A. Snellaert. Oude en nieuwe liedjes.* 2de uitgave, met begeleiding voor piano door L. Hemelsoet. Te Gent, bij W. Rogghé en H. Hoste. — Te 's-Gravenhage, bij M. Nijhoff. 1864. Bladzijde 60.

Het daghet in den Oosten.

Melodie volgens den heer J. C. Boers in diens bewerking van: *De ontwikkeling der toonkunst van den vroegsten tijd tot op heden van Emil Naumann*. Te 's-Gravenhage, bij Joh. Ykema. 1883. Bladzijde 244.

De melodie uit: *M. A. Brandts Buys. Liedjes van en voor Nederlands volk.* Te Leiden, bij A. W. Sijthoff. 1874. Bladzijde 38.[1])

2. De vrundschap van uw' ooghen, de wellust van uw' mondt,
De gunste van uw hartjen, dat voor my open stondt,

3. Soo sal ik nochtans blijven uw eeuwigh, onderdaen,
Maer mijn' verstrooide sinnen, wat sal hun annegaen?

4. Mijn' zinnen moghen swerven de leyden langen tijdt
Nu zy, mijn' overschoone, zyn u myn' leidstar quijt.

5. De schoon' borst uyt, tot traenen, 't en baette geen bedwang,
De traentjens rolden neder van d'een' en d'andre wang.

6. De zuyvre traentjens deeden meer dan een lachjen doet,
Al in zyn hooghste lijden, zy troosten zyn gemoedt.

7. Vrouw Venus met haer' starre t'hans klaerder dan de maen
Bespiedde die vryaedje en zagh het wonder aen.

8. En hebben teedre traentjens sey sy, zoo groot een kracht,
Waerom en is het schreyen niet in der Goden maght?

9. De traentjens rolden neder. Maer de Godin, al zoet,
Bey, liever zoud' ick schennen, sey sy, mijn' roozenhoedt.

---

1) Gevolgd naar N° XI der Twaalf Geuzenliedjes, voor zang en klavier bewerkt door dr A. D. Loman.

10. En eer zy kon ghedooghen, dat yemandt die vertrad,
Ving zy de laeuwe traentjens, in een koel roozeblad.

11. Wat geev' ik om myn' roozen, oft 't makzel van myn' krans?
Ik zal gaen maeken perlen van ongemeene glans.

12. De traenen werden perlen, zoo ras haer 't woordt ontging,
Die zy met goudt deurboorde, en aen haer' ooren hing.

13. Als Venus in de spieghel zich ziet met dit sieraedt,
Zy wenscht geen' tooverrieme, nocht kransse tot haer' baet.

Uit: *Gedichten van den Heere Pieter C. Hooft.* Verzaemelt en uytgegeven door Iacob vander Bvrgh. Te Amsterdam, bij Johan Blaeu. 1636. Bladzijde 251.

XXXIV.

AMARIL HAD' ICK HAYR UYT U TUYTGEN.

(Wijze: *Alle caccie, alle caccie pastori etc.*)

1. Amaril had' ick hayr uyt u tuytgen,
'k Wed ick vleugelde 't gootje 't guytjen,
Dat met syn brandt syn boog en syn flidtse,
Landt teghen landt over eynde kan hitse,
En ontroove die listighe stoocker,
Synen boogh, syn gheweer, en syn koocker.

2. Of en had ick maer twee vande voncke,
Die my lest uyt u kyckertges bloncke,
Ick plantese bove de minne syn kaecke,
Om dese blinde eens siende te maecken,
Dat op dat als hij oorlooghen wilde,
Hy syne pillen met kennis verspilde.

3. Maer ghy weet, had ick een van die wensjens,
Dat ick alle myn lusjens, allensjens,
Daer je my nu om verleeghen laet blyven,
Mackelyck souw weten deure te dryven,
Dan je wilt my geen wapene gunnen,
Die u selfs veroveren kunnen.

Uit: *Minne-plicht ende kvysheyts-kamp, als mede Verscheyden Aardighe en Geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten.* Te Amsterdam, bij Jacob Aertsz. Calom. 1626. (zonder paginatuur).

Dit gedicht van P. C. Hooft draagt in dezen bundel ten onrechte de onderteekening: „*A. R. Visschers*".

XXXV.

CAARTJE WAT HEEFTER U HARTJE VERLEPT.

Wyse: *Amarilitge myn vriendin.*

1. Caartje wat heefter u hartje verlept,
Dat het vermaeck in treuricheydt schept?
En altoos even benepen verdort,
Ghelyck een bloemke dat douwetje schort.

2. Crielt het van vryers niet omje deur?
Meugje niet gaen te kust ente keur?
En doeje niet branden, niet blaecken, niet braan,
Al waer 't u op lust een lonckje te slaan?

3. Anders en speelt het windetje niet,
Op else tackjes en leuterich riet,
Als lustichjes, lustichjes, lustichjes gaat
Het watertje daer 't aen walletjen slaat.

4. Siet d'open hartige bloemetjes staen:
Die u tot alle blygeesticheyt raen.
Selfs 't sonnetge wenst u beeter te moe,
En werpt u een vriendelyck oogeleyn toe.

5. Maer soo sy niet keunen door al hun vermaen,
Steecken met vreucht u sinnetjen aen:
Soo sulje aen schreyen, maecke de bron,
De boomen, de blomen, de suyvere Son.

Hooft.

Uit: *Minne-plicht ende kvysheyts-kamp, als mede Verscheyden Aardighe en Geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten.* Te Amsterdam, bij Jacob Aertsz. Calom. 1626. (zonder paginatuur).

XXXVI.

DE SCHOONE TOVERES.

Wyse: *Fortuyn helaes bedroeft.*

1. De schoone toveres,
Voor wien Damasco boogh,
Door Hydraottas les,
Als zy om roof wt toogh,
En nae haer wensch den onverwonnen Reynout sagh,
Die, door pluymstryckery van slaep, verovert lagh:

2. Dit 's zeghe, seydse, ghy
Zult myn gevangen zyn.

Maer om uw' leen wat vly,
Ick yser best oft byn?
Neen, neen, voor gheen ghewelt uw sterckheyt swight, men moet
Haer maecken dwee, door treck van eenigh smeeckend soet.

3. Stal hield haer soete tael.
Doe gluyrde haer oogh rondom;
En met een schoone strael,
Uytpickte een schoone blom:
Doen noch een: doen noch een: tot dat van roosen bol,
En Lelij, en Ligustre, haer rycke schoot was vol.

4. Zy strengelde de roen,
En daer 't haer voeghelyck docht,
Zy tussent 't vrolyck groen,
Nu blanck, nu blos in vloght:
En hem dewyl hy sliep, met dese zeelen, sloot:
En voerde, daer hem noyt zyn vangenis verdroot.

5. Maer yvrigh leest by een,
O klaere, myn verstant,
Al uw bekoorlyckheen,
En breydt een taeyen bandt,
Die hart en zinnen boet, bet als Ariadnes snoer,
O my, die myne boeÿster, in myn boesem voer.

Omnibus Idem.
P. C. HOOFT.

Uit: *Minne-plicht ende kvysheyts-kamp*, *alsmede Verscheyden Aardighe en Geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten.* Te Amsterdam, bij Jacob Aertsz. Calom. 1626. (zonder paginatuur).

XXXVII.

DEVNTIE.

Wys: *Maintenant les Dieux, ont quitte les cieux. etc.*

1. Amaryl had lang,
 In der hardren sang,
  Beluystert Thyrsis stem,
 Zy, song hy, was syn ziel,
Haer ooghjen viel
 Op niemant anders als op hem.

2. Vaeck haer lipje rondt,
 Op het tipje stondt,
  Om t'wtten haere smart.
 Staeg 't woortje van de tong
Te rugge sprong,
 En doock in het beschreumde hart.

3. Vaeck, dachtse, ick raeck,
 Door de vinger spraeck,
  Soo ver eens, dat hy 't vat,
 Staegh werdt de kneuckel stram,
Wen 't 'er toe quam,
 Als had zy gansch geen hart gehadt.

4. Op een morgenstondt,
 Hy haer sitten vondt,
  Eens aende stille beeck.
 Sacht hy sich sette daer,
Dicht achter haer,
 En haer gedaente int nat, bekeeck.
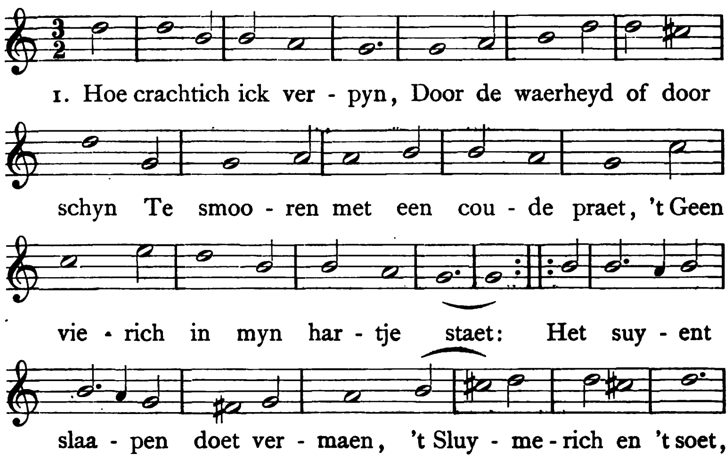
5. Siende nae den grondt,
Sy vernam, terstondt,
Zyn maxel, daer beneen.
Om, saghse, en 't geen dat leeft,
Doe seidse, ick geeft
Nu, al te veel is 't twee op een.
Omnibus Idem.

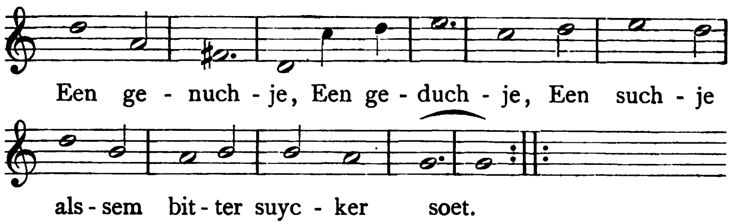
Uit: *Minne-plicht ende kuysheyts-kamp, alsmede Verscheyden Aardighe en Geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten.* Te Amsterdam, bij Jacob Aertsz. Calom. 1626. (zonder paginatuur).

XXXVIII.

HOE CRACHTICH ICK VERPYN.

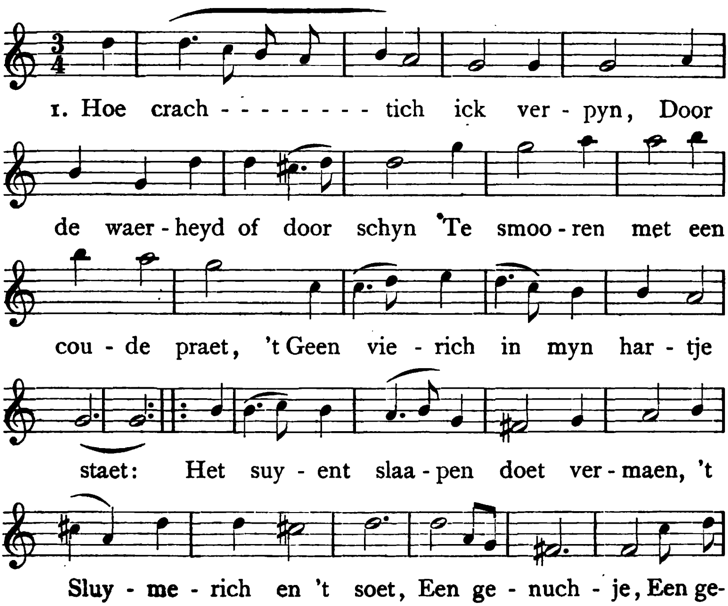
Stem: *L'Orange.*
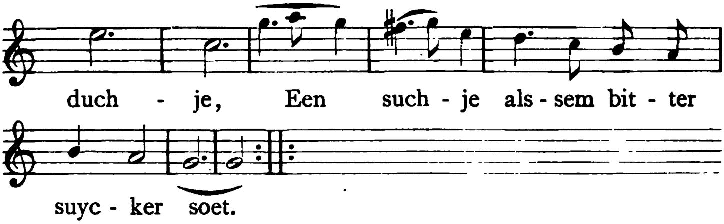

De melodie uit: *Den singende Swaen.* Gemaekt door G. D. S. Te Antwerpen, bij A. Van Brakel. 1664. Bladzijde 126.
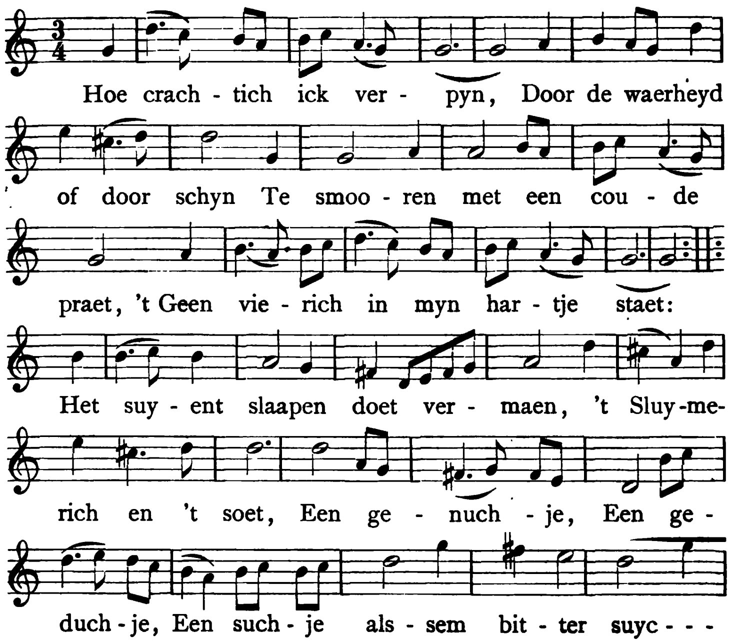
Stemme: *L'Orangée.*

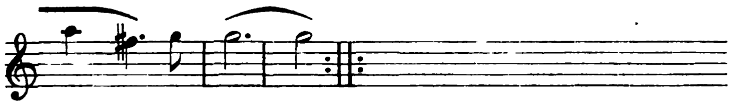

De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landtsche gedenck-clanck.* Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uitgever). 1626. Bladzijde 194.

Stemme: *L'Orangée.*

De melodie uit: *Oude en Nieuwe Hollantse Boeren Lieties en Contradansen.* Te Amsterdam, bij E. Roger. (zonder jaartal). N^0. 851.

2. De Min my leeren wou,
Hoe ick best vergeten sou,
Het geen ick niet vergeten cost,
Dat icker staeg om dencken most:
Jae muurt en metst in u gedacht.
En soo ghy enckel wroet,
Om het smertje,
Uyt u hartje,
Te weeren, seyd hy, dits de beste voet.

3. Wel luste my de daet,
Van het stoocke viertje quaet.
'k Behielt dat ick wou royen uyt,
Dit is het aertje vande guyt,
Die met slimme met loose treecken,
Dwingelantjes gril,
Door syn crachjes,
In gedachjes,
Wil woonen daer men hem niet hebben wil.

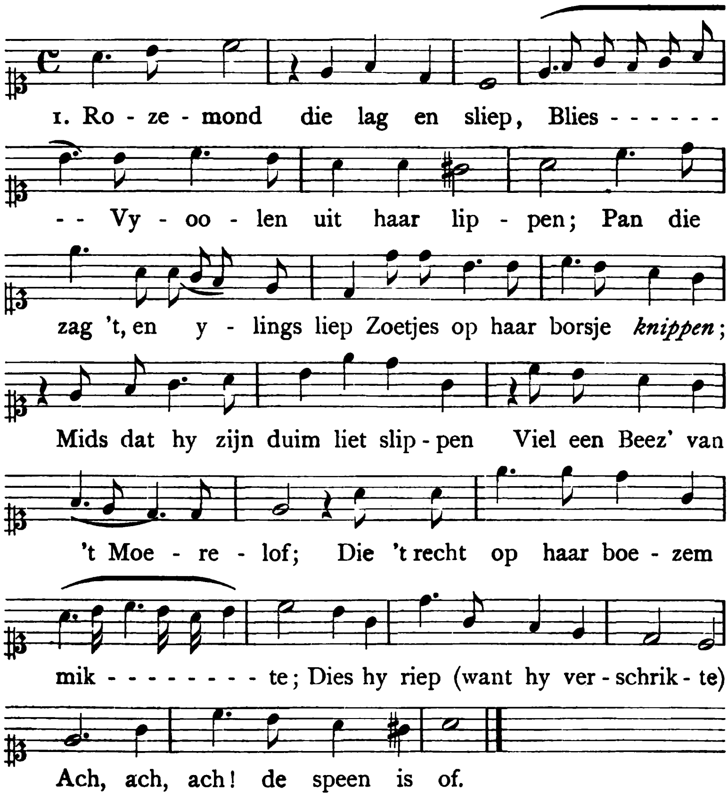
Juff. TEXELSCHADE. R. VISSCHERS.

Uit: *Minne-plicht ende kvysheyts-kamp, als mede Verscheyden Aardighe en Geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten.* Te Amsterdam, bij Jacob Aertsz. Calom. 1626. (zonder paginatuur).

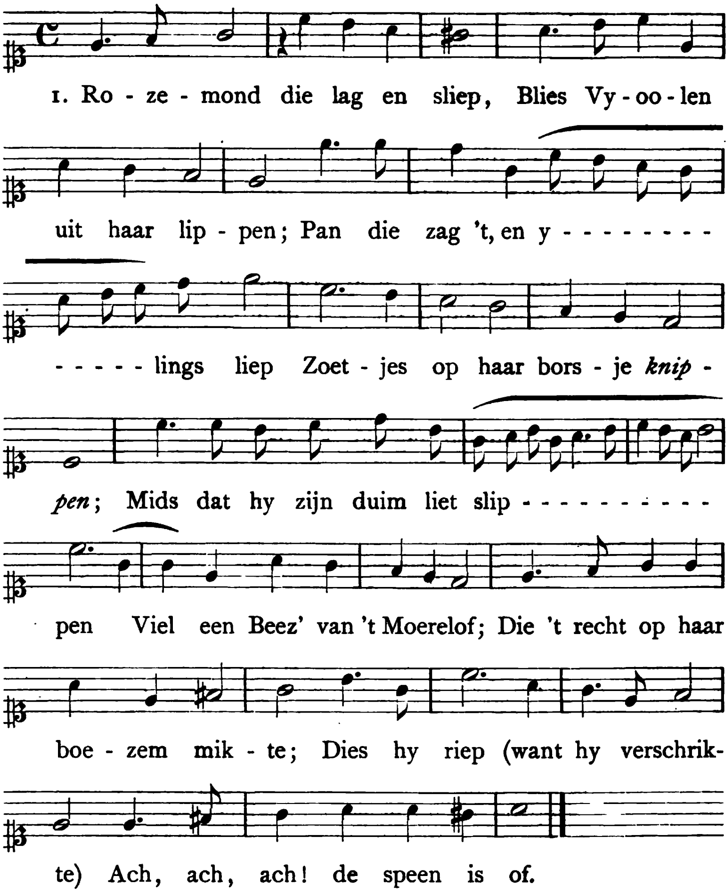
XXXIX.

KNIP-ZANG.

Toon: *Laura zat laatst aan de Beek.*

De melodie uit: *Haerlemsche Somer-Bloempjes.* Te Haarlem, bij Claes Albertsen Haen. 1646. Bladzijde 104.

De melodie uit: *Haerlemsche Somer-Bloempjes.* Te Haarlem, bij Claes Albertsen Haen. 1646. Bladzijde 152.

KNIP-ZANG.

1. Rozemond die lag en sliep,
Blies Vyoolen uit haar lippen;
  Pan die zag 't, en ylings liep
Zoetjes op haar borsje *knippen*;
  Mids dat hy zijn duim liet slippen
Viel een Beez' van 't Moerelof;
  Die 't recht op haar boezem mikte;
Dies hy riep (want hy verschrikte)
  Ach, ach, ach! de speen is of.

P. C. HOOFT.

2. Rozemond zag op, en riep,
Met de doodt op hare lippen,
  Toen de wang haar verf verschiep,
Boksvoet, wat bediet dit *knippen*?
Zoek in wouden en op klippen
  Andre jacht en Minnestof,
Zonder onzen slaap te steuren.
Mach ons dan geen rust gebeuren?
  Och, och, och! dit is te grof.

I. v. VONDEL.

3. Rozemond waarom geweent,
Riep de Satyr, of verschrokken?
  't Was zo qualijk niet gemeent,
Zoeten Engel, 't is maar jokken.
Wie en zoud'ge zo niet lokken?
  'k Zag uw naakte boezem vast,
Kleed en sluyer afgesmeeten;
Knip eens, docht ik, 'k zal haast weten
  Of het sneeuw is, of albast.

L. SANDERUS.

KERMIS-GIFT,

Voor de laatdunkende

KNIPPERS EN KNIPSTERS.

1. *Hooft*, ô! hooft van alle hoofden,
   Hooft die yder schrijft van pas;
   Wie zag ooit die u beroofden
   Van de prijzen van *Parnas*?
   Niemandt niet: want zelfs de Goden
   Deiszen voor uw' groot vernuft:
   Wie zou u tot schrijven nooden,
   Daar ghy zelfs de Goôn verbluft?

2. En nu komen deeze dichters
   Die hier *knippen* op uw' toon;
   Jonge Spreeuwen, teere wichters,
   Steeken naar de Goôn haar kroon.
   'k Zalder hier gaan zestien stellen.
   Vondel ik 'er buiten laat:
   Want die zal het oordeel vellen;
   Midts hy alle ding verstaat.

3. Ach! hoe was ik daar verschrokken;
   Mids ik *sneeuw greep voor albast.*
   Wel! *Sanderus*, 't schijnt wel jokken,
   Hoe komt ghy aan 't *knippen* vast?
   Doch jy weet te componeeren
   Of j'et altijdt hadt gedaan:
   Wat mach daar 't Konvent wel leeren,
   Daar de Paap zoo voor moet gaan?

4. Of ik sneeu ben of albast,
Raakt u weinig, riep zy, booze,
  Geile, en onbeschofte gast;
En zeeg neder, na het looze
Van een zuchjen, in de Roozen
  Als een roerloos Marmerbeeld.
Och! zey Pan, komt dit van *knippen*?
En hy drukte haar mond en lippen.
  Wond' een *knipje*, een kusjen heelt.

P. DUBBELS.

5. Neen, u kusjes heelen niet;
Wech met uwe Satyrs lippen,
  Honingdief, die 't Woud doorspiet,
Staag om Nimphjes te be-*knippen*,
Zoo in Bosschen, als op Klippen,
  Of in Rotzen hart van steen.
Ach Diana, leent u ooren,
Dat mijn Lief zijn Bruidt mach hooren,
  Och, och, och! waar zal 't noch heen?

T. ASSELIJN.

6. Wyl dus Rozemondje riep,
Met Roos-verwe-looze-lippen,
  Dreef Diaan' (dat yling liep)
Dit geklag langs Berg en klippen,
Tot het Damons' oor kon kippen,
  Die zoo borst door drek en stof,
Dat hy in zijn aâm schier stikte;
Dus hem 't *Knip*-gerucht verschrikte,
  En 't och och-geluid te grof.

D. QUESTIERS.

4. Wie komt hier deez' zang verrijkken?
    't Is *Spe vivo*, hoop baart troost:
Dees' zal wis de Lauw'ren strijkken;
    Want de man komt uit het oost.
Zou hy dan geen prijs genieten?
    Pieter, neen, die is 'et waart;
'k Loof de Goôn hem Rijm in gieten:
    Want hy nergens Rijm en spaart.

5. Rozemondt, ay! sluit uw' lippen;
    Waar toe zal dit klagen zijn?
Asselijn zal u niet *knippen*;
    Neen, de knecht is al te fijn;
Maar hy tracht de kroon te winnen:
    Want de winst valt hier gemeen.
Wel! wat mach dees' nar beginnen?
    Och, och, och! waar zal 't noch heen.

6. Maak ruim-baan, hier komt de *Knipper*
    Daar ik lang van heb gezeidt.
Holla! neen, dit is de stipper
    Op de Damze Appelmeidt;
Die hy vleide met een praatje,
    Tot dat zy kreeg van zijn kruidt:
Binnen 't jaar was *David* taatje;
    Want *Questiertje* most' er uit.

7. Mit hem Rozemondje zag,
Deed' de blijdschap weêr de Rooze,
  Door een zoet' en lieve lach,
Op besturve kaakjes blooze;
Damon, hindert deze booze,
  Riepze, die my heeft bekipt.
Maar hy kon geen Godtheidt hind'ren;
Dies, wijl zy haar hoop zag mind'ren,
  Riep: och, och, ik ben be-*knipt*!

G. VERBIEST.

8. Echter Pan die nam de vlucht,
Lachte, *knipte*, en wipte 't startje,
  Schaterde in de dunne lucht,
Om zijn geile minnepartje.
Rozemondje, zoete hartje,
  (Zeide Damon) leer hier naar
Altijdt d'eenzaamheidt verachten;
Pan derf *knippen* en verkrachten.
  Eenzaam zijn is vol gevaar.

H. ZWEERDS.

9. Wyl dus Rozemondje spreekt
Met haar Damon, de geswinde
  Pan hem in der yl versteekt
Achter dicht-gevlochte Linden,
Daar hy loert om weêr te vinden
  Die hy slapend' had ge-*knipt*,
Toen Diana, juist uit jagen,
Had aan Damon 't nare klagen
  Toegebracht; maar nu ontglipt.

CATHARINA VERWERS.

7. Maar *Verbiest* die ook een giest „is,
   Zoo hy meent, in Poëzy;
Maar ik weet dat hy de miest „is
   In de ronde vryery;
Daarom houdt hy veel van 't *knippen*:
   Want hy 't *knippen* daag'lijkx zoekt.
Antje zou hy wel bekippen;
   Maar zijn scheen is noch bedoekt.

8. *Knippers* staakt nu vry u *knippen*,
   Hier word u de krans gerooft;
Zweers en zal hy niet ontslippen,
   'k Meen de kat van 't kindt zijn hooft,
Daar zijn zinnen meest op *Malen*,
   Met het krom verminkke plat,
Most het Zijtje lest betalen
   Op een Konjakx Voeder-vat.

9. Wat of 't langer noch zal wezen!
   Nieuwenhof, dit dunktmen vreemt,
Kanje nu geen Mans belezen,
   Datje teere Vrouwen neemt?
Maar jy weet al haar gedachten,
   En dat zy het best verstaan;
'*t Knippen* is daar zy naar trachten,
   Daarom spraakt ghy *Verwers* aan.

10. Baart het *knippen* zulk gebaar?
Sprak Pan, onder 't groen verborgen,
'k Zweer, ik heb mijn wil van haar,
Eer dat my ontgaat dees morgen;
Doch hy meenden te verworgen,
(Als hy vierig met een wip
Rozemonde wilde vangen)
Want hy bleef in doorens hangen;
'*t Knippen* bracht hem in de *knip*.

I. LEMMERS.

11. Pan, vol smart en pijn, die riep:
Zijn dit straffen voor mijn *knippen*?
Mits dees Doorens my zoo diep
Steeken in mijn mondt en lippen:
'k Sweer zy zal my niet ontslippen,
Schoon een *knip* my baart dees smart,
'k Zalze echter eens verraden,
Als zy zich weêr zal gaan baden;
Want in *knip*-lust leeft my 't hart.

CATHARINA QUESTIERS.

12. Rozemond van spijt besweet,
En noch moeylik om dat *knippen*,
Liet voor eerst haar opperkleed,
Endelijk haar' onderslippen,
Van haar naakte leden glippen;
Daar op is ze zonder schroom
In den frisschen vloedt gevallen,
Die zijn' weêrzijds groene wallen
Laaft en lekt met zachten stroom.

DEKKER.

10. Wie komt gins zoo bars aan strijken
Met zijn *Knip-vaars* in 't verschiet?
Pan zal zeker licht beswijken,
Lemmers, als hy jou maar ziet;
Daarom *knipt* niet, maar wilt denken
Dat je ook een prijs zijt waart:
Bokx-voet zalje ook wat schenken,
Al was 't onderst' van zijn staart.

11. Maar *Katrijn*, die teere Joffer,
Die meê voor geen *Knippers* wijkt,
Brengt meêr hoofts, als *Hooft*, ten offer,
Wat haar hooft wel dubbelt lijkt:
Daarom hoeft zy niet te deiszen;
Want zy hier de beste tart;
Doch haar *knippen* moet ik prijzen:
Want *in 't knippen leeft haar 't hart.*

12. Noch geen *knipper* zie ik gekker
Als dees zul, die alles weet,
Dat is onze Monzieur *Dekker*,
Meê vermaart voor een Poët;
Niet als Rijm rolt van zijn lippen,
Yder woordt is schier een vaars,
En om dit gemartelt *knippen*
Leest hy in eens anders laars.

13. Pan die volgt in 't water haar,
 Om die schoone te be-*knippen*.
  Rozemondje, vol gevaar,
 Riep, met half-besturven lippen,
 O ghy Satyr, wilt vry slippen!
  Komt Diana met u stoet,
 Met uw Nimphjes en Goddinnen,
 Helpt dees *Knippert* overwinnen,
  En my deze bystant doet!

GOUDINA VAN WEERT.

AAN-HANGZEL.

14. *Diaan* met haar Stoet niet sliep,
 Op 't geklag van Rozelippen,
  Schort haar Iacht-kleedt op, en liep
 Om den Boks-voet te be-*knippen*.
 Pan haar ziende, dacht t'ontslippen,
  Vloog door water, bieze, en lof;
 Maar gevangen riep hy, 'k mikte
 Slechs uit kortswijl, wel verschrikte
  Rozemondje hier dus of?

G. V. EEKHOUTS.

15. Is dit kortswijl, snoode Guit,
 (Zey *Diaan*) dat ghy dees schoone,
  Zo verbaast maakt door 't geluidt,
 Van uw' geile *Knippers* toonen:
 'k Zal uw' 't *knippen* zoo beloone,
  Dat ghy 't wel versweeren zult:
 Kom dan tza Gespeelen zaamen,
 Laat ons nu een straf beraamen,
  Na verdiensten van zijn schuldt.

MARIA MASZA.

13. Bystandt zal u wel geschieden,
Ay! Me-Juffer, hou maar moet;
Wilt doch voor geen *Knippers* vlieden,
Maagden doen het *knippen* goet.
Ach! Diana, wilt haar hooren,
Niet als *knippen* zy begeert:
Laat een *Knipper* haar bekooren;
Want *Goudina* is het *Weert*.

14. Duurt dit *knippen* noch al langer,
Wat zo is 'et al te lang.
Eekhouts, hoe! ben jy d'aanhanger
Van dit malle *knippezang*?
Wel! hoe komje dus verwildert?
Doch je *knip* is wel gerooit;
Maar meest als je *Truytje* schildert,
En haar op je Ezel . . . *knipt*.

15. *Maria Masza*, die zoo aardig
Ons het *knippen* hier vertoont;
Niet als *knippen* zijt ghy waardig:
Met een *knip* dient ghy geloont.
't *Knippen* opent hart en lippen;
Wie wordt noch van u bekipt?
Ach! hoe vrolijk zal hy *knippen*,
Die ghy, *knippend'*, eens be-*knipt*.

16. Wat beraamen? valt maar an,
Lustig an het Neetels plukken,
(Zey' *Diaan*) en slaat hem dan
d'Onbeschofte huidt an stukken;
Wilt hem Baardt en Staart ontrukken,
Eer ik zelf mijn hand uitstrekk';
Vat den *Knipper* by zijn ooren,
Al zijn smeeken is verlooren,
Smijt den Bokxvoet in den drek.

I. MASSA.

17. Wel! daar leidt hy (riep de Stoet)
In den drekpoel, tot zijn ooren!
Zoo dien geilen Geite-voet,
Hier, niet koome te versmooren,
Mach hy, als hem lust bekoore,
Weêr wel koomen (sprak *Diaan*):
Maar men zal hem, voor het *Knippen*,
Dus betaalen en bekippen,
Ha! ha! ha! kom laat ons gaan.

FRANCOIS SNELLINX.

18. Druipend' quam den Geiten-baardt
Uit den Modder-poel gekropen,
Schuddend' van zijn Kop en Staart
Slijk en kroos: riep, half verzopen,
Foey! een *Knip* dus te bekopen?
Beet schuim-bekkende op zijn lip,
En swoer haar eens aârs te *Knippen*
Onder (wederstaand' haar slippen)
In Moêr *Venus Knip*-Spels *Knip*.

W. SCHELLINKS.

16. *Massa*, wilje ook niet schamen;
Neen, byget, *knip* lustig an;
Wilt u eerst te deeg beramen,
Zey *Diaan'*, en slaat hem dan:
Zoo zult ghy Pan wel bekippen,
Wis raakt hy dan in den drek;
Maar de guit lacht om het *knippen*;
En hy roept: al weêr een gek.

17. *Francois Snellinx* die kan dichten,
Dat's een *Knipper* die het mient:
Want hy wil voor niemandt swichten,
Dies hy hier het meest verdient;
Maar wat zalmen best bedenken
Voor zijn welverdiende loon?
'k Weet hem anders niet te schenken,
Als de Satyrs baart en kroon.

18. Dit is 't puikje van de Snaken;
Wie zoekt *Schellinks* als om vreugd?
Hy kan Kalf en Vaarzen maken:
'k Meen het *Keizer* noch wel heugd.
Maar doen kost *sis sou* met [1]) *knippen*,
Mids de wijn hem had gevat,
Liet hy de gezontheidt slippen:
Want zijn tong wierdt al te gladt.

---

[1]) Voor *met* moet waarschijnlijk *niet* gelezen worden.

SLOT

VAN DE

KNIP-ZANG.

Laat het kostelijkst van al
U niet reukeloos ontslippen,
Dat's de tijdt, die snel gaat glippen,
Zonder dat hy keeren zal.
Och! hoe dun is dit getal,
Dat zijn uren meet by stippen,
Eer de doodt den draadt komt *knippen*
Van hun leven onverwacht.
Meest verlooren, minst geacht.

I. v. VONDEL.

BESLUIT

Aan al de

KNIP-RYMERS.

't Za *Knippers Knipt* voor my wijl 'k van geen *Knippen* houw.
Wy maken 't licht kamp op, ik *Knipstaart* weêr voor jouw.

Sic itur ad astra.

Uit: *De Nieuwe Hofsche Rommelzoo.* (Zonder plaats van uitgave of naam van uitgever.) 1655. Bladzijde 2.

SLOT

VAN DE

KERMIS-GIFT.

Vrinden, hier hebt ghy 't nu al,
  Dat mijn Pen zig liet ontslippen;
Knippend' is de tijdt gaan glippen,
  Dat berout mijn boven al;
  Och! hoe faats is dit getal;
'k Wensch dat zy in Baartje stippen
Die haar tijdt verdoen met *knippen*,
  Zoo komt loon niet onverwacht;
  Meest laatdunkend', minst geacht.

I. D. KLIJN.

(Variant op den *Knip-zang*.)

DOOR DEN HEER

P. C. HOOFT.

Stemme: *Laura zat laetst by de beek etc.*

1. Rosemont die lach en sliep,
   Blies Violen uit haar lippen:
   Pan die zach 't en yling liep,
   Sachjes op haar borsje knippen
   Mit dat hy zyn duim liet slippen
   Viel een Moerbey van het lof,
   Die recht op haer boesem mickte,
   Dies hy riep want hy verschrikte,
   Och! och! och! de speen is of.

2. Op zijn splitte kootjes, gauw
Hy het op een loopen stelde,
Doch zoo zachjes dat hy nauw
Kreuckte 't kruitje van den velde
Want hy vreesde; 't zouw hem melde:
Maar als Rosemont verzucht
Denck of 't binnest van zyn herte
Knippen sloech van schrick, en smerte
En verhaesten dee zyn vlucht.

3. Pan zat stockstil, en hy loerd'
Achter 't riet met smalle blaren,
Zoetert riep hy het was boert,
Mits scheen zy wat te bedaren
Toen zy Pan zach openbaren
Die verstijft schoot uit het riet:
Pottert riep haar helle keeltje,
Armt Syringh, u zoet gespeeltje
Knip haar, schend myn vryheyt niet.

Achter het boekje staat, onder: *Drukfouten in dezen ingeslopen, die moeten aldus gelezen of gesongen worden* —:

F. 131 na het eerste vers vervolchd door K. KOOL.

Uit: *Het eerste deel Van de Amsterdamse Mengel-Moez. Bestaende Uit veelderhande Bootzigh, en Geestigh Rijm-tuigh, als Kusjens, Minne-deunen, Verjaar-zangen, Drink-lieden, Klink-rijmen, en tusschen de zelve verzien met Rondeeltjens, en andere Snaakerijtjens, noit meer in 't licht geweest.* Den Eerste Druck. Te Amsterdam, bij Gerrit Smit. 1658. Bladzijde 131. [Ter Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.]

XL.

VERMAKELYCKE MAAGD.

Stemme: *'t Gemoed herwenscht verloren. etc.*

1. Vermakelycke maagd vol lieflyckheden,
Beminster vande dueghd vol brave zeden,
Behertig (hertje) doch myn smeekgebeden,

2. Myn uytverkoren ziel dat ghy geriefde,
Met wederliefde zoet wiens hert door kliefde,
De witte-liefde reyn, ha! heylige liefde;

3. V zieltje vinden zoud geruste zegen,
Ach! loutre liefde weest my doch genegen,
V hertje zoetertje voeld dat bewegen.

4. Bewegen laat u dan myn droevig klagen,
Kan nare truericheyt myn schoon behagen,
Ay! liefje dat ick dorst ick zoud u vragen.

5. Met yver grage-lust in liefdens bantjes,
In wilge slaverny groeyen myn plantjes,
Verlof ick kussen moet u zoete hantjes.

6. Myn waarstentje mocht ick uyt hertens grontje,
Een smakelycke kus, ha! glory zontje,
Genieten van u zuycker lieve montje.

7. Tot danckbaerheyt ick zoud myn Engel geven,
Myn zieltje al myn hert, ja u verheven,
Op offeren de vruchten van myn leven;

8. V liever om zyn liefd en eerbaer minnen,
Zoo geeft hem weder-liefd uyt zuyvre zinnen,
Ey hertje liefje laat ick u verwinnen.

9. Ryckdommen 's werelts pronck schynt wat te wesen,
Myn zoetertje geloofd 't zyn sorgen vreesen,
Niet kostelycker schat als liefd gepresen.

10. Dit dierbaer groote goed nu wilt ontfangen,
Ick bid ey zegt doch ja, myn ziels verlangen,
V singen sal ick lof met zoete zangen.
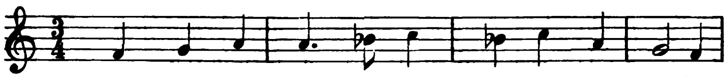
Gestadich zal u lieve trouw,
V singen lof met zangen goedig,
Noch meerder soo ghy waard zyn vrou,
Hy zal u dienstig zyn ootmoedig.
Zoeckt ziel heyls rust.
B. VAN HEMERT.

Uit: *Minne-plicht en kuysheyts-kamp, als mede Verscheyden Aardighe en Geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten.* Te Amsterdam, bij Jacob Aertsz. Calom. 1626. (zonder paginatuur.)
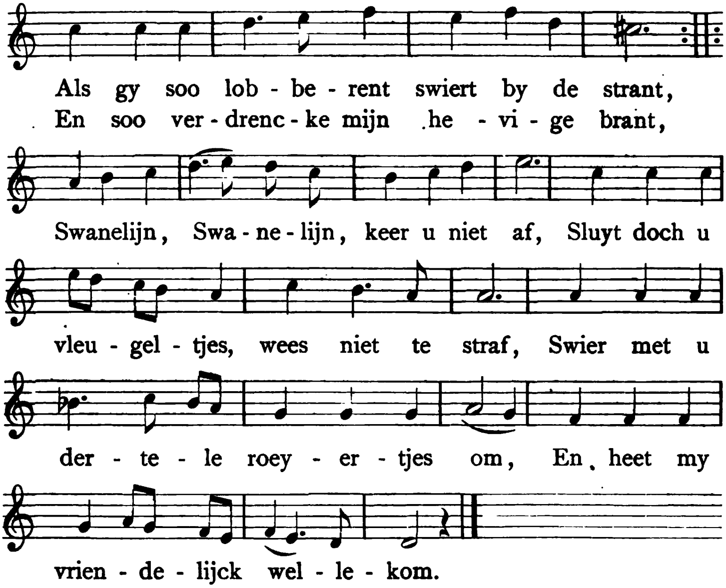
XLI.

MOCHT ICK Ô SWAENTJEN.

Stemme: *Nu sich ondanckbaer toont mijn Herderinne.*

1. Mocht ick ô Swaentjen eens ne - vens u baede,
'k Sou dan mijn krie - len - de siel - tje ver - saede,

2. Waer toe verheft gy u vliegende wapen,
En breeckt de Golleffies door uwe vlucht:
Denckt ghy niet wie u sou moogen betraepen,
Op vreemde stroomen en scheut-vrye lucht,
Swanelijn, Swanelijn, keer u niet af,
Sluyt doch u vleugeltjes, wees niet te straf,
Swier met u dertele roeyertjes om,
En heet my vriendelijck wellekom.

3. Doch soo mijn bidden mijn wille niet dwinghe,
Strooy dan een veder in 't bevende nat,
Dat die u hobbele nae my doen dringhe,
'k Salse doen leeve, door u ô mijn schat.
Swanelijn, enz.

Besluyt.

4. Nu sal ick, Swaentjen soo lieffelijck prijsen,
'k Heb schoon de vedertjes van hare gonst
Des sal mijn Zieltjen haer liefde bewijsen,
Rijmen en singhen en toonen haer konst,
Swanelijn, Swanelijn, stel u gherust,
Swier met u vleugeltjes waeret u lust,
Kittel u Zieltjen in safte geneucht,
En swem soo heenen in vrolijcke vreucht.

VEERDER.

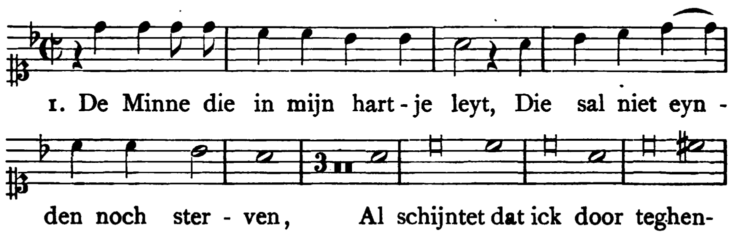
Uit: *Het Eerste Deel van d'Amsteldamsche Minnezuchjens.* Te Amsterdam, bij Aeltie Verwou, weduwe van Balthaser van Dorsten. 1643. Bladzijde 4.

De melodie uit: *Amsterdams Minnebeeckje.* Te Amsterdam, bij J. Hartgers. 1645. Bladzijde 380.

XLII.

AMOUREUS-LIEDT.

Op de Voys: *Ick bender een arme Pellegrim siet.*

- - - heyt, Mijn Lief sal moeten der - ven.

2. Al reys ick te Landt, en over Zee,
En swerf in vreemde Steede,
Mijn Liefs Beeltenis draach ick mee,
In mijn geneeghenthede.

3. Al ben ick daer my veel jonst gheschiedt,
Het buycht gheen van mijn crachten,
Maer als 't hart op mijn Lief eens siet,
Soo juyghen mijn ghedachten.

4. Al sijn meer andere schoon en Rijck,
Sy kunnen my niet verwinnen,
Doch als ick mijn Jufvrous duechd' bekijc,
Aanbidden haar mijn sinnen.

5. Tsint dat mijn oogh op haar schoonheyt viel,
So socht ick haar te behaaghen,
En heb met eerbaerheydt in mijn Ziel,
Haer reyne jonst ghedraghen.

6. Heylich en eerelijck syn gheweest,
Ons Minne, kusjes, boerteryen,
Want haar ghesuyverde goede Gheest,
Gheen dorperheyt kan lijen.

7. Haar heusheyt en ooc mijn Liefde groot,
Ons Vrientschap daer beneven,
Die sullen duuren tot de doodt,
Ja, mueg'lijck na ons leven.

8. Of by ghevalle dees rasery,
Mijn Liefjen quam in handen,
Haar Wysheyt reden kavelt my,
Ten konfer of ten branden.

9. Mijn ruwer begrip, en stompe styl,
Verwerckt die, o mijn Goddinne!
Met die sneedighe scharpe vyl,
Van u gheleerde sinnen.

't Kan verkeeren.

Uit: *De Groote Bron Der Minnen, van G. A. Brederoo, Amsterdammer.* Te Amsterdam, bij Cornelis Lodewijcksz van der Plasse. 1622. Bladzijde 29.

De melodie uit: *Het Paradys der Geestelijcke en Kerckelijke Lof-sangen, Op de principaelste Feestdagen des gheheelen Jaers. Geplant door Salomonem Theodotum, Licentiaet in der H. Godtheyt.* Den sesten Druck van nieuws oversien, en met nieuwe Registers vermeerdert. Te Amsterdam, bij Hendrik Aertsens. 1665. Bladzijde 199. [In het bezit van den WelEerw. Heer C. H. van Vlooten te 's Gravenhage.]

XLIII.

LIEDEKEN,

Op de wyse: *Wel! lustige jongelingen, dat eedele.*

1. Snachts rusten meest de dieren,
Oock menschen goet, en quaat,
En mijn Lief goedertieren
Is in een stille staat:
Maer ick moet eensaam swieren,
En cruysen hier de straat.

2. Ick sie het swierich dryven,
Ick sie de claare Maan
Ick sie dat ick moet blyven
Alleen mistroostich staan,
Ach lief wilt my gheryven
Met troostelijck vermaan.

3. Ach Lely hoogh verheeven
Verheven in mijn sin,
Mijn hoope van mijn leven,
Ghewenste, schoon Vriendin,
Wilt my u jonstich gheven
Een lieve weder min.

4. Met hoop en vrees bevanghen
Met een ghestaeghe stryt
Van sorghen en verlangen
Verwacht ick nu ter tijdt
Van u myn troost t'ontfangen
't Woort, daar men lang om vrijt.

5. Myn vruchteloos verwachten
Myn commer niet en blust,
Sult ghy my heel verachten
Och voester van mijn lust
Maer siet ick onbedachte
Claegh nu, sy leyt en rust.

6. Och slaapt ghy myn behagen,
Dewyl ick doe myn clacht?
Wat baat my dan myn claagen
Nu ghy den dooven slacht,
Ick salt gheduldich draagen,
Ick wensch u goede nacht.

7. Adieu *Prinsesge* jeughelijck
Mijn Vrou van mijn gemoet:
Adieu en droomt gheneughelijck,
En slaapt gerust en soet:
Ach tis my soo onmeuchlijck,
Te rusten als ghy doet.
't Kan verkeeren.

Uit: *De Groote Bron Der Minnen. Van G. A. Brederoo, Amsterdammer.* Te Amsterdam, bij Cornelis Lodewijksz van der Plasse. 1622. Bladzijde 89.

XLIV.

LIEDEKEN.

Stemme: *Nachtegael kleyn wilt vogelken, etc.*

1. Vraaght ghy, waerom sucht ghy so seer,
Dat doet my wel nu:
En ben ick u Lief, ick ben u niet veer?
Ja Vriendinne // mijn sinnen // die minnen
Alleenigh u.

2. U by-zijn mishaeght my niet, ach!
Noyt liever stond;
Maer dat ick niet by u blyven mach
Doet mijn suchten // ia vruchten // en duchten
O rooder mond!

3. Ick wensch dat ghy genieten meught
't Geen ghy my geeft,

Dat is een over-soete vreught,
Die begeerlijck // en heerlijck // doch eerlijck
Om 't herte sweeft.

4. De vreese van 't verand'ren haest
Doet my suchten soo,
Soo dat mijn blijdschap suft verbaest,
U uytghelesen // ghepresen // eel wesen
Derf ick seer noo.

5. U lodderlijck wesen braef en fris
Verheught my 't hart,
Maer ick weet wat my nakende is,
Door u derven // te erven // een sterven
Daaglijcks met smart.

6. Is dan dit suchten soo sonder reen,
Seght liefste dra?
Ick acht wel ghy sult seggen neen:
Op mijn jaghen // en klaghen // of vraghen,
Seght daer op ja.

7. *Prinçes*, mijn liefde is soo groot,
Sy neemt niet af,
Sy blijft by my tot inder dood,
S'wil lijen // verblijen // of glijen
Met my in 't graf.

't Kan verkeeren.

Uit: *Boertigh Liedt-boeck van G. A. Brederode, Amsterdammer*. Te Amsterdam, bij Cornelis Lodowijksz: van der Plasse. 1622. Bladzijde 107.

XLV.

LIEDEKEN.

1. Al ben ick schoon Liefje niet machtig rijck,
Ick ben ten minsten als mijns ghelijck,
Wat geef ick om 't goet,
Wat geef ick om 't goet,
De beste rijckdommen leggen in 't gemoet.

2. Ick laet den gierigaert na schatten sien,
En den staet-suchtigen na het gebien,
Ick geer, o mijn schoon!
Ick geer, o mijn schoon!
Geen Konings scepter, noch Keysers kroon.

3. Want de rust en opperste wel-lust leyt
In een onbekommerde vernoegelijckheyt,
En niet in het geld,
En niet in het geld,
Dat staegh zijn meester met sorgen queld.

4. Daerom *Princesse* so acht ick aldermeest
De gaven van u doorluchtigen geest,
En u hooch vernuft,
En u hooch vernuft
Dat al de werelt braveert en puft.
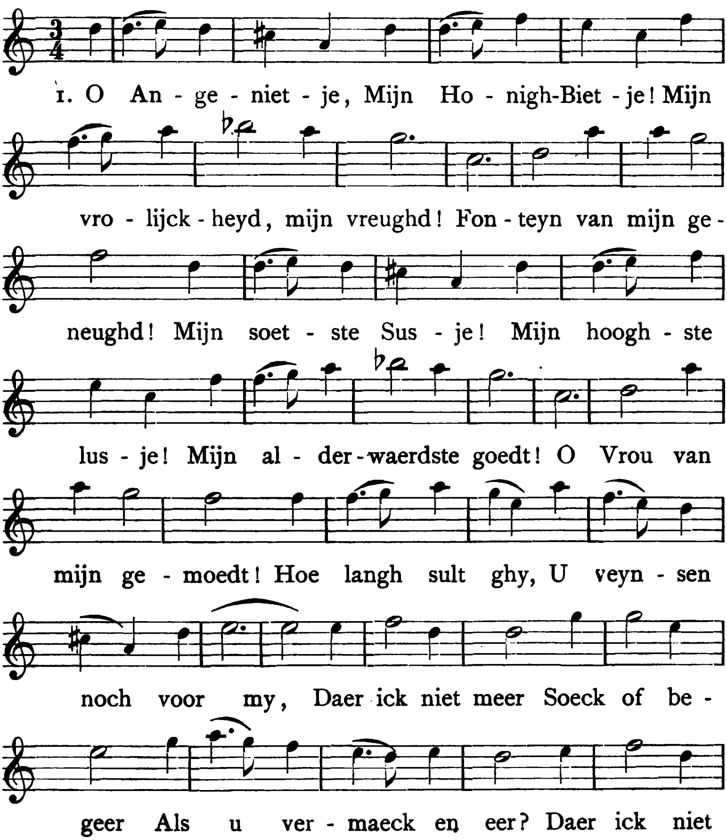
't Kan verkeeren.
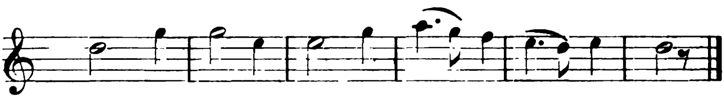
Uit: *Boertigh Liedt-boeck van G. A. Brederode, Amsterdammer.* Te Amsterdam, bij Cornelis Lodowijcksz: van der Plasse. 1622. Bladzijde 108.

XLVI.

O ANGENIETJE.

Stemme: *Courante Françoise.*

2. Ghy schijnd te schuwen
'tGeneughlijck Huwen:
't Welck sulcken soeten saeck
Is, en soo schoon vermaeck,
Dat alle de Geesten
Van menschen en beesten,
Ja wat de Son beschijnd,
Sich daer met vlijt toe pijnd.
Vlied ghy het geen
Tot lust streckt yeder een,
Daer al wat leeft
Sich toe begeeft,
En sijn vermaeck in heeft?

3. Wat sal dat gelijcken?
Want eer-je kond kijcken
Of loopen, troude jou Moer,
Daer sy niet qualijck by voer
En benje nu wyser
Als sy, die veel gryser
En ouder is als ghy?
Wat dat komt gantsch niet by.
O schoon'! slijt niet
U jaren in verdriet,
Maer uwe jeughd
Eerbaer verheughd,
Wijl ghy 't verheugen meught.

4. Denckt dat de jaeren
Deez geestighe haeren,

(Die ghy nu krult soo gaeuw)
Haest sullen maken graeuw,
En dat dese leden,
So geestigh besneden,
Dit bol, swack, jeughdigh lijf
Sal worden krom en stijf:
En ghy sult dan
Al heel niet weten van
De soetigheyd
Daer elck van seyd,
Daermen u nu toe vleyd.

5. Och wilt u besinnen,
En wederom minnen,
Die u so troulijck miend,
So vyerigh bidt en diend:
So sulje met kusjes,
In vrolycke lusjes
U daghen brengen deur,
Niet wetend' van getreur:
En wordje weer
In 't endt oudt, sieck of teer
Met alle vlijt
In uwe strijt
Worden gedient altijt.

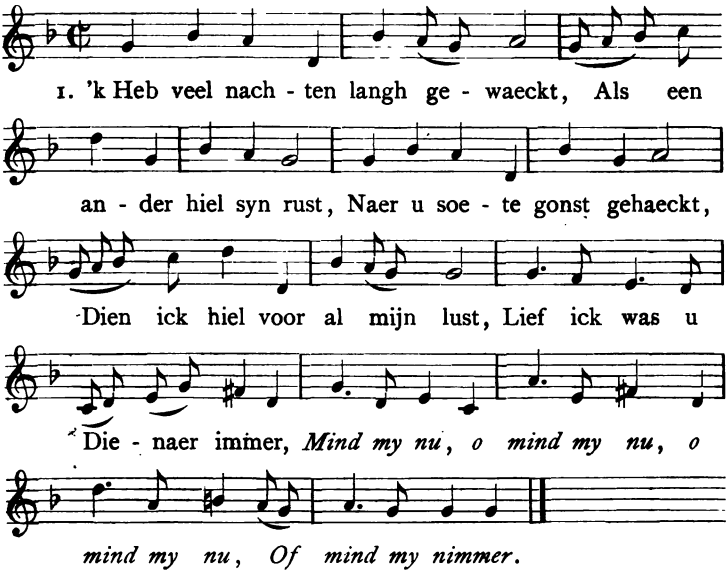
Uit: *Jan Jansz. Starters Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Hessel Gerritsz. 1627. Bladzijde 151.

De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landtsche gedenck-clanck.* Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uit gever). 1626. Bladzijde 270.

XLVII.

'K HEB VEEL NACHTEN LANGH GEWAECKT.

Stemme: *Y have waked the Winters Nights.*

2. Schoon, die met u soet gesicht,
Met u suycker-soete woorden,
In mijn boesem hebt gesticht,
D'eerste brandt die my bekoorden,
Weest voortaen geen sure grimmer,
Mind my nu, *o mind my nu*, *o mind my nu*,
Of mind my nimmer.

3. Laet by u zijn overleyd
Of ick oock verdien dees smarte,

Daar ick u met dienstbaerheyd
In het beste van mijn harte
Een Altaer van trouwheyd timmer,
Mind my nu, *enz.*

4. Ick swoer u d'eed van mijn trouw,
Dien ick troulijck heb betracht,
't Welck ghy hoorde wel Juffrouw,
Maer te weynigh hebt geacht.
Liefd is als een koorts, ja slimmer,
Mind my nu, *enz.*
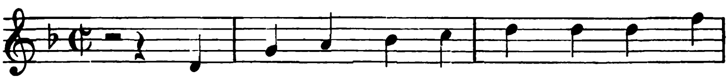
5. Sterf ick door dees Koorts der min,
Daer uwe hulp my magh genesen,
Waer 't geen schand, dat ghy Goddin
D'oorsaeck van mijn dood soud wesen?
Weest geen moorderesse immer,
Mind my nu, *enz.*

Uit: *I. I. Starters Friesche Lvsthof.* Te Amsterdam, bij Hessel Gerritsz. 1621 (?). Bladzijde 175.

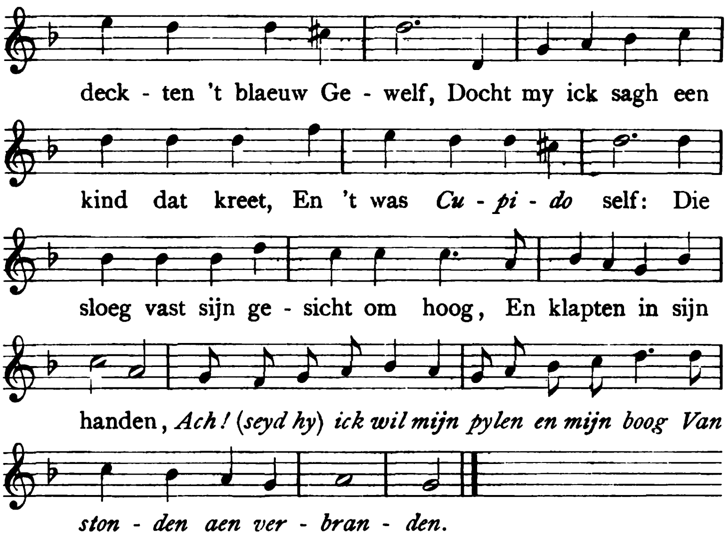
XLVIII.

'S NACHTS DOEN EEN BLAEUW GESTARDE KLEEDT.

Stemme: *Nova.*

1. 's Nachts doen een blaeuw ge - star - de kleedt Be -

2. 't Wicht klaeghden noch hoe langs hoe meer,
 De tranen borsten uyt,
En rolden by syn wangen neer,
 Het maeckten een geluyt,
Dat het alderhardste hart van steen
 Sou tranen moeten braken,
Ach! (seyd hy) wanneer sal ick het yeder een
 Te passe konnen maken?

3. Sien ick eens Harders armoed aen,
 En dwing eens Konings kind,
Dat hy, door liefd', nae haer te gaen,
 Met al syn schat begind,
So houd' ick regel, maet, noch reen,
 Ick kan geen g'lijcke raken:
Maar hoe soud' ick doch het konnen yeder een
 Soo nau te passe maken?

4. So ick dan twee gelijcke voegh
   In rijckdom by malkaer,
So is 't: was hy niet rijck genoegh,
   Al vryden hy een aer?
Een schoon', hoewel van midd'len kleen,
   So mocht haer armoed staken:
Maer hoe soud' ick doch het konnen yeder een
   Soo nau te passe maken?

5. Voeg' ick dan t'saem twee ongeleerd,
   Om 't smalen eens t'ontgaen,
So is 't: ey siet, dit 's recht verkeerd,
   Dees heeft hy niet ghedaen,
Was nu noch een wijs van hun tween,
   Die mocht voor d'ander waken:
Maer hoe soud' ick doch het konnen yeder een
   Soo nau te passe maken?

6. So ick dan dien ick 't wijste ken,
   Voegh by een slechte Meyd,
Is 't voort: nu heeft een wyse Hen
   Een ey in 't riet geleyd,
Het geen hy prijst! sal (so ick meen)
   Sijn wijf wel dapper laken:
Maer hoe soud' ick doch het konnen yeder een
   Soo nau te passe maken?

7. Soo ick dan twee geleerde pijn
   Te voegen om een prijs,
Soo is 't: dees Twee die sullen zijn
   Een yeder een te wijs:
D'een geeft hy 't al, en d'ander geen
   Geluck in syne saken:
Maer hoe soud' ick doch het konnen yeder een
   Soo nau te passe maken?

8. Want, g'lijck die aen den wegh yet boud,
Veel aenstoots lyden moet:
So oock den selfden regel houd
't Geen men in 't vryen doet,
Als d'een seyd ja, seyd d'ander neen,
Elck pooght mijn lof t'ontschaken:
Maer ick denck, hoe soud' ick het een yeder een
Te passe konnen maken?
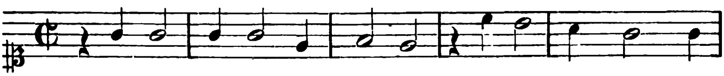
9. Vyt was 't: mids schoot hy my een pijl,
En hy teegh voorts op de reys:
Hy lachten: dies ick inder ijl
Hem peurden naer syn vleys,
Maer hy vloogh voor Sint Felten heen,
En liet mijn hart staen blaken:
Komt het dus (docht ik) dat ghy het yeder een
Niet kond te passe maken?

Uit: *I. I. Starters Friesche Lvsthof.* Te Amsterdam, bij Hessel Gerritsz. 1621 (?). Bladzijde 126.

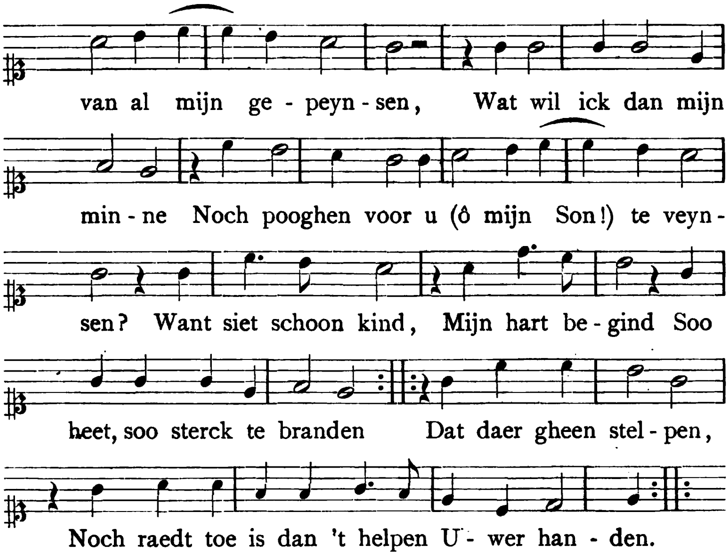
XLIX.

MYN SOETE KONINGINNE.

Stemme: *Si tanto gratiosa.*

1. Myn soe - te Ko - nin - gin - ne, Ghy zijt de woonplaets

2. Dies bid ick u Ionckvrouwe,
Mijn eenigh heyl, mijn licht, mijn uytverkoren,
Ontfanght de trouwe Trouwe
Van mij U Dienaer, t'uwer dienst gheboren,
Ghy zijt de geen, Dien ick alleen
Bedien, en sal bedienen
Soo langh den Heere, My 't leven sal begeeren
Te verlienen.

3. Aenschouw, Princes, mijn wesen,
't Welck 't boeck is van al mijn te droevigh harte,
Daer mooghd ghy klaerlyck lesen
U dienaers druck, en d'oorsprongh van sijn smarte:
En d'wijl ick dy, Soo min, wilt my
Doch weder-minne tooghen,
Soo sal de vreughde, Flux bannen d'ongeneughde
Wt mijn ooghen.

4. En of ghy schoon te vlieden
Woud poogen om u glantz voor myn te bergen,
Ach Lief! 't kan niet geschieden,
Ghy sult den Hemel te vergeefs maer tergen,
Want siet ghy bent, Soo vast gheprent
In 't put mijns harts door minne,
Dat soet noch sure, De macht u heeft te vuren
Wt mijn sinnen.

5. Dat mijn den Heer der Heeren
Den keur wou van al d'aertsche pracht verleenen,
Ick sou van hem begeeren
Dat hy my wou met u, mijn Lief, vereenen,
En dat ick dan, Moch nimmer van
U lieve by-zijn scheyen,
Totdat het sterven, Het leven quam bederven
Van ons beyen.
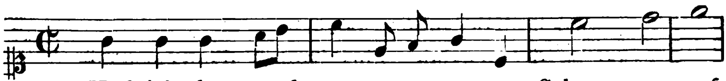
Uit: *Jan Jansz. Starter. Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Broer Jansz. 1634. Bladzijde 54.

De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landtsche gedenck-clanck.* Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uitgever). 1626. Bladzijde 194.

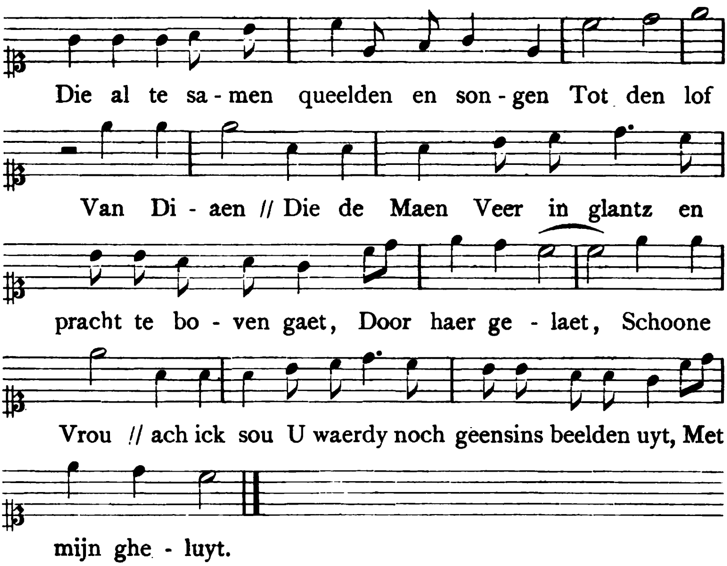
L.

HAD ICK DUYSEND YSERE TONGEN.

Stemme: *Est ce Mars le grand Dieu des allarmes, etc.*

1. Had ick duy - send y - se - re tongen, Schoon van stof,

2. U hayrtjens krullen krul op krul te samen,
   Door malkaer,
Die in glantz het geele goudt beschamen
   Gantsch en gaer:
't Voorhoofd net // braef geset,
Hoogh en breedt, soo effen door en door
   Als blanck yvoor,
't Welck de tijdt // aerdigh mijdt
En met rimpels nimmermeer beslaet
   Dat schoon cieraet.

3. Als twee Starren teyst'ren u ooghjes
   O Diaen!
Daer twee wijn-brauwen als bruyne booghjes
   Rondom staen:
Door wiens glans // ghy de Mans

Tot het diepste van het herte wondt,
En maeckt gesondt:
'k Acht de Min // woondt daer in,
Jae dat selfs Cupido schiet sijn schicht
Door u gesicht.

4. 't Roos-roode mondtjen omcingeld met lippen
Van corael,
Daer u den adem soo traegh uyt komt slippen
t' Elcken-mael,
Dat het schijnd // datse pijnd
Om te blijven in het schoon ghebouw
Van haer Juffrouw,
En daer niet // eer uyt schiet,
Oft sy stijght mijn suyvere Goddin
Ten neus weer in.

5. 't Halsjen heeft selver Natura doen cieren,
Daer het blaeuw
Van schoone aderen door komt te swieren
Blanck en flaeuw,
Of het waer // een pylaer
Van Albaster, Peerl, Yvoor, of Snee,
Sacht en gedwee:
Dus besneen // zijn u leen
Vol cieraeds, vol alle geestigheen,
Van top tot teen.

Uit: *Jan Jansz. Starter. Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Broer Jansz. 1634. Bladzijde 95.

LI.

BRUYDT-LOFS-GESANGH.

Stemme: *Les Pagnola*, *etc.*

1. O Aerd bedeckt met bloemen u hoofd,
Treckt aen u geestighst' gewaed.
Apoll' de Lucht van Wolcken beroofd,
U stralen blaeckeren laet:
Eñ d'Hemel door u glans verheughd,
Tot teycken van ons groote vreughd:
Mits d'Opper-Heer soo braven Paer
In liefd' versameld heeft te gaer.

2. Verçierd in 't aldersoetst' van haer ieughd,
Met gaven gansch ongemeen,
Met schoonheyd, ryckdom, wysheyd, met deughd,
Met brav' en wackere le'en,
Wiens sielen syn genomen in
Met onveranderlycke min:
Wiens herten beyd' in een vergaerd,
Selfs d'Hemel (acht ick) heeft gepaerd.

3. O Godt! die d'hoogen Hemel bewoond,
U zegen stort over haer:
Met eer en lof haer dagen bekroond,
En hoed haer voor al gevaer,
Hy zy haer hoofd, sy zy syn hart,
Haer lust syn vreughd, zyn rou haer smart.
Geeft Heer (al syn sy met haer tween)
Sy staegh in sinnen blyven een.

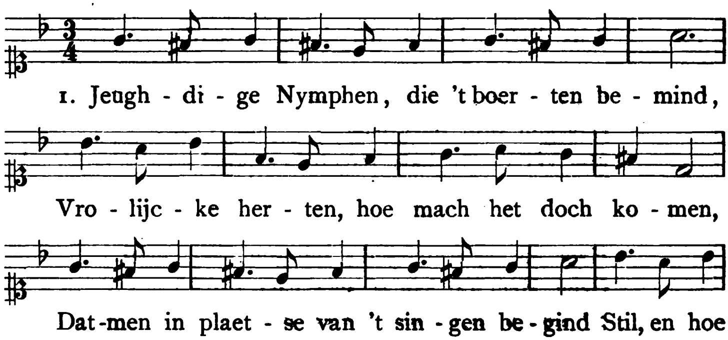
4. Dat twist, dat haet, quaed-klappende Nyd,
Hun beyden geen onrust baer:
Maer dat haer liefd vermeerder altyd
Voorspoedigh van iaer tot iaer:
Dat haer geslacht vergrooten magh
Nae wil; nae wensch, nae haer behagh,
En als de dood haer leven scheyd,
Gund haer dan Heer de saligheyd.

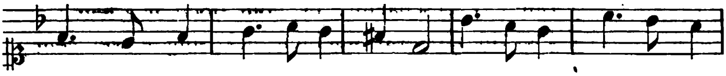
Uit: *Friesche Lust-hof, door Ian Iansz. Starter.* Te Amsterdam, bij Dirck Pietersz: Voscuyl. 1621. Bladzijde 163.

LII.
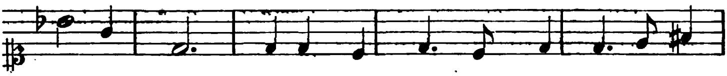
IEUGHDIGE NYMPHEN, DIE 'T BOERTEN BEMIND.

Stem: *Phoebus is lang over de Zee, etc.*
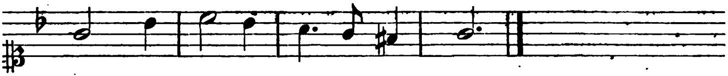

lan - ger hoe meerder te droomen? Is de ge - nuchte dan

so be - snoeyd, En uyt u jeugh - di - ge her - ten ge -

roeyd, Dat die niet we - der en bloeyd?

2. De tijd sal u vallen so veel te lanck,
Laet ons wat lachen, wat mallen, wat deunen,
Singen en springen, ja maken een klanck
Datter de kamer begint van te dreunen,
Hey! wie weet wanneer het gebeurd
Datmen 't geselschap dus t'samen bespeurd,
Waer toe dan nu getreurd?

3. D' Ouderdom komt ons doch op de hand,
En ons ontslippen de jeughdige jaren,
't Wellick de vreughde dan stelt aen een kant,
Voorts so beginnen wy dan te bedaren.
Dus wilt doch in u luchtige jeughd
Niet laten te bruycken in eer en deughd
De blye bequame geneughd.

4. Sult ghy dan niet beginnen een reys?
Waer na begeert ghy doch langer te beyen?
Naeste Gebuurtje voldoet ghy mijn eys,
Heft op een Liedtje, men sal u geleyen:

Zijt ghy beschaemt? ey hout doch u k'leur,
Meught ghy wat wachten, ick sing u wel veur,
So niet, ick geef u de keur.

Uit: *I. I. Starter's Friesche Lvsthof.* Te Amsterdam, bij Hessel Gerritsz. 1621 (?). Bladzijde 53.

De melodie uit: *Jan Jansz. Starter. Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Broer Jansz. 1634. Bladzijde 9. [Ter Bibliotheek van de Vereeniging voor Noord-Nederlands muziekgeschiedenis te Amsterdam.]

LIII.

O GODDELIJCKE BAND!

Wijze: *O Diamante trouw, enz.*

1. O Goddelijcke Band!
Door klem van hant in hant,
Onbrekelijck gebonden,
Soo haest de radde tongh
Een vrye, en losse sprongh
Heeft tot een ja ghevonden.

2. Daer blijft de wil beknelt,
En vast in een gewelt,
Van twee verliefde herten,
Die eeuwigh zijn bereyt
In alle stadigheyt
Hun droefste noot te tarten.

3. O wel gewilde trouw!
Dus boeydge Man 't en Vrouw,
Door liefde aen malkander,
En bindse met een knoop,
Aen soo een wisse Hoop,
Die vry is van verander.

4. Ay wel vernoeghde Twee!
Groeyd door de liefd in vree,
Ten eynde van u leven:
Soo sal den Opper-Vooghd
Die alle dingh be-ooghd,
U namaels vreughde geven.

J. Vos.

Uit: *Utrechts Zang-Prieeltjen*. Te Utrecht, bij L. de Vries. 1649. Eerste deel. Bladzijde 221.

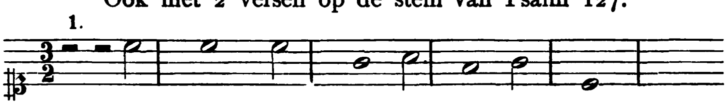
LIV.

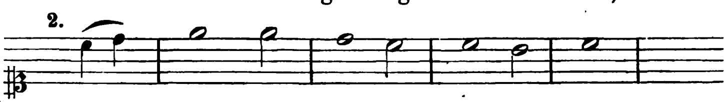
HOUWELIJKS ZEGEN-WENSCH.
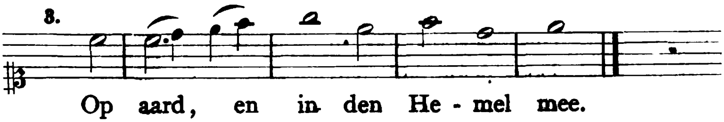
Stem: *De Nachtegaal met zoeten toon*,

ZIJNDE EEN CANON MET 3 STEMMEN.

Ook met 2 versen op de stem van Psalm 127.

2. Dit wenschtmen vast elkander toe.
'tGoedwenschen wordmen nimmer moe.
Waar toe ik ook het mijne doe.

3. Een yder zijne tong ontsluyt,
En spreekt dit aangenaam geluyd:
Geluk, O Bruydegom en Bruyd.

4. Ik zeg het ook, als wel gedaan:
Maar kund gy zoo 't geluk ontfa'en,
Zo komt gy daar gemak'lijk aan.

5. Maar 't middel weinig word bedacht
In 't wenschen, van de meeste kracht,
Waar door 't Geluk wordt toegebracht.

6. Dat is de Deugd en Heiligheid,
Van Godes zoon ons voorgeleid,
In Leer en Leven uytgebreid.

7. Dit is alleen de rechte baan,
Waar langs men, zonder stille staan,
Moet na 't gelukkig leven gaan.

8. Ik wensch U dan, vereende Jeugd,
Te trachten naar de ware Deugd,
De weg tot waar geluk en vreugd.

9. De wereld zal u wonder zoet
Voorstellen all' haar poppe-goed,
Om te verlokken uw gemoed.

10. Zie toe, dat zy u niet verdooft;
Want daar in zy geluk belooft,
Zy van het waar geluk berooft.

11. Wat zijn haar goed'ren? ydelhe'en;
Waarom zy word van yder een
Gevleid, gevrijd, en aangebe'en.

12. Zy bied u wellust, eer, en schat.
Zie toe, dat gy daar niet na vat:
Het lokt en leid van 's Hemels pad.

13. Trek dan uw zinnen van der aard:
Gewen, en stiertze Hemelwaard.
Daar word geluk voor u gespaard.

14. Wat wensch ik u voor 't laatst noch meer?
Alzo te trouwen in den Heer,
Dat gy noyt wijkt van zijne Leer.

15. Dat gy in 't goed' elkander mind;
U tsaam, maar meer aan God verbind:
Die zy alleen uw liefste Vrind.

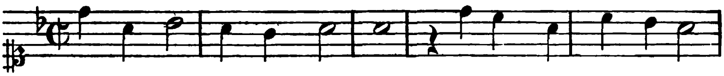
16. Ik dan u eerst gelukkig houw,
En roem dan zalig uwe Trouw,
Die u nu maakt tot Man en Vrouw.

Uit: *Schriftuurlyke Gezangen, door Dr. Reinier Rooleeuw.* 2de druk. Te Amsterdam, bij Pieter Arentsz. en Jan Rieuwertsz. de jonge. 1686. Bladzijde 187.

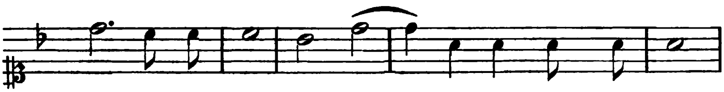
LV.

AMARILLI MIJN SCHOONE.
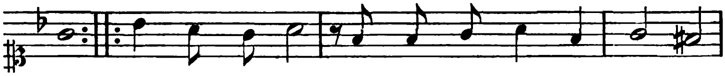
Italiaans en duyts.
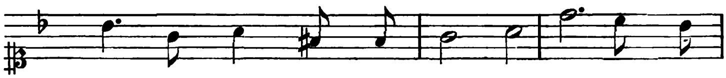

A - ma - ril - li mia bel - la non cre - di del mio cor
A - ma - ril - li mijn schoone, gelooft ghy dat de liefd'
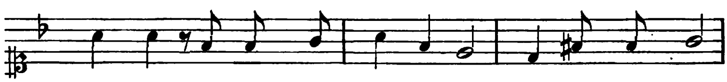

dol - ce de - si - o, d'es - ser tu l'a - mor mi -
die 'k u be - too - ne, niet in mijn hert sou woo -

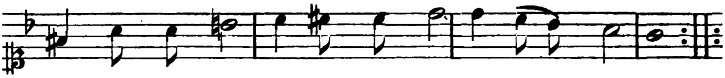
o. Cre - di - lo pur, e s'el ti - mor t'as - sa - le,
ne, ge - loov het vry, en vreest ghy on - der - wij - len,

pren - di ques - to mio stra - le, ap - prim' il
neem een van dees' mijn' pij - len, o - pen dees'

pet - to e ve - drai scritt' al co - re: A - ma - ril-
bor - ste, ghy vint in 't hert gheschre - ven: A - ma - ril -

li, A - ma - ril - li, A - ma - ril - li, mio a - mo - re.
li, A - ma - ril - li, A - ma - ril - li, mijn le - ven.

Uit: *d'Amsteldamsche Minne-zuchjens.* Te Amsterdam, bij Aeltie Verwou, weduwe van Balthaser van Dorsten. 1643. 1ste deel, bladzijde 128.
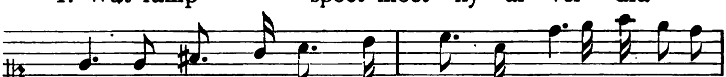
LVI.

WAT RAMPSPOET MOET HY AL VERDRAGEN?
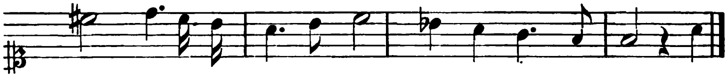
Voys: *O Karsnacht.*
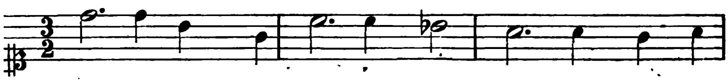

1. Wat ramp - - - - - spoet moet hy al ver - dra - - -
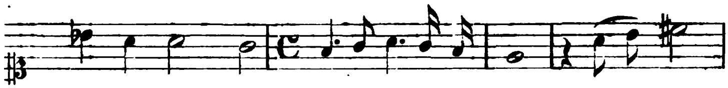

gen? Wat hoon, wat te - gen - heyt, wat pla - - - - - - -

gen, Die - - - - zich - be - geeft tot vrij - e - ry? Ge-

lijck de scha - kels aen mal - kan - der, So hanght 'et

een verdriet aen 't an - - - - - - - der, Be - hal -

ven - - - - al sijn sla - - - - - - - - - - ver - ny.

2. Hy gaet sijn liefd' aen een besteden,
En vleydt haer met veel minlijckheden,
Die hem met weerliefd' niet betaelt:
Maar teegendeel met bitter haten,
En voor beleeft en vriendlijck praten
Sy hem met nors ghekijf onthaelt.

3. En schoon hy is soo ver gekomen,
Dat hy van haer niet hoeft te schromen,
Of is tot nae het endt geraeckt,
Wordt vaeck van Ouders en van Vrienden,
Van die een plas-danck gaern verdienden,
Al 't eerste werck tot niet gemaeckt.

4. Komt hy noch door dees zware stroomen,
Wat heeft hy vaeck ter handt genomen?
Voor al sijn doen een lastigh pack;
Een Snar, een Suermuyl, of een Dante,
Die niet en kan dan lanterfanten,
Is 't loon van al sijn ongemack.

5. Hierom ick dan als seecker oordeel,
Dat hy 't geluk heeft tot sijn voordeel
Die na sijn wille is gepaert,

Met so een Vrouw die door haer wandel,
Haer man verquickt in al sijn handel:
Hy heeft een Paradys op aerdt.

't Moet zijn bestaen, soo 't wel sal gaen.
B. T.
Niet sonder gevaer.

Uit: *Utrechts Zang-Prieeltjen.* Te Utrecht, bij L. de Vries. 1649. Tweede deel. Bladzijde 273.
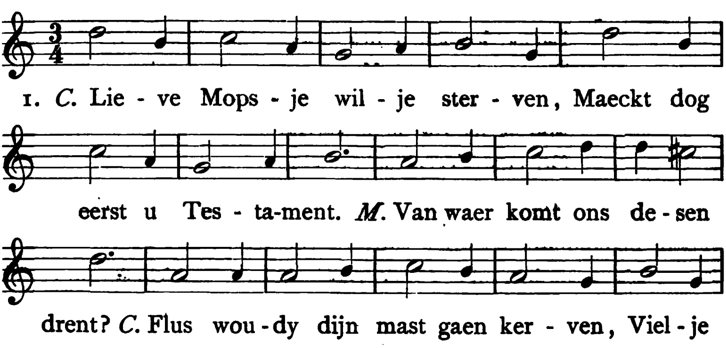
De melodie uit: *Haerlemsche Somer-Bloempjes.* Te Haarlem, bij Claes Albertsen Haen. 1646. Bladzijde 204.
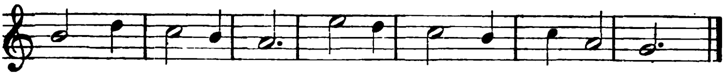
LVII.

CORIDON HOORENDE MOPSUS KLAGEN,

SPREECKT HEM AEN.

Op de Stem: *Lieve Dochters, etc.*

t'samen buyten boort Waer je doen niet haest versmoort?

2\. *M.* Waer hebstu my hooren kermen?
C. Hier voor Amarilles deur.
M. Dat is maer een Vryers leur.
C. Doenje als een By gingt swermen.
M. Dat was al na Vrijers stijl
Dus te met en soo by wijl.

3\. *C.* Deedje dat niet vol van meenen
Doen je wrongt uw handen bey?
M. Of ick u daer neen op sey?
C. Soo benje met al u steenen
Maer een druylvrouw Venus kint
Die de huyck hangt na de wint.

4\. *M.* Soud' elck Vryer liefde leggen
Op elck Vryster die hy vrijd?
Men hoeft oock verdrijf van tijd.
C. Ick sal 't Amarillis seggen,
En de Vrysters van dit Landt,
Dat je bent soo fraeyen quant.

5\. Princessen dees minne kryters
Laetse loopen achtse niet,
Soo gy hier aen Mopsus siet,
Sy zijn meest al eer verwyters
Mal is hy die hem verlaet,
Op een Vryers schoone praet.

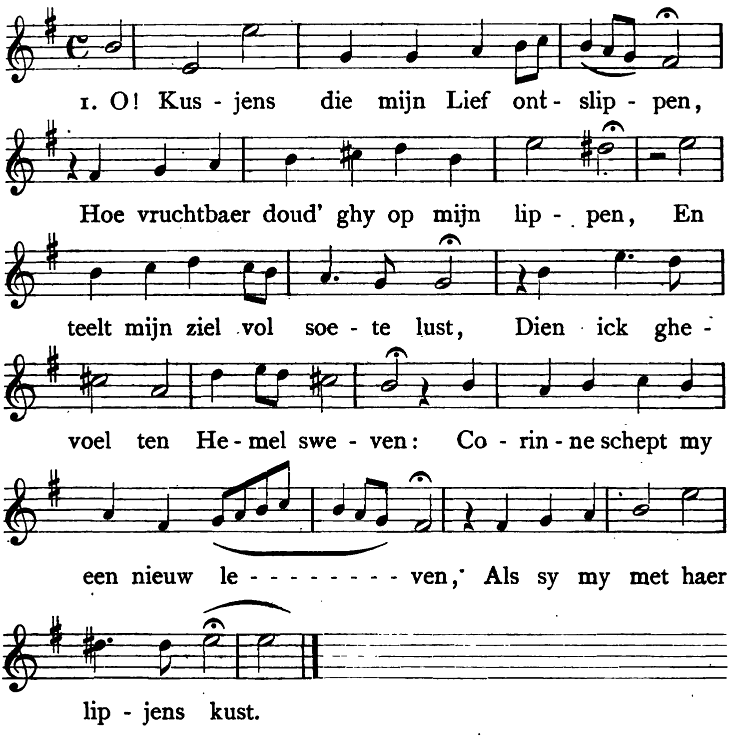
Uit: *'t Nieuw Groot Hoorns Liedt-boeckje.* Te Hoorn, bij Elbert Beukelman. (Zonder jaartal). Blz. 19.

De melodie uit: *Pers. Bellerophon.* Te Amsterdam, bij Willem van Beaumont. 1669. 1ste deel Bladzijde 76.

LVIII.

O! KUSJENS DIE MIJN LIEF ONTSLIPPEN.

Stemme: *O Kersnacht.*

2. O! ooghjes als twee gulde Sonnen,
Die eerst mijn hert en ziel verwonnen,
Uw' glans verdooft het Hemels licht:
De min komt uyt den Hemel dalen,
Om hem te baeck'ren in u stralen,
En leeft en sweeft in 't soet ghesicht.

3. O! wangetjens, wiens soete bloosjes,
Als nieuw en eerst ontloocken roosjes,
Verheughen yders hel ghesicht,
Die vaeck met purpren douw beladen,
Van traentjes daer in dan komt baden,
Het vlugh en dart'le Venus wicht.

4. O! soete rond ghekrulde tuytjes,
Daer Venus weel'ghe Minne-guytjes,
Haer in verstricken naer ghewoont:
Die sy voor Venus krans beminnen,
Die Iunoos kroon in glans verwinnen,
Het welck Corinnaes wesen kroont.

5. O! lipjens laet de Bytjens tuyghen,
Wat honigh dauw sy uyt u suyghen,
O! neen ten is gheen honigh dauw,
't Zijn rantjens vande Nectar stromen,
Daer haer de Goden laven komen:
Wanneer sy zijn door vreughde flauw.

6. Ghy zijt een Pallas in uw' reden,
Een Juno in uw' fiere leden,
Een Venus in u soet ghelaet:
Ick stae als Paris suff van sinnen,
En deel mijn hert aen u Corinne,
Die allen lof te boven gaet.

Soeckt en yvert.
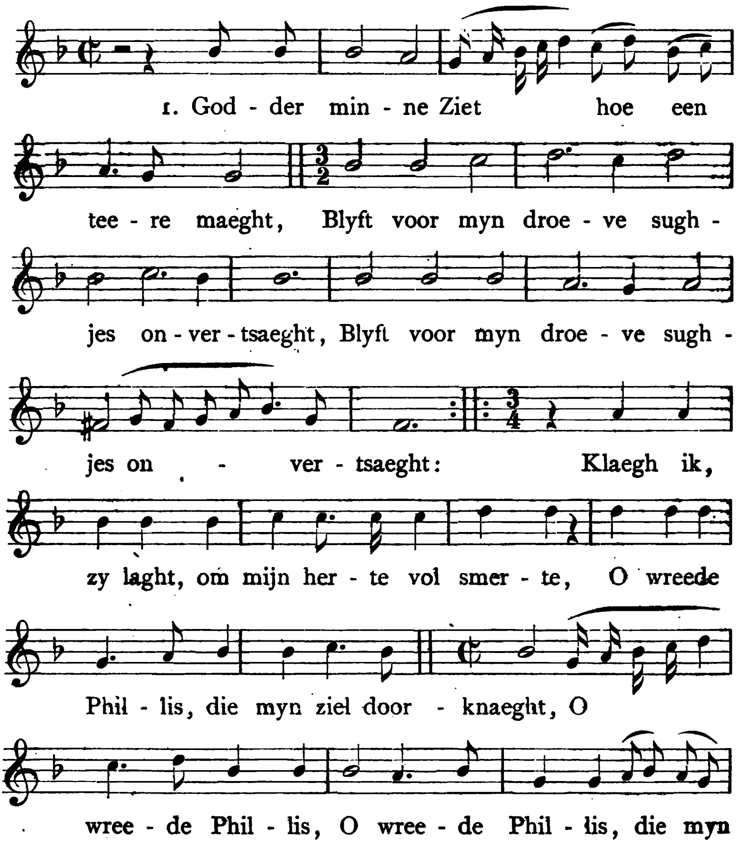
Uit: *Sparens Vreughden-Bron.* Te Haarlem, bij Michiel Segerman. 1643. Eerste deel, bladzijde 177.

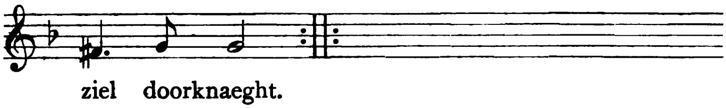
De melodie uit: *Oude en nieuwere Kersliederen, enz. bewerkt door J. A. en L. J. Alberdingk Thijm.* Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen. 1852. Bladzijde 137, met verwijzing naar bladzijde 40.

LIX.

GOD DER MINNE ZIET HOE EEN TEERE MAEGHT.

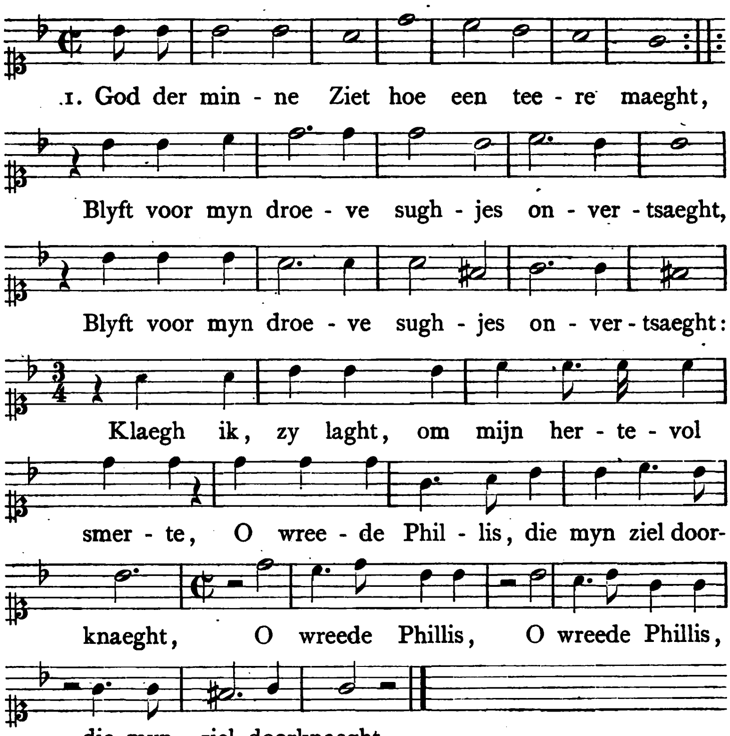
Stemme: *Repicavan.*

Melodie uit: *Den singende Swaen*. Gemaeckt door G. D. S. Te Antwerpen, bij A. van Brakel. 1664. Bladzijde 121.

Stemme: *Repicabam lasca panium.*

2. Sy in haer zieltje
Sit barrevoets int groen,
En derft u groote Godtheyt trotsen koen, (*bis*)
Ghy gewapent, doet wraecken, en raecken,
En brant haer hertje tot het krijghen soet. (*bis*)
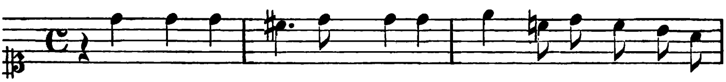
3. Soete kusjes,
Indien ick u geniet,
Hoe sou dan weelde worden mijn verdriet, (*bis*)
Wiert mijn het rijck der Goden geboden
Voor uwe lipjes gaf ick al 't gebiet. (*bis*)

Uit: *'t Amsteldams Minne-beeckie.* Te Amsterdam, bij Joost Hartgers. 1645. Bladzijde 384.
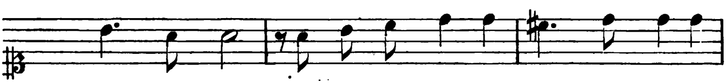
LX.

AENHOORT DIT DROEVE KLACHJE.
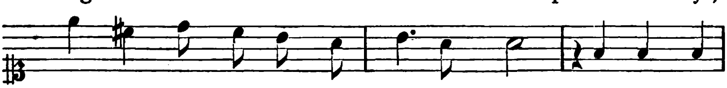
Voys: *Tous les Souldats de Françe.*
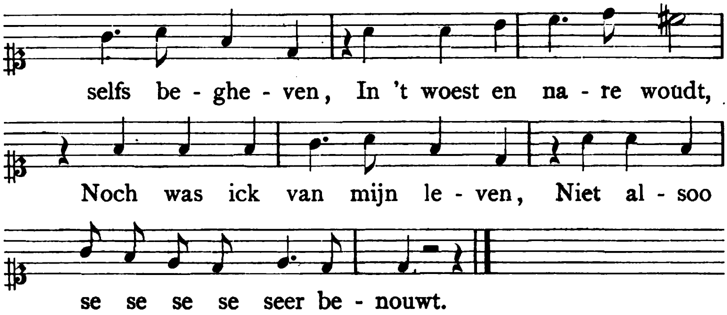

1. Aenhoort dit droeve klachje, Van do do do d'over-

groo - ten noodt: Ki ki ick was lest op een Nachje,

In pij pij pij prijc - kel van de doodt: Ick had' my

2. Onder de lommer-boomen,
In 't na na na nat bedouwde Gras,
Si si is veel ghediert gekoomen,
Dat my my my my te machtig was:
Sy teghen daer aen 't plucken,
En trocken my om 't meest;
Ick docht in dit verdrucken:
Och, och! ick ge ge ge ge geef de geest.

3. My docht ick most my weren,
En da da da dat wilt Ghediert
Se se seer vlijtigh van my keeren,
Daer 't om om om om my swiert:
Ick repte kloeck mijn handen,
En bruyckte sulcken kracht,
Dat ick van mijn vyanden
Verscheye to to to to t'onderbracht.

4. Ick de al wat ick konde,
In de de de dese felle strijdt,
Ma ma maer kon tot geener stonde
Het va va va van mij worden quijt;
Het volghde my ghestadigh,
Tot aen mijn Leger-stee,

Al waer 't my ongenadigh,
Seer groote que que que que quellingh de.

5. Noch heeft hy my gheslaghen
Seer de de de deerlijck in mijn Hart,
Da da dat my noch alle daghen
Doet do do do doodlijcke smart:
Dat sal niet eer ghenesen,
Voor sal verkreghen zijn,
Een Diertje van de dese,
Tot lichtingh va va va va van mijn pijn.
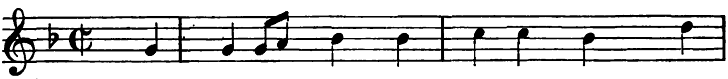
Ti ti ti 't is t'erbarmen.

Uit: *'t Amsteldams Minne-beeckie.* Te Amsterdam, bij Joost Hartgers. 1645. Bladzijde 390.
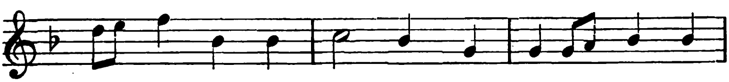
LXI.

MYN ROSELYN GINGH, OP EEN DAGH.
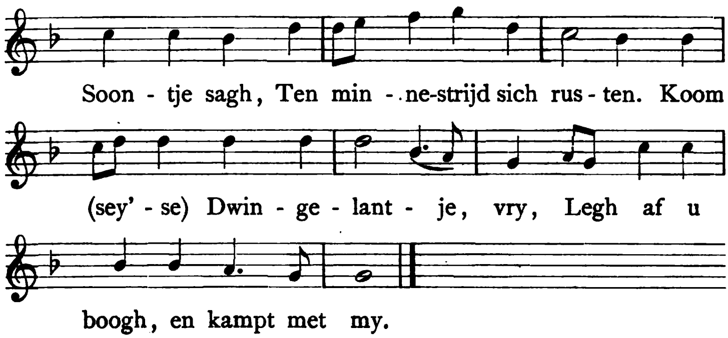
Stem: *Puis que de vivre sans aymer.*

1. Myn Ro - se - lyn gingh, op een dagh, Haer

door het groen ver - lus - ten; Waer sy juyst Ve - nus

2. Cupido, die wel eer 't gheweldt
Ghesmaeckt hadd van haer ooghen,
Sprack: 'k koom niet teghens u te veld,
Dan met mijn pijl, en booghe:
Een naeckt ontwapend Kindt vermagh
Niet teghens sulcken blixem-slagh.

3. Dan sooje lust in 't kamppen hebt,
Ick sal mijn pijllen breken,
Indien g'u tonghe noit verrept;
Want sy ontzielt met spreken:
Indien ghy bey uw ooghen sluyt;
Want scherpe schichjes schietjer uyt.

4. Mijn Roselyn die lustich waer,
Te worst'len, met dien Jonghen,
Sprack, wel-ghemoed: Sie daer, sie daer;
Ick boey een wijl mijn tonghe,
En sluytte bey mijn ooghen dicht:
Noch tart' ick 't lichte Minne-wicht.

5. De Minn verwacht den aen-val niet:
Maer tijdt gheswind aen 't vluchten,
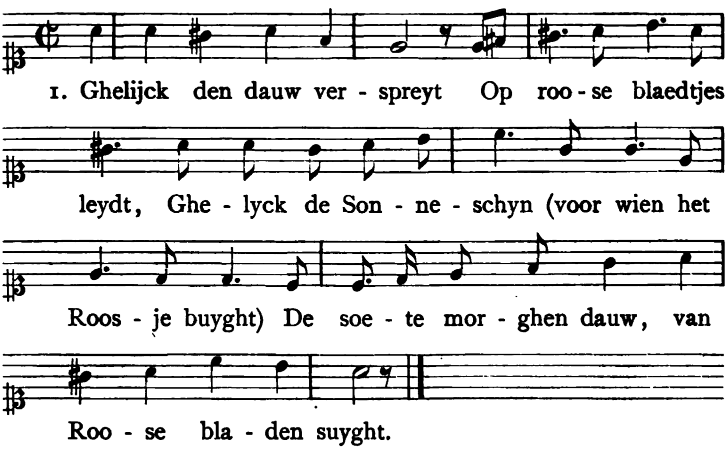
Terwijl hy kans tot vluchten siet;
En roept haer toe, met suchten:
Al stelje tongh, noch oogh te werck,
U schoonheydt is my noch te sterck.

Uit: *'t Amsteldams Minne-beeckie.* Te Amsterdam, bij Joost Hartgers. 1645. Bladzijde 90.

LXII.
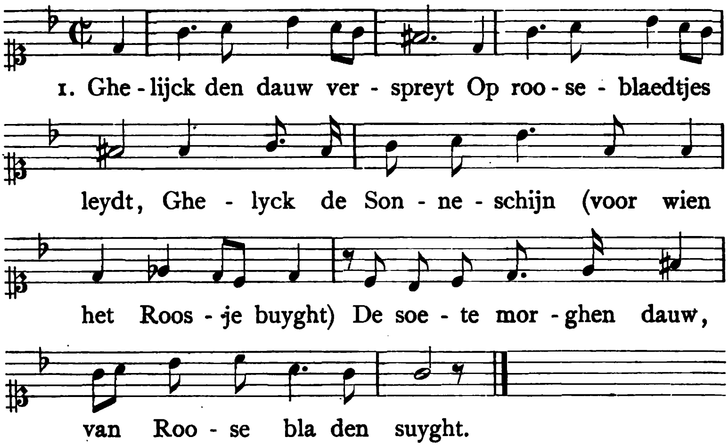
GHELIJCK DEN DAUW VERSPREYT.

Wijze: *So langh is 't Muijsie vrij.*

Melodie uit: *Medenblicker Scharre-zoodtje.* Te Medemblik, bij H. J. Prins. 1650. Bladzijde 74.

Stemme: *Soo langh is 't Muysjen vry etc.*

Melodie uit: *Pers. Bellerophon.* Te Amsterdam, bij Willem van Beaumont. 1669. Derde deel, bladzijde 130.

2. Gelijck een bloempjen soet
Door Son en dauw gevoedt,
Een levendighe ziel in levens wellust brenght,
Wanneer sijn jeughdigh blos is met Kristal vermenght,

3. Mijn zieltje wellust schept
Als ghy u Lipjes rept;
Wiens root korael, myn lief! is als een roos die bloeyt,
Waer op Kristalle douw van Hemels Nectar vloeyt.

4. Wat wellust kreegh mijn ziel
Als 't oogh hier op verviel;
Ick dacht, dat ick nu moght mijn Engel sonne sijn,
Ick zoogh mijn zieltje vol, op klipjes van Robijn.

5. Wat beeck stort soeter vloedt
Als *Heunich-beeckjen* doet?
Die uyt een Hemels grondt de Nectar drupjes haelt,
En schietse op korael met wit Yvoor bepaelt.

6. Daer 't tuyschen van haer keel
(Veer boven het ghespeel
Of stemmen in Musyck) tot vreuchd de Goden dwingt,
Wanneer haer lieve keel een minne deuntje zinght.

Uit: *'t Amsteldams Minne-beeckie.* Te Amsterdam, bij Joost Hartgers. 1645. Bladzijde 244.

LXIII.

OOGHJES, SCHIET NIET UYT U BOOGHJES.

Stemme: *Quittez vos Campaignes.*

1. Ooghjes, schiet niet uyt u booghjes,
Spaart dat al te vinnigh schicht,
Van u soet gesicht,
Hout u lonckjes in den toom soetste ooghjes,
Of ick brandt van al u licht.

2. 't Sijn geen pijltjes van het wichje,
't Is geen dartel minne-schicht,
Dat de vlamme sticht,
't Sijn de pijltjes van u boogh soetste ooghjes,
Waar mijn hart van brand soo licht.

3. Sult ghy dan met uwe viertjes
Al bederven wat ghy siet?
Spaert u minnaer niet,
Is dat u besluyt? vaar voort soetste ooghjes,
Soo vol-end ghy mijn verdriet.

4. Ooghjes, schiet dan uyt u booghjes,
Spaert geen al te vinnig schicht
Van u soet gesicht,
Hout geen lonckjes in den toom soetste ooghjes,
Soo verbrand ick van u licht.

G. B.

Uit: *Utrechts Zang-Prieeltjen.* Te Utrecht, bij L. de Vries. 1649. Tweede deel. Bladzijde 203.

LXIV.

ACH LAURA, DIE DOOR U GEFLONCKER.

Stemme: *O Kersnacht etc.*

1. Ach Laura, die door u gefloncker,
Maeckt Cloris luyster doof en doncker,
En door u schitterend gesicht
Verzenght de Bloemen en de Kruyden,
En Fackel-licht dat daelt in 't Zuyden,
Als Delos voor u Toortsen swicht.

2. Ach Bron, wiens Kristalyne stroompjes
Bevocht de struyck van Elze-boompjes,

Tuygh hoe ick om mijn Laura ween:
Tuygh Vleugel-beesjens op de telgen,
Hoe Thirsis 't leet niet kan verzwelgen,
Dat hy om Laura heeft geleen.

3. Dwaelt, dwaelt dan mijn onnoz'le Lammeren,
En wilt om Thirzis' misval jammeren:
Knaeut 't voetzel met een volle toom,
'k Sal u de teugel nimmer snoeren,
Noch oyt van 't Klaver-grasje voeren,
Besproeyd u vacht in Lauraes stroom.

4. Laura, wiens wreede hert derf trotsen
Het bars gemoet van klip, of rotsen,
Aensiet hoe Thyrsis om u quynt,
Met wien 't geluck volhert te schimpen,
Terwijl hy teert door Lauraes glimpen,
En als het Was voor 't vyer verdwijnt.

5. Ick voel mijn Ader-tochten flaeuwen,
De duysternis mijn riff beschauwen:
Mijn zieltje doelt nu na haer rust.
Vaar wel dan Laura mijn beminde,
En als ghy Thirsis doodt sult vinden,
Segh dan: 'k heb mijn volkomen lust.

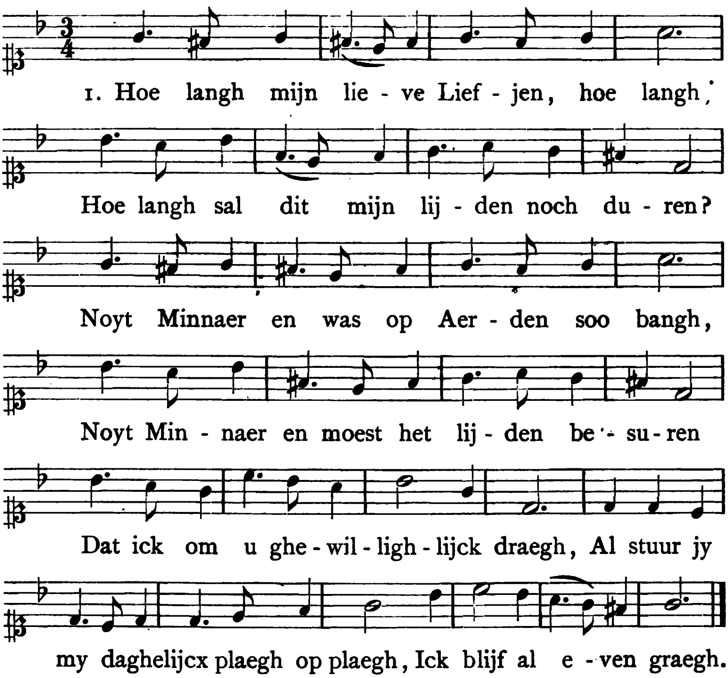
M. Tengnagel.

Uit: *Utrechts Zang-Prieeltjen*. Te Utrecht, bij L. de Vries. 1649. 1e deel, bladzijde 31.

LXV.

HOE LANGH MIJN LIEVE LIEFJEN, HOE LANGH.

Stemme: *Phoebus is langh over de Zee, etc.*

2. Ghelijcken de Weerhaen sweyt en draeyt
En keert en wendt met alle winden,
Na dat de windt veranderlijck waeyt,
Soo draey ick altijdt na u mijn beminde,
Na dat het u gaet en hoe je zijt,

Zijt ghy wat vrolijck, soo ben ick mee blijdt,
En treurje soo treur ick altijdt.

3. Als ick u Liefjen te deghen aenschou
Van after, van voor, van boven tot onder,
Soo dunckt het my waerlijck, waerde Vrou,
Dat de nature jou tot een wonder
Heeft voortghebracht, want sulcken beeldt
Dat staegh soo lieffelijck pronckt en queeldt
En hadt sy noch noyt gheteeldt.

4. U hayren die glimmen soo gheel als een goudt,
En kruyven als Wijngaerdt-krommen-krullen,
U voorhooft ghy soo cierelijck houdt
Dat daer gheen kreucken in komen en sullen,
Gheen smette, gheen vlecke en zijn aldaer,
Maer 't is soo blanck, soo wit en soo klaer
Oft witte Albaster waer.

5. U heldere ooghjes staegh soo schoon,
Zoo moy, soo soet, soo lodderlijck wincken,
Ghelijcken de Starren aen 's Hemels Throon,
Die al tintelend' staen en blincken,
U witte wanghetjes staen altoos
En bloeyen, en bloosen met sulcken bloos,
Elck als een roode roos.

6. U lipjes rooder als root Korael,
Ja rooder als roode Karsjes schijnen
U kleene tandetjes altemael
Staen proncken als Paerlen in Robijnen;
De aessem, de waessem die van jou gaet
Ruyckt als Kaneel en Muskeljaet,
Of *Fortunates* ghebraedt.

7. Ghelijcken het snee soo wit is jou hals,
De adertjes aerdighjes daer door swieren,
In somma, ghy zijt volmaeckt in als
Van leden, van zeden (oft goede manieren)
Als ghy by daegh, oft 's avondts laet
Met u ghespeelen uyt speelen gaet,
Soo pronckje de heele straet.

8. U voetjes die jy soo soetjes verset
Die doen jou muyltjes of klickertjes kraecken,
U treedtjes treedje soo fier en soo net
Zoo datje de aerde nau schijnt te raecken,
Ghy soudt'er ghemackelijck drie, oft vier,
Door de ghewoonte, na jou manier,
Wel treden in een saucier.

9. U Keeltjen dat is soo exelendt,
U tonghetjen is soo wel ghehanghen,
Datje daer lustigh mee singhen kent
Stichtighe, zedighe, boertighe zanghen,
U stemmetje als een Nachtegael klinckt,
Wanneerje een lieffelijck deuntje singht,
Mijn hartje van vreughde ontspringht.

10. Mijn ooren en hooren gheen liever gheluydt,
Als ghy wel met u mondtje kent maecken:
Maer 't soete woordtjen en wilder niet uyt,
O datter dat woordtje maer uyt kon raecken!
Mijn strijden, mijn lijden dat waer ghedaen,
Mijn steenen, mijn weenen dat liet ick staen,
Ick schreyden dan niet een traen.

11. Mijn lief, mijn lust, mijn leven, mijn vreugd,
Mijn hoop, mijn troost, o schoone Goddinne!
Ick weet het niet hoe jy dus wesen meught,

Ick weet niet hoe ick jou dus magh minne,
Daer jy 't ghestadigh bespot en belacht,
Dat ick ghestadigh by daegh en by nacht
U jonst, u gonste betracht.

12. Ick eet, ick drinck, ick sit, of ick sta,
Ick legh, ick waeck, ick slaep, of ick droome,
Ick rijdt, ick vaer, ick loop, of ick ga,
Gheen rust, gheen vreughd' en kan ick bekome,
Hoe benje dus stuur, dus straf en dus fel?
Ick hoop dat het Vaghevier, of de Hel,
Jou soo niet pijnighen sel.

13. Segh my, mijn Liefje, wat dat my schort,
Ben ick een slordigaert of een pronckaert?
Lach ick te scheets, of heb ick gheknort?
Ben ick een droogaert, of een dronckaert?
Ben ick te mildt, of ben ick te vreck?
Ben ick te vroedt, of ben ick te geck?
Wat heb ick doch voor een ghebreck?

14. Ben ick te groen, of ben ick verdort?
Ben ick een roemer, ben ick een klagher?
Ben ick te langh, of ben ick te kort?
Ben ick te vet, of ben ick te magher?
Ben ick te bloodt, of ben ick te stout?
Ben ick te heet, of ben ick te koudt?
Of ben ick te jongh, of te oudt?

15. Wil ick eens segghen wat dat ick acht
d'Oorsaeck te wesen datje gaet toeven,
Datje dus langh de doove luy slacht?
Ick denck datje 't doet om my te beproeven,
Of ick in liefde sal blijven ghetrou,
Wat meughje meenen, o brave Vrou!
Dat ick jou verlaten sou?

16. Princesse soo langh mijn ooghen op staen,
Soo langh mijn ooren yets hooren kraecken,
Soo langh mijn neus de reuck kan ontfaen,
Soo langh mijn tongh de spijse kan smaecken,
Soo langh ick heb ghevoelen aldaer
Dat sonder dat noyt man en waer,
Soo blijf ick jou trou Minnaer.

H. A.
Hoe je wilt.
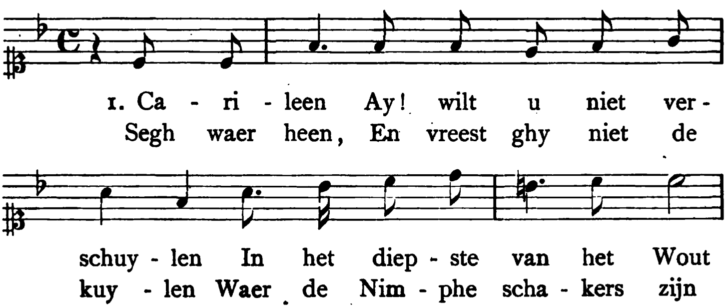
Uit: *Zaender Bloeme-stralen.* Te Wormerveer, bij Willem Symonsz. Bóógaert. 1649. Bladzijde 60.
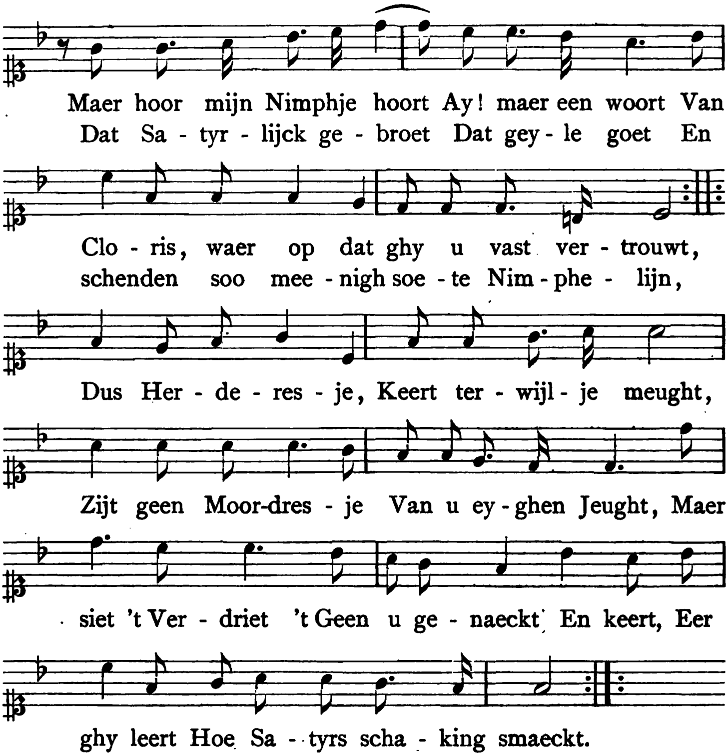
De melodie uit: *Ian Iansz. Starter, Friesche Lust-hof.* Te Amsterdam, bij Dirck Pietersz: Voscuyl. 1621. Bladzijde 9.

LXVI.

De eerste Carileen.

Stemme: *Beladen.*

2. Nu 't geviel
Gy mocht eens loos ontkomen,
Dese Splittekootjes list,
Door loop of snelle vlucht,
Of naer ghesucht
En dat ghy het bosje nare wegen wist:
Ach! mijn ziel
De tacken vande boomen
Met haer swaer neerbuygend' lof
Daer raeckten dan mijn hert,

U haer verwart,
Wie sou daer mijn Lief, mijn Engel helpen of?
Tijgers noch Leeuwen,
Beren wreet en stout,
Die door haer schreeuwen
Dreunen doen het Wout
Dat 't lilt // En drilt
Van bangigheen,
Wie sach // U geklach!
Dan lieve Carileen.

3. Kom, ey kom,
En wilt u wreetheyt buygen
Al mijn schaepjes schenc ick u,
Mijn huysingh en mijn Stal,
Mijn al en al,
Hoe mooght ghy noch langher Nimphje wesen schu?
Keert weerom,
Mijn staf die sal getuygen
Hoe u Cloris trouw bemint,
Wanneer u lieve woort
Sal komen voort,
En datmen ons zieltjes t'saem in d'Echte bint,
Als hy sal drucken
Lipjes ende mont,
Als hy sal plucken
d'Oorsaeck van sijn wont.
Ick weet // Met leet
Ghy seggen soudt:
Wat mocht // Onbedacht
Ick vluchten dus in 't Wout.

4. Ach! hy keert,
Nu is myn staf bepeerelt,
Cloris loopt u Lief te moet,

Mijn hertje wert verheught
En springht van vreucht,
Mijn zieltje gevoelt het aldersoetste soet,
Nu braveert
Mijn min de gantsche werelt,
Ja den Hemel lacht mijn toe,
Mijn soete Carileen,
Mijn eenighst een
Ick weet nau wat ick door grote blyschap doe,
Laet ick u lipjes
Aengename Maegt
Drucken haer tipjes
Nu 't de Goon behaeght.
En ghy // Doet vry
Al wat u lust,
Ghy moet // Nu soo soet
Van Cloris zijn gekust.
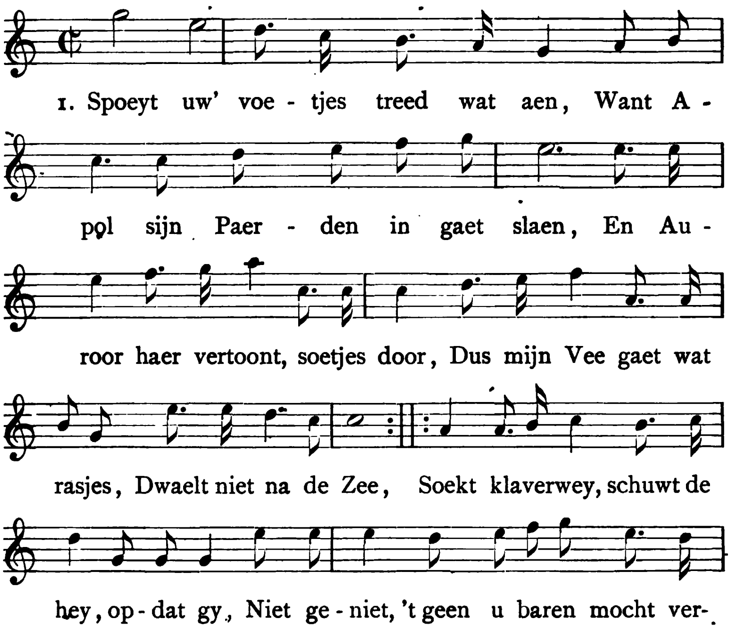
5. Suye wint
Com met u swoele waessem
Aurora, ey! komt met u koelt
Want uyt mijn liefjes licht
En aengesicht,
Een beeckje van sweet, en heete tranen spoelt,
Harders kint,
U hertje snackt naer aessem,
Rust hier onder 't geurigh blos,
Hoe swoeght u lieve Borst?
Ach! dat ick dorst
'k Ontreegh u mijn lief, tot aen de middel los,
Rust op de kruytjes
Of in Cloris schoot,
Strengelt u tuytjes
Nu met roosjes root,
Op dat // Geen blat

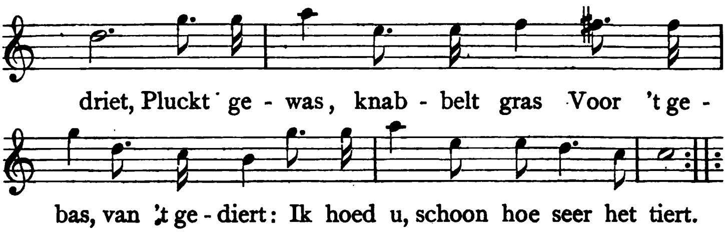
Uws kranselijn
Omvlecht //. Voor in d'Echt
Ghy Cloris Bruyt sult zijn.

Uit: *'t Amsteldams Minne-beeckie.* Te Amsterdam, bij Joost Hartgers. 1645. Bladzijde 130.

LXVII.

DE TWEEDE CARILEEN.

2. Stroom neer Beekje spoet u ras,
Segt mijn Lief dat ik hem hier in 't gras
Heb vertoeft,
Al te lang ben ik bedroeft
Om dat hy,
Dus gaet wachten, my laet in de ly,
En borrelt uyt Met geluyt datter fluyt,
Dicht ontrent daer mijn lief sig is gewent,
Met sijn Vee, 't houden stee, laet hem ree,
Hier doch zijn,
Ach bid ick doet doch so veel voor mijn.

3. Daer rijst soetjes 't morgenlicht:
Die het vier heeft in mijn borst gesticht;
Wiens gelaet
My heeft bekoort, en sijn praet
Mijn vervoert,
Doen hy eeuwig my sijn trouwheyt zwoer,
'k Acht Konings Kroon, en sijn Troon, niet so schoon,
Noch so waerd, al de rijckdom van de Aerdt;
Als de geen, die met reen, lang geleen,
My heeft bekoort,
Tot sijn min dies hy my toebehoort.

4. Komt dan Cloris kust u Vrouw,
En geniet het geen gy eertijds wou,
Want de Trouw
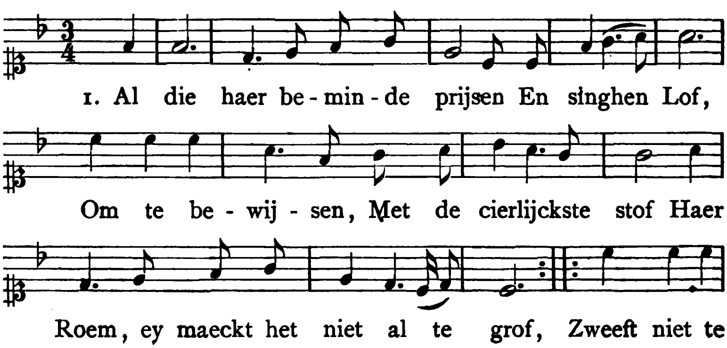
Van ons twee, Man en Vrou,
Heeft gemaeckt,
Dus de lusjes na 't genieten haeckt;
Kust Cloris kust, laet u lust zijn geblust,
En voldoet, de lang gewenste vreugde soet,
Beesjes fluyt, maekt geluyt, 'k ben de bruyt
Weest verheugt,
Want die tijdt roept nu om geneugt.

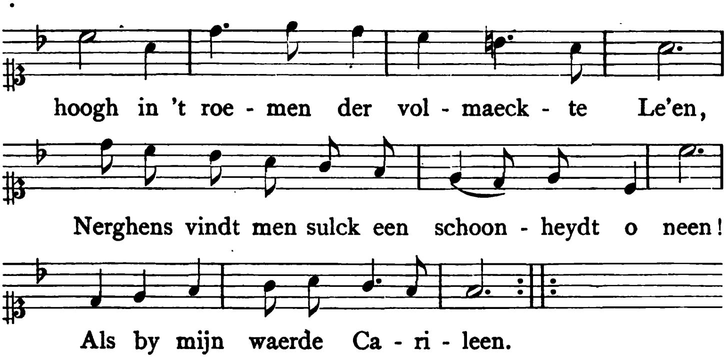
Uit: *Delfschen Helicon, Ofte Grooten Hollandschen Nachtegael.* Te Amsterdam, bij de Erven van de Wed. Gysbert de Groot en Antony van Dam. 1720. Bladzijde 49.

De melodie uit: *Haarlemsche Mei-bloempjes.* Te Haarlem, bij Niclaas Albertsz. Haen. 1649. Bladzijde 122.

LXVIII.

DE DERDE CARILEEN.

2. Singht vry van de schoone Ooghen
Van Roselijn,
Groot van vermoghen,
Klaerder als Christalijn.
Mijn Carileenaes ooghen die zijn
Schoon als de Zon, in klarigheydt
Heel ongewoon:
Want mijn Carileena spandt de Kroon
S'is boven alle schoonheyd schoon.

3. Singht vry van de soete kusjes
Van Rosemont,
En lieve lusjes
Die haer Harder bevont,
Die door haer soet gesicht wiert gewont:
Duysent mael schoonder, is het
Aengenaem gelaet,
Waer mee Carileen te boven gaet
d' Uytmuntenst' in den hooghsten graet.

4. Gheen Mensch is soo net besneden,
Noch soo volmaeckt
Van Lijf en Leden,

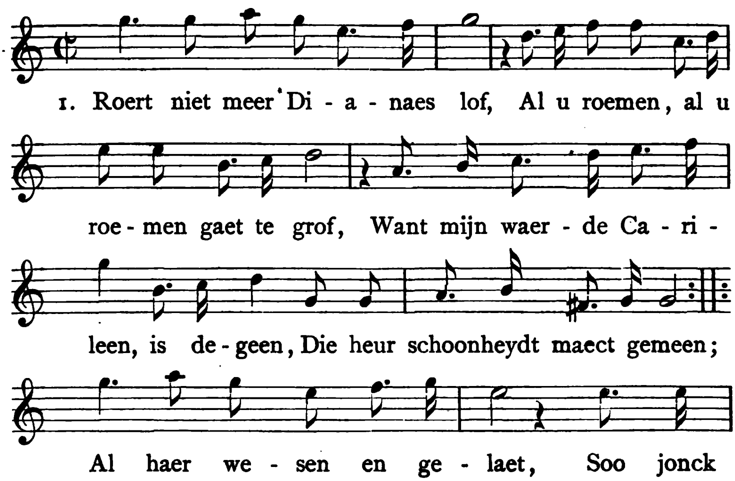
Noch soo vriend'lijck bespraeckt,
Die tot haer waerdigheden geraeckt:
Maer boven al, de deught die
Waerdigh is gekroont,
In haer soet en zedigh wesen betoont,
Dats' in mijn Carileena woont.

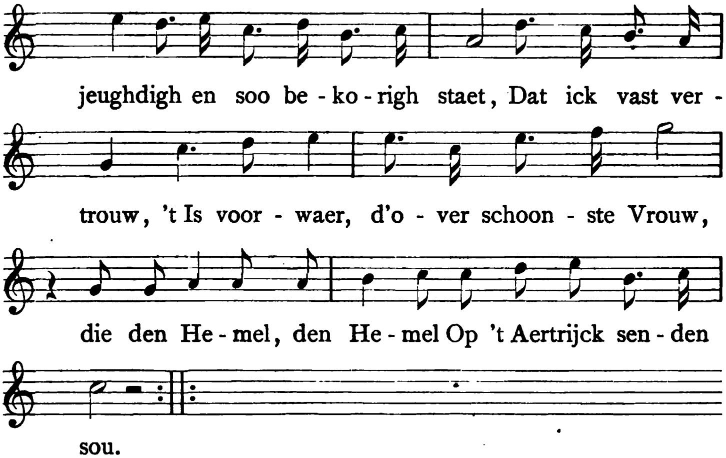
Recht uyt.

Uit: *Haarlemsche Mei-bloempjes.* Te Haarlem, bij Niclaas Albertsz. Haen. 1649. Bladzijde 126.
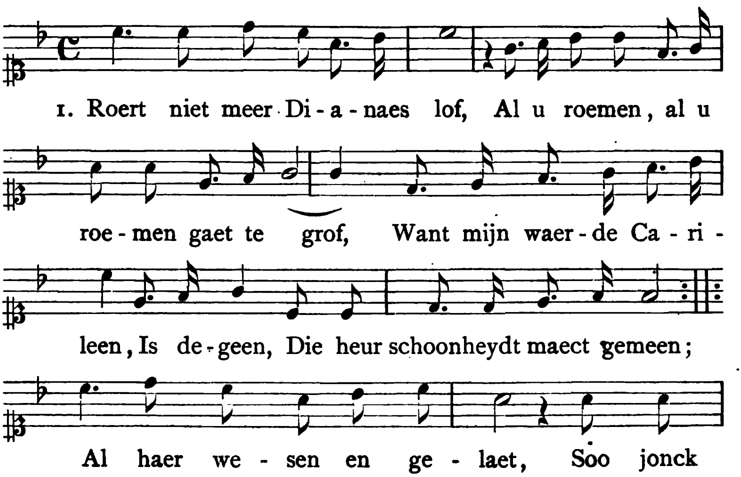
LXIX.
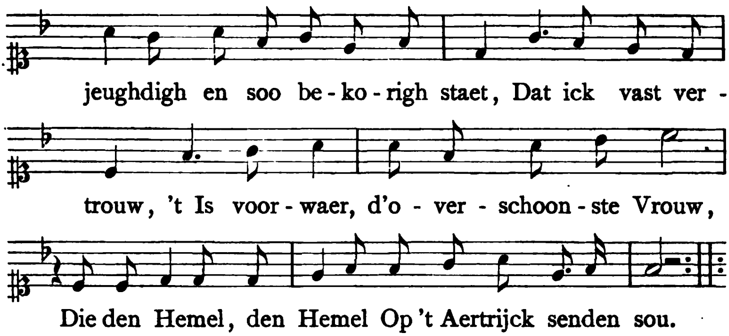
DE VIERDE CARILEEN.

Melodie uit: *Den singende Swaen. Gemaeckt door G. D. S.* Te Antwerpen, bij A. Van Brakel. 1664. Bladzijde 5. (Aldaar vermeld als: Derde Carileen.)

Melodie uit: *Haarlemsche Mei-bloempies.* Te Haarlem, bij Niclaas Albertsz. Haen. 1649. Bladzijde 129.

2. Deur haer sangh en soet gequeel
Moet verdooven, moet verdooven, 't Snaer ghespeel,
Als haer stem eens helder uyt,
Lieffelijck spruyt
Onder Bas, Viool en Fluyt:
't Schijnt een Hemels Harmony,
Jae den Mensch die met zwaer Melancoly
Somtijdts mocht zijn bezwaert,
Wederom een nieuw leven baert,
En zijn zinnen, zijn zinnen,
Van vreught by een vergaert.

3. Prijst dan dees roemwaerde Maeght,
Die in schoonheydt, die in schoonheydt, elck behaeght:
Maeghden voeght u aen den dans,
Vlecht een Krans,
Ciert haer Maeghdelijcke glans,
Want haer frissche jonge jeught,
En haer kuyscheydt besprenght met ware deught
Steedts genoegh betoont

Dat sy waerdigh magh zijn geloont,
En met Laurier, met Laurier,
Haer jeughdigh hooft bekroont.

G. A. Ooyevaer.

Uit: *Haarlemsche Mei-bloempjes.* Te Haarlem, bij Niclaas Albertsz. Haen. 1649. Bladzijde 129.

LXX.

KLAGENDE MINNAER.

(Zonder opgave van melodie.)

1. Vlied snelle winden haest voorheen,
Na Carileen,
Bruyst, schommelt zoetjes bracke stroom,
Met zuider vlaagjes,
Dan hoog, dan laagjes
Tuygt dat ik koom.

2. O soete golfjes van de meer
Spoelt op en neer,
Y blauwe Ty, drijft uwe vloet,
En d'Eyke boomen,
En snelle stroomen,
Eens ruissen doet.

3. Spoelt zagjes tegen het zwacke riet,
Tot dat zy ziet
Myn uitgespannen zeiltjes staen,
Door gunst der stroomen
Voorwind afkomen
Met Min belaen.

4. Wanneer ik kom daar het oog sijn
Sal sien na mijn,
Soo stiert mijn tong, o God Jupijn,
Dat sy met reeden
Mag aangebeeden
Worden van mijn.

5. Eerbiedig val ik haer te voet,
Met heusse groet,
En klagten van mijn sware pyn,
Op dat met lusjes,
Drie zoete kusjes,
Mijn welkom zyn.

Uit: *Thirsis Minnewit.* Te Amsterdam, bij de Wed. J. van Heekeren, (zonder jaartal). Tweede deel, bladzijde 30.

LXXI.

POESELIG MEISJE, GESONTJES EN VETJENS.

Sangh-Rijm. Stem: *Nova.*

1. Poeselig meisje, gesontjes en vetjens,
Soet aerdig diertje, mijn lusje, mijn weeldt,
Staeg even fiertjens, altijdt even netjens,
Die mijn geneughje, en vrolickheid steelt;
Seg? waerom stel j'u soo vervaerlick aen, } *bis.*
Tegen die u soo graeg ten dienst sou staen? }

2. Rep ick mijn voeten, om naer u te treden,
Ghy licht u hieltjens, en maeckt u na 't veldt;
Vollig ick u dan met rappe schreden,

Dan is u geesje te byster ontstelt.
O! Filida het sou wel anders zijn, } *bis.*
Trof u maer eens de rechte minne-pijn.

3. Waer voor bewaerje die Ambere smaekjens,
Dat root korael van u Nectare mondt?
Het geurig wæsje van u gloênde kaekjens,
Waerom dat niet de gene gejondt
Die om u leeft, in onrust, en verdriet, } *bis.*
En graeg sijn zieltje tot een offer biedt?
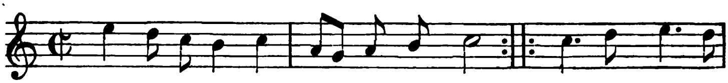
4. Sal u wreedt hertje sich selven vernoegen,
Wanneer mijn ziel uit 'er wooning vertreckt,
En ick mijn leden tot sterven gae voegen,
Al snickend, ziel-togend' en uitgestreckt?
En ghy, door een afkeerig oogenblick, } *bis.*
Mijn ziel doet raken aen de letste snick?

Uit: *Tweede deel van den lachende Apol.* Te Amsterdam, (zonder naam van uitgever). 1669. Bladzijde 137.
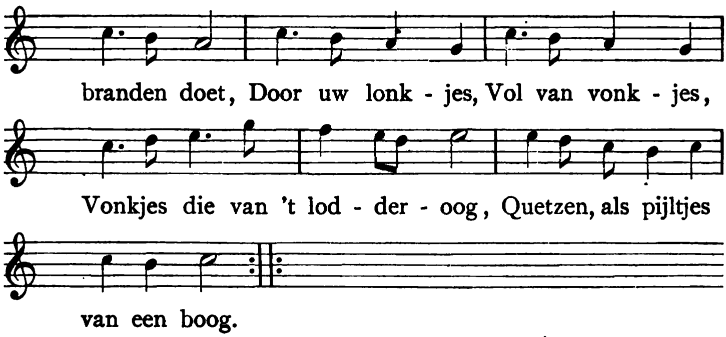
LXXII.

MIJN LIEF IS AL MIJN VREUGD.

Toon: *Windeken daar den bos af drilt.*

1. Och Le-li-a-na! och al mijn goet, Die mijn hartje

2. Schoone, waar schuylje hier in 't groen?
'k Moet my laven met een zoen,
Voor de tipjes,
Van uw lipjes,
Lipjes die als rooze-blaan,
Zijn met een zoete dauw belaan.

3. 't Rijzend zonnitjen gaat my voor,
Wenkt mijn lusjes, om zijn spoor
Na te reppen,
En te leppen,
't Vochjen van uw montjen zoet,
Als hy 'et van zijn Lauren doet.

4. Nu dan mijn waarde, sla geluyt,
Steek uw hooft ten groenten uyt;
Met dit wachten
Mijn gedachten
Raaken in een diep gepeyns;
Lelienhalsje, dat 's geen reyns.

5. Of hebt gy uyt boertery,
Voorgenomen, datje my

Wat zoud quellen,
En eens stellen,
In een vuur van ongedult,
'k Sweer dat je 't my betalen zult.

6. Als ikje nu maar vinden kan,
Prille Nimph zo moetj'er an;
Hondert kusjes,
Zijn mijn lusjes,
Niet genoegzaam tot een wraak:
't Gelt dan u halsjen, mont, en kaak.

Uit: *Joan Luykens Duytse Lier*. Te Amsterdam, bij Jacobus Wagenaar. 1671. Bladzijde 81.

De melodie uit: *Adrianus Valerius. Neder-landtsche gedenck-clanck*. Te Haarlem (zonder opgave van drukker of uitgever). 1626. Bladzijde 191.

LXXIII.

MINNAARS-KLAGT.

Voys: *God groet u goeden morgen Herderinnen*.

1. Myn zoete Engelin myn Uytverkoren,
Myn eenigst al mijn Lief myn tweede Ziel,
Zyt gy dan tot myn Moorderes geboren,
Van 't uur myn Minnent oog op u geviel,
Verhoort de klagten,
Die dag en nagten
U Dienaar om u laat,
Vertroost zyn droeve staat.

2. Gy weet myn Lief, gy weet myn Uytgelesen,
   Dat ik u aanhang met myn Ziel en Hert,
Gy weet dat gy myn Engelin gepresen,
   Myn kent genezen en heelen myn smert,
      Gy weet Goddinne!
      Dat wederminnen,
      Al uyt u Ryn gemoet,
      Myn pyn cesseren doet.

3. Gy weet myn aårts Godin, myn troost op aarden,
   Gy weet en ziet de plagen die ik ly,
Gy agt myn pyn gants niet, en van geen waarden,
   Gy stapt als trots myn smeken gants verby,
      Ik moet de smerten,
      Vast in myn Herten,
      Als een gemeene plaag,
      Gevoelen alle daag.

4. Ik Zugt, ik Ween, ik Treur in eenigheden,
   En overpeynsen stadig Dag, en Nagt,
Zou ook myn waarde Lief met besigheden,
   Haar Min als smorent houden in gedagt,
      Zou zy haar smerten,
      Houden in 't Herten,
      En niet derven bestaan,
      Om uyt te laten gaan.

5. Zou zy met leet myn jammer ook aanschouwen,
   En myn haar Liefd' niet derven kenbaar doen,
Dan denk ik weêr, zoo leeft zy in benouwen
   En laat het vuur in haren Boezem voên,
      Ag! ag! Vrindinnen,
      Uyt vry u Minnen,
      Op dat ons byder pyn,
      Eenmaal geheelt mag zyn.

6. Maar neen zy schynt van Marmersteen geboren,
Zy schynt gegoten van klinkklaar Metaal,
Haar Hert is van Yvoor, ik moet versmoren,
Zy is zoo hart gelyk het hartste Staal,
Ik moet haar derven
En Minnent Sterven
Alleen om weder Min
Van myn wreede Goddin.

7. Want als ik denk aan haar bevallig wezen,
Als ik gedenk aan hare roder Mond,
Dan trekt myn Hert tot haar myn Uytgelezen,
Dan is myn Ziel tot aan de Dood gewond,
Dan wil myn 't Leven
By na begeven,
En myn minnende Hert,
Leyd dodelyk in smert.

8. Haar Oogjes fier als Kristalyne stralen,
Die aan het Firmament haars Voorhoofds staan,
Ag na gedagt, gy doet myn zinnen dwalen,
Gy doet uyt Liefd' myn heel ten ondergaan,
'k Zeg nagedagten,
ô! Dag en Nagten,
Wat baart gy myn al pyn
Door het alleen te zyn.

9. Ag Wangetjes als Appelbloeysels verven,
Suyver gekleurt, gy stelt myn in de nood,
Ik moet, ik moet, ag Lief, ik moet u derven,
Ag! gun dat ik u kus, of 'k sterf de Dood,
Want Lief myn Leven
Zal myn begeven,
Dies gunt ag Engelin,
My eenmaal wedermin.

10. Als ik gedenk aan haar sneeuw witte Hantjes,
Ag! Liefdens bantjes die myn houden vast,
Ag! wit Yvoor, Hagel doorlugte Tantjes,
Bespraakte Tong gy houd myn Ziel in last,
Want al u reden,
Zyn dootse sneden,
Vol aanbiddelykheyt,
En myn een stage stryd.

11. Ag! waarde Lief, ik derf het qualyk uyten,
Als ik gedenk u Borsjes Appelront,
Ag! roode Tipjes die ik graag wouw sluyten
Tussen de Lippen van myn Liefdens Mont,
't Rysen en Dalen,
Door 't Aasem halen,
Van hare Borsjes teer,
Peynigt myn meer, en meer.

12. Het gants gestel van haar aanbidd'lyk wezen,
Stigt myn een brand gelyk een Etnaas gloed,
Voelt gy myn pyne niet myn Uytgelezen,
Zoo is het zeker dat ik Sterven moet,
Maar in gedagten
Staan ik te wagten,
Dat my myn Engelin,
Eenmaal gunt wedermin.

Uit: *Het vermaakelyke Haagsche Bosch, Of de Pleysierige Scheveningse Wandel Weg.* Te Amsterdam, bij Jacobus van Egmont. 1714. Bladzijde 152.

LXXIV.

MINNAARS KLAGT,

OVER HET AFZYN VAN ZYN LIEF.

Vois: *Te Vlissinge leyt een Jagt bereyd.*

1. Wat droevig wee, en harten stryd,
Moet ik in myn gemoed gevoelen?
   Hoe knaagd myn Ziel met doods gekryt,
Myn geest doet anders niet als woelen.

2. ô Stad! ô roemryk Amsterdam!
Door overgroote Schat bepeerelt,
   'k Weet nooyt ik uws gelyk vernam,
In alle hoeken van de Weereld.

3. En boven deezen Rykdom al,
Ag! naagedagt gy doet myn smagten,
   Zoo sluyt gy binnen uwen Wal,
Een pronkjuweel van meerder kragten,

4. Een eedel steen, en schoon çieraad,
Dat ik door Ouders last moet laaten,
   En myn zoo aan het herte gaat,
Dat ik het afscheyden moet haaten.

5. Gy sluyt ô! wreede zonder schult,
Binnen u wyd en hooge muuren,
   Myn Lief, myn, ag! de ongedult
Zal myn de dood nog doen bezuuren.

6. Gy sluyt myn Lief, myn Engelin,
Myn eenigst Wit en Uytverkooren,

Naast God myn eenig Aards gewin,
Ik moet door Liefde om 't af zyn smooren.

7. Zoo lang ik was in haar gezigt,
Wierd ik van haare glans bescheenen:
Hélaas! haar helder straalend ligt,
Is voor myn oogen nu verdweenen.

8. Ag! handjes die myn hielden vast,
Als wel verknogte Liefdens banden,
Ag! naar nadenken, wat een last,
Gy doet myn hart in myn verbranden.

9. Haar krulde Lokjes alzoo reyn,
Die my steeds swierden voor myn oogen,
Gy doet myn vleesch door smert en pyn,
Door 't denkbeeld langs hoe meer verdroogen.

10. Haar roode Lipjes als koraal,
Haar Tandjes als Yvoor gepreezen,
ô! Lief en wel bespraakte Taal,
Ha! mogt ik weder by u weezen.

11. Haar Voorhoofd als een silv're Maan,
Ha! Borsjes rond, sneeuw wit daarneven,
Die swoegend op en neder gaan,
Ag! u afwezen doet my sneeven.

12. Wanneer ik kryg in myn gedagt,
Haar zoet, aangenaam, lieflyk Weezen,
Haar Leeden, Zeeden, al de kragt
Schynt van myn vleesch heel weg gereezen.

13. Ik mag hier in dit eenzaam Wout,
Myn ramp beklaagen aan de Boomen,

Ik klaag u dan, ô! jeugdig Hout,
En ook gy gulle Waterstroomen.

14. Ik klaag u Bosch, en Berg, en Dal,
Gy Loof en Kruyd zyt myn getuygen,
Dat hier door ramp en ongeval,
Het minnend Hert moest nederbuygen.

15. Adieu dan waarde Engelin,
Adieu dan eenigst Uytgeleezen,
Hier swymt u Minnaar door de Min,
Vermits zyn ramp niet kan geneezen.

16. Adieu myn Lief, 'k zie u niet meer,
Myn kragt verswakt, myn leede beeven,
Ik sterf om u door Liefde teer,
Den Heemel wil u blydschap geeven.

17. Ag! swoele Wind ruyst door het Wout,
En overdekt myn met de Blaaden,
Dat niemant ooyt dat Lyk aanschout,
Dat sterven moest door Min belaaden.

Dood is hy.

Uit: *Het vermaakelyke Haagsche Bosch, Of de Pleysierige Scheveningse Wandel Weg.* Te Amsterdam, bij Jacobus van Egmont. 1714. Bladzijde 44.

LXXV.

VOOR CLIMENE.

Stem: *Pruyssische Marsch.*

1. Climeen
Waar heen
Dog dwalen uwe zinnen?
'k Wil u wel beminnen,
Maar niet dat ik
U meen te trouwen.
Neen by me swik
Wild daar niet op vertrouwen,
'k Heb daar voor een schrik.

2. 'k Wil in
De Min,
En haar zagte banden,
U wel Offerhanden
Doen van myn Hert;
Dog niet in 't Huw'lyk,
Want dat werd
Door den tyd afschuw'lyk,
En baard ons veel smert.

3. Wild gy
Met my,
Weer als voorhenen leven
En uw hert weer geven,
Ik ben te vre'en:
Maar zo 't niet met je Wil is,
Seg vry neen,

'k Hou dan met Amarillis
Bruy maar heen, Climeen.

Uit: *Apollo's Kermis-Gift, aan de Haagsche vermaaksgesinde Jeugd.* Te Amsterdam, bij Abraham Cornelis. (zonder jaartal). Eerste deel, bladzijde 85.

LXXVI.

EEN DROOM-LIEDEKEN.

Stemme: *Als 't begint.*

1. Na dat de helle zilvere maen:
Verzelt met het gefloncker
Der sterre aen de lucht quam staen:
Ley ik my in het doncker,
In schadu van het boom-gewas,
Daer ik haest gevangen was,
Met zoete droomen in het gras.

2. Ik zag een Nimphjen naer my treen:
Verciert met frissche Rozen:
Van 't hooft geperelt tot de teen,
Haer voeten in den broozen:
Wel eer geweven van Minerf,
Gestikt met gout en purper verf:
En diamanten tot haer erf.

3. Haer oogjes bloncken als een son
Met aengename loncken:
Recht minne fackels, en de bron,

Om 't hardste hert t' ontfoncken,
Haer Lipjens schoonder als Robijn:
Soeter als de Nectarwijn
En ook der Goden, Ambrozijn.

4. Maer doen ik haer te kusschen doch,
Aen haer Yvooren kaecken,
Zy week, ik volg, maer wat ik sogt,
'k Kon tot mijn wil niet raecken;
Ik riep: Mijn Nimph u snelle vlucht
Baert mijn meenig bange sugt,
De Droom vloog henen in de lucht.

Uit: *De Nieuwe Amsterdamse Mercurius*, *Met zijn Amoreuse Gesangen*. Te Amsterdam, bij Gysbert de Groot Keur. 1743. Bladzijde 77. [Ter Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.]

LXXVII.

WACHTEN.

(Zonder opgave van melodie.)

Hier heeft my Rozemont bescheiden;
Hier, by deez' boom, die weligh wast.
Waer magh die Schoone zoo lang beiden,
Dat zy niet op het uurtje past?
Of ben ik wat te vroeg gekomen,
Door drift der min, waervan ik quyn?
O zaligh velt! o groene boomen!
't Kost hier te nacht wel bruiloft zyn.

Maer och, hoe lang zyn thans de stonden!
Elk omzien duurt een jaer gewis.
Op achten was de komst gevonden:
Ik schat het al ruim negen is.
Val, avont, zoudt ge uw' plicht niet weten?
Of is de tyt zyn wieken quyt?
Of heeft Apol zyn zweep vergeten,
Dat hy dus traeglyk zeewaert rydt?
Daghvoerder, laet u dit toch lusten:
Verkort den dagh en rek den nacht.
Spoei voort: gy zult by Thetis rusten,
En ik by 't meisje dat ik wacht.

Uit: *Gedichten van Hubert Korneliszoon Poot.* Te Delft, bij Reinier Boitet. 1726. Eerste deel, bladzijde 162.

LXXVIII.

VERMAKELYK BOERE-LEVEN.

Op een aangename Voys.

1. Wat is het Boere leven zoet,
Wanneer men met een bly gemoed
Den barre winter ziet verdwijnen,
En gaan de meisjes in het groen
Met vreijers in dit nieuw saizoen:
Men ziet de liefelijke zonne schijnen;
Maar onder die reden wat gaat er al om
De knechtjes zijn geurig,
De meisjes niet dom:
Men snapt daar
En klapt daar

Van liefde bij pozen.
De vrijer, die strooit er
Zijn meisje met rozen,
Die 't spelletje niet verveelt:
Maar wacht u zoet meisje
Voor 't eerste snoepreisje:
Opdat men uw hartje niet steelt,
Laat Thirsis u vlijen
En Coridon vrijen,
't Schijnt schoon al wat men zich verbeeldt.

2. Men vaart des zomers naar het veen,
Door het klare vischrijk water heen:
Men zingt een lied onder het roeien
Dan stapt men lustig hand aan hand,
Om veen te treden op het land,
Men ziet de vlugge voetjes spoeien,
Maar onder die reden enz. enz.

Uit: *d'Amsteldamsche Schouwburg*. Te Amsterdam, bij de Erve van de Putte. 1775. Bladzijde 21.

LXXIX.

BOERE-VRYAGIE.

Stem: *Kom mijn Hartje. &c.*

1. Goeden Avond Blanke Leysje,
'k Heb so veel van u gehoord,
Benje niet dat Poesele Meysje,
Gunter in die Groene Poort,
Is jou Vaartje niet die Man,
Die 't so wel kan stellen,

'k Bid dat gy, Daar van my,
Wat goeds wild vertellen.

2. 'k Heb geen tijd ik moet vertrekken:
Want de Klok die slaat al Agt,
En ik sie gy soekt te gekken,
Met my en mijn goed Geslagt,
Goeden Avond ik ga heen,
Wilt u wat vermaaken,
Weest te vreen, 'k Blijf alleen,
Wilt na mijn niet haaken.

3. Meysje wilt so gaauw niet loopen:
Staat tog Krelis eens te Woord,
Mag ik dan van u niet hoopen:
Want gy scheynd wel heel verstoord;
Als ik maar u Vaardje sprak,
'k Wed het sou wel lukken,
By mijn Keel, 'k Heb so veel,
Silv're en Goude stukken.

4. Wel wat brusse mijn jou Schyven,
'k Wil geen Man tot mijn verdriet,
'k Wil veel liever Vryster blyven,
Sulken Vogel diend my niet:
Want ik van de Vryheyd hou,
'k Heb dan niet te klagen,
Ik verslijt, Nu mijn tijd,
Wel in beter Dagen.

5. Meysje mogt ik u maar Trouwen,
Ik gaf u playsiers genoeg,
'k Sou je voor mijn Liefje houwen,
's Avonds laat en 's Morgens vroeg
En gy sou u noyt van mijn,

Hebben te beklagen;
'k Bid u stuurt, In de Buurt,
En laat na mijn vragen.

6. Al vernam ik na u Leven
U Persoon staat my niet aan,
'k Souje nog wel Geld toe geven
Datje maar woud heenen gaan,
En liet mijn gerust en stil,
Na mijn Huysje treden,
Dan ben ik, In mijn schik,
Wonder wel te vreden.

7. Mag ik Morgen wel eens komen,
Om te sien hoe gy al vaard,
En of gy hebt voorgenomen,
Om met my te sijn gepaard,
Als 't jou Vaardje hebben wil,
Dat wy t'samen Trouwen,
Dan sult gy, Aan mijn sy,
Vrolijk Bruyloft houwen.

8. 'k Wil daar nu nog niet van hooren,
Van al 't geene gy daar segt,
't Is dog alles maar verlooren,
't Geen gy my te vooren legt;
Siet Vriend 't is nu nog geen tijd,
Om daar van te spreeken:
Want ik souw, Met den Trouw,
Nog mijn Hoofd niet breeken.

9. Wel is 't nu niet so is 't Morgen,
Sal ik Vaartje spreeken aan,
Gy hoeft nergens voor te sorgen,
Alle ding sal heel wel gaan,

Als gy mijn maar wat bemind,
Soete lieve Susje,
Geeft u Woord, Als 't behoord,
En daar op een Kusje.
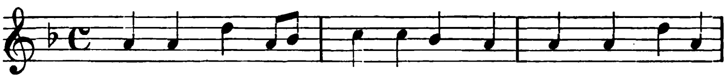
10. Wel hoe moogt gy my dus kwellen,
'k Woud gy my met vreeden liet,
Gaat het Vaardjen eens vertellen,
En siet wat 'er dan geschied,
Ligtelijk dat ik mijn sin,
Stel om u te Minnen,
En mijn Hand, Geef tot pand,
Kom treed met my binnen.

Uit: *'t Groot Hoorns*, *Enkhuyser*, *Alkmaarder*, *Edammer en Purmerender Lied-boek.* Te Amsterdam, bij Joannes Kannewet. (zonder jaartal). Bladzijde 304.

LXXX.

ZMODDERING.

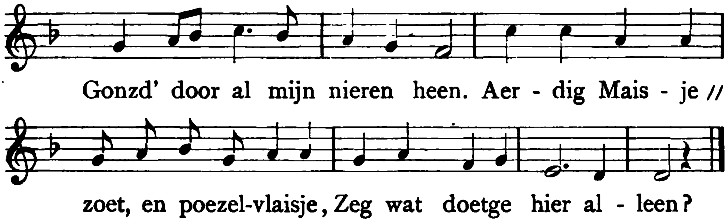
Toon: *Jakes*, *Jakes*, *etc.*

1. Aerdig Mais - je, zoe - te dier - tje, Mooi van leedjes,

net bezneen, Die, een brangdend min - ne vier - tje,

2. Jaakje, jou bezukte treeken,
Die jy in 'et groetten houd;
Doenme rongd, en, regtuit spreeken
Dat ik 't jou nooit had vertrouwd.
Jaakje, Jaakje // zlimdeurtrokke znaakkje,
'k Heb men zinn op jou ebouwd.

3. Zo byget dat zinne woorde,
Daar bilo daar is men hangt:
En daar op die zulvre Koorde
En dien Rink mit Diëmangt.
Aerdig Maisje // zoet en poezelvlaisje,
Get je hèbt ien duits verstangd.

4. 'K mot ook uitten duitshart zoene,
Maisje, op je krulde wang:
'k Zelje mitme beerd niet boene,
Deerom weest niet eensjes bang.
Maisje, Maisje // zoet en poezelvlaisje,
Duirdend hiel 'et dagje lang.

5. 'Kzou je zo kornelisduimle.
Gort! bilo! gans kruike! hats!
Ho! dat znobblend zoete kruimle
Acht ik als een ton vol schats.

Maisje, Maisje // zoet en poezelvlaisje.
'K meen al wat ik zeg, uit wats.
Hoe angders?

Uit: *Arions Vingertuig.* Te Haarlem, bij Thomas Fontein. 1645. Eerste Deel, bladzijde 188.

De melodie uit: *Starter. Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Broer Jansz. 1634. Aanhangsel: *Boertigheden.* Bladzijde 33.

LXXXI.

AMOUREUS MINNE-LIED.

Op een aangename Voys.

1. Ik sey goeden Avond lieve Joosje,
Mijn Suyker-doosje,
Nu eens gekust wy sijn alleen,
Ik mag u Schoonheyd heel wel lyen,
En al mijn Vryen,
Dat is om u en anders geen,
Ik segje mijn Hertje, mijn Troosje, mijn Schat,
Ik sweerje by 't Bont van Lubbert-ooms Kat,
En och! och! dat ik jou had.

2. Heer wat praat die Vryer aardig,
En hy is waardig,
Een Meysje die het maar wil doen,
My dunkt gy soudse ligt bekooren,
Na ik aan hoore,
So loerd Broer Knelis bijster groen.
Gy segt het so Geest'lijk, so aardig, so raar,

Ik wensch u de Bruygom binnen 't Jaar.
En och! och! mijn Lieve-vaar.

3. Hey mijn Bruydje mijn malle Gekje,
Mijn Trekke-bekje,
Daar is 'er mijn Hand en daar is 'er mijn Trouw,
Wilje 't doen? so magje wesen,
Mijn uyt-gelesen,
Mijn Koningin, mijn waarde Vrouw,
En segt maar Ja en maakt my niet bang,
So sing ik van Vreugde een vrolijken Sang
En och! och! gy wagt so lang.

4. Wel ik sal 't mijn Besje vragen,
'T Is ligt te wagen,
So komt dan Morgen om bescheyd,
Dan sal ik 't u al verhalen,
En vertalen,
Wat dat mijn Besje heeft geseyd,
Maar ik sorg sy is 'er niet wel besind,
Praat ik van Trouwen so seydse mijn Kind,
En och! och! siet watje begind.

5. Wel mijn Alderliefste Liefje,
Mijn Honig-diefje,
Nu Bid u Besje met fatsoen,
Dan sult gy haar oude Sinnen,
Wel haast verwinnen,
Tot dat sy seyd gy sult het doen,
Hey dan ben ik Bruygom en gy de Bruyd,
Haald ons de Notaris die 't Huwelijk sluyt,
Couragie, Couragie, mijn Vrye is uyt.

Uit: *'t Groot Hoorns, Enkhuyser, Alkmaarder en Purmerender Liede-Boek.* Te Amsterdam, bij Joannes Kannewet. (zonder jaartal.) Bladzijde 289.

LXXXII.

VRIAADJE,

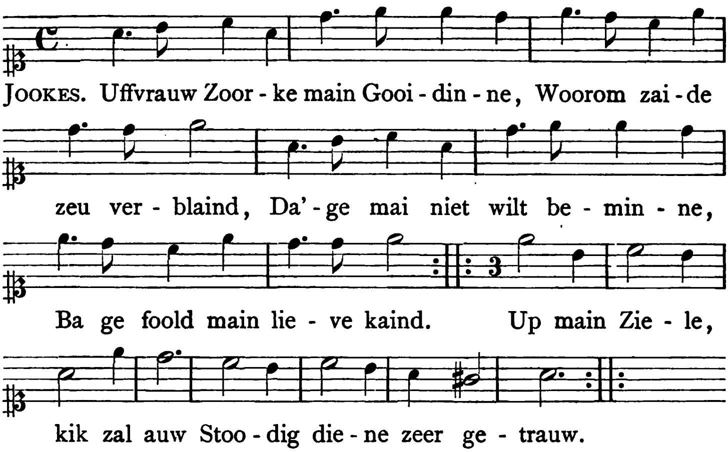
TUSZEN

JOOKES MAINDERD, gebore Brabander,

EN
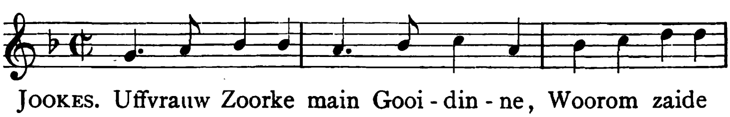
IUFFVROU ZAARTJE, Hollandze Boerinne.

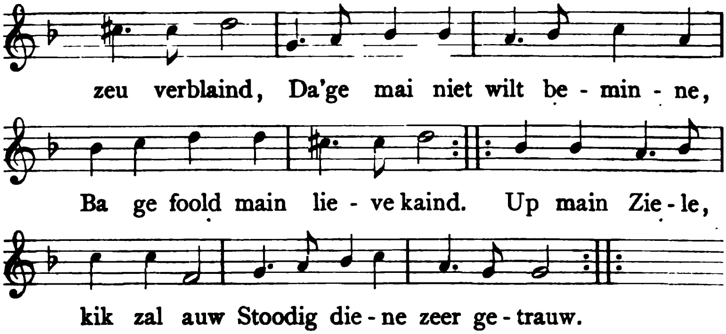
Toon: *Roozemonde lag gedoken.*

Melodie uit: *Pers. Bellerophon.* Te Amsterdam, bij Willem van Beaumont. 1669. Tweede deel, bladzijde 158.

Stemme: *Rosemondt die lach gedoocken.*

Melodie uit: *Drieduym. d'Enckhuyser Ybocken.* Te Enkhuizen, bij J. Palensteyn en J. Lely-veldt. (Zonder jaartal.) Bladzijde 29.

ZAARTJE. Neen; dat zinne Linkers treken,
'K heb zuk preete mier ehoord.
Heer! wat hebbe Knegtzens streken
Deerze veul me keume voord.
Neen me Langst ik bin beschreumd
Asje hier om vrij'en keumd.

JOOKES. Tjan, da es inpartinency:
Ba ik zain vurwoor upregt,
Kik spreek auw' mit reverency
Ols ain dooigtzoom heerlaik Knegt.
'K wooin tot Bruszel an 'et Hoff,
'K benne kik van hooige stoff.

ZAARTJE. Je! dat ken ik wel bevatten,
'K loof je bint ien Hoovelingk;
En je rijkdom, en je schatten
Zinne tuis: ist zoo niet, vink?
Maar wat keum je hier tog doen,
Ist om Gekken uit te broe'n?

Jookes. Neen 't vurzeeker; moor te draiven
Main Negocy hier te Land.
'K hebbe kik ooik veele Schaiven
Me gebroigt, ain jentig pand.
'Kzaude 't auw wol loote zien
Moor 'et mot nog wa' betien.

Zaartje. Dat is giestig, 'kweer bedroogen
As ik iensjes was gevrouwd;
Dan zouw 't goedje zijn vervloogen.
Best dan voorme ongetrouwd.
Heer! jy bint ien fraei gezel,
Schrapt de, G, gy ziet 'et wel.

Jookes. Bat ain peeirdsteeird, goelaik Zoorke,
Diskoureerd zo niet met mai,
Of gai korrumpeerd een Joorke
Van main leven, 'k wod da' gai
Mai auw Trauwke gooft up Trauw
'Kmokten auw begat ain Vrauw.

Paisde kik.

Uit: *Arions Vingertuig.* Te Haarlem, bij Thomas Fontein. 1645. Eerste deel, bladzijde 136.

LXXXIII.

Op soo goeden weer-om.

Stemme: *Hoort ghy Sottjens groot en kleyn.*

1. Als ons Griet, dat aerdig dier,
Was getrout met Hans Poelier

Als 't was eenen dagh geleden,
Dat de Bruyloft was gedaen,
Quam ons Griet met Hans getreden
En sprack haeren Man dus aen.

2. Wy sijn nu gelijck 't betaemt
In het Houwelijck versaemt,
Ick ben soet en goedertiere,
'k Ben een Vrouw van goeden aert,
Als gy my wat weet te vieren
En als gy my somtijts spaert.

3. 'k Ben een Vrouw van goet fatsoen,
Maer 't en staet m'altijdt niet groen,
Ick heb somtijdts viese grillen
Maer soo gy my dan wat spaert,
Suldy haest mijn passie stillen
Op min tijdt als op een quaert.

4. En op dat gy 't klaer sout sien
Als ick ben van suere mien,
Sal ick mijnen voorschoot drayen
Scheef, en dweers, en slim, en krom,
Dan moet gy my sien te payen,
Als gy 't sien sult peyster om.

5. Doen sprack Hans met goet fatsoen,
Wel Magriet ick sal 't soo doen
Ick en soeck geensints te tieren,
Want men trouwen daer niet om,
Viert gy my, ick sal u vieren,
Op soo goeden wederom.

6. Ick ben oock goet Bier goet Man
Daer en is geen twijffel van,

Maer ick heb oock somtijts quinten,
En dan dray ick mijnen hoet
Dat hy scheef staet met de Linten
Soo gy uwen voorschoot doet.

7. Als gy my dan vieren wilt,
Soo ben ick weer haest gestilt,
Wy en sullen dan niet kijven,
Oft malkanderen leet aen doen,
Soo sal 't tacksken van Olijven
Altijdt blijven even groen.

8. Als ons Griet nu kreegh een wesp,
In haer hooft oft in haer hesp,
Ging sy haren voorschoot drayen
En sy stack haer horens op,
't Hinneken begonst te krayen,
Griet die thoonden haren kop.

9. Maer soo haest als Hans sijn Griet
Met den scheeven voorschoot siet,
Drayt hy sijnen hoet daer tegen,
En besiet aldus sijn Vrouw,
Op dat sy van haren t'wegen
Haren Man oock mijden sou.

10. Griet mijdt Hans, en Hans mijdt Griet,
Soo verhoeden sy 't verdriet,
Sy-lie weiren van malkander'
Allen twist en alle wee,
En het een mes houdt het ander
Vast gesloten in de schee.

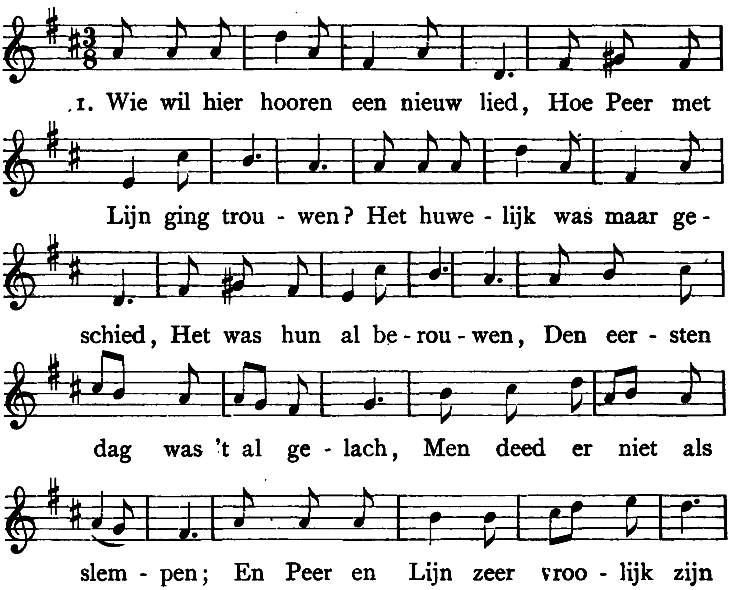
11. Soo bleef Hans en Griet in peys,
Hun huys scheen een Paradijs,

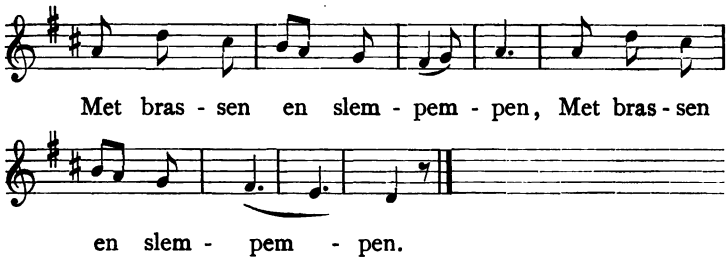
Sy en hebben heel hun leven
Dat hun Godt gegeven heeft,
Met malkanderen noyt gekeven,
Maer altijdt in vred' geleeft.

Uit: *Den Eerelycken Pluck-voghel, uyt-ghebroeyt door Joncker Livinus vander Minnen.* Te Antwerpen, bij Joannes van Soest. 1695. Bladzijde 138.

LXXXIV.

DE BRUILOFT VAN PEER EN LIJN.

2. Den tweeden dag weer vroolijkheid
Met allerhande bieren;
Zij kregen daar veel schoonigheid
Om 't huis mee te versieren:
En onz' Katrijn gaf een schaprijn,
Klaas die gaf pot en pannen,
En Jakkemijn gaf nicht Katlijn
Een vat met koopren banden. (*bis*)

3. Jan-oom gaf kiekens in het kot;
Dries-oom gaf hun een verken;
Wilmijn die gaf een mosterdpot,
Een schop om mee te werken;
En Janne-moei gaf hun een koei;
Arjaan, die gaf een tange,
En Peerken Wal gaf hun een val
Om muiskes mee te vangen. (*bis*)

4. Peer, zoo de bruiloft was gedaan,
Begon te commandeeren
Waar dat de dingen zouden staan
En ging het huis uitkeeren.
Katlijn die zei: „Wat bruit gij mij?
Dat zijn geen mans affeeren;

Laat mij dit doen op mijn fatsoen
Gelijk ik zal begeeren." (*bis*)

5. Peer hing het zoutvat in de schouw,
En Lijn begon te kijven,
En zei, dat zij het niet en wouw
En 't daar ook niet zou blijven.
Lijn nam het af, maar Peer die gaf
Haar twee flinke souffletten,
En zeide: „Prij! wat zult ge mij
Hier wetten komen zetten?" (*bis*)

6. Lijn, als een duivelin zoo kwaad,
Zei: „Moet ik dat hier lijden?
Zoo gij mij maar nog eens en slaat,
Zal ik u ook niet mijden."
Peer zei: „Zwijg stil, gij zult den wil
Van mijn gebod ontvangen,
Ik draag de broek. In dezen hoek,
Daar zal het zoutvat hangen." (*bis*)

7. Lijn trok terstond haar man in 't recht,
En deed hem aanstonds dagen
Dat hij moest komen voor 't gerecht,
Om hem daar af te vragen:
Of wel een man gebieden kan,
Of hij mag commandeeren
Waar hangen moet het keukengoed.
Men ging aan 't procedeeren. (*bis*)

8. Men procedeerde langen tijd:
Er werd zoo sterk geloopen
Totdat zij waren alles kwijt,
Zij moesten 't al verkoopen:
Den heelen bras, al wat er was,

Het zoutvat, pot en pannen,
En ook de koei van Janne-moei
En 't vat met koopren banden. (*bis*)
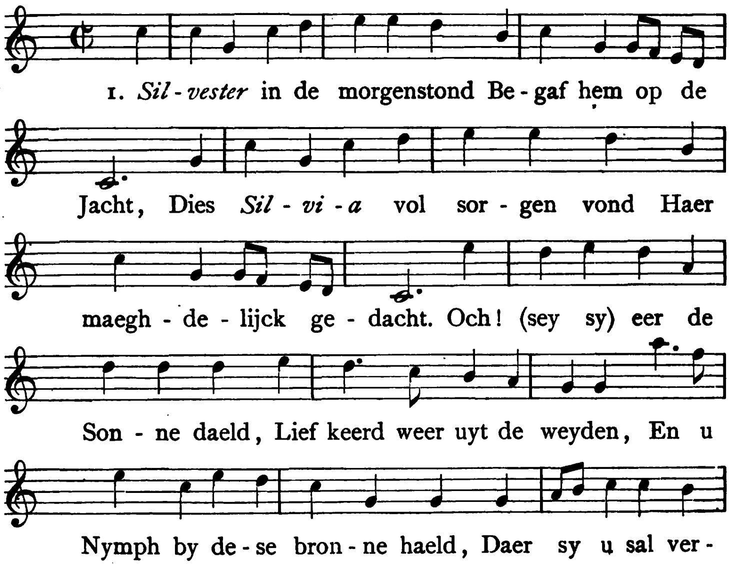
Mondeling medegedeeld door eene boerin in de omstreken van Eindhoven.

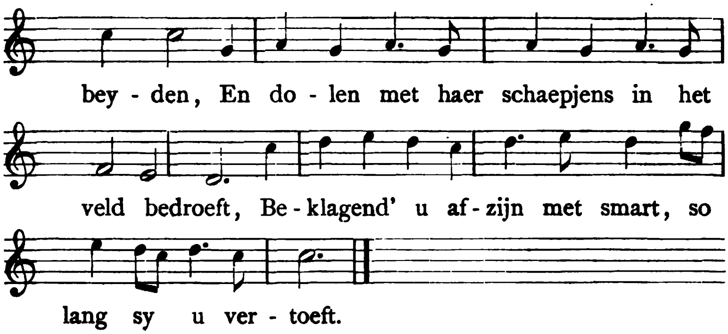
De melodie uit: *Oude en nieuwe liedjes, bijeen verzameld door F. A. Snellaert.* Te Gent, bij Willem Rogghé en H. Hoste. 1864. Bladzijde 100.

LXXXV.

SILVESTER IN DE MORGENSTOND.

Stemme: *Sir Eduward Nouwels delight.*

2. Des Sons vertreck bevleckt, beswart,
Bewolckt, bedroeft de Lucht,
En u vertreck betreckt mijn hart
Met rouw en ongenucht:
Want ghy gaet met twee Harten heen,
Om 't derde Hart te vangen,
En laet my, tot mijn smart, met geen
Alleen naer u verlangen,
Doch laet op 't minste, soo ghy gaet, my een Hart by:
Voerd 't myne met u op de Jacht, en laet het uws by my.

3. Doen ving den droeven Harder aen,
En sey, Lief, denckt doch niet
Dat ick een voet sal vorder gaen
Als my u gonst gebiet.
Ghy zijt mijn Lief, mijn leven, ach!
U af-zijn baert mijn smart;
U by-zijn alleen geven mach
De vreughde aen mijn hart,
Geen Harder scheyden, als doen d' Harder scheyde van
Sijn Harderin sijn troostertjen, en greep sijn honden an.

4. *Silvester* kreegh een Hart in 't oogh,
Dat voor sijn honden vloot,

Dies spanden hy zyn swarten boogh,
En yligh daer na schoot:
Maer 't miste door de snelligheyd
En 't loopen van het beest.
Och! (seyd hy) waer dat wel-beleyd
Naer myne wensch geweest:
Hy volghden 't op het yverighst tot den avond-stond,
Maer 't Hart ontquamt, dies harteloos den Harder hem bevond.
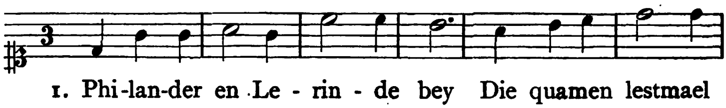
5. Hy keerde weder naer het pleyn,
Daer hy sijn Liefste liet,
Maer hy bevond hem daer alleyn,
Sijn Hartje wasser niet.
Och! (riep hy) wat een swarigheyt!
Dewijl ick 't Hart na-ren,
Ick van mijn Hart, myn klarigheyd
En al versteken ben.
Hy gaf hem naer het Dorpje, naer syn Liefstes deur,
Daer vond hy doe syn Hartje weer, en 't End van syn getreur.
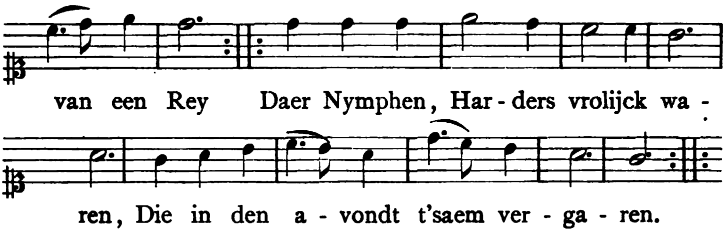
Uit: *I. I. Starters Friesche Lvsthof.* Te Amsterdam, bij Hessel Gerritsz. 1621 (?). Bladzijde 92.

LXXXVI.

PHILANDER EN LERINDE.

Stemme: *Ons leven vol van soet en suur, verandert dickmael, &c.*

2. Philander bracht sijn lief nae huys,
Sy dachten op gheen leedt noch kruys:
Hy sprack van soete Mins belooningh,
Door 't Bosch, al gaende nae haer wooningh.

3. Twee Roovers laghen daer in 't kruyt,
Die quamen schielijck springhen uyt,
En setten dese twee met smerte
De bloote Deeghens op haer herte.

4. Philanders Staf die viel daer neer,
En anders had hy gheen Geweer:
Heeft om sijns Lijfs ghenae ghebeden,
En voor sijn Lief, met soete reden.

5. Maer dese snee'ghe Harderin
Kreegh strackx wat anders in haer sin:
Ey spaert ons Jeught en jonghe leven,
Wy hebben Schat noch Gout te gheven.

6. Maer gins in 't Bosch, 't zy u bekent,
Een Veldt-weeghs veer, of daer ontrent
Keunt ghy een Juffrouw achterhalen,
Die wy gheleyden door de Dalen.

7. Sy heeft haer geldt en schat secreet
Ghegordet op haer onder-Kleedt.

Sy meenden waer: elck socht te stroopen.
Philander met sijn Lief aen 't loopen.

8. In 't vluchten deden sy dees Clacht:
Hoe schrickigh ist te gaen by nacht.
O Moorders! Socht ghy dus te scheyden
Het soete leven van ons beyden?

9. Maer 't geen den Hemel yemandt gunt
Ick weet ghy dat niet nemen kunt:
Dus doen wy hem alleen Off'randen
Die ons verlost heeft uyt u handen.

H. OCKES.

Weest eendrachtigh.

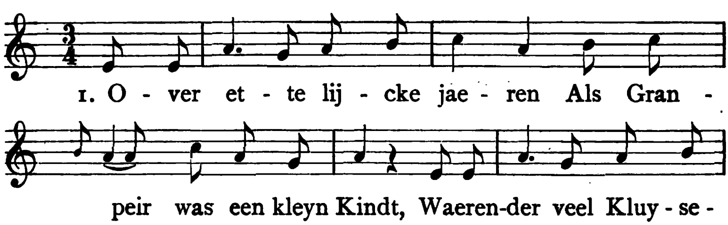
Uit: *Utrechts Zang-Prieeltjen.* Te Utrecht, bij Lucas de Vries. 1649. Tweede deel, bladzijde 157.
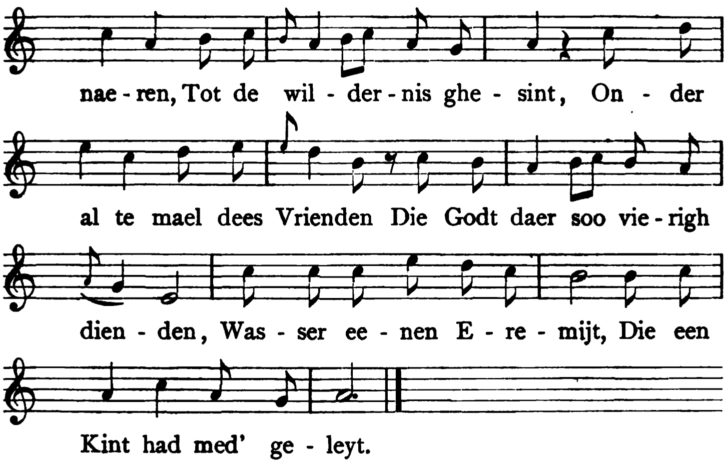
De melodie uit: *Den singende Swaen. Gemaeckt door G. D. S.* Te Antwerpen, by Arnout van Brakel. 1664. Bladzijde 567.

LXXXVII.

VAERKEN KOOPT MY OOCK SOO EEN GANSKEN.

Stemme: *Onlanghs sijnde vol onlusten* (oft) *De klouw van Brussel.*

2. Dit Kindt had hy med'-genomen,
Met hem naer de Wildernis
'Om 't perijckel te voorkomen,
Datter in de wereldt is,
Om het Kint de vrees des Heeren
Van sijn jongheyt af te leeren,
Op dat 't Kindt Godt daer altijdt
Dienen sou in suyverheydt.

3. Hansken leerden goey manieren,
Hansken was geweldigh fijn,
Hansken leerden hovenieren,
Om niet luy oft leegh te sijn,
Want den duyvel van der hellen,
Komt de luyaerts altijdt quellen,
Als de jongheydt ledigh gaet,
Leert sy niet als enckel quaet.

4. Hansken en sagh daer geen Menschen,
Anders als den Eremijt,

Alle dingen ging naer wenschen,
Sy-lie dienden Godt met vlijt,
Totter tijdt dat sy vernamen
Dat daer jonge Vrijsters quamen,
Recrëeren hunnen geest,
Op een buyten Bruyloft-feest.

5. Hansken die noyt sulcken dinghen
Van sijn leven hadd' gesien,
Vraeghden met verwonderinge
Vaerken wat sijn dat voor lien;
Doen kreegh Vaerken achterdencken,
Vreesende dat 't hem soud' krencken,
En den Man seyd' heel bestaen
Het sijn Gansen die daer gaen.

6. Wacht u dat s'u niet en bijten,
Dat g'er niet te by en gaet,
Misschien souden s'u wel smijten,
Blijft by my doet mijnen raet,
Ick sal neerstigh voor u sorgen,
Gaet u in mijn kluys verborgen,
Maeckt dat niemandt u en siet,
Anders vrees ick voor verdriet.

7. Ick en vreese sprack ons Hansken
Van die gansen geen verdriet
Vaerken koopt my soo een gansken,
Want s'en sijn soo leelijck niet
Sy en sullen my niet bijten,
Coopt m'een Gansken, oft 'k sal krijten,
Doen dacht desen Eremijt
Hier word' ick den Vogel quijt.

8. Dit was nauw een weeck geleden
Hansken die gheraeckte los
En hy liep met groote schreden
Naer de Stadt toe uyt den Bosch.
Als ons Hansken met heel hoopen
Sulcken Ganskens daer sag loopen
Was ons Hansken stracks getrout
Eer hy was een Maent uyt 't wout.

9. Men magh vry de vrye lieden
Raeden tot de suyverheydt,
Maer men magh 't hun niet ghebieden
Sy sijn vry soo Paulus seydt:
Die het vatten kan die vat het,
Die het schatten kan die schat het,
Alle gheest die looft den Heer,
Maer niet al al even seer.

Uit: *Den Eerelycken Pluck-voghel, uyt-ghebroeyt door Joncker Livinus vander Minnen.* Te Antwerpen, bij Joannes van Soest. 1695. Bladzijde 251.

De melodie uit: *Chants populaires flamands, recueillis à Bruges par Adolphe Lootens et J. M. E. Feys.* Te Brugge, bij Descleé, de Brouwer & Cie.. 1879. Bladzijde 137.

LXXXVIII.

HANSKEN.

Zonder opgave van zangwijze.

1. Het geschieden op een tydt,
Een man in sijn oude jaren

Is geworden Heremyt,
    En liet alle weelde varen
Heeft de werelt met haar pragt,
Maar voor slaverny geagt.

2. Twee Soons liet hy in de stadt,
    't Derde heeft hy mee genomen,
En hy seyd hy soude dat,
    Noit by vrouwen laten komen:
Hem dogt 't geen men noit en siet,
Dat bekoort het herte niet.

3. 't Kindt dat bleef so by zyn Vaar,
    En quam nimmer by de luiden,
En at met hem meenig jaar,
    Niet dan wortels ende Kruiden:
Vaste driemaal in de week,
En dronck water uyt de Beek.

4. Maar alsoo 't eens quam te pas,
    Dat daar in een van de Dorpen,
By de Boeren Kermis was,
    En men na de gants soud worpen,
So dat al de soete Jeugt,
Dat quam sien met volle vreugt,

5. En een Priester wel bekent,
    Een man van seer goede zeden,
Woonde aldaar ook ontrent,
    Heeft dees Heremyt gebeden,
En door zijnen Bood belast,
Dat hy soude zyn zyn Gast.

6. Dese Gast aldus gebeen,
    Ging de sake overleggen,

En siet sig (alsoo het scheen)
Van den goeden borst geseggen,
En naar een soon diep gepeis,
Trok hy met sijn Soon op reis.

7: Hansken sag vast hier en daar,
Soo sy over wege gingen,
En al wat hy wiert gewaar,
Achte hy voor wonder dingen;
En zyn Vader leid hem uyt,
Wat dat dit en dat beduit.

8. Op 't lest sag hy by geval,
Een hoop steedtsche Vrijsters speelen,
Die daar in het groene dal,
Geestig gingen sitten queelen,
Ende maakten soet geluit,
By de loovers onder 't Kruit.

9. Hansken sag haar schoon Cieraat,
't Quantjen bleef'er op staan mercken,
En hy prees haar soet gelaat,
Hy voelt zyn gewrichte werken,
Woud soo 'tscheen niet verder gaan,
Maar is stille blijven staan.

10. Vader seid' den Jongen Helt,
Hoe mag 't soete schepsel hieten:
Ik en heb u noit in 't velt
Sulke Vogels konnen schieten,
En naar ik 't gediert besien,
Soo behoort men 't gonst te bien.

11. De man seid 't geen dat gy siet,
En so in het velt hoort schreeuwen,

Dat zyn gansen anders niet,
    Erger dan de stoute spreeuwen,
Een snoot en een olyk goet,
Daar af gy u wagten moet.

12. Vader seid den Jong gesel,
    Laat my by die Gansen blyven,
Ik wil met die dieren wel,
    Mynen Jongen tyd verdryven,
Ik en vreesen geen verdriet,
Zy en zyn soo grouwsaam niet.

13. De man voelde zynen grond;
    Dogte wat sal dit beduiden,
'k Meende seyd hy binnen monts,
    't Kint kon niet dan groene Kruyden,
Maar die lecker als hy is,
Kent meer als het groene lis.

14. Dog zyn Vader stiet hem voort,
    En ging van de wege treden,
't Kint in zyn gemoet gestoort,
    Volgt hem na met trage schreden,
En seid Vader mag het zyn,
Koopt dog eens een Gans voor myn.

15. Myn dunkt 't waar myn een pleisier,
    Dat ik mogt eens Gans genieten,
Al waar 't al myn leven schier,
    Het en soud' myn niet verdrieten,
Vader seid d' onnosel Hans,
Lieve koopt my dog een Gans.

16. De Man stont geheel verstomt,
    En seid' wat laat narre Kluysen,

Al dat dog van katten komt,
Is so 't schynt geneigt tot Muysen,
En hoe nau men 't jeugt besluyt,
't Schynt sy wilder egter uyt.

17\. Na dat Hansken met zyn Vaar,
Van de Feeste was gekomen,
En een yeder van malkaar,
Synen afscheid had genomen,
Was de guit het kluisjen moe,
En liep na de Gansen toe.

18\. Agtien Jaar was Hansken oud,
Als hy van zyn vaâr gink loopen,
Hansken had den bras van 't Wout,
Hansken woud een Gansken kopen,
Hansken hadde geenen deeg,
Voor dat hy een Gansken kreeg.

Uit: *Thirsis Minnewit.* Te Amsterdam, bij de Weduwe J. van Heekeren. (zonder jaartal). Eerste deel, bladzijde 18.

LXXXIX.

De Doot van Rozelyns muschje.

Eige Zangwys.

1\. Schreit Minne-goodjes schreit, verdrinkt u in getraan:
't Is met de lieve Musch van Rozelyn gedaan.
Die Musch zo vol bevalligheden
Is 't levens peesje afgeknot.
O! Minneduifjes, nat zyn leeden.
O! duifjes, nat zijn overschot.

2. Het was uw ziels vermaak, het was uw grootst plaizier,
O! Lieve ROZELYN, te sollen met dit dier:
Zyn flodderwieken kon u streelen.
Zyn dartele vrypostigheid
Kon uwe Liefde niet verveelen.
Gy prees zyn minlyk onbescheid.

3. Gelukkig Muschje, dat gewent waart op de borst
Van myne Zielsvoogdes te dart'len, en uw dorst
Al pikkende op de smalle tipjes,
Gelyk een toegedrukte Roos,
Te lessen van haar malse lipjes
Met Hemels Nectar en Ambroos.

4. ô! Doot, ô! duizendmaal beklagelyke Doot!
Geeft 't Muschjen 't leven weer en tref my met dien schoot.
ô! Muschje vol bevalligheden!
Ik schrey, maar ik beny uw lot,
Nu ROZELYN haar oogeleeden
Bevogtigt om uw overschot.

Uit: *Apollo's Kermis-Gift, aan de Haagsche vermaaks-gesinde Jeugd.* Te Amsterdam, bij Abraham Cornelis. (zonder jaartal). Tweede deel, bladzijde 111.

XC.

DRINCK-LIEDT.

Zonder opgave van zangwijze.

1. Het zat een oud manneken van tachtentig jaren
In 't hoeckjen van den haert met het lijf vol Flerezijn.

Den Doctor die raden hem, wilde hy welvaren,
Hy souden hem toch wachten van de Rinsche wijn,
O Rinsche wijn,
Gy maeckt geen Flerezijn;
Ick moet zey dat oud manneken,
Nog drincken eens een kanneken,
Ick moet zey dat oud manneken,
Nog eensjes vrolijck zijn.

2. Dat manneken dat zeyde, 'k sal de wijn niet sparen,
Al sou ick daerom lyden nog soo grooten pijn,
Den doctor daer weer tegen met tieren en met baren,
Soo wil ick niet langer u lieden doctor zijn.
O Rinsche wijn, etc.

3. Dat manneken zey weer, al soud ick qualijck varen,
Ick drinck dog te garen een teugsken Rinsche wijn.
Den doctor daer tegen, hy sit dan op de blaren
Die zijn g.. verbranden wil, 'k hou 'em voor fenijn.
O Rinsche wijn, etc.

4. 't Manneken liet schencken een teugsken van de klaren,
En bracht het aen mijn Heer den grooten Medicijn,
Terwyle dat men zong, en speelde op de snaren,
Een Liedeken ter eeren van de Rinsche wijn,
O Rinsche wijn, etc.

5. 't Is van zijn leven niet geschied,
Den doctor en laet het drincken niet.
Trarirum, trararum,
Een glas gelijck onse groote klock,
Een fluyt gelijck eenen arem.

PRINCE.

6. Gy Princen en Princessen, oud en jong van jaren,
En wilt dog niet agten mijn heer den Medicijn:

Hy drinckt'er wel selven een teugsken van de klare,
En is gelijck een hout so stijf van 't Flerezijn,
O Rinsche wijn,
De Rinsche wijn is veel te goed.
Waerom sou sy bederven het bloed?
Trarirum, trararum,
Een glas gelijck een Olyphant
Dat lap ick in mijn darum.

J. ENGELS.

Uit: *'t Nieuw Groot Hoorns Liedt-boeckje.* Te Hoorn, bij Elbert Beukelman. (zonder jaartal.) Bladzijde 257.

XCI.

TER EERE VAN DEN ORANJE-SPRUIT.

Op de Stemme: *Als begint.*

1. Ik breng j'een Hollandts roemertje,
En drinckt het schoontjes uyt,
En dat op de gesondigheyd,
Van den Oranje Spruyt,
Het glaesje, verstaetet den sin,
Snap in,
En draeght daerom geen rou,
't Is een santee al van de Prins,
Het Edel Huys van Nassouw.

2. Ik wensch den Prins die jongen Helt,
Tot welstant van ons Landt,
Dat hy mag blyven ongequelt,
Al in het Vaderlandt,
Het glaesjen, etc.

3. Waer is den Waert al van den huys
En komt hy niet voor den dag,
En is hy dan geen Prince man,
Soo reeckent hy ons gelag,
Het glaesjen, etc.

Uit: *'t Nieuw Groot Hoorns Liedt-boeckje.* Te Hoorn, bij Elbert Beukelman. (zonder jaartal.) Bladzijde 115.

XCII.

DRINCK-LIEDT.

Stemme: *Als 't begint.*

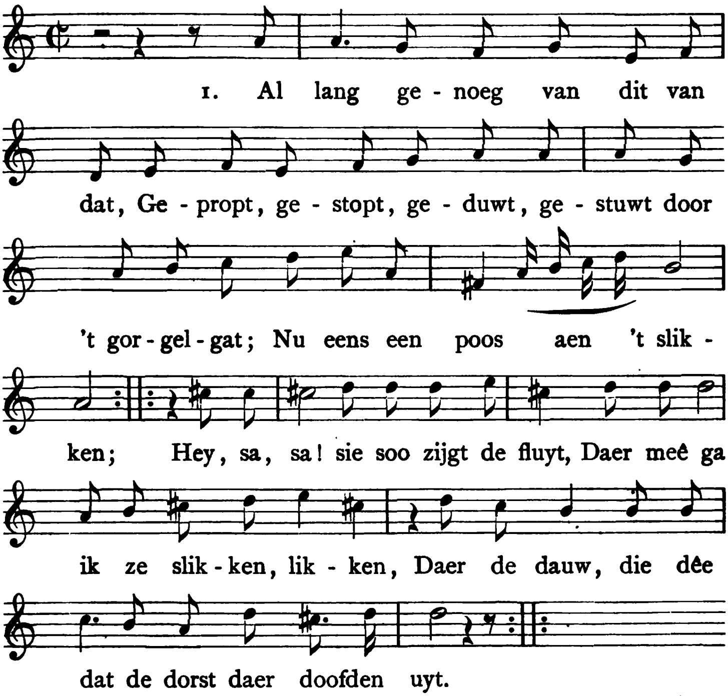
Poca vinum, Poca vinum,
Vinum, vinum dat is wijn,
Laet ons t'samen vrolijck zijn,
Daer is wel meer in 't vaetje,
Treure laet varen
Spaense wyn en Malvosijn,
't En zijn geen Boere waren,
Poyæ, Poyæ Joncker Poy,
Poyæ, Poyæ Joncker Poy,
Poyæ, Poyæ Pof.

Uit: *'t Nieuw Groot Hoorns Liedt-boeckje.* Te Hoorn, bij Elbert Beukelman. (zonder jaartal.) Bladzijde 131.

XCIII.

DRINK-LIET.

Toon: *Wel Jan wat Duyvel doeje hier.*

2. Maer zus, daer sisten 't noch, za poy!
De maagh die moeyde, maende my daer mede moy,
Om meê soo wat te natten,
Biberon, bierebion sta by!

Maer kan ik maer de vaankan vatten,
Maatje, vraatje, 't baatje, 'k laatje vaatje vry.
P. C. HOOFT.

Uit: *Den Lacchenden Apoll.* Te Amsterdam, bij Baltes Boekholt. 1667. Eerste deel, bladzijde 162.

De melodie uit: *Den singende Swaen. Gemaeckt door G. D. S.* Te Antwerpen, bij A. van Brakel. 1664. Bladzijde 387.

XCIV.

DRINCK-LIEDT.

Stemme: *Meysje moet ick by u slape.*

1. Hey za lustigh vroolick wacker,
   Vat een reys de Roemer an,
   Als een man,
   Of dat gaatje veur mijn macker,
   Daar Cousijn dat geltje dan.

2. Siet het wyntje vroolick hipple,
   Dansend in het klare glas,
   Ey soo ras;
   'T schijnt dat Bacchus soete drupp'le
   Singe springe op sijn pas.

3. Slaat aan dit gelade boortje
   Eens u kleyne vinger dra,
   Tot het ia,
   Soo een volle vat behoortje,
   Daar mee doet mijn soo eens na.

4. Siet mijn suycker soete meysje
   Hoe dees Roemer na u helt,
      't Schijnt sy stelt
  Haar om mee van u een reysje
   Van sijn drop te zyn getelt.

5. Eerst een klockje, dan een kusje,
   Kom mijn beckje weest te vreen,
      Dats 'er een;
  Holla sacht myn soete susje,
   Dry ten minsten, 't heeft sijn reen.

6. Keeltje doetje deurtje ope,
   Siet de Fransman komt u by,
      Waar is hy
  Daar soo haastigh heen geloope?
   Wel dat lijckt schier Tovery.

7. Hey ick voel hem hier noch wroete,
   Schencker maackt dit weer wat swaar,
      Kom hou daar;
  Kusjes sal het weer versoete,
   Lusjes, kusjes, paar by paar.

8. Daar myn vrund wilt my nu na doen,
   Brengt het aan u Buurman voort,
      Soo 't behoort;
  'k Bidje wilt u doch wat dra spoen,
   Stoot de Fransman buyten boort.

J. SOET. *Niet soeter.*

Uit: *Den Koddigen Opdisser.* Te Amsterdam, bij Jan Claesz. ten Hoorn. 1678. Eerste deel, bladzijde 92.

XCV.

LOF VAN HET DRUYVE-SAP.

Toon: *La France.*

1. Diogenes, de wyse,
Die woonden in een vat;
Hier uyt kan men bewysen
   Dat wysheit woont in 't nat,
Indien gy dan de wijsheyt mind,
   In 't vaatje gy die vind:
Komt, volgt dan met malkander
   Den Grooten Alexander,
Naar 't holle vat, naar 't holle vat,
   Daar Diogenes in sat.
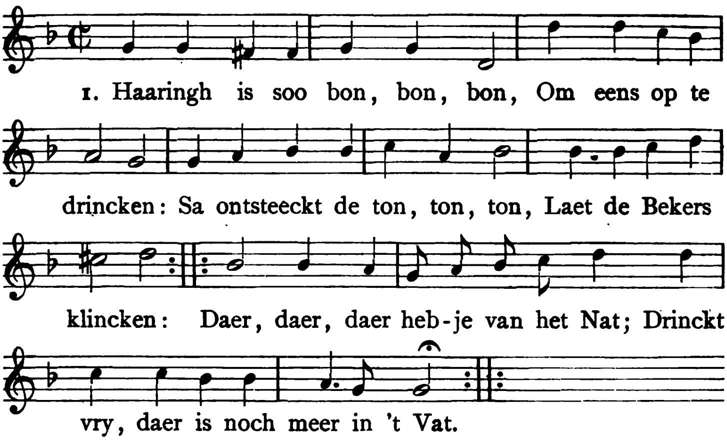
2. De groote Alexander
Sprak tegen Diogeen:
Indien ik was een ander,
   'k Wenste in u plaats te treen.
Wort ons dan hier niet klaar vertoont
   Dat in het vat de wysheit woont?
Komt, volgt dan met malkander
   Den Grooten Alexander
Naar 't holle vat, naar 't holle vat,
   En houd u by het nat.

Uit: *'t Nieuw Groot Hoorns Lied-boekje.* Te Hoorn, bij Reinier Beukelman. (zonder jaartal.) Bladzijde 289.

XCVI.

DRINCK-LIEDT, OP DE PEKEL-HARINGH.

Stemme: *Qu'il est bon, bon, bon, bon, bon.*

2. Maetje dat geldt jou, jou, jou,
Soo ien proper teughje,
Wiljer tweetjes nou, nou, nou,
Elck die drinck sen meuchje:
Drie, drie, drie maeckt een Claver-blat:
Drinckt vry, daer is noch meer in 't vat.

3. Daer was drooghte, ja, ja, ja,
Geef jy 't sulcken neepje?
Schencker kom, kom, dra, dra, dra,
Brenght ons vocht uyt 't Scheepje;
Soo, soo, soo, wel bekomje dat:
Drinckt vry, daer is noch meer in 't vat.

4. 't Steeltje moeter by, by, by,
   't Sel te beter klemmen:
   Peeckel haringh, wy, wy, wy
   Doen jou lustigh swemmen.
   Sa, sa, sa Vrienden haestje wat:
   Drinckt vry, en laet geen bier in 't vat.

5. 't Vaetje rommelt, och, och, och!
   't Kraentje wil niet loopen.
   Heeft de Brouster noch, noch, noch?
   Jaese, sou ick hoopen.
   Wy, wy, wy singhen overluyt:
   Ons *Paters-vaetje* dat is uyt.

Uit: *Utrechts Zang-Prieeltjen*. Te Utrecht, bij Lucas de Vries. 1649. Eerste deel, bladzijde 77.

De melodie uit: *Sparens Vreughden-Bron*. Te Haarlem, bij Michiel Segerman. 1646. Tweede deel, bladzijde 14.

XCVII.

HANDT-BOOGHS DOELEN-VREUGHT.

Stemme: *O Neus, bedenckt u saecken.*

1. Wilt nu uyt lust beginnen,
   Met een vroolijcke soeten geest,
   (Die den ed'len Handt-boogh minnen)
   Op dees heerelijcke Feest.
   Hier stroomt Godt Bacchus Vijver,
   By den opghedisten Dis,
   Men weet van schrift noch Schrijver:

Want wy schieten nu by de gis,
O! Doelen, Doelen, Doelen, Doelen,
Ghy maeckt dat wy hier bly
In volle vreught krioelen,
Door u edele Schuttery.

2. Ons Coninck siet men blincken,
Hy behaelt den hooghsten Prijs:
Hey lustigh, laet ons drincken
Sijn welvaren, nae d' oude wijs.
Tsa Ganimeed' wilt gieten,
Volbrenght 't geen icker u segh,
Soo laet ick vrolijck schieten
Den Hemelschen Nectar wech:
O! Doelen, etc.

3. De schermen niet en keeren,
Sy beletten hier vlucht noch schoot,
Gheen Pijl krijght natte veeren,
Want wy weten nu van geen sloot:
Men breeckter Boogh noch Peesen,
En de doppen die blijven heel:
Men toont geen grimmigh wesen,
Noch om 't heul is geen krackeel:
O! Doelen, etc.

4. Geen Schutter kan nu missen,
Is dat niet een nobel dingh?
Hy kan hem nauw vergissen,
Want de mondt die is nu ringh:
Wel laet ons dan ghebruycken
Dees tijdt, met lust en vree:
Want als Apoll' gaet duycken,
Soo duyckter ons vreughde mee.
O! Doelen, etc.

5. Dus eermen komt te wijcken
Van dees aenghename plaets,
Laet ons doen vrolijck blijcken,
Als schutterlijcke Maets,
Om vriendelijk te scheyden,
Met soetigheydt, onbetreurt,
En dan den tijdt verbeyden
Tot het weder werdt ons beurt.
O! Doelen, etc.
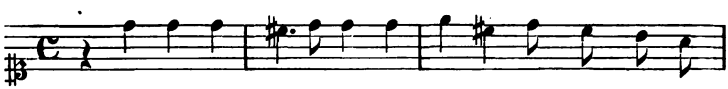
J. L.
Nut, en schadelijck.

Uit: *Sparens Vreughden-Bron.* Te Haarlem, bij Michiel Segerman. 1646. Tweede deel, bladzijde 45.
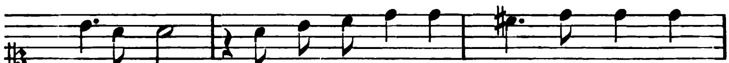
XCVIII.

DRINCK LIEDEKEN.
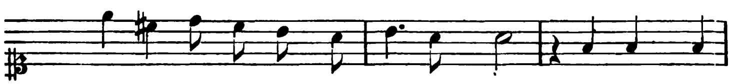
Stemme: *Tous les soldats de france.*
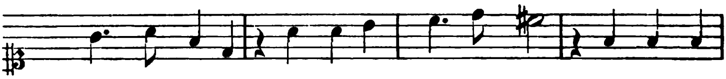

1. Laet ons een deuntje singhen, Vol van soe, soe, soe, soe
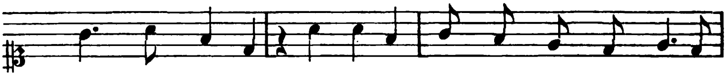

soetigheydt, En, en, en, en, met vreughden drincken,

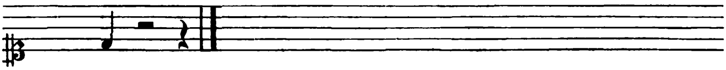
't Nat dat Ba, Ba, Ba, Ba Bachus schreyt, Men mach wel

vrolijck wesen, Het zy by Wyn, of Bier, Niet gulsigh:

maer met maten, Te maken goe, goe, goe, goe goede

cier.

2. Ghebuer ick sal 't u brenghen,
'T Glaesje to, to, to, to, tot den boom,
Wi, wi, wi, wilt het vry verwachten,
Hiet het we, we, we, we wellekoom:
't Is maer een proper teughje,
Gheen groote kroes, noch fluyt,
Segh maer stap wech, laet koomen,
Ick mach het me, me, me, me wel uyt.

3. Sie daer dat gaetje voren,
Siet eens hoe, hoe, hoe, hoe, hoe ick 't maeck,
Sie, sie, sie, sie, sie, siet hem swelghen,
't Heeft een hu, hu, hu, hu hupse smaeck,
Nu weder om gheschoncken,
Vol inde reedlijckheydt:
Soo meught ghy 't glas ontfanghen,
En wacker doe, doe, doe, doe, doen bescheydt.
Al met ma ma ma ma maten.

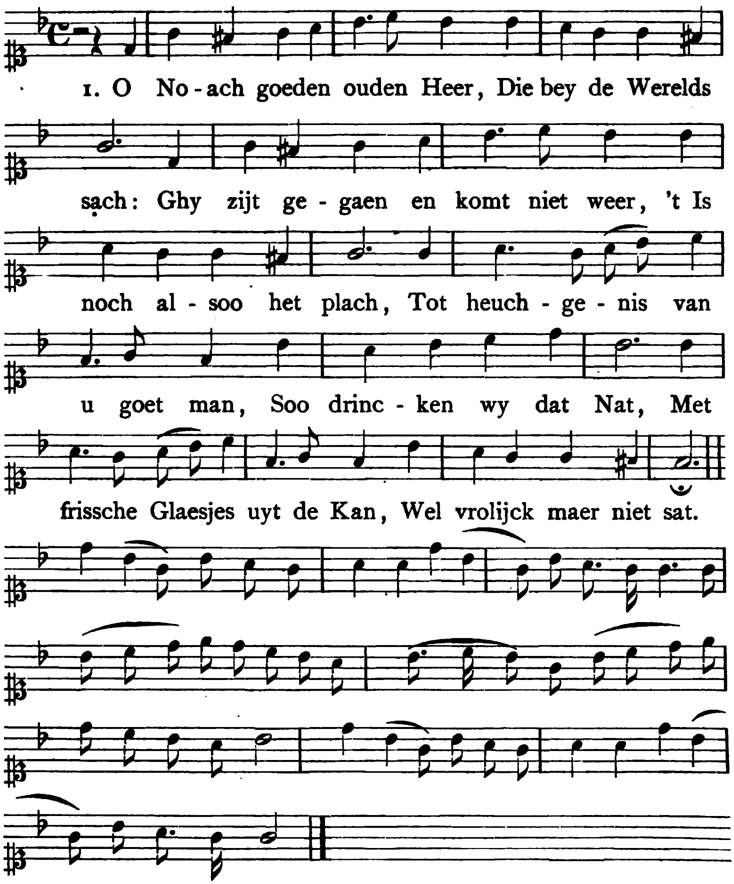
Uit: *Utrechts Zang-Prieeltjen.* Te Utrecht, bij Lucas de Vries. 1649. Tweede deel, bladzijde 267.

Melodie uit: *Amsterdam's Minnebeeckje.* Te Amsterdam, bij J. Hartgers. 1645. Bladzijde 390.

XCIX.

EEN VERMAKELIJCK LIEDEKEN.

Op de Wijse: *Prins Robbert is een Gentilman*, *etc.*

2. Daer is geen stadigh Man soo wijs,
Die uwen dranck veracht,
Daer is geen oude Man soo grijs
Die 's niet eens uyt en wacht,
Geen Predicker, geen Medecijn,
Geen Philosooph soo vremt,
Een Advocaet drinckt oock wel Wijn,
En Heeroom danst in 't hempt.

3. O Edele goe Bacherach!
O soete Pergemijn!
O Avignack! O Frontignack!
O soet Muskaten Wijn!
Den Rijnsch' die wint het boven al,
Mijn Vrient ick secht recht uyt,
Soo ick dan vrolijck wesen sal,
Soo langht my eens een Fluyt.

4. Mijn Liefste treet mijn op de voet,
En laet mijn niet begaen:
Schoon Lief ghy weet niet wat ghy doet,
't Is ons om vreught gedaen,
Siet daer 't is uyt o! noble stronck,
O eel Septembers Nat,
Hout daer mijn Vrient dien frisschen dronck,
Weest vrolijck maer niet sat.

5. Ick werd' een Keyser Ferdinant,
Ick voor niemant en wijck,
Ick wort een machtigh Disputant,
Ick wort als Cresus rijck,
Ick vraegh naer drommel noch zijn Moer,
Waer komt my dat van daen?
En sey mijn lieve Jantje Broer,
De Wijn heeft u bevaen.

6. O Wijn! doe bist mijn troetel Kint,
Doe bist mijn rechter handt,
Maer die dit al te veel bemint,
Raeckt lichtelijck in schandt.
O Noach goeden ouden Man!
U wonderbaerlijck Nat,
Veel Wonder, Rancken rechten an,
Alsmen drinckt al te sat.

Met haest.

Uit: *A. B. Delfs Cupidoos Schighje.* Te Delft, bij Aernold Bon. 1652. Bladzijde 180.

De melodie uit: *Haarlemsche Somer-bloempjes.* Te Haarlem, bij Claes Albertsen Haen. 1646. Bladzijde 58.

C.

DRINK-LIEDT,

OM MET TWEE ROEMERS IN 'T RONDT TE ZINGEN.

Toon: *Pekelharing.*

Dees roemers al met de wijn gestoffeert,
Van Fala la la la la la la la,
Die zijnder van goeder handen vereert.
Van Fala la, &c.
Het is net een paartje, dat gelt u mijn Heer,
Van Fala la, &c.
Of wilje 'r ook meer? spreek vry uw begeer.
Van Fala la, &c.
Of wilje 'er geen meer zo vaar ik dan voort,
Van Fala la, &c.

En zalze uytdrinken gelijk 't behoort.
Van Fala la, &c.
(*a*) Dit glaasje dat schijnt'er het eerste verweezen
Van Fala la, &c.
(*b*) En deeze die moet'er de twede weezen.
Van Fala la, &c.
Zeg zijnder die glaasjes niet deftig geleegt,
Van Fala la, &c.
Als hadmenze met een doekje geveegt.
Van Fala la, &c.
(*c*) Dat wijntje dat loopter zo helder en wel
Van Fala la, &c.
Wel moetje bekomen mijn nobel gezel.
Van Fala la, &c.
Mesjeurs in het rond, dat 's zuyver en klaar,
Van Fala la, &c.
(*d*) Daar is 'er de vijf, en (*e*) daar is het paar.
Van Fala la, &c.

(*a*) *Het eerste glaasje werd uytgedronken.*
(*b*) *Het twede desgelijx.*
(*c*) *Hy schenckt de roemers weer vol.*
(*d*) *Hy geeft die hy 't gebracht heeft de rechte hand.*
(*e*) *En met de linke de twe roemers.*

Dus gaat het voords rondom.

Uit: *De Nieuwe Haagsche Nachtegaal.* Te Amsterdam, bij Jan van Duisberg. 1659. Bladzijde 58.

CI.

DRINKLIED.

Toon: *Mijn Engel is vol deughden.*

1. Ick heb een les ghekregen,
Van Bacchus dertel Kindt:
Geen Fluytjes uyt te veghen,
Als daer men helden vindt,
Fluytjes wil ick sonder plenghen,
Glaesjes wil ick sonder vorst;
En 't is een borst,
Die sonder dorst,
Weet een Glaesje voort te brenghen,
In een teughje onghemorst.

2. Tsa Baesen vol van vreughde,
Vrienden van 't edele nat,
Drie Glasen syn drie teughen,
Drie maeckt een Klaver-bladt,
Het blaetje wil ick met een steeltje,
't Steeltje wil ick sonder meer,
Vier is 't ghetal,
Hier hou ick stal,
En ick zweer by Bacchus keeltje,
Dat ick niet meer drincken sal.

3. Doch tot een soet besluytje,
Van dese vrolijckheydt,
Brengh 'k u een Minnelijck Fluytje,
De Juffers toe-gheweydt.
Ick wil het na mijn keeltje stieren,
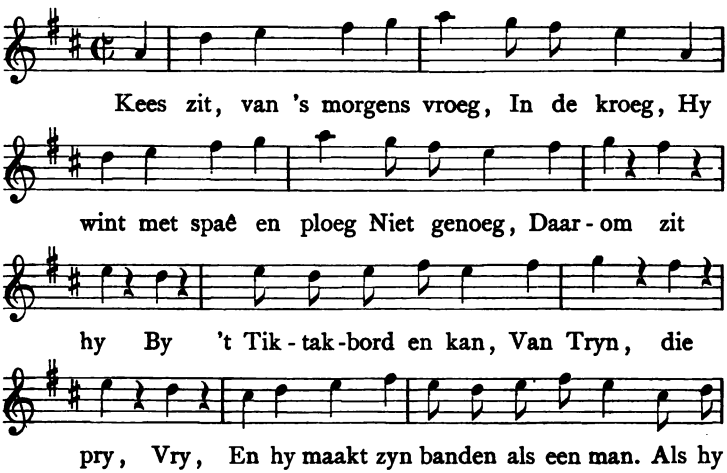
Ick laet het na mijn hertje gaen:
Uyt is de Fluyt,
'k Singh overluyt,
Ick wil nu Venus kusjes vieren,
Bacchus lessen hebben uyt.
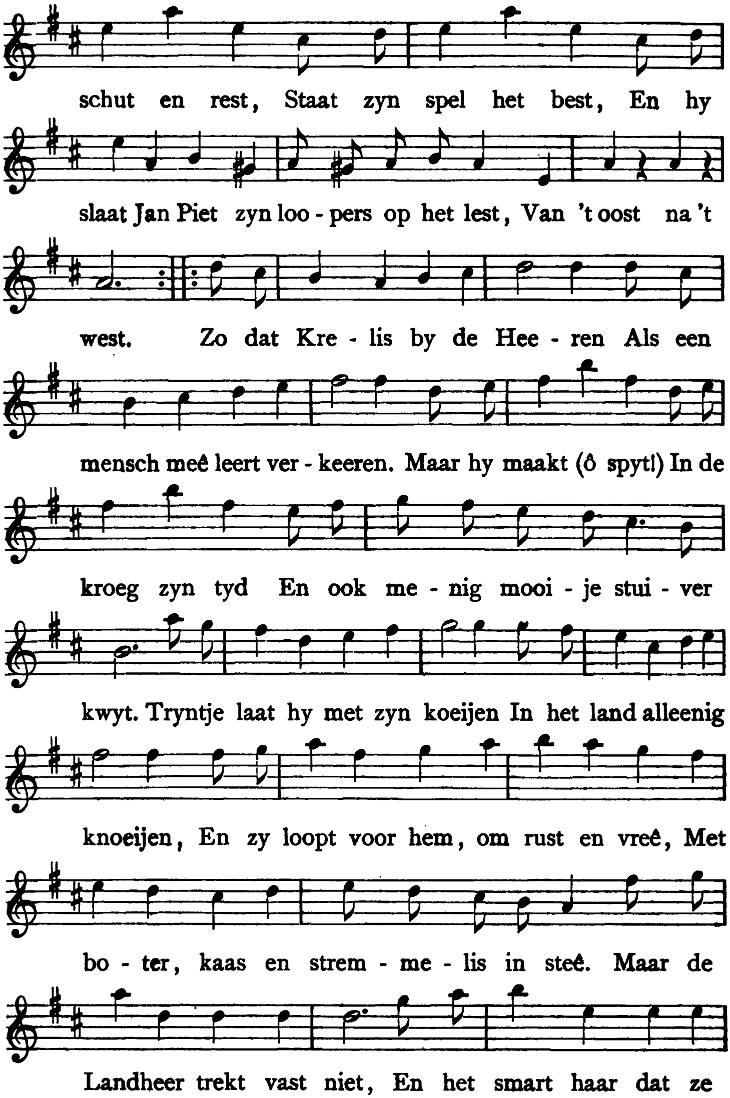
Uit: *Het Haerlems Minne-Duyfje.* Te Amsterdam, bij Michiel de Groot. 1671. Bladzijde 36.

CII.

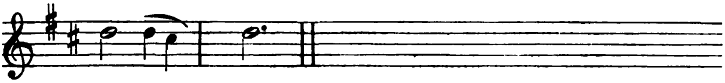
VERKEERDE VERKEERING BAART SOBERE NEERING.

Stem: *Spanjolette.*

schut en rest, Staat zyn spel het best, En hy
slaat Jan Piet zyn loo - pers op het lest, Van 't oost na 't
west. Zo dat Kre - lis by de Hee - ren Als een
mensch meê leert ver - keeren. Maar hy maakt (ô spyt!) In de
kroeg zyn tyd En ook me - nig mooi - je stui - ver
kwyt. Tryntje laat hy met zyn koeijen In het land alleenig
knoeijen, En zy loopt voor hem, om rust en vreê, Met
bo - ter, kaas en strem - me - lis in steê. Maar de
Landheer trekt vast niet, En het smart haar dat ze

Uit: *Jan van Elslands Gezangen, Of het vroolijk Gezelschap der Negen Zanggodinnen.* Te Haarlem, bij Aaron van Hulkenroy. 1730. Bladzijde 177. [Ter Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.]

CIII.

LOFGHESANGH TER EEREN DE MUSIJCK ENDE DE MUSICANTEN.

Stem: *Doen ick u eerstmael plach te minnen.*

1. Wanneer de Heeren Musicanten,
   Met vreugden zijn by een vergaert,
   Wie sagh oyt sulcke brave quanten?
   Soo vrolijck en soo soet van aert,
   Die haer soo wel // met sangh en spel
   Vermaken, 't zy by bier, of wijn,
   Wie souw niet garen by de borsten zijn?

2. Een yder toont een vriend'lijck wesen,
   Men sieter niet dan vrolijckheydt:
   Al waermen sieck, men souw ghenesen,
   Door sulck een groote soetigheydt,

Van snaer en fluyt // wiens soet gheluyt,
Verjaghen doet droefheydt en pijn,
Wie souw niet garen by de Borsten zijn?

3. Wanneer die soete stemmen klincken,
Met d'instrumenten te ghelijck:
Men kan geen aertsche vreught bedencken,
By sulcke Hemelsche Musijck:
Al watmen hoort // is soet accoort,
Bedroefder zielen medecijn.
Wie souw niet garen by de Borsten zijn?

4. Wie souw die vreught niet garen hooren,
Die soo des menschen hert verheught,
Die so vermaeck'lijck klinckt in d'ooren,
Ten naesten by de Hemels vreught?
Elck heeft sijn sin // maer niet te min,
Dit spreeckwoordt blijft altijdt by mijn,
Wie souw niet garen by de Borsten zijn?
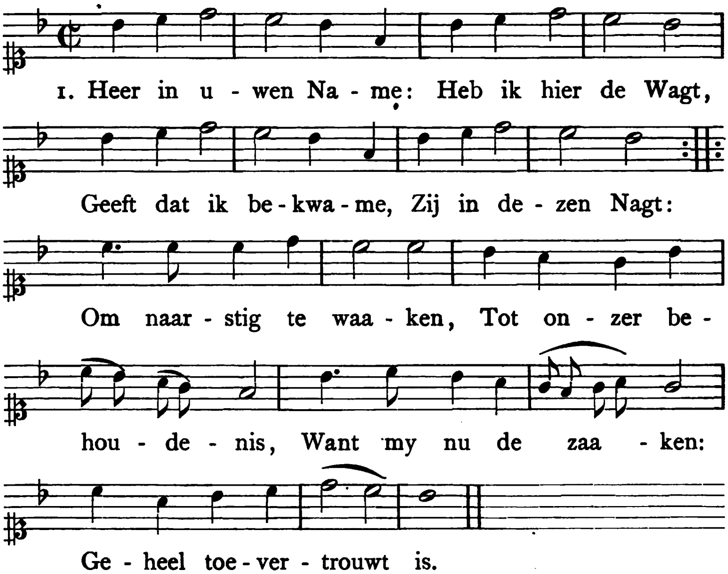
5. Vaert wel ghy uytghelesen Heeren,
Appollos kinderen soet gheslacht,
Die staegh de Musijck houdt in eeren,
Die alle truerigheyt veracht,
Laet ons in vreught // en ware deught,
Vermijden alle boosen schijn,
Op dat wy eeuwigh mogen vrolijck zijn.

Uit: *'t Eerste deel van Sparens Vreughden-Bron.* Te Haarlem, bij Michiel Segerman. 1643. Bladzijde 185.

CIV.

DEN MAN TE QUART STAANDE, ZINGT.

Stem: *Doet u Oogjes open.*

2. Wild mijn Oogen houwen,
Open, om te zien,
't Geen ons mogt benouwen,
't Geen ook kon geschien:
En ons wel gebeuren,
Als men daar niet op en dagt,
Daarom t'aller uuren,
Diend gehouden Wagt.

3. Maar voor al wild waaken:
Hoeder Israëls goed?
En u Eng'len maaken,
Tot onzer behoed:
Wild door u vermogen:
Ons gantsche Family hier,
Als d' Appel der Oogen,
Behouden Heer goedertier.

4. Wild ons dog bewaaren,
Door uw groote kragt,
Dat geen hoogë Baaren:
Ons in dezen Nagt;
En mogen toe komen:
Maar geeft ons goed Weer en Wind,
Dat wy zonder schromen,
U loven mijn Godt bemind.

5. Dat 's dan nu mijn werke,
Dat mijn Oog door-reyst,
En zeer vlytig merke,
Of de Wind verzeyst:
En ik moet zeer rasse:
Wanneer als het Weer begind,
Zien op het Compasse;
Wat voor streek wayen wil d' Wind.

6. Christus Godt waaragtig,
Eenig waar' Compas,
Maakt my dog deelagtig,
't Geen ik gaarne was:
Wild mijn Hert door-wayen,
Met de Wind van uwen Geest,

En het goed Zaad zayen,
In mijn zondig Herte meest.
't Hangt aan Gods Zegen.

Uit: *Het Nieuw Maas-Sluysche Hoekertje, gerijmt en te zamen gesteld door C. L. Denik.* Te Amsterdam, bij Joannes Kannewet. 1755. Eerste deel, bladzijde 18.

De melodie uit: *Den singende Swaen. Gemaeckt door G. D. S.* Te Antwerpen, bij A. van Brakel. 1664. Bladzijde 129.

CV.

HET MATROOSE-GESANGH, OF QUARTIERS-LIEDT.

Op de voys: *Van Quart, Quart.*

1. Hier zeylen wy met Godt verheve,
Godt wil ons de sonden vergeven,
Onse sonden zijn snoot en quaet,
Godt is ons troost en toeverlaet.

2. O Heer wilt dees Zeevaert doch zeeg'ne,
Dat ons geen Rampen mach bejeeg'ne,
Behoed ons Schip, en ons bewaert
In dese, en de laetste vaert.

3. 't Quartiers Volck dat daer leyt te droomen
Rijst uyt den slaep wilt boven komen,
Stuermans Quartier komt uyt in Vree,
Geluck en behouwe reys oock mee.

4. Een zalige reys wil God verleene,
Goet weer en windt daer by met eene,

Een klaer gezicht en voorspoet mee,
Van hier tot op een goede Ree.

5. Isser niet een van onse Knapen:
Die binnen 't Schip noch leyt te slapen,
Die onsen Godt en Vader eert,
Moeder, en Broeder, Suster weert.

6. De Heer die wil ons Schip beware;
En al de geen die daer mee vare,
Met al sijn toebehooren goet,
't Staet altemael in Gods behoet.

7. Bewaert doch Heer ons Schip gepresen,
Voor eenigh ongeluck mits desen,
Voor vyer: voor storm, voor waters-noot;
En voor den boosen vyandt snoot.

8. Heer helpt ons in behouwe haven
Daer wy bevryt zijn voor angst en slaven:
En daer wy dancken uwen Naem,
Quartier, her uyt: komt aen 't Roer staen.

9. Quartier komt boven met verblyden,
Bidt Godt den Heer ten allen tijden,
Van gantscher herten, geeft hem Eer;
Soo krijgen wy goe windt en weer.

10. Quartiers volck wilt boven komen,
Legh af de slaep en wilt niet schromen,
Siet datse jou niet seer en doet,
Voor ongeluck ons Godt behoet.

11. Quartiers volck boven wy verlangen,
Wilt haest ons Man aen 't Roer vervangen,

Sijn glas is uyt, laet hem niet staen,
Zo mogen wy na de kooy toe gaen.

Quartiers volck moet vier uren waken:
Dan Pompt men 't Schip, de klock die luyt;
Een ander aen 't Roer sonder staken;
Want ziet, de wachten die zijn uyt.

Uit: *De Nieuwe Hollandsen Boots-gesel, Ofte Bataviers Helden-stuk.* Te Heerenveen. (zonder naam van uitgever). 1704. Bladzijde 3.

CVI.

MATROOSEN LIED.

Op een aengenaeme Vois.

1. Al die'er sijn kosje aen Land niet kan winnen
   Die moet'er gaen varen al by de Zee,
   Daer zal men ze leeren na boven toe klimmen,
   Halen de Zeiltjes vlak voor de Ree.

2. Hael Kabel, hael Kabel, wilt Anker opwinden,
   Zoo roept de Stuurman alle zoo styf,
   Dan ziet men ze loopen gelijke de blinden,
   Den eenen die loopter den ander op 't lyf.

3. Soo dra het Anker is gewonden,
   Dan moeten wy weder na boven toe,
   Dan roepter de Bootsman tot aller stonden,
   Hier valt niet te rusten ben jy 'er al moe.

4. Dan gaens' ons van agter na vooren toe stuuren,
Waer datte wy lopen wy zyn in de knip
De Duyvel die zou het niet half beguuren,
Wat dat'er te doen is op een Oorlog Schip.

5. 't Masje te schrapen, Wand aen te setten,
Of 't Scheepje te Teeren, of 't Schuytje te Boord.
Hoe dattet'er gaet, gy moog'er op letten,
Jan hagel word uit syn Kooytje gestoort.

6. Soo dat wy geen rust en konnen genieten
Jan hagel die doet'er malkander haer klag,
Sy seggen, het zou de Duivel verdrieten,
Dat men met rust niet vreeten en mag.

7. Den uitkyk van boven je meugt het gelooven,
Die roepter, ik zie'er een Zeiltje in Zee,
Ons Stuurman dit hoorend, loopt haestig na vooren,
Roept Mannen, za maekter jou Zeiltjes vast ree.

8. Wilt Blinde by zetten, Bramzeiltjes los maken,
Hys op'er jou Stag-zeil, dan hebje gedaen,
Dan is het jou Buik gording en wilder niet schaken,
Dan moet'er een Jantje na boven toe gaen.

9. Ons Kapitein waerdig, roept mannen, za vaerdig,
En wilt'er jou Sloepje vastmaken klaer,
Wy willen gaen roejen tot wat beschaerdig
Van Water of Bier, val in al te gaer.

10. Zo dra en zynder wy niet gezeten,
Dan roept de Provoost met stemme niet klein,
Za mannen, en hebje nog niet gevreten,
Ons Sloepje dat moet'er ontladen zyn.

11. Gy Jonge Gezellen houd mynder ten besten
Wat mynder den heele dag werd belast,
't Is Schoot aen te halen, of Boelyn te vesten,
Of Braster jou Zeilen weer voor de mast.

12. Gy Jonge Gezellen, wilt dit vry vertellen,
Maer laet u niet kwellen in sulken schyn,
Of schoon ook het Schip somtijds wat mag hellen,
Denk, 't salder geen Reisje van zeven jaar zyn.
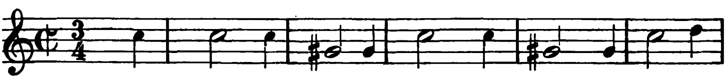
13. Die ons'er dit Nieuwe Lied eerstmael digten,
Het was'er een Knaepje uit Seevendal,
Hy heeft'et op 't Scheepje Schiedam gaen oprigten,
En heeft het gezongen, hy liegt het niet al.

Uit: *Thirsis Minnewit.* Te Amsterdam, bij de Wed. J. van Heekeren. (zonder jaartal). Tweede deel, bladzijde 124.

CVII.

DEN HAERLEMSCHEN SLIJPER.
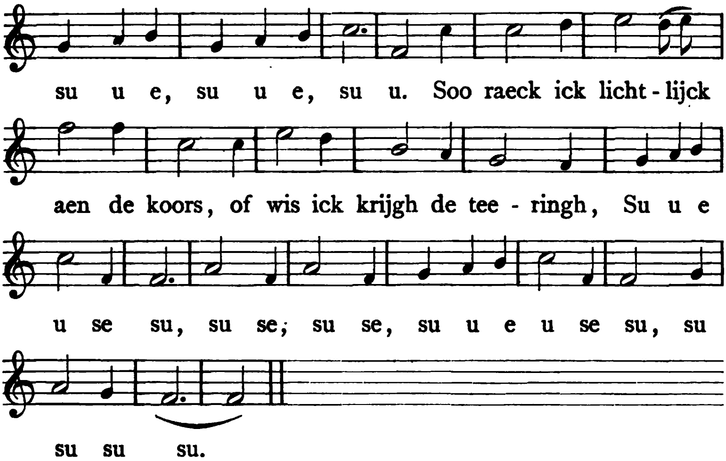
Toon: *Hebbense dat gedaen.*

1. Slijp schaer en mes // de klock heyt ses, en krijg ic

nog geen neering, Noch geen nee - ringh, Su u e,

2. Daer ginder veur // daer komt een Schreur al met sijn Schaer
[aenloopen,
Schaer aenloopen:
Su u e, su u e, su u e, su u.
So doende krijg ick noch van daegh wel lichtlijck werck met
[hoopen,
Su u e u se su, su se, su se, su u e u se su, su su su su.

MARY, *een Walon spreeckt.* Al doend Buerman, al doend?

Slijp-scheermes. Ja Buervrouw, wat sal ick doen, 't schijnt ick ben tot wercken geboren: en als met mijn de handen leggen, soo leggen de tanden.

MARY. Maar Buerman, wat ick wil seg, sie daer, mijn mans Mes, dat wou ick wel heb geslijp, het is so bott', 't wil steeck, noch snij.

Slijp-scheermes lacchende seydt. Ha, ha, ha! O Buervrouw, dit's een oudt Ruyntje, dit heugt van Joncker Francen Oorloogh, ick loof wel het is oudt.

MARY. Ja Buerman, het is mijn mans Bruygoms-mes, en mijn man en ick ben al dortick jaer getrouw.

Slijper. Wel Buervrouw, ick sal sien of icker weer wat goedts of maecken kan, maer hebber weynigh moet toe, het Mesje is te oudt.

Hy begint te slijpen.

Su e, su e, su e, su e, su e, su su su.

3. Nu Buervrou hoort // sleghs maer een woort wat dat ick jou [sal segge,
Jou sal segge:
Su u e, su u e, su u e, su u.
Een Mesje daer geen stael in is, dat gaet altijdt om legghe,
Su u e u se su, su se, su se, &c.

4. Mijn lieve Buer // het valt my suer, dat ick jou niet kan [rieve,
Niet kan rieve:
Su u e, su u e, su u e, su u.
Want al het stael dat isser uyt, en 't yser wil niet klieve,
Su u e u se su, su se, su se, &c.

5. Nu Buerwijf hoort // al nae mijn woort, wat dat ick u sal [singe,
U sal singe:
Su u e, su u e, su u e, su u.
Een Mesje dat geen vonck en geeft, dat zijn maer muffe dinge,
Su u e u se su, su se, su se, &c.

6. Daerom Buervrou // dit segh ick jou, heb jy een Mes van [noode?
Mes van noode?
Su u e, su u e, su u e, su u.
Soo gaet tot Fransjen Allemans, of jonghe Leunis Boode,
Su u e u se su, su se, su se, &c.

7. Die sal wel jou // al op sijn trouw, een lustigh Mes beschicke,
Mes beschicke,

Dat voor een stooter ofte twee, 'k en kan 't soo nauw niet
[micke,
Su u e u se su, su se, su se, &c.

De Wereldt is een Slijpsteen.
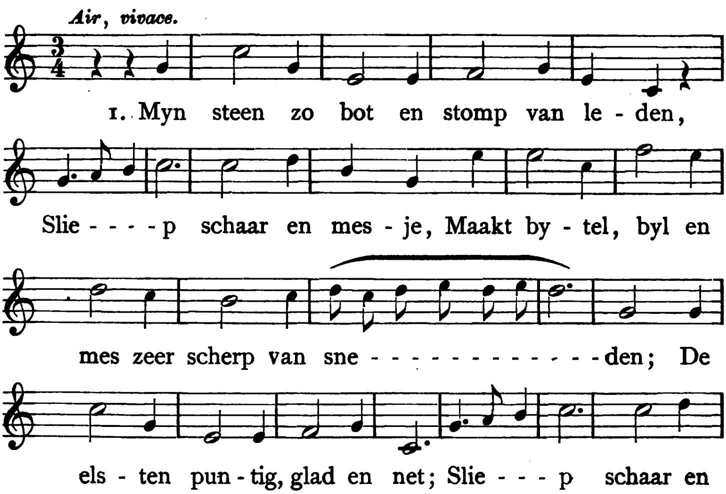
Uit: *Haerlemsche Somer-Bloempjes.* Te Haarlem, bij Claes Albertsen Haen. 1646. Bladzijde 30.

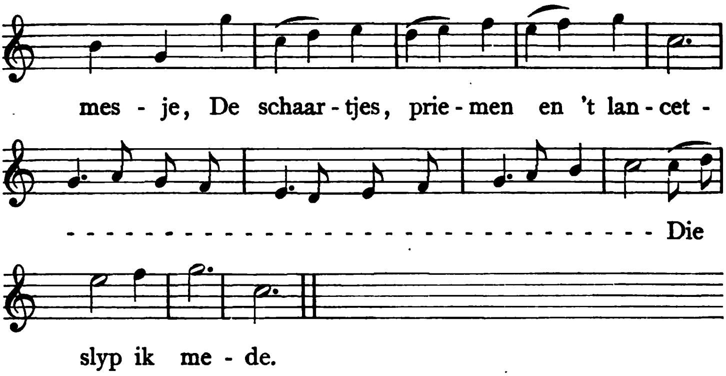
De melodie uit: *Pers. Bellerophon.* Te Amsterdam, bij Willem van Beaumont. 1669. Tweede deel, bladzijde 187.

CVIII.

SLIEP SCHAAR EN MES DEUN.

Piet slypt op 't Boeren Dorp voor 't Pothuis van een Lapper,
En roërt, daar onderwyl, op deeze wys zyn snapper.

2. De schaatsen maak ik recht, door 't keeren, Sliep schaar en mesje,
Droogscheerders schaars, die nop en laken scheeren,
Of troffels, strykers, groot en klein, Sliep schaar en mesje,
Ik maak het alles schoon en rein,
Voor die 't hanteeren.

3. Geen Ambagtsman, hoe groot in agting, Sliep schaar en mesje,
Wagt door myn botte steen in 't werk verzagting:
De Kok, hoe smeerig, vuil en zwart, Sliep schaar en mesje,
Gunt myne steen al mê zyn part,
Buiten verwagting.

4. De Naaistertjes, hoe net in 't kleeden, Sliep schaar en mesje,
Hoe puntig, krullig, wel gemaakt van leden,
Die brengen mê haar snippel schaar, Sliep schaar en mesje,
Of torrenmesjes, net en raar,
Ik slypze al mede.

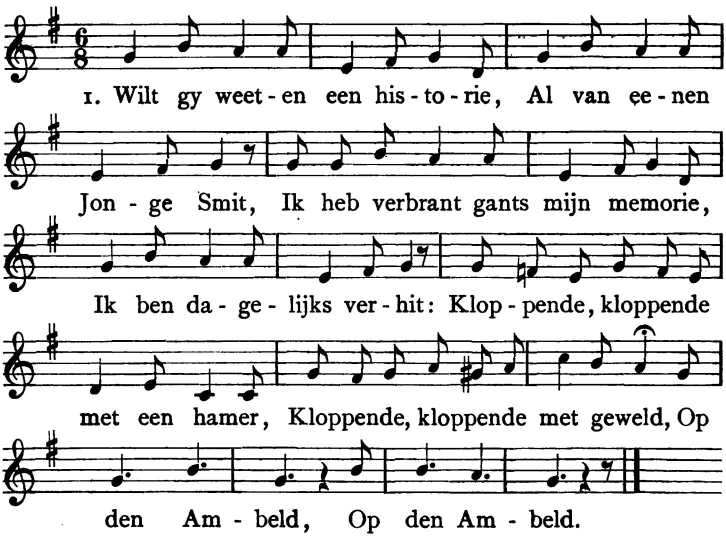
5. Ik trap op 't plankje met myn teenen, Sliep schaar en mesje,
Komt treê maar aan, en wil my werk verleenen,
't Zy jong of oud, of vrouw of man, Sliep schaar en mesje,

Brengt vaardig uw gereedschap an,
Of ik krui heenen.

Uit: *Het vermaaklyk Buitenleven, of de Zingende en Speelende Boerenvreugd.* Te Haarlem, bij de Weduwe Hermanus van Hulkenroy. 1716. Bladzijde 22. [Ter Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.]

CIX.

EEN NIEUW LIED, VAN DE SMEEDENDE SMIT.

2. 't Is nu vijftien jaer geleden,
Dat ik 't smeeden heb geleert,
Ik heb verbrand schier al mijn leden:
Dagelyks bij het vuur verkeert;
Kloppende, kloppende met een hamer,

Kloppende, kloppende met geweld,
Op den Ambeld. (*bis*)

3. Nooit mag ik een pintje drinken,
Nooit mag ik rijs yrolijk zijn,
Nooit mag ik mijn lief beschenken,
Met een glaasie roode wijn:
Kloppende, kloppende met een hamer
Kloppende, kloppende met geweld,
Op den Ambeld. (*bis*)

4. Op het frist al van mijn dagen,
Ik heb den bras van 't smeeden in 't vuur,
Ik wil doen na myn behaage,
En gaan na de france zwier:
Nimmermeer, nimmermeer met een hamer,
Nimmermeer, nimmermeer met geweld,
Op den Ambeld. (*bis*)

5. Ik ben op 't leste daar gekomen,
Naar het geen ik heb getragt,
Ik heb een schoon Jong wijf genomen:
Maar ik beklaag mijn dag en nagt:
Waar ik nog, waar ik nog met mijn hamer,
Waar ik nog, waar ik nog met geweld,
Op den Ambeld. (*bis*)

6. Ik heb de booste van de wyven,
Daar is nooit zulk een serpent,
't Is altoos knorren en kyven,
Nooit is zy in minst kontent,
Waar ik nog, waar ik nog met een hamer,
Waar ik nog, waar ik nog met geweld,
Op mijn Ambeld. (*bis*)

7. Dagelijks met haar gezelle,
Drinken, bier, wijn, koffi, thee,

Beste pons met volle snelle,
Brandewijntje de Brulle,
Siesertier, siesertier met Cornelle,
Siesertier, siesertier met geweld,
Mijn zoon zijn geld. (*bis*)

8. Aan de wieg moet ook gezongen:
Al is het tot mijn verdriet,
Zo dra huijlt de kleine jonge,
Of ik moet zingen het lied:
Die du dou, die du dou mijn lieve kind,
Die du dou, die du dou mijn kindje teer,
Mijn keel doet zeer. (*bis*)

9. Het kind zijn g.. moet ik ook vegen,
Pappie voeren pertinent,
Luijers waszen wel ter degen,
Of zy schopt mijn voor mijn krent,
Was ik nog kloppende met een hamer,
Was ik nog kloppende met geweld,
Op mijn Ambeld. (*bis*)

10. Nu is mijn schat vervlogen,
Geld en goed is alles op,
Wie heeft met mijn mededogen?
Want ik geef mijn wijf de schop,
Wederom, wederom met mijn hamer,
Wederom, wederom met geweld,
Op mijn Ambeld. (*bis*)

Uit: *De Amsterdamsche Kermis-vreugd.* Te Amsterdam, bij S. en W. Koene. (zonder jaartal.) Bladzijde 37.

De melodie naar die in: *Oude en Nieuwe liedjes, bijeenverzameld door F. A. Snellaert.* Te Gent, bij W. Rogghé en H. Hoste. 1864. Bladzijde 96.

CX.

TURF-MAKERS DEUN.

(Zonder opgave van melodie.)

Wat werter meenig Turf gedolven uyt de Veenen,
Wat droogt de Son die niet byna als harde Steenen,
  Wat lost den Veenman Somers menig droppel sweet,
  Wat staat hy staag en vroet by Somer dagen heet;
Wat moet'er menig Schoorsteen van de Turven roken
Wat moet'er menig Pot, door, en by Turven koken,
  Wat gaander by de Turf al praatjes om den Heert,
  Wat wert'er by de Turf al meenig duyt verteert;
Wat wenst de Weert om 't Turf gelt by de winter dagen
Wat wort de Turf winst al in de Kroeg gedragen;
  Wat wormt en vroet de Boer staag om en by de Turf
  Wat set hy door de Turf al Glaasjes voor sijn Murf,
Wat moet door dat gedoen zyn Vrou en Kinders lyen,
Wat leit dat kint gebrek, wat moet de moeder schryen,
  Wat klinkt den Boer door 't Kind en Vrouws geschrey in 't Oor,
  Wat staat hy als versuft, aanziende 't leeg Tresoor:
Wat staet hy niet verstelt, als hy zyn arme Schapen,
Wat schant, heel hongerig siet na 't tresoor staan gapen:
  Wat snyt men door het hert wanneer dat wyf en kint
  Wat meer, hy selven mê geen dek nog voetsel vint
Wat dunkt u is dat geen plysierig Baggers leven?
Wat myn belangt, ik wil de vreugd hem over geven.

Uit: *De Pleysierige Amsterdamsche Malie-baan, Of de Vermaaklyke Diemermeersche Wandel Weg.* Te Zwolle, bij D. Rampen en F. Clement. (zonder jaartal.) Bladzijde 69.

CXI.

DE ZINGENDE ZEYLEMAAKER.

Stem: *Ik voer laast uyt Holland.*

1. Ha! Zeylemakertjes al,
Kom hier 't zy wijs of mal,
Hoor wat ik singen zal,
Van al ons werk o bloed!
Nooyt slegt maer altijd goet,
Want waer wert slechts een plaets bedacht,
Daer wy niet zyn geacht.

2. Te Amsterdam aen 't Y,
O daer braveere wy,
En sitten haest rey aen rey,
Dees naeyt gelijk een blits,
Wijl d'and're beesig is,
En trekt zyn Linne Kleertjes aen,
Om mee aen 't werk te gaen.

3. De derde zet hem neer:
Hy vult zyn Hooren met Smeer,
En is braef in de weer,
De vierde krijgt zyn Plaet,
Die mee aen 't werken gaet,
Sa! Reelyksnaelde overhoop,
Gaetnaelde geeft geen koop.

4. Splitshoorens uyt een hoek,
Kyk elk is even kloek,
En haspelt met het doek,
Dees naeyt een Schooverzeyl,

De andere onderwyl,
Krijgt garen o! Het is hier niet,
Als yver dat men siet.

5. En willen wy over Zee,
Voor Zeylemaker me
Naer d'een of d'and're Ree,
Wy worden ge-eerd, gedient,
Ja elk is onse vriend,
Want Zeylemakers rechte voort,
Sijn Heeren aen Scheepsboort.

6. Want wie het Zeylen mind,
't Sy voor, of teegen wind,
Houd ons altijd te vrind,
Geen Schip werd uytgerust,
Na d'een of d'andere kust
Of 't moet met Zeylen zijn versien,
Aers kan het niet geschien.

7. Ik prijs dit werk so waer,
Al ruyke wy somtijts naer de Teer,
Dat 's niet een haer,
Noch zyn wy wel gesien,
By Schippers en Kooplien,
Ja 't is al Zeylemaeker maet,
Waer dat men gaet of staet.

8. Oorlof dan die met mijn,
Aen 't Zeylemaeken zijn,
Hebt nimmer kreuk noch pijn,
Maer zyt altyd verheugt,
So 't aen de Wal niet deugd,
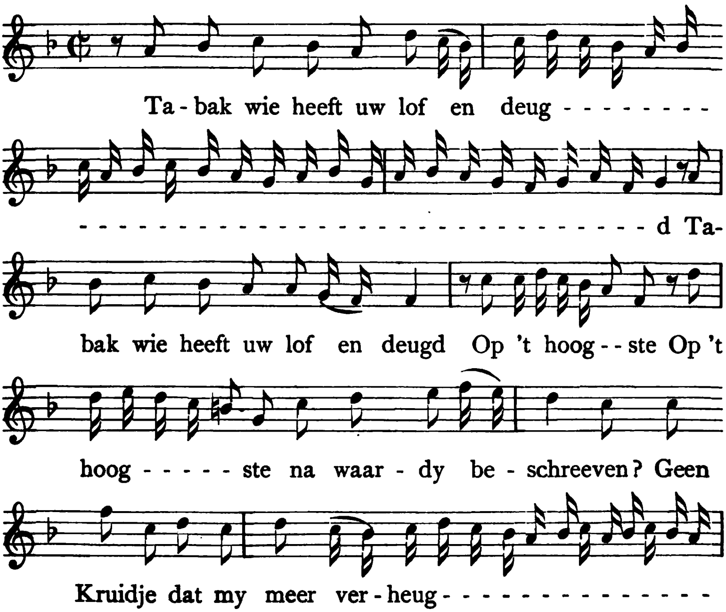
Op Zee daer winnen wy ook geld,
Dat hoeft niet eens vermelt.
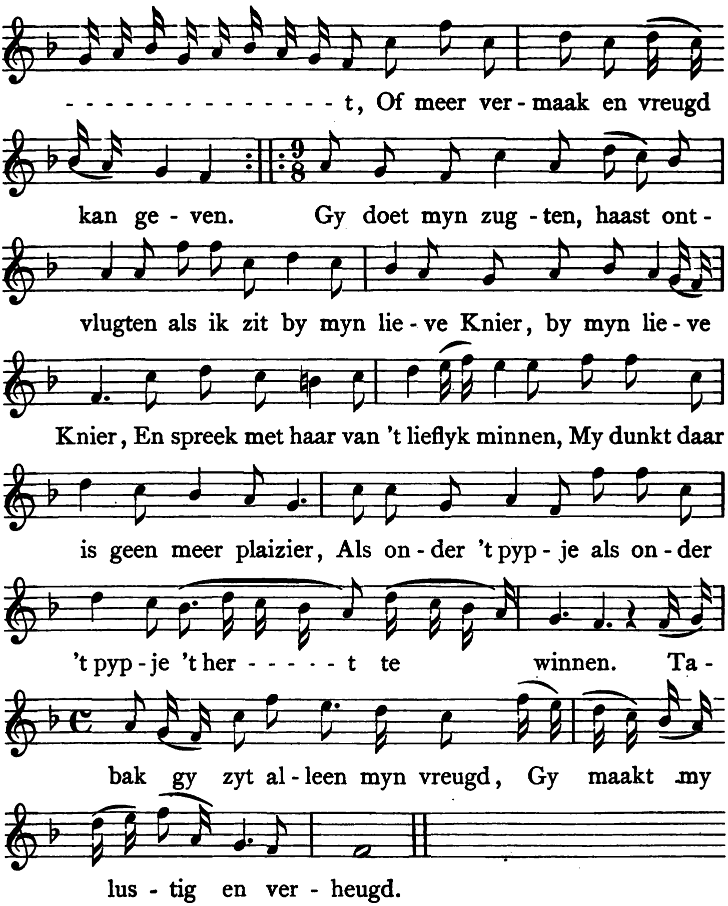
Uit: *De Pleysierige Amsterdamsche Malie-baan, Of de Vermaaklyke Diemermeersche Wandel Weg.* Te Zwolle, bij D. Rampen en F. Clement. (zonder jaartal.) Bladzijde 61.

CXII.

TABAK WIE HEEFT UW LOF EN DEUGD.

Klein Jaapje dampt en rookt wyl hy, op zyn gemak,
De lekk're geur en lugt volpryst van zyn Tabak.

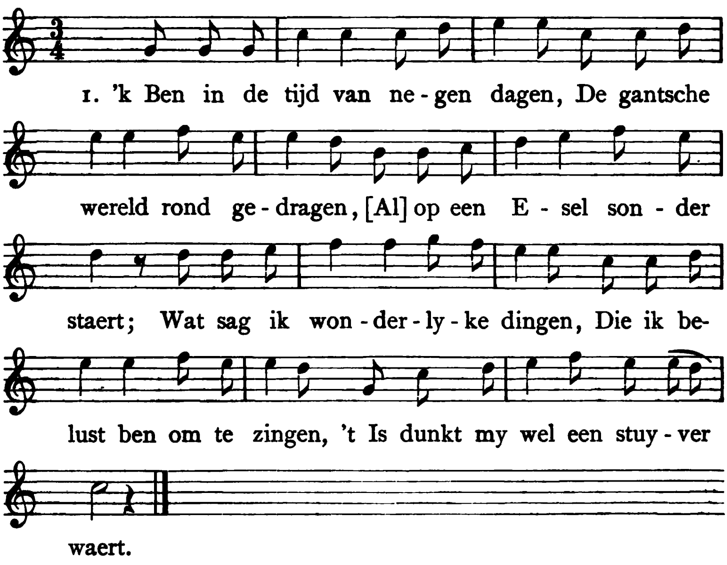
Uit: *Het vermaaklyk Buitenleven, of de Zingende en Speelende Boerenvreugd.* Te Haarlem, bij de Weduwe Hermanus van Hulkenroy. 1716. Bladzijde 28.

CXIII.

DE ZINGENDE REYZIGER,

OP EEN ESEL SONDER STAERT, VERHALENDE ZIJN WONDERLYKE DROOMEN, DIE HY HEEFT GEDROOMT.

Stemme: *Ik leg somtijds geheele nachten.*

2. Voor eerst zo quam ik binne Roomen,
Daer sat een Walvis in de boomen,
Die song een Liedje in 't Latyn:
Hy wist zijn stem zo lief te meng'len,
Nu als een klok, en dan als beng'len,
Dat is te seggen grof en fyn.

3. In Groenlandt daer vond ik een Kater,
Die reed op schaessen met een Sater,
Wonder snel, en poot aen poot:
Ik dacht dat zijn al rare snaken:
Ik sag twee Beeren een ysslee maken,
Van binnen met Oostindies loot.

4. In Spanjen vond ik twee Kamelen,
Te samen een Klavrejasje spelen:
Ik sag 'er ook een Kakketoe,
Die deed (wie henker sou het raden?)
Niet anders als karstange braden,
En roerden als ik weet [niet] hoe.

5. In Duytslant sag ik sonder liegen,
Vier groote Waterhonden vliegen,
Met lange pypen in den bek,
Ik sag een Vleermuys die heel rood was,
En als een Olyfant zo groot was,
Die liep voor vastenavonds gek.

6. In Vrankrijk daer sag ik een Tyger,
Die had een bek gelijk een Ryger,
En vier pooten als een Zwyn:
Hy fleuyten als de blinde Vinken:
Ik sag hem uyt een tobbe drinken,
De alderbeste nieuwe wijn.

7. In Engelandt vond ik twee apen,
Die schilden niet als geele rapen,
Yder met een pennemes:
De snuyf aan hare eene zy stond:
Ook sag ik noch als dat daer by stond,
Een bierkan met een borrelfles.

8. In 't Zuydlandt sag ik op een tooren,
Een Oyevaer met hondert ooren,
En met oogen tienmael tien;
Maer bloet wat had hy rare pooten!
Zoo recht gelijk de weg van Slooten,
Het was heel koddig om te sien.

9. In Finlandt sag ik negen Paeuwen,
Van kiddelsteenen mostert kaeuwen,
En zy liepen op haer kop:
Ik sag 'er twee de klokken luyen:
Ik sag 'er vier met wagens kruyen,
Seer vol gelaen met Haverdop.

10. 'k Sag aen de Kaep de Bon Esprance,
Twee doode Hottentotten danssen,
Yder met een rommelpot;
Zy hadden 't beyde niet vergeten,
Maer sprongen vlug, dat moet je weten,
Als Muggen in een Hoenderkot.

11. 'k Sag op Batavia een Meerkat,
Die op zijn achterpootje neer sat,
En hy spon van 't fijnste vlas;
Hy had het spinnen op zijn duympje;
Hy droeg een hoedje met een pluympje,
Al met een groote kante das.

12. In China sag ik Olyfanten,
Die naeyden niet als witte kanten,
En zy waren alle blint:
Ik sag een Nachtuyl turven trappen:
Ik sag een Weegluys schoenen lappen,
Een Haen die weefde schaetselint.

13. 'k Sag by de Keyser van Marokken,
Twee Leeuwen, bloet dat waren kokken!
Want zy kookten rystenbry:
Ik dacht wel heb ik van mijn dagen:
Ik sag haer elk een lepel dragen:
En een schuymspaen op haer zy.

14. 'k Sag in Japan twee Tortelduyven,
Die k..ten niet als blauwe druyven:
Ik sag 'er ook een Nachtegael,
Die had een staert van vijftig ellen,
Zijn pooten waren niet te tellen,
Hy sprak ook veelderhande tael.

15. 'k Sag om de West twee Krokodillen,
Een wonderbare uyje schillen,
Zoo groot gelijk de Zuyer Zee;
't Was om wat uyje sla te smullen,
En haer darmen op te vullen,
Wie lust voor mijn? ik eet niet mee.

16. Maer wat sag ik in Denemarken,
Daer reed een Panael op een Varken,
En sloeg het wakker met een zweep:
Ik sag een Sprinkhaen wortels zaeyen:
Ik sag een Stokvis kooren maeyen:
Ik sag een Gans die kookten zeep.

17. Ik sag een Weerwolf binnen Polen,
Die sat daer op een Moddermolen,
En hy las de Haegse Krant:
Ik sag een Slak met houte beenen,
Die maekte veele dobbelsteenen,
En had byloo geen eenen hant.

18. Ook sag ik binnen Turrekyen,
Een Vloo aen duysent stukken snyen,
Van een groote Hagedis;
Het bloed dat gaerden men in koppen,
Ik loof om beulingen van te stoppen,
Wanneer het in de Slagtijd is.

19. Noorwegen moest ik niet verzwygen,
Daer riep een Bok, wie koopt 'er vygen,
Met een Kanis om zijn hals:
Ik sag dat arme beesje zweeten;
Ik dacht hy sou veel liever eeten,
De klaverblaedjes geel en mals.

20. Toen ik door Zwitserlant quam reysen:
ô Gut daer sag ik veel Patreysen!
Die gingen met malkaer naer school,
Zy droegen A, B, Bortjes meden,
Dat goed waer wonder wel te vreden,
Ik dacht dat 's al een rare kool.

21. In Brabant sag ik twaelf Paerden,
Dat waren Smids die smeden zwaerden,
Vry wat beter als Vulkaen,
Den een die blies, den ander gloeyden,
En dapper met malkander knoeyden:
Ik sag 'er vier met mokers slaen.

22. In Haerlem: ô sellerweken!
Had ik mijn selven haest verkeken,
Daer liep een Spreeuw met hayr te koop:
Ik sag 'er ook twee jonge Hasen,
Te samen op trompetten blasen,
Doch saten op een vulnis hoop.

23. In 't Veen daer wierd een groote Platvis,
Voor mijn oogen van een Katvis,
Heel moordadig ingeslikt:
Ik sag 'er Snoeken by groote hoopen,
Op 't landt doch sonder voeten loopen,
Ik ben der waerlijk van geschrikt.

24. Tot Uytrecht: ik en wil niet malen;
Maer voor de waerheyt gaen verhalen,
Daer liep een Musch met Wyker Schar:
'k Sag veel kikvorsschen even schrander,
Die liepen alle met elkander,
By avond zingen met de star.

25. Ik sag ook binnen 's Gravenhage,
Een Koekkoek voor een Bolderwagen,
En zo groot gelijk een Stier:
Ik sag een Arent sonder oogen,
Die was daer in een gat gevloogen,
Hy waer veel kleynder als een mier.

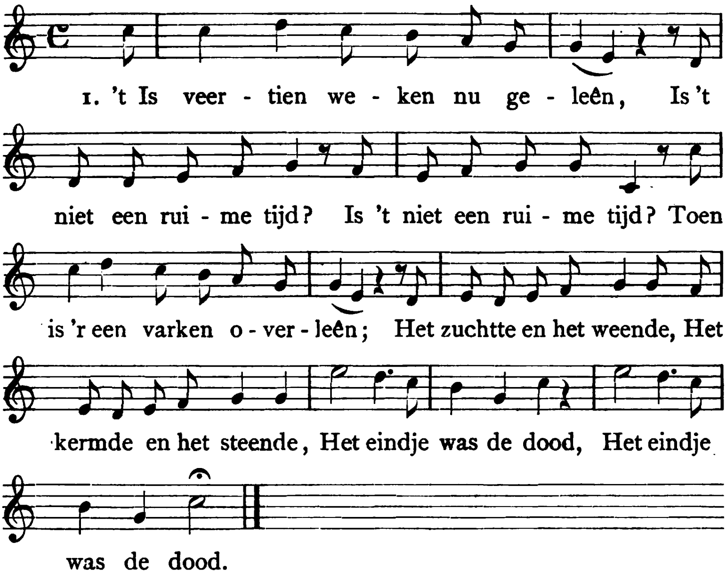
26. Toen ik den Amstel quam genake,
Begon ik waerlyk te ontwaken,
En ik dacht wat soete droom,
En waerom heb ik dit beschreven,
Ik moest het ook te kenne geven,
Vaerwel tot dat ik wederkoom.

Uit: *De Nieuwe Amsterdamse Mercurius, Met zijn Amoreuse Gesangen.* Te Amsterdam, bij Gysbert de Groot Keur, 1743. Bladzijde 3.

De melodie medegedeeld door den Heer C. J. Viernagel te Amsterdam.

CXIV.

HET TESTAMENT VAN 'T VARKEN.

2. De doctor en de scharrebarbier,
Die wierden daar gehaald, (*bis*)
Die zouden genezen dit arme dier,
Zij gaven een purgatie.
Maar ach! het was och laassie,
Het eindje was de dood. (*bis*)

3. De beer sprak zijn beminde aan,
Hij zei: „Och! lieve zog, (*bis*)
Och! och! het is met mij gedaan,
Draag zorg voor de kinderen,

Opdat zij niemand hinderen."
De beer die gaf den geest. (*bis*)

4. Men kleedde dat schot al in den rouw,
Men luidde op den ton, (*bis*)
Men hing al de wapens rom en tom
Van drie maal vier quartieren,
Om het schot meê op te sieren,
Met hammen en met spek. (*bis*)

5. De zogge kleedde zich in den rouw,
Al met een krippen tip, (*bis*)
Zoo statig als een weduwvrouw,
Met een paar rouwpendanten,
Met lubben zonder kanten,
Een waaijer in haar poot. (*bis*)

6. De vrienden kwamen, 't was (van?) wijd en breed,
Elk riep, mijn lieve nicht, (*bis*)
Uw verlies is ons van harte leed,
De zogge met meer anderen,
De biggen met malkanderen,
Die zaten op 't rouwkleed. (*bis*)

7. De beer die had een testament,
En wil je weten hoe? (*bis*)
Hij had al zoo lang van de Paus konsent,
Zijn hoofd was voor de gardiaan,
Zijn billen voor den kappelaan,
De koster kreeg den staart. (*bis*)

8. Toen de zes weken nu waren om,
Sprak de zogge met fatsoen, (*bis*)
Nu moesten wij een kontra visite gaan doen,
Men maakt de koets en paard gereed,

En dat met zwarte baai bekleed,
Daar reê madame heen. (*bis*)

Uit: *De Navorscher*. Te Amsterdam, bij Frederik Muller. 1855. Vijfde deel, bladzijde 88.

De melodie medegedeeld door den Heer C. J. Viernagel te Amsterdam.

CXV.

DE BEER.

Zonder vermelding van melodie.

1. 't Is veertien dagen nu geleên;
   Is 't niet een lange tijd? (*bis*)
   Dat eens een beer, zoo ziek van leên,
   Zoo zuchtte en zoo steunde,
   Zoo kermde en zoo kreunde, —
   En 't einde was de dood, dood, dood,
   En 't einde was de dood!

2. De koster en de barrebier,
   Die werden er gehaald, (*bis*)
   Om te klisteren dat gortig dier:
   Men gaf hem een purgatie;
   Die nam hij in met gratie;
   Hij deed alsof hij sliep, sliep, sliep;
   Hij deed alsof hij sliep!

3. De beer die maakt zijn testament —
   En weet je wel aan wie? (*bis*)
   Zijn kop was voor het Parlement;

Zijn buik was voor de Papen;
Hij sprak: „Dat zijn maar apen,"
De koster kreeg den staart, staart, staart,
De koster kreeg den staart!

4. Toen sprak hij dus zijne egade aan:
„Ach ja, mijn lieve zog! (*bis*)
't Is met mijn leven haast gedaan.
Draag zorge voor de kindren,
Opdat zij niemand hindren:"
Toen gaf de beer den geest, geest, geest;
De beer die gaf den geest!

5. De zog die maakte groot misbaar
Bij 't scheiden van haar echt; (*bis*)
En al de bigjens met elkaêr,
Die riepen: „*Ah, ma mère!*
Vous êtes Douarrière:
Papaatjen die is dood, dood, dood,
Papaatjen die is dood!"

6. De zog kleedt zich nu in de rouw —
Al met een krippen tip, (*bis*)
Zoo netjes als een weduwvrouw,
Met een paar engachanten
En lubben zonder kanten,
Een waaijer in haar poot, poot, poot,
Een waijaer in haar poot!

7. De gansche stad was in de rouw;
Men speelde op de trom, (*bis*)
Ter eere van deez weduwvrouw.
In al de vier kwartieren
Zag men de wapens zwieren
Van hammen en van spek, spek, spek;
Van hammen en van spek!

8. Toen nu zes weken waren om,
   Toen sprak de zog al met fatsoen: (*bis*)
„Laat mij *contra-visite* doen."
   De koets waar ze in zou treden
   Liet men met zwart bekleeden;
Daar reed de zog meê heen, heen, heen, —
   Daar reed de zog meê heen!

Uit: *De Navorscher*. Te Amsterdam, bij Frederik Muller. 1855. Vijfde deel, bladzijde 88. Men vergelijke bij dit en het voorgaande lied: *Den Hollandszen Praatvaars Nieuwjaars-gift aan het bevalligen Stichtsze Jufferschap*. [Te Amsterdam, bij de Weduwe Jacobus van Egmont. (zonder jaartal.) Bladzijde 55.]

CXVI.

EEN NIEUW LIED VAN DEN ZINGENDEN BOER, OF INGEBEELDE TOOVENAER.

Voys: *Ha, ha: zoo, zoo.*

1. Tree by hier is de Man,
Die wond're dingen kan,
Ik ben een Boer uyt Waterlant,
Nooit soo gevonden in de Krant,
Dat 's raer, Dat 's raer,
Let op den Toovenaer.

2. Ik maek mijn selfs soo groot,
Dat 'k aen de Sterren stoot,
Dan weer soo kleyn gelijk een Muys,
Dan als een Vloo, dan als een Huys, Dat's *enz.*

3. 'k Maek van een Varkensblaes,
Niet als komijnde Kaes,

Ik giet ook in een Duyve Ey,
Wel hondert meng'len Rijstenbry, Dat's *enz.*

4. 'k Kan sonder voeten gaan,
En sonder handen staen,
Ik kan ook sonder oogen sien,
Ik tap wel Mellik uyt een Stien, Dat's *enz.*

5. Ik maek den ouden jong,
Ik spreek ook sonder tong,
'k Sny met een Mes van hout of been,
Door loot, door yser, en door steen, Dat's *enz.*

6. 'k Ry op een dooden Hont,
Eens 's jaers de Weerelt ront,
Ik vlieg gelijk een Oyevaer,
Van 't eene Lantschap na het aer, Dat's *enz.*

7. Van Potaerd maek ik Glas,
Van Kaerssmeer spin ik vlas,
Van Vlas soo weef ik Pasteleyn,
Van water maek ik Spaense Wijn, Dat's *enz.*

8. 'k Maek van een Fransche Raep,
De aldermooyste Aep,
Van graeuw Papier soo maek ik kloek,
Het alderfijnste Neteldoek, Dat's *enz.*

9. 'k Ry met mijn Boere Kar,
Een heel Kasteel om var,
'k Versta de Negromansy wel,
Trots Straetman Heyntje in de Hel, Dat's *enz.*

10. 'k Maek van een Waterslak,
De beste Krultabak,
'k Maek van de kleynste Mier een Leeuw,
En doe hem gieren als een Spreeuw, Dat's *enz.*

11. 'k Maek van een Zwavelstok,
Het grootste Hoenderhok,
'k Maek van de pooten van een Zwaen,
Korekt twaelf Hennen en een Haen, Dat's *enz.*

12. 'k Schil van een Suykerpeer,
Het sachtste Schapeleer,
'k Maek van een Notedop een Hoed,
Noch grooter als hy wesen moet, Dat's *enz.*

13. 'k Smee van een Vossestaert,
Het beste Oorlogs Zwaert,
En van een kopje van een speld,
Maek ik byget een groot stuk Gelt, Dat's *enz.*

14. Ik maek van Mostertsaet,
Veel Krabben en Garnaet,
En 't geen ik wel vergeten sou,
Ik maek een Vryster tot een Vrouw, Dat's *enz.*

15. Ik smijt een Molesteen,
Door Lucht en Wolken heen,
Ik draeg de grootste Olyfant,
Al op mijn nek in eene mant, Dat's *enz.*

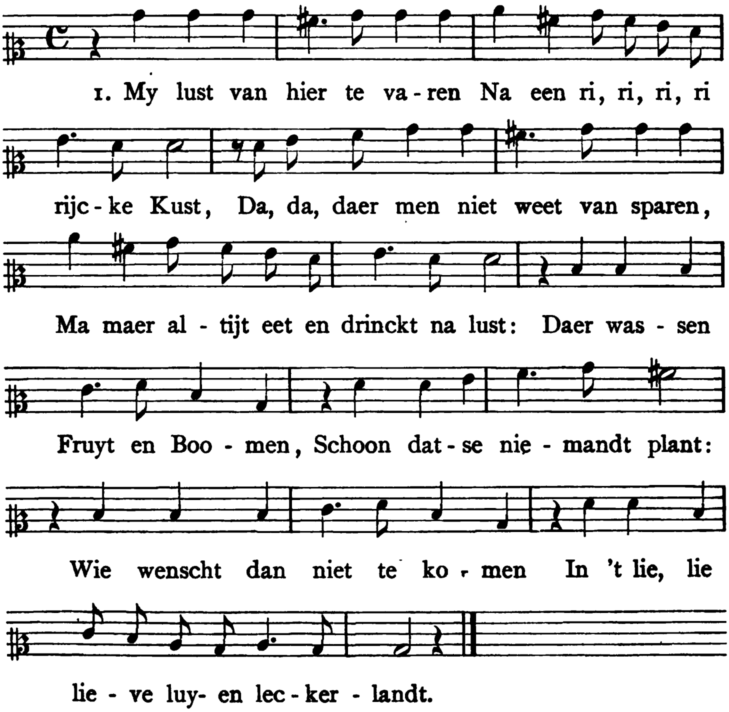
16. Ik tap logens by de pont,
En ik hiet Krelis Bont,
Ik ben de Broeder van mijn Broer,
Een gekke Karrenemelks Boer,
Dat's raer, Dat's raer
Nochtans een Toovenaer.

Uit: *De Schiedamsche Molenaar.* Te Amsterdam, bij de Erven van de Weduwe G. de Groot. 1729. Bladzijde 81.

CXVII.

LUY-LECKER-LANDT.

Stemme: *Volgens de Nooten.* Ofte: *Ackerde-Boontjes Musijck.*

2. Daer weetmen van geen wercken,
De luy luyste wordt daer meest ge-eert,
Lu, lu, lust u een braden Vercken,
Of wat an, anders wat ghy begeert,
De Waef'len aen de Boomen,

Men grijptse met de handt:
Wie soeckt dan niet te komen
In 't lie, lie, lieve luy- en lecker-landt.

3. Daer loopen Hasen, Knynen,
Patry, trysen, Hoenders, Duyven mee,
Ge bra, bra, braden by dosijnen,
Met sa, sa, sa, saus en broodt geree:
Kunt ghy maer effen gapen,
Het valt u aen de Tant:
Gaet voort (en wilt niet slapen)
Nae 't lie, lie, lieve luy- en lecker-landt.
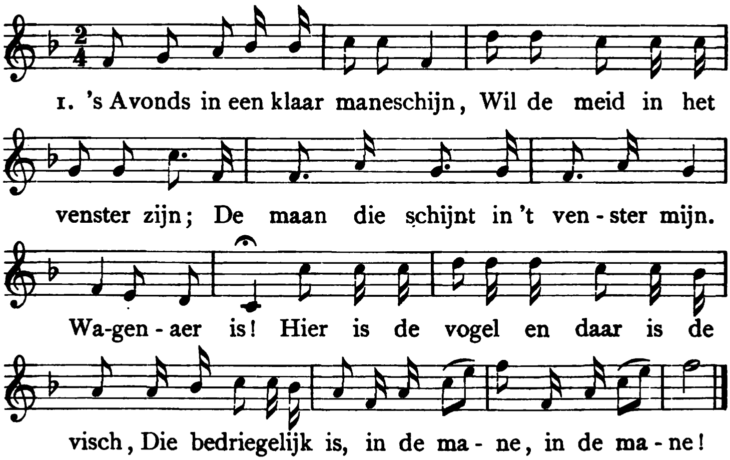
4. De Wijn loopt uyt de Boomen,
't Wa, wa, water, Room en soete Melck;
Die ma, ma, maer van Goudt wil droomen,
Krijght geno, no, noegh voor hem en elck,
Damast, Fluweel en Kleeren,
Grof-greyn, en Gouden kant,
Men vint al sijn begeeren
In 't lie, lie, lieve luy- en lecker-landt.

5. Die in dit Landt wil komen,
Moet hem eer, eer, eerst maken gereet,
Om vro, vro, vrolijck sonder schroomen
Dat hy een be, be, Bergh Bry door eet,
Drie Mijlen dick in 't meeten
Van d'een tot d'ander kant,
Als hy die heeft door-eeten,
Komt hy in 't lieve luy- en lecker-landt.

Uit: *d'Enchuyser Ybocken, door Mr. Femme Gerbrantsz Drieduym.* Te Enkhuizen, bij Jacob Palensteyn en Jan Lely-veldt. (zonder jaartal). Bladzijde 132.

CXVIII.

'S AVONDS IN EEN KLAAR MANESCHIJN.

2. Hier is het kort en daar is het lank,
En daar is de snijdersbank.
Het kort en het lank, en de snijdersbank.
De maan die schijnt in 't venster mijn.
Wagenaer is!
Hier is de vogel, *enz.*

3. Hier is de pruim en de abrikoos
En daar staat mijne tante Toos.
De pruim, de abrikoos en mijn tante Toos;
Het kort en het lank, en de snijdersbank.
De maan die schijnt, *enz.*

4. Hier is de worst, en daar is de rooster,
En daar is de ziekentrooster.

De worst en de rooster, en de ziekentrooster;
De pruim, de abrikoos, *enz.*

5. Hier is de pot, en daar is de pan,
En daar is die malle Jan.
De pot en de pan, en die malle Jan;
De worst en de rooster, *enz.*

6. Hier is de kat en daar is de muis,
En daar is het voorhuis.
De kat en de muis, en het voorhuis;
De pot en de pan, *enz.*

7. Hier is de pater en daar is de broer,
En Kaatje die veegt den vloer.
De pater en de broer, en Kaatje en de vloer;
De kat en de muis, *enz.*

8. Hier is de uil, en daar is de vink,
En daar is dat magere dink.
De uil en de vink, en dat magere dink;
De pater en de broer, *enz.*

9. Hier is het rokken en daar is het wiel,
En daar is de lange Michiel.
Het rokken en het wiel, en de lange Michiel;
De uil en de vink, *enz.*

10. Hier is de wafel en daar is de koek,
En daar is de pastoorsbroek.
De wafel en de koek, en de pastoorsbroek;
Het rokken en het wiel, *enz.*

11. Hier zijn de koetjes in de wei,
En daar de scheepjes in de zee.
De koetjes in de wei, de scheepjes in de zee;
De wafel en de koek, *enz.*
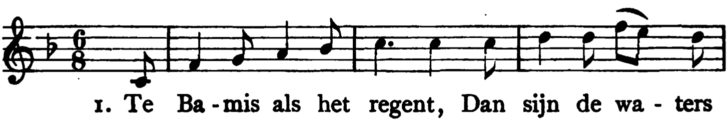
12. Hier is de bruigom en daar is de bruid,
En daarmee is 't liedje uit.
De bruigom, de bruid, en 't liedje is uit,
De koetjes in de wei, de scheepjes in de zee;
De wafel en de koek, en de pastoorsbroek;
Het rokken en het wiel, en de lange Michiel;
De uil en de vink, en dat magere dink;
De pater en de broer, en Kaatje en de vloer;
De kat en de muis, en het voorhuis;
De pot en de pan, en die malle Jan;
De worst en de rooster, en de ziekentrooster;
De pruim, de abrikoos, en mijn tante Toos;
Het kort en het lank, en de snijdersbank;
De maan die schijnt in het venster mijn.
Wagenaer is!
Hier is de vogel en daar is de visch,
Die bedriegelijk is — in de mane, in de mane.
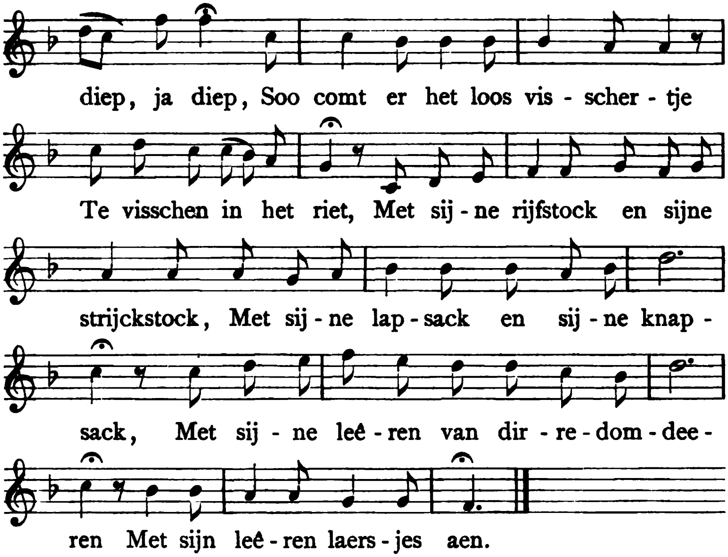
Gevolgd naar: *Oude en Nieuwe liedjes, bijeenverzameld door F. A. Snellaert.* Te Gent, bij W. Rogghé en H. Hoste. 1864. Bladzijde 128.

CXIX.
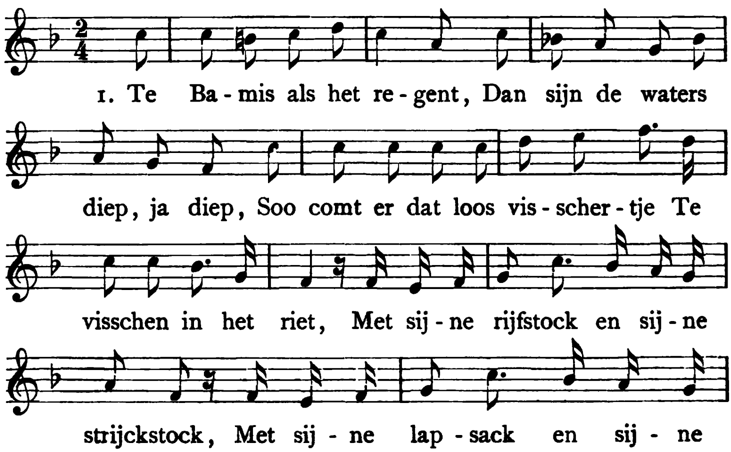
VAN 'T MOLENARINNETJE.
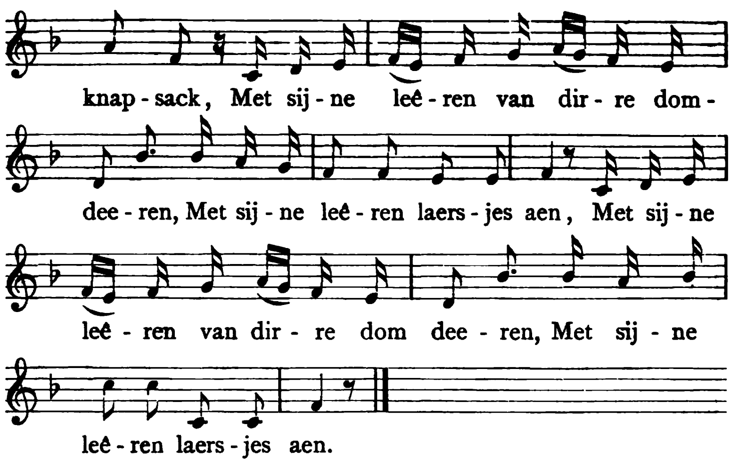
Oudere zangwijze.
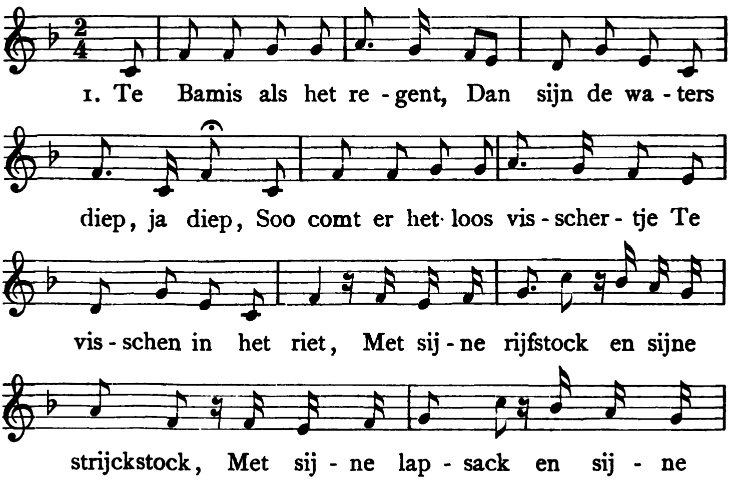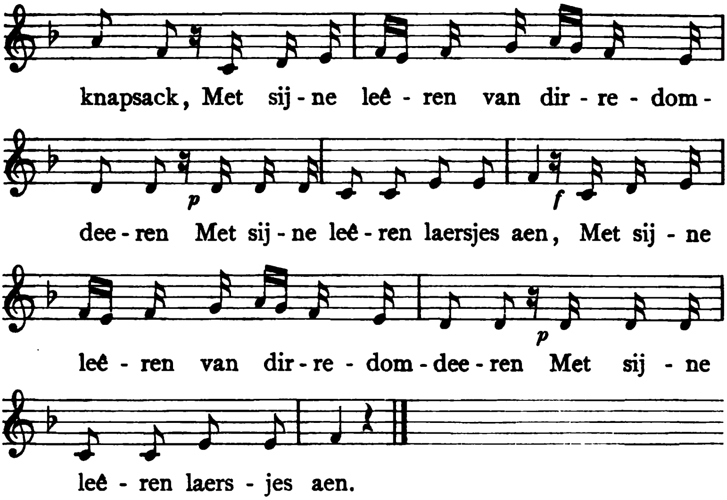

Nieuwere zangwijze.

De beide melodieën uit: *Oude Vlaemsche Liederen, uitgegeven door J. F. Willems.* Te Gent, bij F. en E. Gyselynck. 1848. Bladzijde 267.

De melodie uit: *Oude en nieuwe liedjes, bijeenverzameld door F. A. Snellaert.* Te Gent, bij W. Rogghé en H. Hoste. 1864. Bladzijde 90.

2. Het mooije molenarinnetje
   Ghinc in haer deurtje staan,
   Omdat het aerdich visschertje
   Veurbij haer heen zou gaen,
   Met sijn rijfstock en sijn strijckstock,
   Met sijn lapsack en sijn knapsack,
   Met sijn leêren van dirredomdeeren,
   Met sijn leêren laersjes aen.

3. Wat heb ick jou misdreven?
   Wat heb ick jou misdaen?
   Dat ick niet magh met vrede
   Veurbij jou deurtje gaen,
   Met mijn, *enz.*

4. Gh'en hebt mij niet misdreven,
Gh'en hebt mij niet misdaen,
Maer gh' moet mij driemael soenen
Eer jij veurbij meught gaen,
Met jou, *enz.*
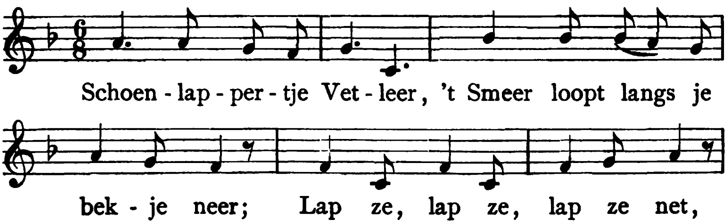
5. Wel soete molenarinnetje,
Dat magh er vrij op staen,
Ick sel jou sesmael soenen,
Dat ick veurbij magh gaen,
Met mijn, *enz.*
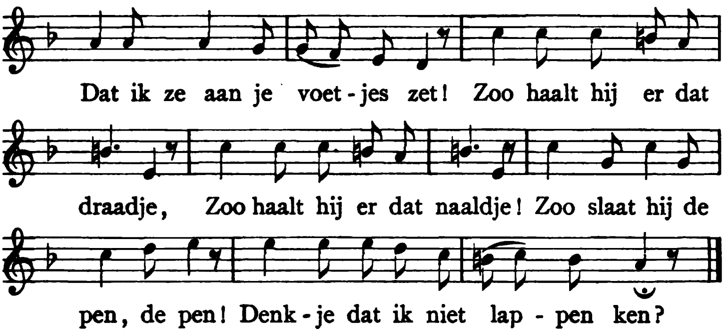
6. Jij bent 'er een loos visschertje,
Een kanneken magh 'er op staen,
Wij sullen 't wijntje drincken,
En jij meught noch niet gaen,
Met jou, *enz.*

Uit: *De oude tijd, door J. ter Gouw, met medewerking van Vaderlandsche Geschied- en Oudheidkundigen.* 1874. Te Haarlem, bij Kruseman & Tjeenk Willink. Bladzijde 369.

CXX.

'T SCHOENLAPPERTJE.
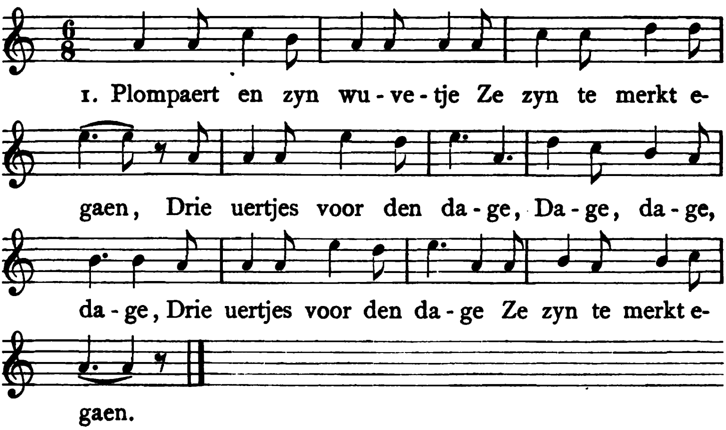

Amsterdamsch kinderdeuntje.

De melodie medegedeeld door den Heer C. J. Viernagel te Amsterdam.

CXXI.

PLOMPAERT.

(In Fransch Vlaanderen.)

2. Als ze te Burburg kwamen,
Te Burburg op de merkt,
Ze braken al de eyers,
Eyers, eyers, eyers,
Ze braken al de eyers,
De butter viel in het slyk.

3. „Plompaert, zeyde zy, Plompaert,
Loopt huyswaert, haelt den haek:
Wy zullen de butter uyttrekken,
Trekken, trekken, trekken,
Wy zullen de butter uyttrekken
Voor datze in gronde gaet.

4. „'t En is wel om de butter niet,
't En is maer om den doek:
'k En scheurd' hem maer gister'n aven,
Aven, aven, aven,
'k En scheurd' hem maer gister'n aven,
Van Plompaerts beste broek."

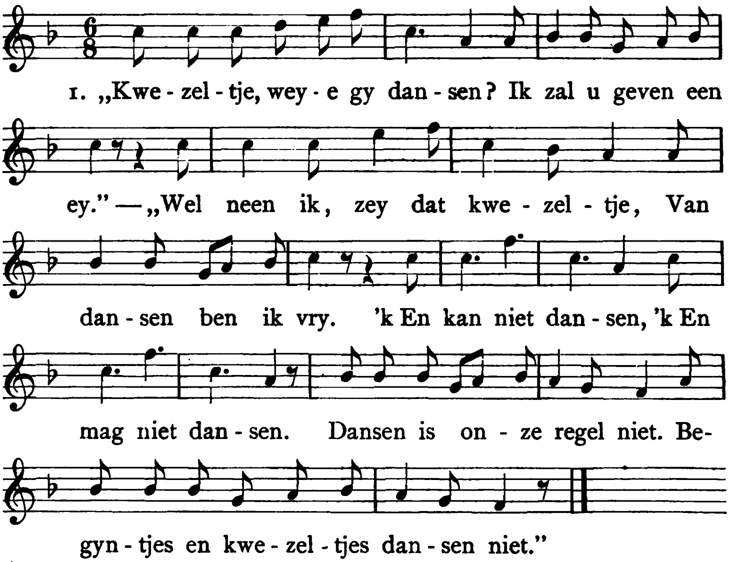
5. — „Hebt gy van myne beste broek
Een butterkleed gemaekt?
'k En heb myn levensdage,
Dage, dage, dage,
'k En heb myn levensdage
Een zulk bot wuf gehad."

Uit: *Chants populaires des Flamands de France, recueillis et publiés par E. de Coussemaker.* Te Gent, bij F. en E. Gyselynck. 1856. Bladzijde 296.

CXXII.

HET MOEIJELYK KWEZELTJE.

(In Fransch Vlaanderen.)

2. — „Kwezeltje, weye gy dansen?
Ik zal u geven een koe."
— „Wel neen ik, zey dat kwezeltje,
Van dansen wordt ik te moê.
'k En kan niet dansen,
'k En mag niet dansen, *enz.*"

3. — „Kwezeltje, weye gy dansen?
Ik zal u geven een peerd."
— „Wel neen ik, zey dat kwezeltje,

'T En is my 't dansen nie weird.
'k En kan niet dansen, *enz.*"

4. — „Kwezeltje, weye gy dansen?
Ik zal u geven een man."
— „Wel ja ik, zey dat kwezeltje,
'k Zal doen wat ik kan;
Ik kan wel dansen,
Ik mag wel dansen.
Dansen is onzen regel wel.
Begyntjes en kwezeltjes dansen wel."
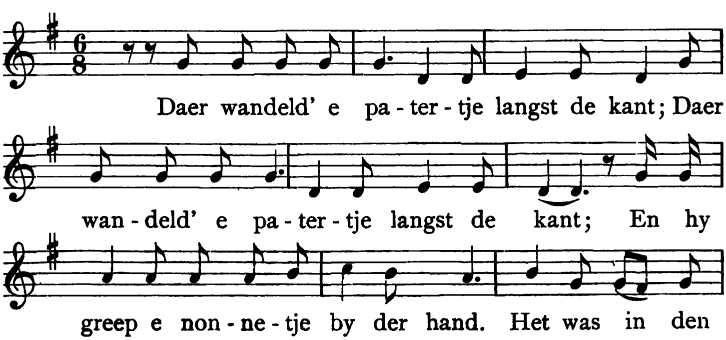
Uit: *Chants populaires des Flamands de France, recueillis et publiés par E. de Coussemaker.* Te Gent, bij F. en E. Gyselynck. 1856. Bladzijde 382.
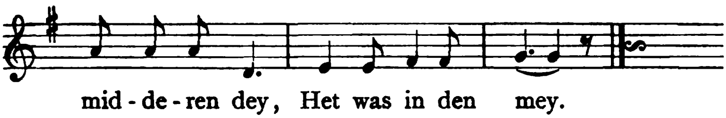
CXXIII.

DAAR GING EEN PATERTJE LANGS DE KANT.

IN FRANKRIJK.

(Te Belle.)
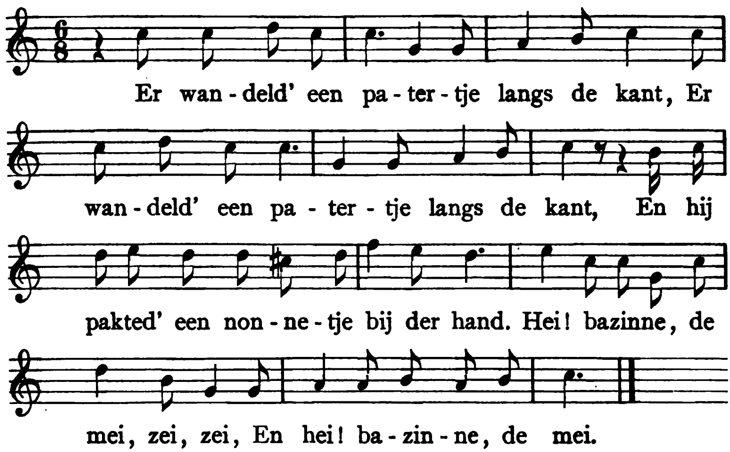

Melodie uit: *Chants populaires des Flamands de France, recueillis et publiés par E. de Coussemaker.* N°. CV, Bladzijde 328.

IN BELGIË.

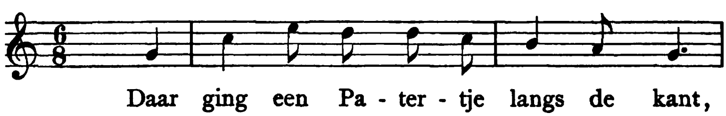
(Te Brugge.)
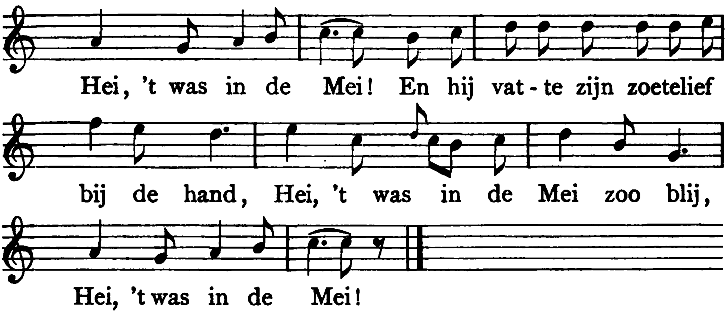

Melodie uit: *Chants populaires flamands, recueillis à Bruges par Adolphe Lootens et J. M. E. Feys.* N°. CII, Bladzijde 195.

IN NEDERLAND.

(Te 's-Gravenhage.)

Melodie medegedeeld door den Heer W. F. G. Nicolai te 's-Gravenhage.

2. Pater gij moet knielen gaan,
   Hei, 't is in de Mei!
   Nonnetje gij moet blijven staan.
   Hei, 't is in de Mei zoo blij,
   Hei, 't is in de Mei!

3. Pater spreid uw zwarte kap,
   Hei, 't is in de Mei!
   Daar uw heilige Non op stap.
   Hei, 't is in de Mei zoo blij,
   Hei, 't is in de Mei!

4. Pater geef uw Non een zoen,
   Hei, 't is in de Mei!
   Dat moogje nog wel zesmaal doen;
   Zesmaal, zesmaal, zesmaal doen.
   Hei, 't is in de Mei!

5. Pater beur uw Non weêr op,
   Hei, 't is in de Mei!
   En dans nu met uw kermispop.
   Hei, 't is in de Mei zoo blij,
   Hei, 't is in de Mei!

6. Pater gij moet scheiden gaan,
Hei, 't is in de Mei!
En moet uw Nonnetje laten staan.
Hei, 't is in de Mei zoo blij,
Hei, 't is in de Mei!
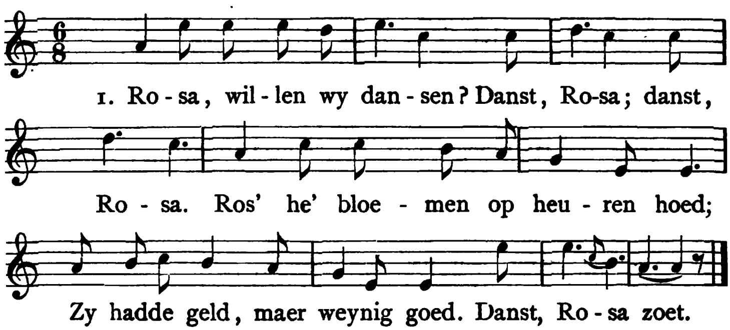
7. Nonnetje wilt nu kiezen gaan,
Hei, 't is in de Mei!
Neem nu een' anderen Pater aan.
Hei, 't is in de Mei zoo blij,
Hei, 't is in de Mei!

Uit: *Letterkundig overzigt en proeven van de Nederlandsche volkszangen sedert de XV^de^ eeuw. Door Mr. J. C. W. le Jeune.* Te 's-Gravenhage, bij J. Immerzeel, junior. 1828. Bladzijde 113.

CXXIV.

ROSA.

(In Fransch Vlaanderen.)

2. Rosa, willen wy kiezen?
Kiest, Rosa; kiest, Rosa.

Ros' he' bloemen op heuren hoed;
Zy hadde geld, maer weynig goed.
Danst, Rosa zoet.

3. Rosa, willen wy kussen?
Kust, Rosa; kust, Rosa.
Ros' he' bloemen, *enz.*

4. Rosa, willen wy kroonen?
Kroont, Rosa; kroont, Rosa. *enz.*

5. Rosa, willen wy knielen?
Knielt, Rosa; knielt, Rosa. *enz.*

6. Rosa, willen wy opstaen,
En deure gaen, 't is al edaen. *enz.*

Uit: *Chansons populaires des Flamands de France, recueillis et publiés par E. de Coussemaker.* Te Gent, bij F. en E. Gyselynck. 1856. Bladzijde 330.

Een dergelijk lied moet voorkomen in het *Haerlems Oudt Liedt-boeck.* 27e druk. Te Amsterdam, bij de Weduwe van Gijsbert de Groot. 1716.

1. Nu wil ick eens ommegaen,
Roosen aen mijn hoedeken,
En sien of ick se vinden kan,
Roosen,
Roose-bloemen aen mijnen hoet;
Hadden wy gelt, wy hadden goet,
Roosen aen mijn hoedeken.

2. Ick sey: schoon lief, geeft my de hand,
Roosen aen mijn hoedeken,
En treedt met my aen desen dans,
Roosen,
Roose-bloemen, *enz.*

3. Ick sey: schoon lief, wy moeten knielen,
Roosen aen mijn hoedeken,
Ick hoop het sal ons wel gelieven,
Roosen, *enz.*

4. Ick sey: schoon lief wy moeten kussen,
Roosen aen mijn hoedeken,
Ick hoop het sal ons wel gelukken,
Roosen, *enz.*

5. Ick sey: schoon lief gy dient my niet,
Roosen aen mijn hoedeken,
Al benje wat zwart gy smet my niet,
Roosen, *enz.*

6. Ick sey: schoon lief wy moeten scheyden,
Roosen aen mijn hoedeken,
Ick hoop 't zal ons wel geleyden,
Roosen, *enz.*

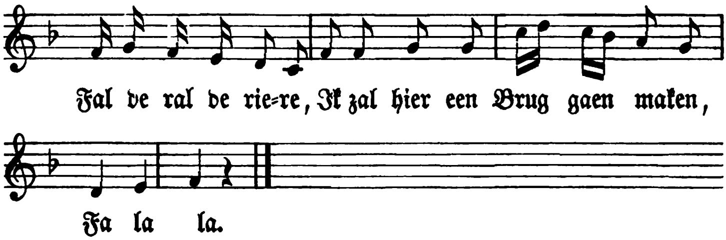
CXXV.

HET NIEUWSTE LIED,

OFTE ZAMEN-SPRAEK,
voorgestelt door twee Personen, in Vragen en Antwoorden,
staende elk aen een kant van een stukkende Brug.

Op een aerdige Wys.

Voor desen plag hier een Brug te weesen. Heila! mijn goeye Vriend; zeg tog eens, hoe komt het, dat deese Brug aen stukken is?

2. Deſe Brug zal ik gaen maken,
   Fal de ral de riere, Fal de ral de riere,
   Deſe Brug zal ik gaen maken,
      Fa la la.

Maer, mijn goeye Vriend, tog, zeg my reis, hoe koom ik dan over dit Water?

3. Zie de Eentjes zwemmen daer wel over, *enz.*

Maer zeg, ik moetje wel eens vragen, hoe diep het Water is?

4. Wel de grond leid onder het Water, *enz.*

Ey, ey, zeg my dan tog eens, waer gaet dese Weg heen?

5. Deſe Weg gaet naer de Steede, *enz.*

Dat weet ik wel, dat die Weg naer de Steede gaet. Maer ik moet je evenwel eens vragen wie dat Huys toebehoort, dat daer op de hoek staet.

6. Wel dat Huis hoort aen zyn Meeſter, *enz.*

Dat denk ik wel, dat, dat huis aen zijn Meester hoor, ten

niet aen de Knegt: maer zeg, mijn goeye Vriend, Tappen ze daer ook Wyn?

7. Meen jy dat ze daer Water Tappen, *enz.*

Dat weet ik wel dat zy geen Water Tappen. Maer zeg, is de Wyn dan ook goed?

8. Hy is goed, hy laet zig Drinken, *enz.*

Heila! mijn goeye Vriend, zeg my eens hoe laet het is?

9. Dat kunt gy zien op mijn Horlogie,
Fal de ral de riere, Fal de ral de riere,
Kyk dan maer op myn horlogie,
Fal la la.

Jy Vagebond, daer je bent; is dat een mensch te bejegenen? als ik daer over by jou waer wat zou ik je raken.

10. Wel, dan moet jy daer maer blyven, *enz.*

Maar zagt; ik wou je wel eens vragen, hoe ik best over dese Brug kan komen? want de tijd valt my zoo lang, ik word moe van al dat wagten.

11. Ik nog niet, en daerom moetje wagten, *enz.*

Ey toe, kan je my nu niet schielijk over dit Water helpen?

12. Met een Schuitje kan ik jou wel halen,
Fal de ral de riere, Fal de ral de riere,
Als jy my maer wilt betalen?
Fa la la.

Maar zeg, mijn goeije Vriend, wat moet ik je geven, als je my met een Schuitje overhaelt?

13. Voor een Gulden zal ik jou wel halen, *enz.*

Een Gulden, een Gulden Jongetje, dat is zoo veel, kan het niet wat minder?

14. Als 't jou te veel is, moetje daer maer blyven, *enz.*

Kom dan mijn goeije Vriend, hael my dan maer over, ik zal je een Gulden geven.

15. Maer nu moet jy nog wat wagten, *enz.*

Kyk, dat is immers maer plagen, dat je doet, hoe lang moet ik dan nog wel wagten?

16. Zoo lang als het my zal verveelen, *enz.*

Ey toe, mijn goeije Vriend, hael my dog, want ik heb de Gulden al klaer in mijn hand.

17. Ja maer, dan moet jy my eerst Tracteren, *enz.*

Wat vreesselijk wagten is dat? zeg, waer moet ik je dan eerst op tracteeren?

18. Een Fles Wijn moet jy eerst geven, *enz.*

Zeg dan gezwind, wat moet ik dan voor een Fles Wijn geven?

19. Wel, twee Schellingen moetje 'er voor betalen, *enz.*

* * * * * * *

Nu kom aen hael my dan maer over, ik zal je ter degen tracteren, kom aen, gezwind.

Ja, ja, daer kom ik al aen, Ik zal je zeer schielijk halen; Kom, daer ben ik al. Maer hou, wagt wat; Nu moet ik eerst myn geld hebbe, Je moet my eerst betalen.

Wel zoo, betrouw je my niet, betrouw je my niet?

Ja, ja, ik betrouw je wel; Wel waerom zou ik je niet betrouwen; Kom aen dan, stap maer in, toe gauw.

Zoo, zoo, nu is 't goed; nu zijn wy aen de Wal.

Ja, ja, nu benje aen de wal; Maer hou, nu myn Geld, myn geld, pas myn geld.

Daer, daer, hou vast, daer is jou Geld.

Wel, wel, slaje my nu, slaje my nu.
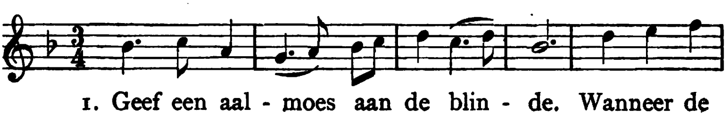
Uit: *Het vernieuwde Liedeboek van de Hond in de Pot.* Vierde druk. Te Amsterdam, bij de Erve van der Putte. 1783. Bladzijde 72.
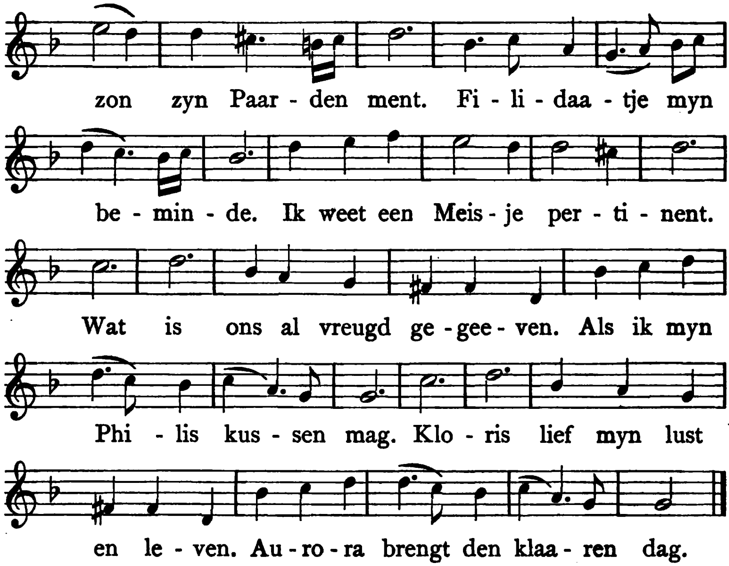
De melodie uit: 21 *Zangwijzen van oude en nieuwere Hollandsche liederen en liedjes, voor de Piano-Forte gezet door J. W. Wilms.* Te Amsterdam, bij Theune & Co. [Brix von Wahlberg]. (zonder jaartal.) Bladzijde 3.

CXXVI.

EEN NIEUW LIED, ZYNDE EERSTE REGELS VAN 72 LIEDEREN.

(Op de wijze: *Pantalon door kunst verheven;*
of: *Je ne suis qu'une bergère.*)

2. Lieve vryheid zoet van 't leeven.
   Wat is 't Boere leeven zoet.
   En Jupiter is verheeven.
   Voor de deur van myn gemoet.
   Toen ik laatst myn Gytjes weiden.
   Tryn myn Engel myn Godin.
   Ik ging myn laatstmaal vermyden.
   Alidaatje, Koningin.

3. Eenzaam Bos aanhoort myn klagten.
   Men zag Dametus langen tyd.
   Wel wat heeft de liefde kragten.
   Liefhebbers van de vrolykheid.
   Polifemus aan de stranden.
   Philis sprak eens haar Damon aan.
   Babilon met onze standen.
   Mietje wil je mee na de Moolen gaan.

4. Malbroek gaat ten Oorlog vaaren.
Holland schoon gy leefd in vree.
Daar was een Meisje jong van jaaren.
Al myn rykdom is myn vee.
Roosje, Koningin der Bloemen.
Gij die thans zyt met myn ter Jagt.
Men hoort steeds Floraas gunste roemen.
Laastmaal wandel ik in duister nagt.

5. Philis vol aanminnigheeden.
Eenzaam leeven is myn zin.
Het is nu vyf jaar geleeden.
Truitje myn zoete Engelin.
Waar zal ik myn klagt volende.
Toen Pierelala nog was een kind.
Hier lag ik in dees ellende.
ô Wat is de liefde blind.

6. 'k Ben in de tyd van neege dagen.
Wie heeft ooit grooter gek gezien.
Ik heb reede om te klaagen.
Ik heb myn duitjes nagezien.
Damon meende nooit te trouwen.
Laastmaal eene Kluizenaar.
Daar was een maget vol benouwen.
Kermis komt maar eens in 't jaar.

7. Pantalon door kunst verheeven.
Daar koomt Prins Albaanie aan.
Zoet vermaaklyk buitenleeven.
Vrienden hoord dit lied eens aan.
Dat een wys man Soldaat kan weezen.
Afkeerig van vreede bemin ik de kryg.
Filidaatje myn uitgeleezen.
Zuija, zuija, kindje klyn.

8. *Lison dormoit dans un Boscage.*
Wanneer de Zon in 't Morgenroot.
Quand j'étois dans mon jeune âge.
Neêrlands volk gaat naar de Vloot.
Ziet hoe helder schynt 't Maantje.
Je le compare avec Louis.
Ben ik niet een kiddig haantje?
La garde passe il est Minuit.

9. Hester waarom gaat gy vlugten.
Laast verzogt myn Rosemond.
In de min vind ik genugten.
ô Ziels verrukte Avondstond.
Tryntje, daar, hoe zal 't nu weezen.
't Was in de zoete maand van Mey.
Wilt nu Vrienden vrolyk weezen.
Zingt voor 't laatst Eykokkery.

Uit: *De vrolyke muzikant, Zingende en Speelende de voornaamste Liederen die hedendaags Gezongen werden. Deze Druk Vermeerdert.* Te Amsterdam, bij S. en W. Koene. 1803. Bladzijde 51.

De melodie uit: *J. J. Starter. Friesche Lusthof.* Te Amsterdam, bij Broer Jansz. 1636. Bladzijde 172.

„Men vergete het niet, en dit zij gezegd, evenzeer met het oog op boeken en tijdschriften, die voor de jeugd, als op uitgebreider werken, die voor volwassenen bestemd zijn: de tijd is daar, waarop het volk in Noord en Zuid, zich moet herinneren, dat het slechts ééne taal en ééne letterkunde bezit, opdat het zich weldra bewust worde, dat het één volk is."

K. M. Pol de Mont.

(In „De toekomst", Februari 1884. Te Gent, bij Ad. Hoste. Bladzijde 79.)

VERZAMELING VAN LIEDBOEKJES

AANWEZIG TER

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

TE 'S-GRAVENHAGE.

1. A. B. Delfs Cupidoos Schighje. Betreffende Veele Geestige Minne Lietjes, Als mede veele van verscheyde Soet-vloeyende Poëten. Noyt voor desen in Druck geweest. Tot Delf, By Aernold Bon. Anno 1652.

12mo langw. In perk. band.

Met gegraveerden voortitel met opschrift: Delfs' Cupidoos Schigie. Delfft, 1653. Met houtsneden tegen den titel en de laatste bladzijde, en 7 kopergravures. Met bijdragen o. a. van A. Bon (Bon n'est jamais mal, Dat's Bon, Bon is goed, 't Is al weer Bon, Al even wel Bon).

2. A. B. Tweede Delfs Cupidoos Schighje. Ghemickt, Op veel Nieuwe Sang-deuntjes, gerijmt van verscheyde Poëten. Noyt voor dese in Druck geweest. Tot Delf, By Arnold Bon. Anno 1656.

12mo langw. In perk. band.

Met een kopergravure en eenige houtsneden. Met bijdragen o.a. van A. Bon en G. Bon.

3. Achter-Hofken ('t Groot), Beplant met verscheyden Gheestelijcke Liedekens, tot Stichtinghe der Jeught, by verscheyden Autheuren gemaeckt ende t'samengestelt. Singt en speelt den Heer in uwer harten. Ephes. 5. 19. — Cant. 6. v. 2. Mijn vriendt is neder gegaen in zijnen Hoff, tot den Cruyt-Hofkens, dat hy hem

inde Hoven soude weyden, ende Roosen plucken. In de Ryp, By Claes Jacobsz. woonende inden Rijpen-Ooghst. 1639. (In denzelfden band als N⁰. 149).

Twee der Liedekens zijn geteekend: I. de Witte.

4. Acteur (Den zingende), Zingende diverse fraaije Aria's uit de voornaamste Stukken van onze Schouwburg.

Die door den Zang verheugt zyn zinnen
Kan nu den Schouwburg ook beminnen.

(Zonder jaartal, drukker of uitgever.)

12mo. In perk. omslag.

5. Af-schrick des bedelaars Van 't wellustig leven, Alsmede het overaerdig bedrijf van Dolle Kees; Mitsgaders de Historie van 't Nieuwsgierig Aegje van Enckhuysen. Tot Bedelendam, Gedruckt in 't Hooft-quartier van de Beggers.

12mo. (Gevoegd bij N⁰. 177).

6. Apoll (Den Lacchenden), Uytbarstende in Drollige Rymen. Lof en Puntdichten, Aardige Quinck-slagen, Nieuwe Voysen, en vermakelijke Minne-Zangen. Voor alle Zang-lievende Juffers, en Vrolijke Geesten. Desen laetsten Druk by na de helft vermeerdert, met Lof-dichten op 't Slaen van de vloot, alsmede eenige vermakelijke Koddigheden. t'Amsterdam, by Baltes Boekholt, Boekverkooper, in de Niesel, Anno 1667.

12mo. langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Voor den titel eene houtgravure met opschrift: Lachende Apolo. De opdracht is onderteekend: P. Elzevier. Met lofdichten van F. Snellinx, T. v. Oort, Ulejus, Focq en Marg. L. Met bijdragen o. a. van P. Elzevier, F. Snellinx, T. van Oort, P. C. Hooft, Jan van der Veen, Judith van der Veen en B. Boekholt.

7. Apol (Tweede deel van den Lachende), Uitbarstende in Drollige Rijmen, Lof- en Puntdichten, aerdige Quink-slagen, Zangen, enz. Uitgewerkt, door de vermaerdste geesten deses tijdts. Alles

noit voor desen gedrukt. t'Amsterdam, Gedruckt voor de Liefhebbers der Dichtkonst. 1669.

12mo langw. In perk. band.

De opdracht is onderteekend: D. V. Wesel. Met bijdragen o. a. van: H. Hoet, J. Crijn, J. V. Schrieck, J. C., R. Visscher, Slatius, H. Bruno, Sara van Isendoorn, P. Aerlebout V. D. M., F. Schellinx, J. Vos en Sybille van Griet-huisen.

Hierin komt voor, op blz. 29, in het gedicht van H. Hoet: Aen Me-juffr. Vosterman, besig zijnde op een Speelhuys, daer de Sang-godinnen in de Glasen stonden:

Dien Godt (t. w. Apollo) bewijst u d'alderhoogste gonst,
Hy deelt u Vondels uitgelesen konst,
Die 't onverstandt uit trage hersens bonst
Met wijse rijmen.

En daer toe Hooft en Huygens, rijk van stijl,
Poëten, die de rijm-konst, met een vijl
Polysten, en de herten, in der yl,
Aen 't dichten lijmen.

en op bladz. 134 een gedicht: Op de Key van Jonker E. D. Meester (Meyster), daarin genoemd: Meester Key-mal, insgelijks door H. Hoet.

8. Apolloos Minne-sangen bestaande In veelderhande nieuwe Voisen, Bruilofs-sangen, Knipvaarsjes, Verjaarsdichten, Minneklachten, Rondeelen, Boertige Vryagien, Lijk-sangen, Vragen, Lof-dichten, Raadzelen en anderen Vermaaklikheden. Noit in druk geweest, soo Frans, Duyts, als mede Latijn. t'Amsterdam, bij Johannes van den Bergh, Boek-verkooper, bezijden 't Stadthuys, in de Boekwinkel, 1663.

12mo langw. In perk. band.

Als voortitel eene gravure met opschrift: Apolloos Minnezangen. De opdracht: Aen de Kermis-Gunstigers, onderteekend Joannes

van den Bergh. De bijdragen zijn o. a. geteekend: H. Bruno, Blasius Advt. (Meditando), H. Sweerts, W. Schellinks, I. Dullart, Mr. Anteringa, J. Bara, Dubbels, Karel Verloove (Elck speelt sijn Rol), en J. Zoet.

9. Apolloos Snaaren, Gestelt Op de nieuwste en aardigste Voysen, zoo als die hedendaags gezongen werden. Mitsgaders Veelderhande Lof en Verjaardigten, Snakerijtjes, Quickslagen, Rondeeltjes, Raatzeltjes, en andere vermakelijkheden, zoo Frans, Duyts, als Latijn. Nooyt voor dezen in 't licht gezien. Eerste deel. t'Amsterdam, voor Baltus Boekholt, Boekverkooper in de Niesel. Anno 1668.

12mo langw. In perk. band.

De opdracht: Aan de Bevallige Amstel-Juffertjes, geteekend P. Elzevier. Met bijdragen van P. Elzevier, F. Snellinx en Judith van der Veen. Hierin een lofdicht: Op de vermaerde Druckery van d'Elzevieren.

10. Apollo's Kermisgift, 1e en 2e deel, aan de Haagsche vermaaks-gesinde jeugd. Tot Amsterdam, Gedrukt by Abraham Cornelis, Boekverkoper, aan den Overtoom. (zonder jaartal). — Idem 3de deel, aan de Amsterdamsche juffers. Te Amsterdam, by Abraham Cornelis, Boekverkoper in de Jonge Roelofsteeg, by de Pypemarkt M.D.CC.XLVI.

8vo. In perk. band.

Met 2 gegraveerde titelplaten.

11. Apollo's Lusthof, Beplant met aerdige en soet vloeyende Gesangen, Bruylofts, Punt, en Mengel dichten, voor de Liefhebbers van de Poësy. Tot Amsterdam, By Barent Otto Smient, op de Reguliers Bree-straet. (Zonder jaartal.)

12mo langw. In perk. band.

Achter den titel eene houtgravure, voorstellende een „Harder en Harderinne". Op een boom leest men: LABELI
RACNE
VIVE

De: Opdracht aen de soete Amstel Nimphjens, is onderteekend: H. van Bulderen. Amsterdam, den laetsten May 1673.

12. Apollo's St. Nicolaasgift, aan Minerva. Voorzien met Nieuwe en oude Minne-, Herders- en Mengel-zangen: Ook een Aardige, Klugtige en Aangename Olypodriego. Gedrukt voor den Autheur, En zyn te bekomen tot Leiden, By Johannes van Kerckhem. (Zonder jaartal.)
kl. 8vo. In perk. band.
Met eene kopergravure als voortitel.
(In denzelfden band als N°. 34).

13. Arions Vingertuig, Opdeunende Verscheide Minne-klagjes, Koozingen, Boertigheên, en andre Rijmpjes en Gezangen. Eerste Deel, vooruit. Te Haarlem, By Thomas Fontein, Boek-drukker in de Bartel-Joris-straat inde gekroonde Drukkery. 1645.
12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.
Eene kopergravure vóór den titel. Op bladz. 202: Lof van den Houwelijken staet op 't Echtelyck verbinden van N. N. met N. N. Te lesen of te singen als volght, naer de Noten uyt het Lof van Jubal, door C. T. Padbrué, aanvangende: De vinder van de Zangh is weert met alle tonghen. — In de voorrede aan de: Angename Jonkheid! leest men o.a.: . . . . . waer in de Autheur een stemmige zedigheydt, ondermengt, met bevallige deunnen, voor zen wit kiest; hatende de dartle uitspoouricheen, die de teedre ooren ontzwachtelen van 'er gewoonelikke kuisheid. — Het werkje vangt aan met een „klinkerd", onderteekend: Fontein.

14. Avond-Gezelschap (Het vrolyke) Aan den Winter-haard, zingende een tiental nieuw opgestelde Gezangen en Aria's, Op verscheide Onderwerpen: Als op het Landleven, het Stadvermaak, den Schouwburg, het Spel, den Wyn, de Liefde, de Mode, het Geluk; op een Bruilofts-Feest en op een Verjaardag.

Gedrukt, op dat met blydschap word
Den Avond aan den Haard gekort.
(Zonder jaartal, uitgever of drukker.)
12mo. In perk. omslag.

15. Avond-gezelschap (Het vrolyke) enz. als het voorgaande.
12mo. (Gevoegd bij N°. 177).

16. Baersjen ('t Gespeende Diemer), Opgeschaft voor des selfsgemaeckte Slaven en Slavinnen van de hedendaeghse Min. Bestaende Soo in zedige, boertige, als amoreuse Sangh-dichten, nevens eenige Leevertjens, Kusjes, en andere Mengel-rijmpjens verseld. Nieuwelijcks gherijmt, door Anthony van Ingen, Chirurgijn. t'Amsterdam, By Jan Claessen ten Hoorn, Boeckverkoo-over het Oude Heeren Logement. 1675.
12mo langw. In perk. band.
Met in koper gegraveerden voortitel, waarop: „t'Gespeende dimer Baersye", en vier kopergravures; op het tweede prentje staat C. Rittenst. sc.

17. Bedenckinge (Christelicke) over het Wel-gereformeerde Christilick Gheloof Te samen ghevoeght, uyt het Oude, en Nieuwe Testament, ende Poëtische wyse voorgestelt door Mr. P. J. V. B. j. u. D. Dei Voluntas, mea Facultas. — Vitae Nostrae Justitia, Dei Gloria. (voorts nog etlijke bijbelteksten). Tot Harderwyck, By Johan Tol, Ordinaris Drucker der Academie des Vorstendoms Gelre en 's Graefschaps Zutphen. Anno 1657.
12mo langw. In leeren band. Met muziekdruk.
Opgedragen bij: Toe-Eygeninchs-Brief aen myn Beminde ende Godts-vruchtige Huys-Vrouw Geertruyt Brugmans, Dochter van Claes, Hendricks, Pot, door haar: Seer getrouwe ende gantsch Dienst bereyden Man, ende Heere in de Heere, P. J. V. Brugman. — Met lofdicht op mr. Pieter Brugman, Advocaet voor den Hove van Hollant, van Pieter de Putter (Geschiet uit liefde) en van Jacobus Thysius.

18. Bedenckingen (Stichtelycke), Uytghebeelt in Verscheyden Gedichten, om te singhen ende te lesen: Ter eeren Gods, en nut der Eenvoudighen. Den tweeden Druck, Van nieuws gecorrigeert, en met andere nieuwe verciert. Ghedruct t' Enchuysen, By Floris Jansz. Camerling. Anno 1643.

12mo langw. In perk. band.

De Toe-eygeninge is onderteekend: C. J. Wits. Met lofdicht van H. I. Craech.

(Dezelfde band bevat N°. 68, 123 en 276).

19. Begin der Heyliger Historien, of Oudtheydt der Werelt. Dat is: Een korte verhandelinge van het eerste boeck Mosis, genaamt Genesis, of der Scheppinghe. Daar in de Historien in rijm verhaalt worden, met noodige Bedenckingen en Aanteyckeningen in prose. Door Casparum Wachtendorpium. t' Amstelredam, Gedruckt by Johannis Pauli, Boeckdrucker woonende inde Coningh-straat, naast de vergulde Son. 1648.

12mo. langw. In leeren band.

20. Begin der Heyliger Historien, of Oudtheydt der Welt. Dat is: Een korte verhandelinge van het eerste boeck Mosis, genaamt Genesis of der Scheppinghe. Daar in de Historien in rijm verhaalt worden, met noodige Bedenckingen en Aanteyckeningen in prose. Door C. P. W. F. t' Gronningen, Ghedruckt by I. H. W. Boeckedrucker; in 't Jaar 1649.

12mo langw. In leeren band.

21. Bellerophon, Of Lust tot Wysheyt, Door Sinne-beelden leerlijck vertoont. Waer by gevoeght zijn De Vrolijcke Stemmen, of, Stichtige en vermaecklijcke Liedekens en Dichten, genomen uyt de geoorlofde Vrolickheyt, tot opweckinge der goede zeden. Waer by noch konnen gebonden werden, het Tweede-deel Urania of Hemel-sang, als mede het Derde-deel, Gesang der Zeden, van denselfden Auteur. En op 't nieuw doorgaens vermeerdert en verbetert, en met de alderschoonste Voysen op Musijck-nooten gepast, en met Konst-platen geciert. Door D. P.

Pers De Musijck door Cornelis de Leeuw gecorrigeert. t' Amsterdam, Voor Willem van Beaumont, Boeckverkoper, in de Kalver-straet, tusschen de Spaerpot en S. Lucye-steeg, in de Witte Boek-pers, 1669. Met Privilegie. Achteraan: t' Amsterdam, Ter druckerye van Daniel Bakkamude, op het Rockin, naest de drie Papegaeyen, 1669.

De laetste Vernieuwde Urania, of Hemel-sangh: Zijnde het II. Deel van Bellerophon, of Lust tot Wysheydt. Waer in Veele Historische en Christelijke Gesangen, Stichtelijke Liedekens en Gedichten, uyt de Schriften des Ouden en Nieuwen Verbondts, tot opweckinge des Godtsaligen levens, leerlijck werden voorgestelt. Door D. P. Pers. Allen menschen, ter aendacht, soo wel tot lesen als singen, vertoont; en op nieuws deurgaens met nieuwe gevonden Voysen vermeerdert, neffens andere treffelijcke Gesangen op Musijck-Noten gestelt. De Musijck door Cornelis de Leeuw gecorrigeert. t' Amsterdam, Voor Willem van Beaumont, Boeckverkooper, in de Kalver-straet, tusschen de Spaer-pot en S. Lucye-Steegh, in de Witte Pers, 1669. Met Privilegie. (Achteraan) Gedruckt by Daniel Bakkamude, op 't Rockin, naest de drie Papegayen, Anno 1669.

Gezangh Der Zeeden, Zijnde het derde Deel van Bellerophon, of Lust tot Wijsheyt: Waer in verscheyde Stichtelijcke Liedekens en Dichten, tot verbeteringe van dese bedorvene Eeuwe, als mede veele Schriftuerlijcke, Historiale, en Zeede-lijcke Stoffen, soo uyt de H. Schrift, Philosophen, als uyt de stichtelijcke Poëten, tot bestraffinge van der menschen gebreken, leerlijck werden vertoont en voorgedragen, en met veele aenmerckelijcke spreuken der Ouden, op de Gezangen gepast. Op 't Nieuw verbetert en vermeerdert door D. P. Pers. t' Amsterdam, Voor Willem van Beaumont, Boeckverkooper, in de Kalver-straet, tusschen de Spaerpot en S. Lucye-steegh, in de Witte Boeck-pars. Anno 1669. Met privilegie.

Gr. 8vo. In leeren band. Met muziekdruk.

Het: „Extract uyt de Privilegie" onderteekend door Johan de Wit; de opdracht gericht tot: Den Erntfesten, Wijsen, Hoogh-

geleerden en seer vermaerden D. Jacob Cats, Pensionaris der Stadt Dordrecht. Met portret gegraveerd door Th. Matham en het volgende bijschrift van G. Brandt:

Dit 's *Pers*, die meenigmaal den drukpers hielp aan 't gaan;
Die Ripaes Beeldespraak den Duitschen deed verstaan.
Hy schreef, hy rijmd' uit lust tot wijsheit en tot deucht.
Zijn stichtelijke zang wekt Christelijke vreucht.

Het 1e deel met 29 kopergravures, de laatste geteekend: Joos de bosscher excud., en eene houtgravure voorstellende: Œconomia of Huys-bestieringe, eene vrouw met een passer in de rechter- en eene beurs in de linkerhand, en de spreuk: Servat ni melivs.

Het 2e deel met eene kopergravure geteekend: Crispine Inventor en Johan̄ Saedeler. fec., voorstellende Adam en Eva in het Paradijs, en nog 5 gravures, waarvan twee geteekend: H.

In het 3e deel afbeeldsels van David en Salomon, en eene plaat met opschrift: De malle Moer verderft haer Kint.

Op den titel van elk deel eene kopergravure.

22. Bloemen-dal (Het nieuwe Ternaarder), Of Vriesche Lust-hof, Beplant met schone Bedenkingen, op verscheidene voorvallen. Door Mr. Jan Sikkes, School-dienaar te Ternaard. Item: Nog over verscheidene Schriftuer-plaatsen, zeer dienstig voor alle Menschen. Ten derden, Over drie Geestelyke Deugden, vertoont in Liefde, Geloof en Hope. Gerymt door J. G. M. Te Amsterdam, By d' Erve vander Putte en Bastiaan Boekhout, Boek- en Papier-Verkopers op 't Water in de Lootsman. 1794.

kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

23. Bloeme-stralen (Zaender), Geschooten door Minnaers lust, Tot vermaeck der Pelgerums die de Rustenburghs Reys beminnen. Singht den Heere een nieuw Liedt, Psal. 96, vers 2. Tot Wormer-Veer, By Willem Symonsz. Bóógaert, Boeckverkoper in den beslaghen Bybel. 1649.

12mo langw. In perk. band.

Bevat bijdragen van: Hub. van der Meer (Altijdt *Meer*), H. A. Hoe je wilt, Pieter Jansoon Stapper (*Stappet Recht*), Vive patiens (Leeft verduldigh), Robbert Robbertsz. (Een o in 't Cijfer), Frans Karelsz. Verleeven (Siet niet te diep), ? (Staet na de liefde), ? (Ghedenckt u uyterste), C. C. Molenaer, Albert IJsbrantssoon (Ghedult), K. Pieterszoon Hof ('t Is ydel), P. Z. Harte-veldt, C. Dircksz., Jan Nanningzoon (Zijt voorsichtigh), H. Soete-boom (Weest eerelijck vrolijck) en ? (Jaeght na 't best).

24. Bloem-hofken ('t Gheestelijck), Beplant met veel lieflijcke Bloemkens, van verscheyden Coleuren, tot dienst van alle Liefhebbers der Cantijcke soetgeurigheydt. Cant. 5. Mijne Vrient kome in zijnen Hof, en eete van sijn edele Vruchten. t' Haerlem ghedruckt by Thomas Fonteyn, Boekdrucker in de Bartel-Jorisstraet, in de Druckery, 1627. Met kopergravure op den titel.

12mo langw. In juchtleeren band, met twee koperen sloten.

(Dezelfde band bevat N°. 301).

25. Bloemsel (Afgeslagen) enz. van M. G. Tengnagel, zie N°. 271.

26. Boeck (Het yerste) inhoudēde veel scoone constige refereynen vol scrifturen eñ doctrinen, van diuersce materien, na wtwisen der regulen, als hier int register na volgen, seer wel gemaect vander eersame eñ ingeniose maecht Anna bijns, subtilic eñ retorikelic, refuterende in der waerhз alle dese dolingen eñ groote abusien comende wt die vermaledide Luytersce secte. Diewelcke nз alleen van allen doctoren eñ vniuersiteiten mer ooc van de keyserlike maiesteit rechtuerdelijc gecondemneert is. Gheprint inden gulden Eenhoren by Marten Nuyts. (Achteraan) Gheprint Thantwerpen Inden gulden Eenhoren buyten die Camerpoorte, by Marten Nuyts. — Het tweede Boeck vol schoone eñ constighe Refereynen, vol scrifturen ende leeringhen van menigherhande saken, na wtwijsen der regulen die hier int register

nauolghen, seer Subtijlijck eñ Rethorijckelijck ghemaeckt vander eersame ende verstandighe maecht Anna Bijns, seer treflijck straffende alle Ketterijen ende dolinghen van desen onsen tijde. Gheprint Thantwerpen inden gulden Eenhooren by Marten Nuyts gheswooren printer by Keyserlijcke gracie ende Priuilegie.

12mo langw. In hoornen band, met twee koperen sloten.

Tegenover het tweede „Boeck" het Keizerlijke wapen in houtsnede. Vooraan het volgende naamvers:

A rtificiael gheesten die na conste haect
N iet en eest gemaect, dā wt rechter trouw en sterc
N eemt hier aengemerc, op dat ghi ionste, smaect
A lisser yet misraect, peyst tis al vrouwen, werck

B equame sinnen onder correctie reene
I cmi stelle mach wijsheit in mi vermeert zijn
I n consten kenne ic mijn prefectie cleene
N och leerkint dus meesters moeten gheeert zijn
S eer gheerne wilic van constenaers geleert zijn.

Liefte totter waerheyt om sgeloofs verstercken
Heeft mi sonder verdriet wt ionsten doen wercken

En aan het einde van het werk:

A lle Christen menschen ic bidde indletste „ v
N eemt danckelijc ter eeren gods dit begonnen „ es
N eerstelijc elc desen A B. wel veste „ nv
A cht niet hoe grof dat dwerc gesponnen „ es

B eminders der consten neempt voor tgoede „ doch
I onste dede my wercken voor quade leeringhe
I esus Christus wilt wesen ons hoede „ och
N v verleent v schapen om sduechts vermeerīge
S tercheyt en den Luteranen bekeeringe

Meer suers dan soets.

Achter het werk: Opte requeste gepresenteert der K. M. van weghen Marten Nuyts gesworen boecprinter ende librerier vā Antwerpen, is hem geaccordeert ende geoctroyeert wt sonderlinghe gratie dat hy alleen mach drucken ende vercoopen het boeck vol refereynen teghen de Luteranen, ghemaeckt nv nieus by Anna Bijns met verbot dat nyemandt hem dat na contrefeytē en mach op de pene inde priuilegie besloten. Ghegeue te Bruessel den XVII. Nouembris Anno M.CCCCC. ende XLVIII. Onderteekendt P. de Lens.

Dit exemplaar draagt de handteekeningen van: B. Huydecoper, J. F. Clignett, J. Willems, A. D. Schinkel en A. Bogaers.

27. Hetzelfde werk, in perk. band.
In onduidelijk schrift op den titel: Dom...... soc. Jesu. 1842.....?

28. Boeck (Het yerste) inhoudēde veel scoone constige refereynen vol scrifturen eñ doctrinen, van diuerscē materien, na wtwisen der regulen, als hier int register na volgen, seer wel gemaect vander eersame eñ ingeniose maecht Anna bijns, subtilic eñ retorikelic, refuterende inder waerhꝫ alle dese dolingen eñ groote abusien comende wt die vermaledide Luytersce secte. Diewelcke nꝫ alleen van allen doctoren eñ vniuersiteiten mer ooc van de keyserlike maiesteit rechtuerdelijc gecondemneert is. Gheprint inden Gulden Eenhoren by Marten Nuyts. (Achteraan) Gheprint Thantwerpen Inden gulden Eenhoren buyten die Camerpoorte, by Marten Nuyts. — Het tweede Boeck vol schoone ēn constighe Refereynen, vol schrifturen ende leeringhen, van menigherhande saken, na wtwijsen der regulen die hier int register nauolghen, seer subtijlijck eñ Rethorijckelijck gemaect vander ersame eñ verstandighe maecht Anna Bijns, seer treflijck straffende alle Ketterijen ende dolinghen van desen onsen tijde. Gheprint Thantwerpen by my Jan van Ghelen.
12mo langw. In perk. band.

Tegenover den titel van het 2e boek het Keizerlijk wapen; op den titel, behalve andere versieringen twee houtsneden, voorstellende de H. Maagd, en achter tegen den titel eene houtsnede. Achteraan: Opte requeste gepresenteert der K. M. van weghen Jan van Ghelen gheswooren boecprinter ē̄n Librarier vā Antwerpen, is hem geaccordeert ende gheoctroyeert wt sonderlinghe gratie dat hy alleen mach drucken ende vercoopen het boeck vol Refereynen teghen de Lutheranen, ghemaekt nv nieus van Anna Bijns met verbot dat niemant hem dat na contrefeyten en mach op peyne inde Priuilegie besloten. Ghegeuen te Bruessel den lesten Februarij. Anno M.D. en de LIII. Onderteekent Philips de Lens. — Achter het werk het merk van den drukker en ter weerszijden de beelden van Venus en Mercurius, in houtsnede.

29. Boeck Jobs (Het), Den Predicker, Spreucken en Hooghe-Liedt Salomons, Midts-gaders De Klaegh-liederen Jeremiae. In Neder-duytsche Rijm na de nieuwe Oversettinge gestelt door Henrick Bruno, Conrector der Latijnsche Schole tot Hoorn. Tot Hoorn, Gedruckt voor Isaac van der Beeck, en Gerbrant Martensz. Boeck-verkoopers, In Compagnie. 1658. (Achteraan) Te Hoorn, Ghedruckt bij Abraham Isaacxsz. van der Beeck, Boeckdrucker op 't Noordt in 't Schrijf-boeck, Anno 1658.

Kl. 8vo. In leeren band.

Met houtgravure op den titel voorstellende: Job op den mesthoop door den Satan gekastijdt. Achter het: Eynde, eene houtgravure ter grootte van de geheele bladzijde met eene allegorische voorstelling. Na de Claegh-Liederen volgen nog: De Thien Geboden des Heeren, Het Onse Vader en De Artijckelen des Geloofs, met muziekdruk. Onder de lofdichten komen er o. a. voor van: Rochus Hofferus, Reinerus Neuhusius, Iacobus Baselius, A. Postumius, Iacobus Prudentius Pennokius, V. D. M. in Benningbroeck, Mr. Iacobus Artopaeus, Eccles: Luther., A. Cellarius, Henricus Nierop, W. de Vogel en Is. van der Beeck.

30. Boecken (Ses) van de Leedighe Uren, Des Ridders Constantini Hugeni. Zijnde Ghedichten van verscheyden Talen, Stijlen ende Stoffen. Tot Haerlem, Gedrukt by Hans Passchiers van Wesbusch, Boeck-verkooper op 't Marckt-veldt, in den beslagen Bybel. 1634. — (Als tweeden titel.) Constantini Hugenii Equitis Otiorum libri sex. Poëmata varij Sermonis, stili, argumenti. Harlemi. Excudebat Johannes Passchasius a Wesbusch A°. cIↃ.IↃ.cxxxIv. (Achteraan) Tot Haerlem. Ghedruckt by Hans Passchiers van Wesbusch, Boeckdrucker op 't Marct-veld, in den beslaghen Bybel. Anno 1634.

12mo langw. In perk. band.

Bevat: Lib. I. Farrago Latina; II. Efforts François et Italiens; III. Bibel-stoff; IV. Kostelick mall, Voorhout, etc. V. Stedenstemmen. Characteres oft Printen; VI. Van als. Met Lofdichten van: C. Barlaeus, J. Westerbaen, P. C. Hooft, Laurens Reael, S. V. Burch, I. C., J. V. Vondelen, J. de Brune. Op de laatste bladzijde staat in grooten letterdruk: Constanter. Satius otiari est, quam nihil agere.

31. *Boecxken* (*Een*) *ghenaemt Herten is Troef*
Om te lesen, die blint wesen, in haer reysen
Want tis ghedaen, in Blint vermaen, Blinde ghepeysen
Met vliet, te recht inde gront siet, Blint verstant,
Is Blinden plant, seer triumphant, sonden onbekant.

Rondeel

Retorica jent, toont nu present, Retoricaes aert
Sonder te toeseren, yemant te deeren, leeft onbeswaert
In dyn, Religie syn, tallen termyn, die recht baert.
Retorica jent, toont nu present, Retoricaes aert
Die ontdecken, deur haer ghecken, of sot vermaert
Achtse voor sot, plomp en bot, ghy synde verclaert.
Retorica jent, toont nu present, Retoricaes aert
Sonder toeseren, yemant te deeren, leest onbeswaert
Neemt waer den tydt, sonder verwyt, is mynen raet.

Per Guilliam van der Waerden.

(Zonder opgave van plaats van uitgave, uitgever, drukker en jaartal.)

12mo langw. In leeren band.

De auteur zegt in de voorrede: „Aen den Leser. Ionstige Leser, ick en begheer niemandts Relegie te touseren, ghelyck oock myn voor Ouders hebben gedaen, noch oock niemandt te leeren, want ick ben soo bot gheweest: dat ick niet hebbe van menschen willen leeren om dat alle menschen syn leugenachtich, ende God alleen Waerachtig. Ic hebbe eens gelesen, vervloect is de mensche, die op Menschen betrout: dat leyt my noch in mynen sinne sonder vergeten, maer ter wijlen dat Herten troef is, so heb ick dicmael verstaen datment daer vinden moet: sonder broerken in Christo altyt te spelen, nochtans ick die ongheleert ben, brenge myn Poppe-goet eerst voor, ick en begeer teghen gheen Schriftgeleerde te spelen, sy weten de schrift op haer duymken: Maer met die kinderen Naturalisten, te spelen, (geleertheyt ons sot) om dat ick niet verstaen, dan dat daer maer een recht is.

32. Boecxken (Een nut, ende profytelyck), ghenaemt Den Regel der Duytsche Schoolmeesters, die Prochie Kercken bedienen. Nu eerst uytghegheven ende ghepractiseert door Dirck Adriaensz. Valcoogh Schoolmeester tot Barsingerhorn. Proverb. 23, 17, 18.

De Jongelinge met roedē scaffende houdt in den toom,
Want alsmense van joncx castijdt so wordense vroom,
Men derf hen oock niet dooden teenigher tijt
T'is waer dat ghyse wel met roeden smijt:
Maer ghy doet aen hen der Charitaten werck,
Ende ghy bevrijdt hun siel oock vander Hellen perck.

Proverb. 30, 17.

Een ooghe die Vader en Moeder bespodt
Ende niet luystert na haer goede leringh' en ghebodt
Die moeten de Raven aen de waterbeken uytpicken,
Daer toe de jonghe Arenden sullen hem opslicken.

T'ghemeen leeft deur een.

Ghedruckt voor Laurens Jacobsz. inden Gulden Bybel opt water tot Amsterdam. 1591.

12mo. In perk. band.

33. Boecxken (Dit), Genaemt het Spiegeltien, waer in gestelt zijn eenighe stucken, getrocken uyt den Ouden en Nieuwen Testament, waer van sommige Stucken zijn in Rijm gestelt door I. W. S. T. Soo sijn hier noch eenige Liedekens by-gevoeght als mede door denselven I. W. S. T. Noch is hier achter by ghevoeght een stuck ghetrocken uyt 2 Cor. 13. 5. Ondersoeckt u selven of ghy in 't Geloove zyt; Proeft u selven, of kent ghy u selven niet, 2 Corinth. 13. 5. Tot Campen, By Gerrit Oostendorp. 1655.

12mo langw. In perk. band.

De kenspreuk des auteurs luidt: Nae den tijdt.

34. Boere-dans (De), of 't Geselschap na de mode. Vermakende zig onder het drinken van een Glaasje Henrikatersze wyn. En 't zingen der hedendaags nieuste Liederen. Nooit te voren Gedrukt. Te Amsterdam. By de Erve H. van der Putte, Papier- en Boekverkoper op 't water, in de Lootsman. (Zonder jaartal.)

kl. 8vo. In perk. band.

Met eene houtsnede op den titel.

(Dezelfde band bevat N⁰. 12, 109, 112, 133, 216, 248, 267, 270 en 303.

35. Boeren Lieties (Oude en nieuwe Hollantse) en Contredansen. Eerste tot achtste deel. Twede Druck. A Amsterdam. Chez Estienne Roger, Marchand Libraire, et Michel Charles Le Cene. Met notendruk, zonder bijvoeging van tekst.

4to. In half leeren band.

36. Boom (Den) der Gierigheyt, Met sijn Vruchten, d'welck gemaeckt is op de vrage wat Gierigheyt is, ende wat haer vruchten zijn, en hoe men die bekennen sal, 't welck seer nodigh is alle

Menschen te weten, op dat sy hun daer voor wachten moghen. Uyt de Heylige Schrift bewesen, en is gestelt op Rijm oft Rethórica, om met korte woorden dat te begrijpen: ooc omdat men de Schriften van buyten, in de Memorye te beter behouden soude, gestelt ende begrepen in negen Clausulen, met veele aenwijsingen opde kanten gestelt. — Noch acht Nieuwe Liedekens, seer bequaem om te singen, tot leeringe ende vermaninghe die 't singhen, hooren ofte lesen, met schoone aenwijsinghen op de kant, met groote neerstigheydt uyt der Heylighe Schrift ghemaect, tot stichtinghe van alle Menschen. Gedruct tot Haerlem, by Vincent Casteleyn, Boeckdrucker op de Marct, in de Druckerye en 't Suycker Huys. (Zonder jaartal.)

12mo langw. In perk. band.

37. Boots-gesel (De nieuwe Hollandsen), Ofte Bataviers Helden-stuk. Behelsende de voor-naamste geschiedenisse, die in 't veroveren van de Spaense Silver Vloot te Vigos, en in meer andere Zee en Veldt-slagen is voor-gevallen: Als mede verscheydene Vryagie, vermakelyk Kluchten, Herders en Matroose gezangen. Noyt voor desen Soo gedruckt, en dat op de schoonste en nieuwste Voysen. Op 't Heeren-feen. Gedruckt voor de Liefhebbers, Anno. 1704.

Kl. 8vo. In leeren band.

Met eene houtsnede op den titel en eenigen in den tekst.

(In denzelfden band als N°. 86, 174 en 192.)

38. Borcht (Guilielm van der) Brusselsche blom-hof van Cupido, ghedeylt in dry deelen, Waervan het eerste Deel zijn Minneklaghten: Het tweede vreughdighe Herders-ghesanghen: Het derde Boertighe Lietjens. Te samen beduydende de aen-komste der Liefde, de Weder-minne, ende de bekomen gunste. Met eyndelinghe voor het tweede Boeck de Rancken van Cupido. Tot Brussel, By Guilliam Scheybels, ghezworen Boeck-drucker, op den Anderlechtschen Steen-wegh, by de Roose. 1641.

12mo langw. In perk. band.

Als tweeden titel eene kopergravure, voorstellende: Cupido in den Blomhof en het opschrift: Brusselschen blomhof van Cupido. door Guil. a Castro Bruxell. Dan het familiewapen, gemerkt I'.AC.f. Verder het: Conterfeytsel des Autheurs, gemerkt: Al[r] a Fornenbergh, del. — Ant. van der Does sculp. Ter weerszijden van het hoofd staat: Castra, qui se, vincit — Aetatis XIX A[0] 1641. Op een bandelier onder het portret staat geschreven:

Docta ubi laurigerae sociatur pagina formae,
Quod nequiit Sculptor pingere, supplet amor.

I. B. C.

Voorts 12 kopergravures van Ioannis à Castro, broeder van den dichter; het lofdicht van I. a C. draagt als kenspreuk: Per Castra, astra. De: Elegia, latynsch lofdicht met fransch slotvers, is onderteekend: Ioannes Theod. Blondeau. Sat cito si sat bene. De: Gunst-sporte, aen den blomhof van Cupido, Neven andere tuyn-palen des-selfs: In-gheheydt, tot uyt-sluytinghe, der doordringhende fenijn-wormen, om de *Borcht*, van G. a Castro, &c., is onderteekend: Alex. van Fornenbergh. Levende, sterf ick. — Een: „Sonet" is van Geraerd van den Brande, Facteur van de Goudblom tot Antwerpen (Brandt in liefde). — Een tweede: „Sonet" is van Iacobus Mayael (De hop' gheeft moet). — Het gedicht van: Den Drucker tot den konst-lievenden Leser, is onderteekend: Guilliam Scheybels.

39. Borts Voyagie, Naer de Kuste van China en Formosa. By een gestelt, en Berijmt door Matthijs Cramer. t'Amsterdam, Gedruckt by Pieter Dircksz. Boeteman, op de Negelantiersgraft, voor den Autheur. 1670.

Kl. 8vo. In leeren band.

Met portret van Balthasar Bort en vele uitslaande platen, kopergravures.

(Dezelfde band bevat N[0]. 281.)

40. Bosch (Het vermaakelyke Haagsche), of de Pleysierige Scheveningse wandelweg. Zynde Beplant met veelerhande Ern-

stige en Boertige Gezangen, Kusjes en Drink-liederen; Op de Nieuwste en bekendste Zangwijzen. Nooyt voor deezen gedrukt. t'Amsterdam, Gedrukt bij Jacobus van Egmont, Boekdrukker en Boekverkoper op de Reguliers Breestraat, in de Nieuwe Drukkery, 1714.

Kl. 8°. Ingenaaid.

41. Brabbelingh Van Roemer Visscher. By hem selven oversien, en meer als de helft vermeerdert. 't Amstelredam, By Johannes van Ravesteyn, Boeckverkooper, op 't Water, in 't Schrijf-boeck, 1669.

Kl. 8°. In perk. band.

(In denzelfden band als N°. 306.)

42. Braghts (P. van) Gouden orgel; geluyt makende van Gods- en Christi Eer-gesangen, Geestelick Mengelrijm, en Geboorte-liederen. Tot Dordrecht, Voor Abraham Andriessz, Boeck-verkooper wonende in 't Schrijf-boeck, 1653.

12mo langw. In leeren band.

Met kopergravure vóór den titel. Bevat o. a. lofdichten van: Bernh. Pandelaart, Med. Doct., getiteld: Opden Godtsaligen, ende aerdigen P. van Braghts Gouden orgel; Symphoniserende met de onvergelijckelicke Herpe van den Koninghlicken Propheet David; van Gratianus Regnardinus P. P. G. D. en van Jean Geraertsz., D. S. Pr.

43. Brief-memoriael, van het apostolycke comptoor. Ofte: Behelpelycke Herdenckinge, van alle de heylige Brieven der heyligen Apostelen, dewelcke in de Boecken des Nieuwen Testaments werden gevonden, namentlyck; Pauli, Jacobi, Petri, Joannis en Judae: Als oock de 7. Briefkens Jesu aen de 7 Gemeynten in de Openbaringe Joannis. Door Godts en Jesu des Gesalfden genade in korte Sanghrijm duydelijck en ordentelijck bevat, en ter gemeene beste bekostigt, van de Densch- exsulerende Christ-

lijcke Vreeds-leeraer Jasp. Kønekenius. t'Amsterdam, gedruckt by Christoffel Cunradus, Anno 1670.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

44. Brunôs (Henr.) Mengel-moes, van verscheyde Gedichten, op allerhande voor-vallende saecken. Begreepen in Twee Deelen. Tot Leyden, By Salomon Wagenaer. 1666. (Achteraan) Tot Leyden, Gedruct bij Daniel Willemsz. vander Boxe, woont inde Klock-steegh. 1666.

Kl. 8⁰. In perk. band.

Op den titel eene kopergravure met allegorische voorstelling, waarop de spreuk: Fac et Spera.

45. Bruyloft Dichten (Verscheyden) ende Liedekens, ghedicht ende ghecomponeert by verscheyden Gheesten. Ghestelt ende by den anderen ghevoecht, tot lust ende vermaeck aller Liefhebberen. Tot Leyden, By Ian Paedts Jacobszoon, Drucker der Vniversiteyt. Anno 1611.

4to langw. In cartonnen band.

46. Bruylofts-Kost, Bestaande in Verscheyde zedighe en boertighe Echts-gezangen, Drink-Liedjens, Raadselen, Rondeelen, Lever-rijmpjens, en andere Snakerijtjens voor d'Aemsteldamsche Jeughd opgeschaft. t'Aemsteldam, Gedrukt voor de Jeugd-lievende Jongkheid Beminnaars.

12mo langw. In perk. band.

Vóór den titel eene kopergravure voorstellende een bruiloftsfeest, met het opschrift: Bruilofts kost, gemerkt: H. d. Maijer sculp. Op blz. 46 eene kopergravure voorstellende: een engeltje, dat zaat strooyt.

47. Bundeltje van Oranje Liederen, Ter gelegenheid der Heuchelyke Herstelling van Zijn Doorluchtige Hoogheid, Den Heere Willem de Vde, Prinse van Oranje en Nassouw, Erf-Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal der vereënigde Nederlanden,

enz. enz. enz. enz. In alle deszelfs Rechten en hooge Waardigheden. (Zonder jaartal, uitgever of drukker.)
12mo. In perk. omslag.

48. Camphuysens (D. R.) Stichtelijcke Rymen, Om te lesen off te singen. Gedeelt in III deelen. Op nieuws oversien ende vermeerdert, oock de Noten van Druckfauten ghecorrigeert. t'Rotterdam, By Johannes Neranus Boeckvercooper aen de Koornmarckt, in de Boeckbinder. 1639. (Achteraan eene kleine houtgravure voorstellende Elia door de raven gespijzigd, waaronder:) t'Amstelredam, Ghedruckt bij Nicolaes van Ravesteyn, Anno 1639.
12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.
Met lofdichten van C. J. Vinckel, A. Schellingwou, J. Geerdinx, M. D., J. K. Hofman, J. Krul en O. van de Tempel.

49. Hetzelfde werk. Te Haerlem, Gedruckt by Thomas Fonteyn, Boeck-drucker in de Bartel-Joris-straet. Anno 1645. (Achteraan) Te Haerlem, Gedruckt bij Isaac van Wesbusch, Boeckdrucker, in de Heer-Tatingh-straet, over Stadts Stal. 1645.
12mo langw. In leeren band, met slot.

50. Cats (J.) Klagende Maeghden en Raet voor deselve Alle Maeghden van Hollant door de Maeght van Dordrecht gunstelijck toe-geeygent. Tot Utrecht, By Esdras Willemsz. Snellaert, Boeckvercooper woonende by de Weert Poort. Anno 1644.
12mo langw. In perk. band.
Is versierd met vele kopergravures.

51. [Cats (J.)] Maegden-plicht ofte Ampt der Ionghvrouwen, in Eerbaer Liefde, Aengewesen door Sinne-beelden. Officium Puellarum, in castis Amoribus, Emblemate expressum. (Zonder opgave van schrijver, uitgever, drukker of jaartal.)
12mo langw. In perk. band.
Is versierd met vele kopergravures en vangt aan o. a. met een

gedicht aan de Eerbare, Achtbare, Const-rijcke Jonck-vrou Anna Roemers, geteekend J. C., en lofdichten van L. Puetemans D. M., Jac. Luyt, J. C., en J. Lirçus.

52. Cats (J.). Tooneel Vande Mannelicke Achtbaerheyt, Aengewesen Inde voor-sprake, tegen-sprake, ende uytsprake, Gedaen Over de weygeringe van de Coninginne Vasthi, aen de Gesanten des Conincx Assuerus. Tot verbeteringhe van de huys-ghebreken deser eeuwe. Ghedruct int Iaer 1627. (Zonder opgave van uitgever of drukker.)

12mo langw. In leeren band.

Met 3 kopergravures. Als aanhangsel: Aller Princessen Spiegel, Aller Vrouwen Spoor.

53. Cats (J.). Tooneel van de Mannelicke Achtbaerheyt, — Aen-gevvesen Inde Voor-sprake, Tegen-sprake, eñ Wt-sprake, Gedaen, Over de Weygheringhe van de Coninginne Vasthi, aen de Ghesanten des Conincx Assuerus. Tot verbeteringhe van de Huys-ghebreken deser eeuwe. Ghedruckt int Iaer 1632. (Zonder opgave van uitgever of drukker.)

12mo langw. In half perk. band.

Is versierd met 4 kopergravures.

54. Cats (J.) Tooneel Van de Mannelijcke Achtbaerheydt, Aen-gewesen In de voor-sprake, tegē-sprake, ende uytsprake, Gedaen Over de weygeringe van de Conninginne Vasthi, aen de Gesanten des Conincx Assuerus. Tot verbeteringhe van de huys-ghebreken deser eeuwe. Gedruct int Iaer 1639. (Zonder opgave van uitgever of drukker.)

12mo langw. In perk. band.

Is versierd met twee kopergravures.

55. Catz (J.) Minnelijcke, Zedelijcke en Stichtelijcke Sinnebeelden en Ghedichten. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo langw. In half leeren band.
Is versierd met vele kopergravures.

56. Citherken (Het) van Jesus, Spelende Sestigh Nieuwe Liedekens op het Groot Jubile van het H. Sacrament van Mirakel tot Brussel. Ghecomponeert door den Eerw. Heere Daniel Bellemans, Canonick Norbertien van Grimberghen. Tot reparatie van de on-eer aen het selve H. Sacrament gheschiet, als het voor twee-mael 30. Penninghen is verkocht gheweest. Eucharistia. Anagr. Cithara Jesu. t'Antwerpen, By Joannes van Soest, op de Groote-Merckt, inden Bonten Mantel. 1698. Superiorum permissu.
12mo langw. In leeren band.

57. Civilis Dogtertje, zingende in Batoos Dreeven, Verscheide Nieuwe Zangstukjes; Op Vrye Toonen. Gedrukt aan den voet van Neêrlands Parnas. (Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)
12mo. In perk. omslag.

58. Clioos cytter, Slaande Aardighe Gezangen, nieuwe Wijzen, geestige Steekdichjes, en brandende Minne-kusjes. Door verscheyde Liefhebbers t'zamengestelt. Nooit voor dezen meer gedrukt. t'Amsterdam, gedrukt voor de Liefhebbers. 1663.
12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.
Met bijdragen o. a. van: Joan Blasius Advt (Meditando), J. Dullaert, Catharina Questiers, J. Rafelse, Schriek *I. V. D.*, J. van Staveren, C. Cratz, F. Snellinx, J. Pietersoon en C. Zeep.

59. Clio's Maes-zangen. Onder de Zinspreuk Amant Alterna Camaenae. Te Rotterdam, By Justus Sevenbergen, Jakob Burgvliet, Boekverkoopers. 1745.
Kl. 8°. Ingenaaid.

60. Comedie (Vermakelijke) op de Koning van Vrankerijks

Daden die hy begeerde van de Comedianten tot Parijs, gespeelt te hebben, enz.

12mo. (Gevoegd bij N°. 177.)

61. Concertzaal (De algemeene), Leverende eene verzaameling van Nieuwgemaakte en fraaije Zangstukjes. Alle op de uitgezogtste en aangenaamste wijzen. Door een Liefhebber der Muziek. Naar ieders Smaak en tot Vermaak. (Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

62. Cupido (De vermakelyke); of de verliefde Minnares, Zingende veele Nieuwe, Aengename, Klugtige en zeer Vermaekelyke Liederen. t'Amsteldam, By S. en W. Koene, Boekdrukkers, op de Lindegragt. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

63. Cupido's Lusthof Ende der Amoureuse Boogaert Beplant ende Verciert Met 22 Schoone Copere figuiren ende vele nieuwe Amoureuse Liedekēs Baladen ende Sonnetten desgelickx te voren noyt in den druck geweest ofte gesien zijn. gecomponeert door een wt levender Jonst. Tot Amsterdam, By Jan Evertssz. Cloppenburch boeckvercooper opt water inden vergulden Bijbel. (Zonder jaartal).

4to. In leeren band.

Met gegraveerden titel.

64. Cupidoos Lust-hof, Bestaende In verscheyde Nieuwe Voysen, Minne-klachten, Bruylof-sangen, Knip-vaersjes, Kusjes, Lof-dichten, Herders-kout, Boere Vryagien, en andere Vermakelickheden noyt voorhenen in Druk geweest. Voorgestelt Door de Voornaemste Liefhebbers. t'Amsterdam, by Ioannes van den Bergh, Boekverkoper, bezijden 't Stadt-huys, Anno 1662.

12mo. langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Met eene kopergravure tot voortitel, voorstellende: Cupidoos Lust-hoff. De opdracht: Aen de vermaeckelijck Calliope, is geteekend Joannes van den Bergh; het klinkdicht aan Jakob Westerbaen, Ridder, Heer van Brandwijk en Gybland etc., geteekend Joan. Blasius, Advt. De bundel bevat bijdragen van: J. van Vondel, J. Neuye, Joan. Blasius Advt, H. Bruno, J. Dullart, Dullaart of Dullaert, H. D. Keyser, J. Soet of Zoet, J. Bara, L. de Lave ('t Is haest verandert), Dubbels, J. van Breen, M. W. de Jonge (Een is best), J. H. Schutter eñ M. de Jonge.

65. Darodilace Ofte Kvs-hemel van Ledee. Plautus in Pseud. Deis proximum esse arbritror, ubi Amans complexus est Amantem, ubi labra ad labella adjungit etc. Tot Arnhem, By Iacob van Biesen, Anno 1637.

12mo langw. In perk. band.

Met opdracht in het Latijn aan J. B. Banning, M. Z. Boxhorn, hoogleeraren te Leiden, en N. Heinsius *D. F.*, onderteekend Joannes van Dans, en een lofdicht van Ioannes à Badenbroeck.

66. Dichtstukjes (Losse) op verschillende onderwerpen, tot opscherping van vernuft en smaak. t'Amsterdam bij de Erfgen. de Wed. C. Stichter. 2 verzamelingen. (Zonder jaartal.)

12mo. In perk. omslag.

67. Duyfje (Kirrend) of gebondene zugtjes van een met God verbonden harte. Waar door hetzelve by alle uyterlyke omstandigheden het vuur zyner Godlyke Liefde zoekt te onderhouden. Nevens bygevoegde gebondene Erinneringen die op de wezentlyke vereeniging met God, en zuivere overgeeving aan Hem doelen. Uit het Hoog-Duits Vertaalt. (Zonder opgave van jaartal, drukker of uitgever.)

12mo langw. In half leeren band.

De auteur van het Kirrend Duyfje onderteekend zijne voorrede: U. B. v. B.; de Gebondene Erinneringen zijn: Uyt aanleyding en meest volgens 't Hoog-Duits van G. T. St.

68. Exempelen (Eenige aenmerckens-waerdighe): Wt de Tonge Erasmi van Rotterdam. Op Sangs-wijse ghestelt. Dienstigh tot waerschouwinghe voor de (valsche ofte) ongesnoerde tonghen. Met eenige Huwelijks-vereeringen, ende Geluck-wenschingen aen den Nieuw-getrouden. Tot eerlijck vermaeck der Bruyloften. Ghedruckt t'Enchuysen, Voor Jan Jansz. Pottjen, Boeck-verkooper op de Zuyder-hooge-Havendijck, naest de Prins. Anno 1644.

12mo langw. In perk. band.

Waarschijnlijk heet de auteur C. J. Wits.

(In denzelfden band als N°. 18.)

69. Faem-Bazuyn (Rotterdamsche): Spelende allerhande Nieuwe Deuntjes en aerdige Voysjes. Gedruckt tot Rotterdam, by Simon Simonsz. Visser. (Zonder jaartal).

12mo langw. In perk. band.

Met houtgravure op den titel.

70. Fidamants Kusjes, Minne-wysen en By-rymen aan Celestyne van Mr. Joan Blasius, Rechts-geleerde. t'Amsterdam, By Baltes Boekholt, Boekverkooper op de hoek van den Niesel, aan de zijde van de Oude Kerk, 1663.

Kl. 8vo. In perk. band. Met muziekdruk.

Met in koper gegraveerden voortitel, en lofdichten van Catharina Questiers, Sibylle van Griethuysen, Cornelia van der Veer (Ik tragt Veerder), J. Westerbaan, Ger. Leon. Blasius Med. Doct. & Profess. Amstelod., Olaus Borricius Prof. Publ. Hafn., R. Keuchenius, C. Droste (Audendo Agendoque), D. Traudenius, F. Snellinx, J. Oudaan, Luydewyk de Keyser Medec. Doctor (Plus oultre) en B. Boekholt. Op het schutblad in handschrift een gedicht, getiteld: „Fidemand en Celestijne gepreesen", waaronder: Isaacus Verburg.

71. Floraura Ofte Francken Herderinne aen den Rhyn. Poëtischer wijse beschreven door G(erard) Zephyrin Cuylla von Thalheim. Eerste deel den reuck.

Kl. 8⁰. In perk. band.

Vóór den titel eene kopergravure, waarop: M. Verbeeck pinxt. C. Qbr sculpsit; met opschrift: Iam Fridericus iuvamen Amen. Achter het werk eene houtsnede met opschrift: Virgo Dordracena libros non liberos pariens, en daaronder het adres: Tot Dordrecht, Ghedruckt by Hendrick van Esch, Boeckdrucker, woonende in 't Hoff, in de Druckerije van de Maeght van Dordrecht. Anno 1641. Met opdracht in het Hoogduitsch aan den keurvorst Friderich Wilhelm, markgraaf van Brandenburg enz.

72. Gedichten (Nederdvytsche), Door I. v. Damme. Hag. Tot Leyden. By Govert Basson. 1617.

12mo langw. In perk. band.

Met lofdicht van W. v. Nivelle (A*l*toos *in leve*).

73. Geusen Liet-Boecxken (Een Nieu), Waerinne begrepen is den gantschen handel der Nederlanden, in voorleden Jaren tot noch toe gheschiet, de welcke eensdeels onderwijlen in Druck wtghegaen ende met meer andere by een ghevoecht sijn. Ende is nu vermeerdert met een Liedeken vant toerusten, af comen eñ vergaen des geweldigen Spaenschen Vlote, midtsgaders eenige nieuwe Liedekens vant innemen sommigher Steden: eyndende mettet Jaer 97.

Viue Dieu, La Santé du Roy., & la Prosperité des Geus 1600.

(Achteraan): Ghedruct in s'Graven-haghe, by Hillebrandt Iacobsz. vvoonende aende Marct. Anno M.D.C.III.

Kl. 8vo. In half leeren band.

De voorrede op rijm: Totten Sangher, onderteekend: Den tijdt sal leeren. Per I.I.B. Enkele der liederen zijn onderteekend als: Liefde vermacht al: fecit 1572; Cornelis van Damme; Anno 1570. B. 2. K. 28. T. 4. D. 28. 28 T.; Weest die ghy zijt; Castijt sonder vervvijt: P. Steerlincx; Schout abuys; I. vander Voort; Arendt Dircsz. Vos, Pastoor inde Lier; Per Haecht; T'VVoordt zal dueren; A Bisdom; Cornelis van Niervaert; LW.M.; Jooris Siluanus.

74. Geusen Lieden-Boecxken (Een nieu), Waerinne begrepen is den gantschen Handel der Nederlandtscher geschiedenissen, dees voorleden Jaeren tot noch toe gheschiedt eensdeels onderwijlen in Druck wtghegaen, eensdeels nu nieu by-ghevoecht. Nu nieulick vermeerdert ende verbetert. (volgt de bekende houtsnede) Viue Dieu, La Santé du Roy, & la Prosperité des Geus. 1588. (Zonder vermelding van drukker of uitgever).

Kl. 8vo. In half leeren band.

75. Geusen Liet Boeck (Eerste en Tweede deel van 't Nieu), waerinne begrepen is den gantschen handel der Nederlanden, beginnende Anno 1564, wt alle oude Geusen Liet boecken by een versamelt. Verciert met schoone Oude Refereynen eñ Liedekens te voren noyt in eenige Liet-boecken ghedruct. Met de Figuren der Gouverneurs. Ghecorrigeert ende verbetert, ende die Lieden op hun maete eñ achter-een volghende Jaeren ghesteldt. (volgt de bekende houtsnede) t'Amstelredam, by Gerrit van Breugel Inde Werrelt vol Drucks, Anno 1616. (Achter het eerste deel:) Ghedruct t'Amsterdam by Gerrit van Breugel, in dirck van Assensteech, inde werelt vol Drucx.

Kl. 8vo. In cartonnen band.

76. Geuse Liet-boeck Waer in begrepen is den oorsprongh

vande Troubelen der Nederlandsche Oorlogen, en 't gene daer op gevolght is. Mitsgaders sommighe Refereynen ende Liedekens, in desen druck hierby gevoeght. Met schoone Figueren nae 't leven verciert: Als mede oock het tweede Deel, dit Jaer eerst in druck uyt-gegeven, (volgt de bekende houtsnede) t'Amsterdam, By Broer Jansz., woonende op de Nieuwe zijds Achter-burgwal, inde Silvere Kan. (Zonder jaartal).

Kl. 8vo. In leeren band.

77. Geuse Liedboeck (Het), Waer in begrepen is den Oorspronck van de troublen der Nederlantsche Oorlogen, en het gene daer op gevolght is. Midsgaders het tweede en derde deel: zijnde met veele schoone Figueren verçiert. Van nieuws oversien, en met verscheyde Refereynen en Liedekens vermeerdert. Noyt voor desen soo Gedruckt. Vive le Geus. Tot Utrecht. Gedruckt by Jurriaan van Poolsum, Boeckverkooper, woonende over 't Stadhuys. 1683.

Kl. 8°. Ingenaaid.

Met eene houtsnede op den titel.

78. Gezangen (Nieuwe vrolyke), voor de speelende Jeugd. Alle op fraaije en meest bekende wyzen gesteld.

Gedrukt voor Kindren, bly van zinnen,
Die, speelende, het zingen minnen.

(Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

Met houtsnede op den titel.

79. Gezangen (Nieuwe vrolyke) voor de speelende Jeugd. Alle op fraaije en meest bekende wyzen gesteld.

Gedrukt voor Kindren, bly van zinnen,
Die, speelende, het zingen minnen.

12mo. (Gevoegd bij N°. 177.)

80. Gezangen (Schriftuurlyke), Gerijmt, en op nieuwe Zangwy-

zen gesteld door Dr. Reinier Rooleeuw. Den tweeden druk, met eenige Psalmen en Liederen vermeerdert. t'Amsterdam, Voor Pieter Arentsz. en Jan Rieuwertsz. de jonge. Boekverkoopers, in de Beurs-straat, 1686.

Kl. 8vo. In leeren band. Met muziekdruk.

Op den titel eene kopergravure. Met lofdichten van Galenus Abrahamsz., J. Oudaan, D. Velius en S. Feytama.

81. Gezelschap (Het vrolyk) in het Speeljachtje, Zingende een Zevental nieuwe Gezangen. Op de aangenaamste Wyzen gesteld: door een Beminnaar der Zangkunst.

Gy, die het Zangvermaak bemint,
Volgt, so ge uw geest wat luchtig vindt,
Het geen, met lust en onbedwongen,
Door dit Gezelschap wordt gezongen.

(Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

82. Gheests ('s) Lvsthof. Inhoudende veel schoone Spreucken, notabele Sententien ende Ghedichten, seer nut, stichtelijck, ende playsant om lesen. Wt verscheyde plaatsen by een vergadert eñ gestelt by ordre vā Alpha Beth. Per A. Croche. In eodem prato bos herbam querit, canis leporem, Ciconia lacertam. Sen. Tot Vtrecht, By Herman van Borculo, woonende onderden Doms Toorn, int vliegende Hart. 1603.

Kl. 8°. Ingenaaid.

Met eene houtgravure op den titel, waarop de spreuk: Ingenio svperatvr.

83. Goudvink (De kwelende), Zingende verscheide Minne-zangen En andere Herders-Liederen Op aangename Wyzen. Gedrukt, met Vrolykheid. (Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

84. Goud-vinkje (Het Hollands Klein). Derde druk. Met Fraayje Kopere Plaatjes. 1e en 2e deel.

Titel van het eerste deeltje: ...., Zingende, op eene Bevallige Manier, Vijftig Nieuwe zoo Menuëtten, Contre-Danszen, Marschen, als Minne- Drink- Bruilofts- en Herders-Zangen: Benevens eenige zeer fraaije Zang-stukken op bezondere Voorwerpen; als, Den Morgen-Stond, den Dag, den Avond-Stond, den Nagt, de Lenthe, de Zomer, de Herfst, de Winter, etc. Alle op uitgezogte en fraaije Wyzen gesteld. Te Amsterdam, Gedrukt bij de Erven de Weduwe Jacobus van Egmont. (Zonder jaartal.)

Titel van het tweede deeltje: .... Fluitende Vyftig Nieuwe en nooit Bevoorens Gedrukte Minne- Herders- en Bruilofts-zangen, t'Zaamen-Spraaken en andere verschillende onderwerpen. Alle in een Bezonder Aangenaame Smaak en zoo Fraay als in eenig Lied-boek, hoe genaamd, te vinden zyn. Gedrukt by de Erven de Weduwe Jacobus van Egmont: Te Amsterdam. (Zonder jaartal.)

12mo. In leeren band.

In het 1e deeltje gegraveerde titel en 11 kopergravures. Het 2e deeltje zonder prentjes. De: Op-dragt Aan Me-juffrouw A. S., in het tweede deeltje onderteekend: Jacobus van Egmont. 15. Augustus: 1762.

85. Haring-buis (De Vlaardinger), voorsien met veele nieuwe Liederen. (Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

86. Harlequin (De Amsterdamsche), Met de Haagsche Scharmous, Verciert met alderhande Amoureus Gezangen, voor Minnaars en Minnaresse, Matroose, Herders en Drink-Liederen, die in geen andere Liede-Boeken als in dit alleenig te vinden zijn. Met den laatsten Druk verbetert. t'Amsterdam, by de Erfg: van de Weduwe G. de Groot, Boekverkoopers, op den Nieuwen-dijk, in Compagnie, Anno 1727.

Kl. 8vo. In leeren band.

Met eene houtsnede op den titel en vele dito in den tekst. (In denzelfden band als N°. 37.)

87. Harpe (De) oft Des herten Snarenspel. Inhoudende veel nieuwe Liedekens te vooren noyt meer gedruckt. Ephes. 4. 10. Singt ende speelt den Heere in uwer herten. t'Amstelredam, By Barent Otsz. voor Fransoys Beyts, Boeckvercooper woonende tot Haerlem op de marckt. Anno 1616.

12mo. In perk. band.

De bijdragen zijn geteekend: En wijckt niet, Reyn van herten, Poocht nae 't beste, P. V. Nazaretten, Schickt u na den tijt, Jacob Jansz., P. Trioens, Een is noodich, op blz. 76 met bijvoeging: Als ick dit Liet hadde voldaen, hier, Was 't oude Jaer 90. vergaen, schier. — en op blz. 19, het jaartal 1599.

88. Harpe (De Gulden), Inhoudende al de Liedekens, die voor desen by K. V. M. gemaeckt ende in verscheyden Boecxkens uyt-ghegaen zijn, nu hier in tot een Boeck versamelt, op den A. B. C. ende by hem selfs gecorrigeert. Een is noodigh. Vermeerdert met 't Broodt-huys, verscheyden Liedekens ende Ghedichten, die in de voorgaende niet gevonden worden. Ghedruct tot Haerlem, by Hans Passchiers van Wesbusch, indē beslagen Bybel. 1627.

Kl. 8vo. In perk. band.

Met houtsnede op den titel, waarop de tekst: Danckt den Heere met harpen. Psal. 33.

89. Harpje (Het nieuwe kleyne), Inhoudende vele Schriftuurlijcke Liedekens en Bruylofts-Gesangen: Mitsgaders verscheyde Lof-sangen. Te Rotterdam, Gedruckt by Goverd van Bezoye. 1706.

12mo langw. In perk. band.

Op bladz. 16 komt voor een liedeken van Bernardus Busschof en op bladz. 112 een: Treur-sangh van S. van Yderhof.

90. Hasselts Maagden-Rijm. Bestaande in Geestelijke Meditatien, etc. Op sangs-wijse, Door Christina van Os, H. v. Joh. Nederb. P. t. G. Tot Hasselt, Gedrukt by Herman Rampen, Geauctoriseert Stads-Drukker, op de Hoog-straat. 1677.

12mo langw. In leeren band.

Met houtgravure op den titel; de daarop voorkomende verkortingen beteekenen: Huisvrouw van Johannes Nederbosch, Predikant te Genemuiden. Met lofdichten van Maria van Os, Cornelia van der Veer (Ik tragt Veerder), J. Nederbosch, Lamb. Schaank, B. van Duiren en H. Rampen (In Ramp- en Druk „Is mij geluk), wiens: Ridderlyke-Veder, Gevlogten tot Eer en Luister Van de Geest-vlugge, Zin- zoet-zwierende Zangerinne, eindigt als volgt:

Rein-zanglust-herten die begerig zijt te Psalmen,
Loet mê als dese *Os*, die haar verheven Stem
(In schâuw van *Nederbosch* al weidend') komt uitgalmen;
Zo krygt ge mê een Veêr van 't Nieuw-Jerusalem.

(Dezelfde band bevat N°. 175 en 210.)

91. Heeren (Tot 's) Lof verzaamd Om zinghen bly te ghader Dit Boexken kleyn, ghenaamd: De Ghulde Fonteyn-ader. Daar zal een Fonteyn-Adere van den Huyze des Heren uytghaan, die zal den stroom Sitim wateren, Jo-el 3. 18. By een verghadert duer Abraham van Gherwen. (Zonder opgave van uitgever, jaartal of drukker).

12mo. In perk. band.

Op den titel eene houtgravure, een fontein voorstellende. Met bijdragen van J. S. Anno 1623 (In dueghden ryk); H. L. de Groot. A°. 1622 (Zoeckt 't verbeteren); A. V. Draak, A°. 1622 (Tis waerd om weten); A. V. Gherwen, A°. 1622 (Leefd en leerd sterven); A. Schepens (Oordeeld recht); J. S. (Weest op u hoede); M. P. (Dit is int net „ op maat ghezet); M. S. (als voren); P. H. A°. 1612 (Na Ghod neemt u koers); N. Dirxen; D. A. A°. 1622 (Vreest Ghod); J. P. (Dit is enz.); R. V. Poelen (Behoud het Ghoede); K. V. Mander (Een is nodigh). Wordt besloten met een klinkdicht van A. V. Gherwen op den dood van zijnen: zin-ryken vriend Adriaan Vrankken Draak, ghesturven den 22 Desember 1622. De beteekenis van 't herhaaldelijk voorkomende „int net op maat ghezet" blijkt niet.

(In denzelfden band als N°. 95 en 260).

92. Heinsii (Dan:) Nederduytsche Poemata; Byeenvergadert en uytgegeven Door P. S. Tot Leyden By Hermen van Westerhuisen A°. 1621.

12mo langw. In perk. band.

Met eene kopergravure als titel, en versierd met eene menigte in koper gegraveerde prenten.

(Dezelfde band bevat N°. 93.)

93. Heinsii (Dan.) Lof-Sanck van Jesvs Christvs, den eenigen ende eeuwige Sonen Godes: Met noodelicke Vytleggingen, Aenwijsende den gront van het out Christelick geloof, in den selven vervat: Met een Voor-reden van den Avtevr. Tot Leyden, Voor Herman Westerhvysen An. 1621.

12mo langw. In perk. band.

(In denzelfden band als N°. 92).

94. Helicon (Delfschen) Ofte Grooten Hollandschen Nachtegael. Den vier-en-veertigsten ende lesten Druck Op Nieuws vermeerdert met verscheyde rare en ongemeene Liedekens, ende Voysen: om haer fraeyigheydt seer wel bekent, en in anders geen Liede-boecken te vinden, als in dit selvige. Verçiert met seer mooye Figuren. t'Amsterdam, by de Erven van de Wed: Gysbert de Groot, en Antony van Dam, op den Nieuwen-dyck. 1720.

12mo langw. In sitsen omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

95. Tot 's Heren Lof Verzaamd Om vrolyck Zingghen reyne Dit Liedeboeck ghenaamd: De Ghulde Zang-Fonteyne, Waar duer ick wensche: dat veel Fonteyntjens (dat zyn ghelovighe harten) me ghewonnen mochten worden, om te Beleven: 't gheen dat hier in verhaald staat, totter hooghster Zaligheyd, dat ghunne de ghoede Here, die allene wys is, de opperste Fonteyne ende ghever alles ghoeds, den zelven zy Lof, Prys, Ere, Kracht, ende Ghebenedydinghe in der Eeuwighheyd, Amen. By een verghadert duer Abraham van Gherwen. Ander-

maal overzien en verbeterd. Sirach. 32. 19. Als-men Lieden Zingt zo en klapter niet tusschen Maar spaard uwe wysheyd tot op eenen anderen tyt. Ghedruckt ter Ghoude by Jasper Tournay. Anno 1620. Vuer des Authuers Kinderen, tot Rotterdam, op de Hoogh-straet, inde ghulde Fonteyn, by de Merckt.

12mo. In perk. band.

Kenspreuk van den dichter: Leefd, end leerd sterven. Met bijdragen van H. L. de Groot (Zoekt 't verbeteren); A. A. (int net, op maat ghesteld); Dirck Woutersen (De liefde sticht); J. D. B. (Haat dat boze); B. F. (Reyn liefde sticht); M. D. B. (Schict u na den tyd); S. K. (Niet zonder dat); R. V. P. (Behoud het ghoede); W. D. (Tracht na 't eeuwigh ghoed); J. H. H. (Strijd en verwind); A. S. (Oordeelt recht); P. D. K. (Gheloofd en hoopt); L. P. (Neemt waar den tyd); ? (Hebt lief waerheyt en vrede); L. H. (Ghod ist die in u werckt); P. H. (Na Ghod neemt u koers); A. V. H. (Myn hoop versterckt my); J. V. L. (Hebt Ghod voor oghen); B. V. K. (Kruys baard blyschap); B. M. Balen (Int net, op maat ghesteld); G. P. (Zoeckt den Here); G. J. (Int net, op maat ghesteld); A. G. (Blyft vroom en houd u recht); ? (Liefde vermaght al); G. V. B. (int net, op maat ghesteld); J. S. (Verblyd metten blyde); M. S. (in 't net, op maat ghesteld). Op bladz. 136 leest men: De Letteren int uyt-spreken te noemen: a. be. ce. de. e. ef. ge. ha. i. ye. je. el. em. en. pe. que. er. esse. te. u. va. wa. ex. zedde. o.

„Int net, op maat ghesteld" komt ook voor zonder naam of voorletters van den dichter, en heeft dus een bizondere beteekenis, die verder niet blijkt.

(Dezelfde band bevat N⁰. 91 en 260.)

96. Historie (Klugtige) van nieuwsgierige Aagje van Enkhuizen; Alsmede het Over-aardig bedryf van Tryn van Hamburg. Bijeengevoegd voor de Liefhebbers van Overaardige Klugtigheden. Gedrukt tot Nieuwsgierig-huyzen in de Dollemans Poort. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo. (Gevoegd bij N⁰. 177.)

97. Historie (Merkwaardige) van een Fransch edelman, Zeer vermakelyk om te lezen. Gedrukt voor de Liefhebbers van Historien. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo. (Gevoegd bij N°. 177.)

98. History-Liedekens (Bijbelsche), Lof-zangen en Gebeden, des Ouden en Nieuwen Testaments. Vermeerdert en verbetert, met verscheydene schoone Figuren verciert, daer toe dienstigh. t'Amsterdam, bij de Erve van de wed° Gysbert de Groot, 1733 (of 32).

12mo. In cartonnen band, met perk. rug.

Op den titel eene houtsnede met omschrift: Heft u oogen op ende siet den oogst is ryp. Joan. 4. 32. De *figuren*, waarmede het boekje is *verciert*, zijn zeer grove houtsneden.

99. History-Liedekens (Bybelsche), Lof-zangen en Gebede, des Ouden en Nieuwen Testaments. Vermeerdert en verbetert; en met verscheydene schoone Figuren daar toe dienstig zynde, vercierd. Te Amsterdam, By Johannes Kannewet, Boekverkooper in de Nes, in de Gekroonde Jugte Bybel, 1780.

12mo. In papieren omslag.

Bevat ettelijke houtsneden.

100. Hoekertje (Het Nieuw Maas-Sluysche), voerende eenige zoete aangename Liedekens, gerijmt en te zamen gesteld. Door C. L. Denik. Den tiende Druk, vermeerderd en verbeterd, Met een tweede Deel, zijnde een aanhangzel van de Maas-Sluysche Vrede-krans. 't Welvaren van Maas-sluys, hangt aan Gods Zegen. Tot Amsterdam, By Joannes Kannewet, Boekverkooper in de Nes, in de Gekroonde Jugte Bybel. 1755. — Het Derde Deel Van het Maas-Sluysche Hoekertje, Zijnde een gedeelte van het Scheep-makertje. Voerende eenige zoete aangename Liedekens. Hetzelfde adres. (Zonder jaartal.)

12mo. langw. In perk. omslag.

Met houtsneden op de titels; tegen den eersten titel eene

houtsnede geteekend: I. M. en op bladz. 41 het portret van: Carolus Stuart den Tweede, Koning van Engeland.

101. Hof (Besloten) van den bloedigen Bruydegom Christus Jesus, Beplant met bittere Myrrhe van sijn Lijden, Besproeyt met sijn dierbaer Bloedt, ende betuynt met scherpe Doornen van sijn Kruys ende Doodt; Tot hert-verluchtinge van alle Godtminnende Zielen open geset. Tot Leyden, Gedruckt by Johannes van Gelder. 1676.

12mo langw. In perk. band.

(Dezelfde band bevat N°. 226.)

102. Hoogstraten (S. van) Goude Schalmey, Klinkkende van Heylige Gezangen op de Toonen Salomons, en Stemmen der Heiligen. Tot Dordrecht, Voor Abraham Andriessz. wonende tegen over de Vleesch-houwers-straat, in 't Schrijf-boek. Anno. 1652. (Achteraan) Tot Dordrecht, By Nicolaes de Vries, wonende in de Grave-straet, in de Nieuwe Boeck-druckery. 1652.

12mo langw. In leeren band.

Met lofdichten o. a. van J. van Someren, J. C., P. Godewyk, A. van Nispen, A. van Dorsten, en het volgende gedicht van F. van Hoogstraten:

Aen mijn Broeder,
S. van Hooghstraten;
In 't Hof van zijn Keizerlijke Majesteit.

Broeder, voor u henereis,
Was u aengenaem gepeis,
(Als de Daghtoorts was gedooft,
V gedachten afgeslooft
Aan het schildertafereel,
En deurluchtige penzeel)
Om deur pen, papier, en int,
(Vrolijck, bly, en wel gezint
Gloeiende van vyer en min

Tot de Duitze Zanggodin),
In bekoorelijcke tael
Te beschrijven, het verhael
Van de minnelycke stoet,
Die de harten buigen doet.
Maer gij wisselde onderwijl
Om verandering, u stijl
In een wijzer Hemel-toon.
In den Hof van Davids Soon
Vwe zinlijckheit verkoos
Blancke Lely, roode Roos,
En meer bloemen, schoon van glans,
Tot een uitgeleze krans,
Leverde u Gods rijcke Tuin.
Eer met zoo een kroon, de kruin
Van het Maegdelijcke puick.
Tot een dagelijcks gebruick,
Of zoo 't afzijn dit verbiet,
Gunse aen yder die se siet.

Bij vergelijking met hetgeen vermeld wordt betreffende den kunstschilder Samuel Dirksz. van Hoogstraeten op bladz. 54. der „Notice" enz. over het museum in het Mauritshuis (den Haag, 1874) blijkt, dat *Jan* H. (welke te Weenen kwam te overlijden) niet diens „frère unique" is geweest. — De verandering van zijn „stijl in een wyzer Hemeltoon" staat wellicht in een nauw verband met H's later huwelijk met eene vrouw: professant une autre religion que la sienne (welke?), celle des Mennonites. — A. van Dorsten, hierboven vermeld, was voorzeker een bloedverwant zijner echtgenoote: Sara, dochter van Cornelis Balen en Elisabeth van Dorsten. De Goude Schalmey is opgedragen: Aan de zoet-zingende Nimphen der Merwe.

103. De nieuwe Kleine Jan, of de vermakelyke Tyd-verdryver. Inhoudende alle de Pleizierigste en Nieuw uitgekomene Gezangen,

Drink-Liederen enz. Den vierden Druk. t'Amsterdam, gedrukt by de Erve de Wed: Jacobus van Egmont: Opde Reguliers Breê-Straat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

104. Jan Koekebak. Klugtspel in 4 toneelen.
Gerymd voor de regte Jan Hennen,
Die geen regte Karels en bennen,
In 't Jaar toen men de dagen schreef,
En telkens in de Huisen bleef.

Gedrukt in de groote Bisschuitsteeg,
Daar de Beursen en de Flessen zyn leeg.

(Zonder opgave van uitgever, jaartal of drukker.)

12mo. (Gevoegd bij N⁰. 307.)

105. Janssens (Anthony) Christelijck Vermaeck, Bestaende In verscheyden stichtelijcke Rijmen en Gesangen. Tot Haerlem, Gedruckt voor Gerrit Anthonissen Causi, Boeck-verkooper voor aen in de Dam-straet, in 't Schat-boeck. Anno 1645.

12mo langw. In leeren band verguld op snede. Met muziekdruk.

Als tweeden titel eene kopergravure met opschrift: „Christelijck vermaeck", en vier prentjes in koper.

106. Jonkman (De vroolyke) Of de twee verliefde Gezelletjes, Zingende alderhande Nieuwe Liederen, die thans Gezongen worden: alle op vermaakelijke en aangename Voysen. De tweede Druk, vermeerdert en verbetert. Te Amsterdam, By de Erve H. Rynders, in de tweede Tuyndwarsstraat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

107. Kamphuyzens (D. R.) Stichtelijke rijmen, Om te lezen of

te zingen. Onderscheyden in IV deelen. Met veele wyzen op nieuws vermeerdert. T'Amsterdam, Bij de Wed. P. Arents in de Beurs-straat in de drie Rapen. 1693. Met privilegie.

Kl. 8vo. In perk. band.

Met kopergravure op den titel.

(Dezelfde band bevat N°. 293.)

108. Kat (De Kostelijke en Onwaardeerbare), Verheffende haaren Meester uyt de uytterste Armoede tot den top van Eere en groote Rykdommen. Zeldsame geschiedenis. Gedrukt voor de Waag-halzen. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo. (Gevoegd bij N°. 307.)

109. Kat-Soe (De Schreeuwende), Op zyn wagen. Pak maar weg, Stuk voor Stuk voor Vier stuivers. Zingende de Aldernieuwste Liederen die hedendaags gezongen worden. De Vierde Druk. Te Amsterdam. By d'Erve Vander Putte, Boek- en- Papier-Verkoper op 't water, in de Lootsman. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. band.

Met eene houtsnede op den titel.

(In denzelfden band als N°. 34.)

110. Katwyks Lof ter gelegenheid van de heuchelijke inhaling van Zijn Doorluchtige Hoogheid Willem de Vyfde. Vreugde voor Katwyks Burgerye. (Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

111. De drie Kemphaantjes. Waar in te vinden zijn de Aldernieuwste Liederen, die Hedendaags Gesongen werden, en in geen andere Liedeboeken te vinden zijn. Te Amsterdam, By d'Erve vander Putte, Boek- en Papier-Verkopers op 't Water, in de Lootsman. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In half leeren band.

Met eene houtsnede op den titel.

112. De drie Kemphaantjes. Waarin te vinden zijn de Nieuwste Liederen, die Heedendaagsch gezongen worden, en welke in geen ander Liedeboek te vinden zijn. Amsterdam, By S. en W. Koene, Boekdrukkers in de Boomstraat. (Zonder jaartal.)
Kl. 8vo. In perk. omslag.
Met eene houtsnede op den titel.

113. Kermisgasten (De vrolyke Amsterdamsche), Zingende een aantal Fraaije en Nieuwe Gezangen. Alle op de keurigste Wyzen gesteld door een Liefhebber der Zangkunste.

Elk zing' met de blyde Lieden,
't Vrolyk hart kent geen verdriet,
Volg hen, die hun Zang U bieden,
't Zy het Kermis is, of niet.

(Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)
12mo. In perk. omslag.
Met houtsnede op den titel.

114. Kinder Liedekens, ofte Jeughds-Boecxken: Waer van eenige noyt voor desen in druck zijn gheweest.

O Jonge Ieught, schickt u tot deught,
Soo verwacht ghy naemaels vreught.

Tot Hoorn, Voor Zacharias Cornelisz. Boeckverkooper, woonende op de Nieuwe Straet, in den Liesveltschen Bybel, 1630.
12mo. In leeren band, eertijds van sloten voorzien.
(In denzelfden band als N°. 152 en 154.)

115. Kinder-werck, Ofte Sinne-beelden Van de spelen der kinderen. Seneca:
„Non bis pueri sumus ut vulgo dicitur, sed semper:
Verum hoc interest quod majora nos ludimus."
Aut semper aut nunquam.
T'Amsterdam. By Iacob Aertsz. Calom. 1626.

12mo langw. In perk. band.
(In denzelfden band als N⁰. 189.)

116. Konst-molen (De Haags), En klugtige Vertellingen. Gedrukt voor Thomas Beyers. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)
12mo. (Gevoegd bij N⁰. 307.)

117. Kordewagen (d'Amsterdamze). Opgevult Met alderhande nieuwe voyzen, aerdige Quinckslagen, en Bruylofs snaekerijtjes; door verscheyde Liefhebbers samen gevoeght. Tot Amsterdam, By Jacob Vinckel, Boeckverkooper in de Oude Lely-straat, in de History-schrijver, Anno 1662.
12mo langw. In perk. band.
De opdracht: Aan de Amstel-Juffers, geteekend: M. Fokkens. Met bijdragen van: M. Fokkens, J. de Groot, P. D. Ruelles, A. de Haas, H. D. Graef, D. Kalbergen, J. Bara, J. v. Duisberg en M. W. de Jonge.

118. Kramer (De Zingende) Of Vermakelyke Krispyn, Kamer Spel. Op de zinspreuk. Wat baart het Reyzen? anders niet, Als kommer, zorg en zwaar verdriet. Of anders. Die nooit en reist, weet weinig wat De Waereld in zyn loop bevat. Door Jacobus Rosseau. t'Amsterdam, By de Erve van Hendrik van der Putte, Boekdrukker en Boekverkoper op het Water, in de Lootsman. (Zonder jaartal.)
Kl. 8vo. In perk. omslag.
Met eene houtsnede op den titel.

119. Krul (J.) Amstelsche Linde, Ofte 't Hof der Nimphen. Veel pochen op 't vermaeck, en 't schoon van Linde-pracht, Maer d'Amstel bralt met pronck van 't Maeghdelijck gheslacht. T'Amsteldam, By Jacob Aertsz. Calom, Boeck-vercooper op 't Water, in de Vyerighe Calom, Anno 1627.
12mo langw. In perk. band.
(In denzelfden band als N⁰. 120.)

120. Krul. (J.) Wereldt-hatende Noodtsaekelijck. Genomen Uyt Levitico in 't 20. Capittel. Ghy sult my Heyligh zijn, want ik die Heere Heyligh ben: Ende ick heb u Luyden gescheyden van anderen Volck, op dat ghy my toebehooren soudt. T' Amsteldam, By Jacob Aertsz. Calom, Boeckvercooper op 't VVater, in de Vyerighe Calom, Anno 1627.
12mo. langw. In perk. band.
(Dezelfde band bevat N°. 119.)

121. Kruydt-Hofken ('t Gheestelijck), Inhoudende Veel Schrifttuurlyke Liedekens, by verscheyden Autheuren gemaeckt, eñ nu tot stichtinge van een yeghelijck t'samen ghestelt. Den vierden Druck, verbetert, en met een goet deel nieuwe Liedekens vermeerdert. Cant. 4. vers 16. Staet op Noorden-wint, ende komt Zuijden-wint, ende waeyt door mijnen Hof, op dat zijn Kruyden druypen. In de Ryp, By Claes Iacobsz. woonende in de lange Straet, bewesten dē Dam. Anno cIↄIↄcxxxvii. (Achteraan) t'Haerlem, Gedruct by Thomas Fonteyn, 1637.
Kl. 8vo. In leeren band met sloten, waarvan thans een ontbreekt.
(In denzelfden band als N°. 3 en 149.)

122. Haeghse Lapmantje ('t), Met het Amsterdamse Vodde-Wijfje, Versien met alderhande Minne-Sangen, Lief- en Minne-koozery, Koddige Snakery, Herders en Vryagie-Liedekens. Alles op de nieuwste en vermakelijckste Voysen. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)
12mo langw. In half leeren band.
Voorzien met vele grove houtsneden, alleen de afbeelding van het Narreschip op bladz. 70 is van beter allooi. Op den titel eene houtsnede met het onderschrift:

Soetertjes, ick heb na 't leven,
So wat rauw en haestig heen,
D'Meysjes hier een streeck gegeven
Omdat ghy 't my hadt gebeen.

123. Ledicheyt (Onledige): ofte Buytentijtse sticht'lijcke Oeffeninge. Streckende tot geestelijcke Bedenckinghe, ende aendachtighe Gebeden. Bequaem om te singen, en te lesen. Ghedruct t'Enchvysen, Voor Jan Jansz. Pottjen, Boeck-vercooper op de Nieuwen-dijck, achter 't Princen-Hof. Anno 1644.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

De: Opdrachts-Brief is onderteekend: C. J. Wits. Met twee lofdichten van J. J. Chirurgijn.

(In denzelfden band als N°. 18.)

124. Leeuwerckje (Het Haerlems), In-houdende veel aerdige nieuwe Liedekens, met veel nieuwe Voysjens. Gedruckt tot Haerlem, By Johannes Theunisz. Cas, op de Marckt, onder het Huys met de Trappen, 1672.

12mo langw. In perk. band.

125. Leven (Het) der hedendaagse Aanspreekers, Of De Caesars op hun Throon. Zeer vermakelijk om te leesen. Gedrukt voor de Zwartlappen. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo. (Gevoegd bij N°. 307.)

126. Leven (Sedigh), daghelycks broodt, Met korte jaer-langhe Dicht-stichtige Spreuck-beelden, Tot deughden voedsel uytghedeylt, Door Honorius van den Born. Tot Loven By Everaert de Witte, Anno 1639.

12mo langw. In leeren band.

Opgedragen als: Nieuw-iaer-ghift aen den Seer Edelen, Wysen, Treffelijcken, ende Welsprekenden Heer H. Carel Schotte, Ridder, Heer van Herbeys, Raedt ende ghecommitteerde van de Koninghlijcke Finantien binnen dese Nederlanden, Voorstaender ende beschermer aller deughden, Konsten ende gheest-aerdigheyden. Met een lofdicht getiteld: Verholen wel-smaeck Van het Sedich leven, daghelycks broodt, en onderteekend: Lambert Vossius.

127. Lied-boek ('t Groot Hoorns, Enkhuyser, Alkmaarder, Edammer en Purmerender). Zijnde een vervolg op 't voorgaande versierd met verscheyde Nieuwe en aangename Bruylofts-Liedekens en Snaakse Gesangen. t'Amsteldam, bij Joannes Kannewet, Boekverkooper in de Nes, in de Gekroonde Jugte Bybel. (Zonder jaartal.)

12mo. In leeren band, verguld op snede. Met muziekdruk.

Op den titel dezelfde houtsnede als in N°. 132.

(In denzelfden band als N°. 132.)

128. Lied-Boecxken (Enchuyser), Behelsende eenighe Bruylofts-Psalmen, en verscheyden seer vermaeckelijcke Bruylofts-Liedekens. Op nieuws met eenige fraeye Liedekens vermeerdert ende verbetert, Noyt voor desen soo gedruckt. t'Enchuysen. Gedruckt by Jan Palensteyn, Boeckverkooper op de Zuyder-Haven-dijck. (Zonder jaartal.)

12mo. In groen perk. omslag. Met muziekdruk.

Op den titel eene houtsnede voorstellende een duif met een olijftak.

129. Lied-boek (Nieuw) genaemd Het Brabands Nagtegaelken inhoudende Vele schoone Zede-Liedekens meest alle gesteld op nieuwe en wel bekende voyzen. Te Gend, L. van Paemel. Boekdrukker op den Brabanddam. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In blauwen omslag.

Tegenover den titel eene houtsnede, waaronder: Speelt en Zingt, Danst en Springt.

130. Lied-boekje ('t Nieuw Groot Hoorns), Bestaande in veel Stigtige en Vermakelijke Bruylofts Liedekens. Te Hoorn, Gedrukt by Reinier Beukelman, Met Previlegie van de Ed: Groot Mog: Heeren Staten van Holland en West-Vriesland. (Zonder jaartal.)

12mo. In groen perk. omslag. Met muziekdruk.

131. Lied-boeksken (Een Nieuw Geestelijk). Gedigt van J. V.

Medicijn. Te Amsterdam, By Joannes Kannewet, Boekverkooper in de Nes. (Zonder jaartal.)

32mo langw. Met gelen omslag.

De dichter-medicijn is blijkens het: Voorreden-Lied aan de Nederlandsche Jeugt, „Een Geutsche Vink, verre uyt het Land gedreven, Om Godes Heylig woord". Het bevat nog, onder doorloopende pagineering: Sommige Liedekens, bekwaam om op Bruyloften ende andere Gezelschappen te Zingen.

132. Liede-Boek ('t Groot Hoorns, Enkhuyser, Alkmaarder en Purmerender), Vercierd met veel mooye Bruylofts-liedekens en Gesangen. t'Amsteldam, By Joannes Kannewet, Boekverkooper in de Nes, in de Gekroonde Jugte Bybel. (Zonder jaartal.)

12mo. In leeren band, verguld op snede. Met muziekdruk.

Op den titel een houtsnede voorstellende: een kroon, omgeven door een lauwerkrans met vier amorkopjes aan de hoeken; aan de keerzijde van den titel eene houtsnede: Cupido met eene viool op de knieën en een koord in de handen.

(Dezelfde band bevat N°. 127.)

133. Liedeboek (Het vernieuwde) van de Hond in de Pot. Waer in gevonden worden de Alder-Nieuwste en aengename Liederen, die nu Hedendaegs Gesongen worden. Vierde druk. Te Amsterdam, By d'Erve van der Putte, Boek- en Papier-Verkopers op 't Water, in de Lootsman, 1783.

Kl. 8vo. In perk band.

Met eene houtsnede op den titel en enkelen in den tekst.

(In denzelfden band als N°. 34.)

134. Liedekens (Schriftuerlicke), met noch sommighe Lofsangen ende Ghebeden, van nieus vele vermeerdert, ghebetert, ende ghestelt op A. B. C. Collos. 3. 16. Singt den Heere in uwer Herten, met Psalmen, Lofsangen, ende Geestelicke Liedekens. Apoc. 5. 9. Sy songhen een nieu liet, segghende: Ghy zijt weerdich den boeck te nemen, ende Zijne Zeghelen te openen.

Tot Leiden, By Jan Paedts Jacobsz. ende Jan Bouwensz. 1595.
Kl. 8vo. In perk. band.

De: Voorreden, vangt aldus aan: Naer dien lieve Leser de laetsten lietboecken gedruct tot Embden Anno 1563. nu niet meer waren te ghecrijgen . . . . . . so hevet my goet gedocht, dese Copie na te volgen. En verder: Oock wt alle andere Liedtboecken de Schriftmatigste hier by gevoecht, met noch vele anderen, die noyt in druck geweest zijn.

De bijdragen zijn geteekend: Vreest den Heere, God werckt den Wille Ende 't volbringhen, Christus is mijn ghewin, Bereyt u huys want ghy moet sterven, De waerheyt verwint, Soli Deo sit honor et gloria, en C. H.

135. Liedekens (Sommige Leerachtighe Geestelijcke) uyt den Ouden en Nieuwen Testamente ghemaeckt, met oock eenighe Psalmen Davids, uyt verscheyden boecken, ende oock eenighe die noyt voor desen in druck gheweest zijn, by een vergadert, om in de vergaderinghe der gheloovigen, tot des Heeren prijs ende stichtinge onder malcanderen ghesongen te worden. Ephes. 5. vers. 19. Spreect met malcanderen van Psalmen ende Gheestelijcke Liedekens: Singhet ende speelt den Heere in uwer herten. Coloss. 3. vers. 16. Leert ende vermaent malcanderen met Psalmen ende Lofsangen ende gheestelijcke Liedekens. Tot Amstelredam. Vindt mense te coop by Willem Jansz. Buys, in den Lijsveltschen Bybel. (Achteraan) Tot Enchvysen. Gedruckt by Jacob Lenaertsz. Meyn, woonende op de Nieuwe straat in het vergulden Schrijfboeck. 1609.
12mo. In leeren band.

136. Liedekens (Sommighe Leerachtighe Geestelijcke), gemaeckt uyt dē Ouden ende Nieuwen Testamente, met ooc eenige Psalmen Davids, uyt verscheyden Boecken by een vergadert, om in de vergaderinge der gheloovigen, tot des Heeren prijs ende stichtinghe onder malcanderen ghesonghen te worden. Ephes. 5. vers. 19. Spreeckt met malcanderen van Psalmen ende Gheeste-

lijcke Liedekens: Singhet ende speelt den Heere in uwer herten. Coloss. 3. vers. 16. Leert ende vermaent malcanderen met Psalmen ende Lofsanghen ende gheestelijcke Liedekens. Tot Hoorn. By Zacharias Cornelissz. Boeckverkooper woonende opde Nieuwestraet inden Liesveltschen Bybel, Anno 1624. (Achteraan) Tot Hoorn. Gedruckt by Isaac Willemsz. Boeckverkooper, woonende op 't Noordt in 't Schrijf-boeck. 1624.

12mo. In groen satijnen band, verguld op snede.

Het liedeken op blz. 668 geteekend: I.P. Dit is int Net „ Op Maet gheset, dat op blz. 671: Na beter. Op blz. 673: „Treves Liedekens. Na de wijs van den 3 Psalm in 't oude Psalm-boeck: Ofte Het reghent seer en ick wordt nat", geteekend: Na beter. Op blz. 675, geteekend: 't Mist wel meer.

137. Als voren. Tot Hoorn. By Zacharias Cornelissz. Boeckvercooper woonende op de Nieuwestraet inden Liesveltschen Bybel. Anno 1629. (Achteraan) Gedruckt by Isaac Willemssz. Boeckverkooper, woonende op 't Noordt in 't Schrijfboeck. 1629.

12mo. In leeren band met koperen sloten, waarvan thans een ontbreekt.

Tusschen blz. 672 en 673 is bijgebonden: 's Herten vreucht. Inhoudende: Eenige nieuwe Liedekens, uytden Ouden en Nieuwen Testamente, by een vergadert, tot vermaeckinghe des gheests, Door P. G. Noyt voor desen ghedruckt. Psal. 98. 1. Singhet den Heere een nieuwe Liedt, want hy doet wonder. Hy verwint met sijner rechterhandt ende met sijnen heylighen arm. Tot Hoorn. By Zacharias Cornelissz. Boeckvercooper woonende op de Nieuwestraet inden Liesveltschen Bybel, Anno 1629. Al de liederen zijn geteekend: Ick ben jonck, behalve het laatste: Bemint Reyn liefd'.

138. Liedekens (Sommighe nieuwe Schriftuerlijcke), ghemaeckt uyt den ouden ende nieuwen Testamente, waer of eenighe noyt in Druck gheweest en zijn, ende nu eerst ter eeren Godts, ende tot stichtinge des eenvuldighen Sangers, by malcanderen verga-

dert. Ephes. 5. 19. Spreect met malcanderen van Psalmen Lofsanghen en gheestelijcke Liedekens. Noch met nieuwe Liedekens vermeerdert. Ghedruckt tot Haerlem, Voor Fransoys Soete, Boeckvercooper in de Zijlstraet acht t'Stadthuys. Anno 1599. Op bladzijde 63 herhaling van denzelfden titel met het adres: Ghedruct tot Haerlem, bij Gillis Kooman, woonende in de Jacobijne-straet, in de vergulden Parsse. Anno 1599. Op bladzijde 93 de titel: Een Kleen Liedt-boecxken.

Veel stichtbare Liedekens, om den Gheest te ghenesen,
Die noyt voor desen, meer ghedruckt en waren,
Heb dy hier, eerbaren Sangher ghepresen,
Om vry te wesen, voor commerlijc beswaren,
Singt ende speelt in 't herte met inwendighe snaren.

Colos. 3. 16.

Met Gheestelijcke Lieden soet,
Wilt u selven leeren
Ende doet, al wat ghy doet
In den Name des Heeren.

Met eerstvermeld adres.

12mo. In perk. band.

Op bladz. 28 een lied onderteekend: Door J. Jansz. Op bladz. 37: Anno 1581. Op bladz. 42: Geschreven desen 2 April 1581. Op bladz. 58: By my J. Jansz. Op bladz. 69: G. V. E. Op bladz. 72: G. V. E. Desen 17 Februarij, 1589. Op bladz. 78: G. V. E.. Op bladz. 84: Een is noodich. De liederen van het: Kleen Liedt-boecxken zijn bijna allen geteekend: Een is noodich, eenmaal met 1584, driemaal met 1585 en eenmaal met 1598. Op bladz. 138: komen voor: Drie liedekens jent

Van vrienden bekent,
Om t'besorghen der Armen,
Ghevanghen binnen Gent
Onder 't gheweldt van Parmen.

139. Liedekens (Veelderhande), ghemaeckt uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente, die voortijts in Druck zyn uitgegaen. Noch

is hier achter by gevoecht een Liedtboecxken van seer stichtelijcke Liedekens. Ephes. 5. 19. Spreeckt met malkanderen van Psalmen, Lofzanghen, ende Gheestelijcke Liedekens: Singet ende Speelt den Heere in uwer herten. Gedruct voor Egbertje Jans, weduwe van Fedde Idskes, tot Groningen, op de Cingel. Anno 1664.

Kl. 8vo. In half leeren band.

Met eene houtsnede op den titel, waarop de spreuk: Gelijck een Lelij onder den Doornen So is mijn Vriendinne onder den Dochteren, Cant. 2.

140. Liedekens (Veelderhande), gemaect wt den Ouden ende Nieuwen Testamente, die voortijts in Druck zijn wtghegaen: Waer toe nu noch diversche Liedekens gestelt zijn, die noyt in druck gheweest en hebben, ende zijn in ordeninghe van den A. B. C. by den anderen geuoecht. Tot Amstelredam By Nicolaes Biestkens van Diest, in de enge Kercksteghe, in de Lelie onder de doornen. Anno M.D.LXXXII. (Achteraan:) Ghedruct ende voleyndet by Nicolaes van Diest, den xxvii. Septembris. Anno M.D.LXXXII.

Kl. 8vo. In leeren band met blinde stempels en twee sloten, waarvan een geschonden.

Op den titel eene houtsnede met emblema, omgeven door het bijschrift: Ghelijck een lelie onder de doornen, So is mijn vriendinne onder de dochteren. Cant. 2. 2.

141. Liedekens (Verscheyden Schriftuerlijcke). Psalm 47. Slaet de handen vrolijck te samen, alle Volcken, ende juyget Godt met vrolijcken gheluyde, want onsen Godt is Coninck opt gheheele Aertrijck, Lofsinghet hem met verstande. Ghedruckt tot Leyden, By Jan Theunisz. woonende aen de Vischbrugge, in de Druckerije, 1603.

Kl. 8vo. In sitsen omslag.

Enkele Liedekens geteekend: Jaecht nae 't best.

142. Liedt-boeck (Nieuw), Genaemt 't Maes-Sluysche tydt-ver-

dryf: Inhoudende eenige soete en aengename Liederen, Gedichten, en t'samen-sprekinghe: gerijmt en t'samenghestelt, door Gerrit Leendertsz Boxhoorn, en na sijn leven uytgegeven door sijn Soon Leendert Gerritsz Box-hoorn op Maes-Sluys, 1671. Het eerste Deel. Tot Delft, Gedruckt by Gerrit de Jager, Boeckverkooper, op den hoeck van 't Martvelt, 1671.

12mo langw. In perk. band.

Kenspreuk van den dichter: Lijdt en strijdt, of ook: Lijd en strijd.

143. Liedt-boeck (Een Christelijck), Vervattende eenige Stichtelijcke Liedekens en Gedichten. In Rijm gestelt door Marcus Loreyn. Gedruckt voor den Autheur in het Jaer 1686. (Zonder opgave van plaats van uitgave, uitgever of drukker.)

12mo langw. In leeren band.

Kenspreuk van den dichter: Soeckt die u socht.

144. Liedt-Boeck (Nieuw Rotterdams), Genaemt de Speel-Jacht der Amoureusen. 1e en 2e deel. Tot Amsterdam Ghedruckt, by Jacob Cornelissz. Stichter, Boeck-drucker Woonende op de Haerlemmer-straet, in de Druckery by de Poort. (Vóór het 1e deel is verkeerdelijk de titel van: De nieuwe Rotterdamse Nachtegael geplaatst).

12mo. langw. In half perk. band.

Met houtgravure op den titel.

145. Liedt-boeckje ('t Nieuw Groot Hoorns), Bestaande in veel Stichtige en Vermakelyke Bruylofts Liedekens. In dezen laetsten Druck t'samen gevoegt met het Alckmaerder en Enckhuyser Liedt-boeckje. Tot Hoorn. Gedruckt by Elbert Beukelman. (Zonder jaartal.)

12mo. In leeren band verguld op snee; is van een slot voorzien geweest. Met muziekdruk.

Op den titel eene houtsnede, voorstellende: Cupido, die zijn boog spant.

146. Liedt-Boecxken (Geestigh), door G. A. Bredero, Amsterdammer. t'Amsteldam, Voor Cornelis Lodowijcksz. vander Plasse, Boeckverkooper, woonende op den hoeck vande Beurs, in d'Italiaensche Bybel. 1621. (Achteraan) t'Amsterdam, Gedruckt by Paulus van Ravesteyn. Anno 1621.

12mo langw. In goud-papieren omslag.

Op blz. 130 vangt aan, met doorloopende pagineering: G. A. Brederoos Kleyne Bron der Minne, waarvan het laatste gedicht is geteekend: G. A. Brederode. 't Kan verkeeren. Versierd met het portret in koper van den auteur, met diens kenspreuk als onderschrift, en twee gravures, de eerste geteekend: Blondus fecit, en de laatste: Le Blond fecit.

147. Liedtboecxken (Een nieu Schriftuerlick) genaemt Des Herten Vreught. Inhoudende veel Gheestelicke nieuwe Liedekens, wt de H. Schriftuer, tot vermakinge van alle Christelicke herten. Gemaeckt door C. V. H. Ephes. 5. 19. Singht ende spelet den Heere in uwer herten. Tot Leyden. Voor Daniel Roels, Boeckvercooper by de Hoochlantsche kerck. Anno 1614. (Achteraan) Ghedruckt tot Leyden. By Vlderick Cornelisz. ende Joris Abramsz. 1613.

12mo. In perk. band.

De naam van den auteur is: Christaen Ver Hal, blijkens een een Klinckdicht, in verband met het Liedeken voorkomende op bladz. 110, het voorlaatste couplet. Zijn kenspreuk is: Stoot wt de dienstmaecht.

148. Liedt-boecxken, Ghenaemt Dordrechts Lijstertje, door Abraham Aertsz. Plater. Tot Dordrecht, Voor Damis van Rybeeck, wonende by de Nieu-brugh, In den vergulden. A, B, C, Anno 1624.

12mo langw. In perk. band.

O. a. met een: Klinck-vers, van Zegher de Clerck (Een Clerck moet leeren) en: Antwoorde, van A. A. Plater (Reyn liefd' betoont). Met houtsneden voorstellende: Gezicht op Dordrecht, en een: Lystertjen.

149. Liedtboecxken (Het Ryper), In-houdende Veel Schriftuyrlijcke Liedekens, by verscheydē Autheuren gemaeckt, ende nu tot stichtinge van een yegelijck t'samengestelt. Den tweeden Druck, verbetert ende seer vermeerdert. Iohan. 4. 35. Siet, ick segghe u, heft uwe ooghen op ende siet de Landen over, want sy nu alreede wit (ofte Ryp) zijn totten Ooghst. In de Ryp, By Claes Jacobsz. woonende in de Laeckenwinckel. Anno MDCXXXVI. (Achteraan) Te Haerlem, Gedruckt by Thomas Fonteyn, Boeckdrucker, woonende in de Bartel-Joris-straet, inde Boeck-druckery. 1637.

Kl. 8°. In leeren band met sloten, waarvan thans een ontbreekt. Met houtsnede op den titel geteekend: C. L. I., dooreengestrengeld.

(Dezelfde band bevat N°. 3 en 121.)

150. Liedt-Boecxken (Een Geestelijk): Inholdende veel schoone sinrijcke Christlijcke Liedekens: Oock troostlijcke Nieuwe-Jaren, Claech unde Lof-sanghen, ter eeren Godes: Alle Oprechte Godtmeenende Liefhebberen der Waerheyt Christi, Olden unde Jonghen, seer dienstlijck: Deur D. I. Psalm, 89. Vers, 1. Ick wil singhen vander ghoetheyt des Heeren eewelijck, unde syne Waerheyt vercondighen mit mynen Monde vorder vnde vorder. (Zonder jaartal noch adres van drukker of uitgever.)

12mo langw. In leeren band verguld op snede. Met muziekdruk. Onder sommige liederen staan jaartallen loopende van 1529 tot 1536. Het boekje, toegeschreven aan David Jorisz., bevat ook: drie Liedekens, waeraf het eerste gemaeckt is by Jacob Symonss. (anno 1534) unde die twee andere navolghende by Michael Janssens (anno 1532 en 2531); en: Noch een ander Liedt gemaeckt by Anneken N.

151. Liedt-boecxken (Een geestelijck), Inhoudende veele stichtelijcke Liedekens, ghetoghen uyt den ouden ende nieuwen Testamente, door een blinde dochter, ghenaemt Soetjen Gerrits van Rotterdam. Hier zijn achter 't Register noch by ghevoeght sommige stichtelicke Liedekens, van welcken eenighe voor desen

niet meer gedruckt en zijn. Ephes. 5. v. 19. Spreekt met malkanderen van Psalmen ende Lofsanghen, ende gheestelijcke Liedekens: Singhet ende spelet den Heere in uwer herten. Tot Hoorn, Voor Zacharias Cornelisz. Boeckverkooper, woonende op de Nieu-straet, inden Liesveltschen Bybel. Anno 1618.

12mo. Ingenaaid.

Wordt besloten met: Een kort verhael, hoe dat het eynde ende den uytganck van Soetjen Gerrits dochter geweest is, waaronder staat: Geschreven tot Hoorn, uyt begheerte van Soetjen Gerrits dochter, den 26. Decembris, Anno 1572.

152. Liedt-boecxken (Een Nieu Gheestelijck), uyt den ouden ende nieuwen Testamente gemaeckt, van een jonghe Dochter, ghenaemt Vrou Gerrits van Medenblick geboren ende is inden Heer ontslapen op Tessel. Ende mitsdien dese Liedekens by velen verstroyt waren, zijnse met neersticheydt by malkanderen versamelt, ende een bysonder Boecxken daer van gemaeckt, ende in 't licht gebracht. Tot Hoorn, Voor Zacharias Cornelisz. Boeckverkooper op de Nieustraat, in de Liesveltschen Bybel. 1621. (Achteraan) Tot Amsterdam, Gedruct by Abraham Biestkens, wonende by d'oude Kerck, in S. Anne dwersstraat. Anno 1621.

(In denzelfden band als N⁰. 114 en 154.)

Achter de: Voorreden tot den Sangher, leest men: Dese jonge Dochter Vrou Gerrits, heeft haer van jonghs op in de heylighe Schrift geoeffent, alsoo dat zy begon Schriftuurlijcke Liedekens te dichten, doen zy derthien jaer oudt was, ende heeft gheleeft tot vijfentwintigh jaer toe, ende is in den Heer ontslapen, ende heeft die Jeught een goet exempel naeghelaten. — Zij is overleden op Tessel, den 6n September 1605.

153. Liedt-boecxken (Een Nieu Schriftuerlijck), 't welk noyt in druck en is gheweest, ghemaeckt uyt den Ouden en Nieuwen Testamente: Met noch twee Christelijcke Sendtbrieven, gemaeckt door den selven Autheur, ghenaemt. I. C. van Alckmaer. Ephes. 5. 19. Spreeckt met malcanderen van Psalmen ende Gheestelijcke

Liedekens Singhet ende speelt den Heer in uwe herten. Tot Hoorn, By Zacharias Cornelissz. Boeckvercooper in de Liesvelsche Bybel, 1615. Achteraan: Tot Hoorn, Gedruckt by Willem Andriessz. Boeck-vercooper, woonende op het Noordt, int Schrijf boeck, 1615.

12mo. Ingenaaid.

154. Liedt-boecxkens (Een Nieuw Schriftuerlijck), Ghemaeckt uyt den Ouden en Nieuwen Testamente: Met noch drie Sendt-Brieven, desen tweeden Druck vermeerdert, door den selfden Autheur, Ghenaemt I. C. van Alckmaer. Hier achter zijn noch by gevoeght eenige Liedekens, by diversche Persoonen ghemaeckt. Tot Hoorn, Voor Zacharias Cornelisz. Boeckverkooper, woonende op de Nieuwe-straet, inden Liesveltschen Bybel, Anno 1630. (Achter de Tafel) Tot Haerlem, Gedruckt by Thomas Iaspersz. Fonteyn Boeckdrucker ende Boeckverkooper, woonende in de Zijl-straet, inde Boeckdruckery, 1630.

12mo. In leeren band, eertijds van sloten voorzien.

(Dezelfde band bevat N°. 114 en 152.)

155. Liekens-boeck (Een nieuwen Antwerpschen) ghenaemt den Lusthof der Ionckheydt Met vele schoone Figuren, ende Amoureuse Liedekens verciert die noyt in andere Liekens Boecken en zyn ghedruckt gheweest, maer nieu-uyt den sin-rijcken-schat, van veel Const-barende Poeten, van de Goudt-blom Camer tot Antwerpen ghedicht Op Nieu en, seer wel bekende Voysen. Het eerste deel verbetert ende met een tweede Deel vermeerdert. T'hantwerpen, By Godtgaf Verhulst, in de Cammerstraet, inden witten Hasewint. Anno. 1654.

12mo langw. Ingenaaid.

Bevat vele houtsneden en bijdragen van J. Spierincx (Allencxkens niet), Jacques Clouwens (Alleen deur een), P. Liekens (Ongeleertheyt faelt licht), A. V. B. (Rust in vrede), Aencleeft Godts liefde. Achteraan staat gedrukt: Vidit P. Coens, S. T. L. Lib. Cens. Ant.

156. Liet-Boeck ('t Kleyn Hoorns-) Inhoudende eenige Psalmen Davids, Lof-sanghen en Geestelijcke Liedekens Seer bequaam om inde Vergaderinghe der Geloovigen, gesongē te worden Col. 3. 16. Leert ende vermaent malcanderen met Psalmen, Lofsangen en Geestelijke Liedekens. Tot Hoorn By Pieter Sacharijasen Boeckverkooper. (Achteraan) Tot Hoorn, Ghedruckt by Isaac Willemsz. Voor Pieter Zachariasz. Boeckvercooper op de Nieuwestraet in den Liesveltschen Bybel, Anno 1640. — Byvoeghsel van Sommige Gheestelijcke Liedekens, waer van eenighe noyt voor desen zijn gedruckt. Psalm 98. 1. Singht den Heere een nieuwe Liedt want hy doet wonder. Hy verwint met sijnder Rechterhandt, ende met sijnen Heiligen Arm. Tot Hoorn, By Pieter Zachariassz. Hart. Boeckverkooper op de Nieuwe-straet inden Liesveltschen Bybel, Anno 1644. (Achteraan) Tot Hoorn, Ghedruckt by Isaac Willemsz, Boeck-drucker op 't Noordt in 't Schrijf-boek, 1644.

12mo. In leeren band met twee koperen sloten.

De titel van het eerste werk is in koper gegraveerd. De bijdragen zijn geteekend: Een is noodich, Volherdende verwint men, 't Mist wel meer, Na beter, I. P., Mijdt uw' schade, Voor al selfs, I. F. Sleutel en Denckt op 't Endt. De voorrede gericht: Tot den Christelijcken sanger, is onderteekend: Jan Jansz. Deutel.

157. Liis (De Hollandsche-), met de Brabandsche-Bely: Poeetischer wyse voorgestelt en gedicht, Door Gilles Jacobs Qvintiin. Ghedruckt in 's Gravenhage: Anno 1629. Men vindtse te koop by den Autheur, daer nu woonachtig, opde Suyl-straet, inden wilden Valck.

12mo langw. In perk. band.

Met kopergravure als tweeden titel geteekend met het merk van Adriaen van de Venne. 1629. C. Rittensteyn. Sculp.; en acht kopergravures deels gegraveerd door A. v. Venne, T. Matham, C. Rittensteyn, C. V. Q. (Hierbij gebonden Oraniens Overwinning van 's Hertogenbos.)

158. Lof (t') van Cvpido, Met verscheyde vrolijcke en minne-

lijcke deuntjes. Door E. P. de Jonge. Hier achter is by gevoecht het Amsterdams Fluytertje, inhoudende eenige boertighe ghesangen, op boertige Voysjes, door den selven. t'Amstelredam, Voor Christiaen Meulemans, Boeck-vercooper aen de Beurs, inde gecroonde Hoet. 1626.

12mo langw. In perk. omslag.

De opdracht: Aen de Amstelredamse ivfferties, is geteekend: E. Pels (Al met der tijt); het: E. P. de Ionge, op den titel zal dus gelijk staan met: E. Pels junior. Elk werkje wordt voorafgegaan door eene kopergravure, de eerste geteekend: H fec.

159. Lof-gesangen (Nieuwe), En Geestelijke Liedekens; Gemaekt, ende ten dienste der aendachtige Lesers en Sangers, in 't ligt gegeven. Door B. Busschof, Dienaar der Gemeente Jesu Christi, binnen Utrecht. Desen laetsten Druck, Op Nieuws gecorrigeert en verbetert. t'Amsterdam, By Jacobus van Egmont. Boekdrukker en Boekverkooper op de Reguliers Breestraat. (Zonder jaartal.)

12mo langw. In leeren band.

160. Lof-sangen (Nieuwe), en Geestelijcke Liedekens: Gemaeckt, ende ten dienste der aendachtige Leesers en Sangers in 't licht gegeven door Barnardus Busschoff, Dienaer der Gemeynte Jesu Christi binnen Utrecht. Den seventhienden Druck, op nieuws gecorrigeert. t'Amsterdam, Gedruckt by de Weduw' van Theunis Jacobsz. Loots-Man, Boeckverkoopster op 't Water, in de Loots-man. (Zonder jaartal).

12mo langw. In leeren band.

Opgedragen aan: Me-vrouwe Margareta Maria, Geboren Gravinne van Valckensteyn, Vrouwe en Douagiere van Brederode. Met eene houtsnede tegen den titel.

161. Lof-sanghen (Goddelicke) tot vermaeckinghe van alle gheestighe Lief-hebbers, Door Iustus de Harduyn Pr. Te Ghendt, By Jan vanden Kerchove, woonende op de hoogh-poorte, in

't ghecroont Sweerdt. Anno 1620. Met Gratie ende Priuilegie.

4to langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Met gegraveerden voortitel, zeer fraai bewerkt doch zonder adres van graveur, met opschrift: Goddelicke Lof-sanghen Tot vermaekinghe van alle gheestighe Liefhebbers ende naementlick vande Deughd-leerende Ionckheyt des Bisdoms van Ghendt, Uytgestelt door Iustus de Harduyn P. Inboren der seluer Stede. Te Ghendt, By Ian vandē Kerchove. — Achteraan: Approbatie. Dit boeck der Goddelijcker Lof-sanghen ghedicht en wtgegheuen door den E. Heere Iustus de Harduuijn bequaem ghevonden om de goed-borstighe Jonckheyt vande ijdele ghenuchte des Weerelts te verwecken tot de inwendighe vermakinghe des Gheests, sal profijtelijcken in 't licht gebrocht worden ende vande Liefhebbers gheoeffent. Actum desen 9 Octob. 1619. Antonius Smets Canon. et Archipresb. Gandensis, Librorum Censor. — Cort begriip der privilegie. Albertus ende Isabella Clara Eugenia Eertz-hertoghen van Oostenrijck, Hertoghen van Oostenrijck, Hertoghen van Bourgoignen, van Lothrijck, van Brabant, van Limborch, van Luxemborch ende van Gelre, Graeuen van Habsborch, van Vlaenderen, hebben gheoctroieert enz. enz. ghegeven tot Brussel in den secreten Raedt den 25 Octob. 1619. Onderteeckent De Groote.

162. Lofsangen (Verscheyde nieuwe), ende geestelyke Liedekens, Mitsgaders het geestelyk Doolhof. t'Utrecht, by D. Kemink en Zoon, Boekverkoopers. (Zonder jaartal.)

12mo. In perk. omslag.

163. Loterye (Gheestelycke) Van honderd sententien, ghetrocken wt de Naer-volghinghe Christi van Thomas a Kempis. Ende tien nieten Met hunne Vermaen-dichten. Tot Brussel, by Govaerd Schoevaerdts, op de Kesemerckt, inden Schryff-boeck. 1641.

12mo langw. In perk. band.

De opdracht onderteekend G. D. B. is gericht tot: Anna Eleonora, Abdisse ende Princesse des Grauelijcken, vryen, werelt-

lijcken stiffs ende lands Thorn, Vrouwe tot Ubach ende Neer-oeteren, gheboren Graevinne tot Stauffen, etc., wier wapen op de keerzijde van den titel prijkt. Het boekje wordt besloten met het bekende teeken I. H. S., dragende het kruis en rustende op het met drie nagelen doorboorde hart; aan de 4 hoeken engelenkopjes.

164. Luchtbol (De Nieuwe). Waar in veele van de Allernieuwste Liederen zijn, die in de anderen Liedeboeken niet gevonden worden. Vierde druk. Te Amsterdam, By B. Koene, Boekdrukker, in de Boomstraat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

165. Lusthof (Den Amsteldamschen Geestelijken). Beplant ende verciert met Godtsalighe Gebeden, dankseggingen, en stichtelijcke liedekens ter eeren Godts. Tot opweckinge ende stichtinge der Jeught. Sanghs-wyse ghestelt, door I. T. Den tweeden druk. t'Amstelredam, Ghedruckt voor Claes Jansz. Bruyningh, Boecke Binder woonende in de Joncker Straet anno 1645.

12mo langw. In perk. band.

Uit het lofdicht van I. G. Cock (Niet sonder u) blijkt, dat de auteur heet: Teerincx.

166. Lusthof (Der zielen), Beplant met verscheide soorten van geestelijke gesangen, Strekkende tot gezondmaking, voedsel, versterking en verquikking des gemoeds. Gemaakt van verscheide Persoonen, waar van veele nooit in druk geweest, en de overigen uit gedrukte Lied-boeken gezocht, en in ordre gestelt zyn. Door C. Stapel. Verrijkt met een achterhofje, beplant met nieuwe Geestelyke Liedjes. De zesde Druk. Te Amsteldam, By Kornelis vander Sys, Boekverkooper in de Beursstraat, in de drie Raapen, 1726.

8vo. In leeren band.

Op den titel eene kopergravure. Deze bundel bevat liederen

van Adam Boreel, Adam van Lintz, A. van Beusecom, Allard Fougers, Anthoni Jansz., Aris Meeuwisz., Barend Joosten Stol, Barend Rykaerd, Bauke Claasz. de Vries, Bernh. Busschof, Borstius, Carel Vermander, Christiaan Langerak, Christoffel Annaard, Claas Claasz. van Blokzyl, Claas Stapel, Claas Dirksz. van Wormerveer, Claas Jacobsz. Wits, Constantijn Huigens, Corn. Laakhuisen, Corn. Pietersz. Oudorp, Corn. van Eeke, Corn. Ryvaard, vlaamsch landman, Corn. Wittenoom de oude, Corn. Wittenoom de jonge, Frans Kuiper, Frans Oensen op Ameland, Galenus Abramsz., Gerard Brand, H. Sweerts, Hendr. Abramsz., Hendr. Albertsz. Hoeje wild, Hendr. Teunisz., Hendr. Uylenbroek, Herm. Witzius, Hugo de Groot, H. Van Loon, H. van der Meer, J. d'Opperdoes, Jacob Fransz. Sleutel, I. Jansz. Deutel, Jan Claasz. Schaap, I. vander Kodde, Jan Dirksz. Zoutman, I. E. Geistranus of Gestranus, Jan Gerritsz., Jan Huigen, I. Luyding, I. van Hoogstraten, Jan Luyken, Jan Phil. Schabalje, Jeremias de Dekker, Joann. Bredenburg, Joann. Taulerus, Joann. Verlaan, d^r. Joann. Reyers, Johannes Kloek, I. Oudaan Fransz., Jod. van Lodestein, Joost de Tollenaar, Joost Joosten, Joost Hendriksz., Joost van Geel, Judith Lubberts, I. Kloot, Karel Verlove, L. van de Roer, Laurens Eppenhof, Lodewijk Tarwe, Maria de Bakker, Menno Symons, M. van Hutte, Neeltje Dirks Bets, N. Boutkam, P. van Vloten, Pieter de Groot, Pieter Heertjens, Pieter Huygen, Pieter Pietersz. de oude van Saardam, P. Terwout, Reinier Rooleeuw, Rutg. Elsma, Simon Bonk, T. Brouwn, Thieleman van Bragt, Vrouw Gerrits Dochter van Medenblik, Willem Arents de Jonge, Willem Gerrits en Westerman.

De verzamelaar zegt in de Voorreden: Ook heb ik geen onderscheid gemaakt in de Autheuren, van wat naam, gezindheid of volk dezelve mochten zijn.

167. Lusthof (Friesche), Beplant met verscheyde stichtelyke Minne-Liedekens, Gedichten, ende Boertige Kluchten. Door Ian Iansz. Starter. SS. LL. St. Met schoone kopere Figueren verçierd; ende by alle onbekende Wysen, de Noten, ofte Musycke ge-

voeght, Door Mr. Iacques Vredeman, Musyck-Mr. der Stadt Leeuwarden. T'Amstelredam, Gedruckt by Paulus van Ravesteyn Anno 1621. Voor Dirck Pietersz. Voscuyl, Boeck-verkooper by 't Boshvys inden witten Engel, ofte in syn Cas onder het Stadthuys. 1621.

8vo. langw. In perk. band. Met muziek.

Eene kopergravure als tweeden titel met opschrift: T'Friesche Lusthof; voorts het portret van den dichter en 9 platen. De lofdichten zijn o. a. van P. Winsemius, P. Knijf, Renerus Oliva en P. F. Harlingensis *Pictor*.

167*a*. Lust-Hofje ('t) Sions, Bestaande in eenige Psalmen Davids, Lofzangen ende Geestelijke Liedekens. Zeer bequaam om in de Christelijke Vergaderingen der Geloovigen, ofte elders ter eeren Godts, ende tot onderlinge stigtinge met aandacht gezongen te werden. Coll. 3. 16. Leert ende vermaant malkanderen met Psalmen, Lofzangen en Geestelijcke Liedekens. Tot Hooren, Jan Jansz. Deutel, Boekverkooper op 't Noordt. Anno 1668. (Achteraan) t'Alkmaer, Gedruckt by Jacob Ysbrantsz. Boekdrucker in de Lange-straet.

12mo. In segrijnen band, weleer voorzien van sloten.

De bijdragen zijn geteekend I.W.P., K.D. (Dat goet is behout), I.D., I.P., I.F.S., S.G., Weest op u hoede, Traght na 't goede, Een is noodich, Volherdende verwint men, 't Mist wel meer, Na beter, Denckt op 't Endt.

168. Lust-hofje ('t Kleyn), vol van Bruylofts-zangen, Echtliedekens, Houwelijcx-baken en Feest-gedichten. Alles uyt verscheyde oorsaken der eerelijcke Bruylofts-vreughden en Zanghlust, der bekende Bruylofts-Minnaren, op gewoonelijcke en meest gesongen stemmen, by een gesamelt Door H. Zoeteboom. Den laetsten Druck vermeerdert en verbetert. In de Ryp, Voor Jasper Gijsbertsz, Boeck-verkooper. (Achter de Liederen staat:) t'Alckmaer, by Iacob Ysbrantsz. Boeck-Drucker en Boeck-verkooper, in de Langestraet. (1649?)

12mo langw. In perk. band.

Deze bundel bevat gedichten van: J. Cats, Barnardus Busschof, J. Y. Kleyn-Sorg (ook Sorgh), Gerardus Vederman (Een voor al), H. Berg (Naerder), H. Soete-Boom, I. Viverius Medecyn (De doodt doet leven), C. P. Biens, D. P. Pers (ook Pars), J. H. Krul, H. J. Soet, J. J. Starter, P. I. Twisch (Na beter), Anth. Jansz. (Liever), Symon Jansz. Fortuyn ('t Mist wel meer), J. Vos, J. v. Veen (Stuer recht), J. West-busch (Lijdt last), H. Alutarius, Jan Soet (Niet soeter).

169. Lust-Hofje ('t Kleyn), Vol van Bruyloft-zangen, Echtliedekens, Houwelijcx-baken en Feest-gedichten. Alles uyt verscheyde oorsaken der eerelijcke Bruylofts-Minnaren, op ghewoonelijcke en meest gesongen stemmen, by een gesamelt Door H. Zoeteboom. t'Zanerdam, By Hendrik Jakobsz. Zoet, Boekverkoper. 1649. (Achteraan) t'Amsterdam, Uit de Drukkery van Tymen Houthaek, op de Nieuwe-zyds Kolk, naest de Boog van Weesp. 1649.

12mo langw. In perk. band.

Met eene kopergravure als voortitel, met opschrift: Klein Lvsthofie Vol Brviloft-zangen. Met bijdragen van: J. Cats, B. Busschof, J. Y. Kleyn-Sorg, G. Vederman (Een voor al), H. Soete-Boom, I. Viverius medicyn (De dood doet leven), C. P. Biens, D. P. Pers, J. H. Krul, H. J. Soet, P. I. Twisk (Na beter), Simon Jansz. Fortuyn ('t Mist wel meer), J. Vos, J. J. Starter (Gonst baert nijt), J. v. Veen (Stuur recht), J. Westbusch (Lijdt last), H. Alutarius, Jan Zoet (Niet soeter).

170. Lust-hofken (Het Hemels), Gheplant in de H. Orden des Patriarchs Dominicus, Bedeylt in dry Deelen Door Suster Catharina vander Meulen, Jubilaria, Religieuse in 't Clooster van S. Catharina van Senen, Tot Antwerpen. T'Antwerpen, By Joannes van Soest, Boeckdrucker, op de groote Merckt in den Bonten Mantel. 1705.

12mo langw. In leeren band.

171. Luykens (Joan). Duytse Lier, Drayende veel van de Nieuwste, deftige, en dartelende toonen, Bevad in tien Verdeelingen, en verciert met kopere Platen. Nooyt voor dezen gedrukt. 't Amsterdam, By Jacobus Wagenaar, Boekverkooper, op de hoek van de Mol-steegh, in Descartes, 1671.

Kl. 8vo. In leeren band.

Opgedragen 1° aan: Den Heere Joan Antonides; en 2° aan de Juffrouws: Beleefde Zielen; de laatste opdracht geteekend: Joan Luykens. Met gegraveerden voortitel, gemerkt: M. Comans, en 9 kopergravures.

172. Maasnimfje (Het altoos blyde) of Vervolg voor de vriendelyke Meisjes, bestaande in agt geheel Nieuwe Zangstukjes, op de meest bekende zangwyzen.

> Zingt Zangbeminnaar nu met smaak,
> En heuwt de kunst aan zoet vermaak.
> Geen laffe taal, geen straat geschreeuw,
> Behaagt in deez' Kunstminnende Eeuw.

(Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

173. Maeghden-Tuyltjen (Het gheestelyck) toe-geeygent Aen alle Godt-Soeckende Maeghden. Inhoudende vele Geestelijcke Gesangen, dienstigh voor alle Godt minnende Zielen, die wenschen na het Hemels Jerusalem; gemaeckt Door E. V. W. t'Antwerpen, By de Weduwe van Coenrard Pannes, in de Koepoortstraet, in de Vergulde Sonne, 1708. Met Approbatie en Privilegie.

12mo langw. In perk. band.

Met kopergravure als voortitel geteekend: Masson, waarop, behalve titel en adres:

> Comt Maeghdekens met groot ontmoet
> Pluckt hier het Tuijltien oversoet
> En estimeert die weerde blom
> Die spruijt uijt uwen bruijdegom.

Met: „Privilegie van den Koninck. Gegeven binnen Brussele

den 7 November 1708. Onderteeckent Loyens. — Approbatie. Dit Gheestelijck Maeghden Tuyltjen en begrypt anders niet als christelijcke ende stichtige Liedekens, ende Lof-sangen seer bequaem om de Evangelische Waerheden met soetigheyt te storten inde gemoederen van de Christenen. Tot welcken eynde sal profijtelijck in 't licht komen. Actum t'Antwerpen den 3. September 1708. A. Eyben, Boeck-keurder.

174. Malie-baan (De Pleysierige Amsterdamsche): Of de Vermaaklyke Diemermeersche Wandel weg. Zijnde beplant met alderhande vermakelijke Minne-Zangen, Boere Deunen, en Drink-Liederen, etc. Alle op bekende Voysen. Nooyt voor dezen gedrukt. Tot Zwolle, Gedrukt by D. Rampen en F. Clement, Boekdrukkers en Papierverkoopers in de Dieser-straat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In leeren band.

Met eene houtsnede op den titel en eenige in den tekst.

(In denzelfden band als N°. 37.)

175. May-Bloemen, Gestrooyt voor d'E. Bruydegom, Sr. Symon Zoutman, En sijn E. Bruyt, Juffr. Maria Hendrix Antwerpen. Vereenight den 23. van Bloeymaant, in Gouda, 1666. t'Amsterdam Voor Frederik Klinkhamer, Boekverkooper in de Oude-Brughsteegh, in Santvoort, 1666.

12mo langw. In leeren band.

Met bijdragen van J. Zoutman Jacobsz. en P. Y. van der Hof.

(In denzelfden band als N°. 90.)

176. Mei-bloempjes (Haarlemsche), Derde Offer, Aen de vreughd-lievende Nymphjes, Tot volle vernoegingh van haare nieu-keurighe lusjes, op 't naust ghezocht uyt het voorighe Breinhoff. By Niclaas Albertsz. Haen, Boek-verkooper voor aen in de Coninghstraat, in Jubal, vinder der Muzijk. Anno 1649.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

De Voor-reden is gericht: „Aen de Haerlemsche Soetertjes." Een sonnet: Aen de Haerlemsche Susjes, is geteekend Isaak A.

van Vaerlen. De bundel bevat o.a. bijdragen van G. A. Ooyevaer (Loon nae werck), Jan Jansen van Asten, Franç. Snellinx (Snel, spoeid wel), I. A. van Vaerlen. Met op koper gegraveerden voortitel, een herder en herderin met schapen, op een banderol: *Haerlemse Meij Bloempies*, aan den voet: *A° Claes Aelbertsen Haen.* 1649.

177. Meisjes (De twee verliefde); of het, Wederzyts bedrog hersteld.

Het Wederzyts bedrog hersteld,
Is nu te koop voor weinig geld.

12mo. In cartonnen band, met N°. 5, 15, 60, 79, 96, 97, 193, 194, 259 en 290.

178. Melk-meisje (Het Nieuw, Klugtig en zeer Aangenaam zingende), of de vermakelyke Turf-trapster, Zijnde voorzien met de Aldernieuwste Liederen, die hedendaags gezongen worden. Zesde druk. Te Amsterdam, By d'Erve H. van der Putte, Boekverkoopster op 't Water, in de Lootsman, 1779.

Kl. 8vo. Ingenaaid.

Met eene houtsnede op den titel.

179. Melodie (Hemelsche) ofte Soete ende Stichtelicke Bedenckingen, aengaende Godts Wesen, ende Eygenschappen. Rijmswijse gestelt Door Franciscum de Wael, Bedienaer des Godtlicken Woorts binnen 's Hertogenbosch. Psal. 104. vers 34. Mijne overdenckinge van hem sal zoete zijn: ick sal mij in den Heere verblijden. Hertogen-Bosch, By Steven du Mont, Ordinaris Stadts-Drucker, in de Hintemer-straet. Anno 1669.

12mo langw. In leeren band.

180. Mengel-Moes. Bestaende uyt verscheyde Gedichten, Ende nieuwe Minne-Wysen Opgedischt aen alle Liefhebbers van Mattheus Abrugge, Rechts-geleerde. In 's Gravenhage, By Jacobus Scheltus, Boeckverkooper woonende in de Veene-straet in den History Schrijver. Anno 1669.

Kl. 8vo. Ingenaaid.

181. Mengelmoes Uyt de Lap-doos. In Rym en Onrym. Gedrukt voor de Liefhebbers van de Lapdoos. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo. Gevoegd bij N°. 307.

182. Menghel-Dichten: Fyghe snoeper: Bacchus-Cortryck: Door Olivier de Wree, Licentiaet in beyde de Rechten. Tot Brvgge, By Nicolaus Breyghel, in de Noortsantstrate. 1625. Met Gratie ende Privilegie.

12mo langw. In leeren band.

Achteraan: V. Arnoldus van Mechelen, Archid. Brug. — Voorts: Met Gratie ende Privilegie, volgens het Extract van dien staende achter het Lofdicht van den Grave van Busquoy, ende de Mengel-dichten.

(In denzelfden band als N°. 214.)

182*a*. Messis copiosa, Dat is, Overvloedige oogst, Der geestelyke Gezangen; Zooals dezelve door het geheele Jaar in de Roomsche Kerken, na de Elevatie, kunnen gezongen worden. Verdeelt in 6 Deeltjes. I. Voor den Advent en Kerstyd. II. Voor den Vasten. III. Voor de Solemneele Feesten, Paasch en Pinxteren. IV. Van het S. S. Venerabile en zoeten Naam. V. Van de H. Maria. VI. Van verscheide Heiligen, met de Godvrugtigheid der tyden overeenkomende. Alle deze op Stigtige Wyzen, en Gregoriaanse Nooten gestelt, en aan de Minnaars van den Zang opgedraagen. O. A. M. D. G. Te Amsteldam, By T. Crajenschot, Boek- en Papierverkooper, op den Hoek van de Heerengragt en Heisteeg, in den Berg Sinaï. 1761.

Kl. 8vo. In half leeren band. Met muziekdruk.

Met kopergravure, David voorstellende, als voortitel. Het bevat behalve eene menigte liederen in de Latijnsche, acht en dertig in de Nederlandsche taal. Tegen den titel: *Goedkeuring.* Heb in deze *Messis Copiosa* dat is: *overvloedige oogst*, *der geestelyke gezangen*, niets gevonden dat tegenstrydig is aan ons Roomsch

Catholyk Geloof, ofte aan de goede Zeden; over zulks zullen tot nut der Geloovige mogen in 't licht gegeven worden. Actum tot Gend den 3 Augusti; 1762. F. J. Malfroid, Canonik van de Exempte Cathedrale Kerke van S. Baefs, Boek-keurder. Vidit J. F. Diericx, Lib. Cens. Reg.

183. Metael (F. A.). Maas-Sluysche Compas. Verzien met veele aangename Liedekens, alsmede eenige andere schoone Gedigte. Den dertienden Druk vermeerderd en verbeterd. Te Dordrecht. Gedrukt by Hendrik Walpot, Boekdrukker en Boekverkooper over 't Stadhuys. (Zonder jaartal.)

12mo langw. In half perk. band.

Op bladz. 140 een gedicht van Jacobus Brugge.

184. Minne-Beeckie ('t Amsteldams), Op nieuws bestroomt Met verscheyde Minne-deuntjes, en Nieuwe Ghesanghen. Den sevende Druck. 't Amsterdam by Paulus Matthysz. gedruckt. Voor Joost Hartgers, inde Gasthuys-steegh, inde Boeck-winckel, altijt wat nieuws. Anno 1645. [1])

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Met gegraveerden tweeden titel met opschrift: Amstel Dams' Minne Beekie, en 9 kopergravures, waarvan de eerste is geteekend: A. v. Venne, inven. — A. Matham, fec. Met bijdragen van: J. H. Krul; I. Soet, *Niet Soeter;* I. G. van Vlooswijck, *Rede doet leven;* Anth. Janssen, *Liever;* ? *Veerder;* ? *Uyt liefde;* A. de Brull, *Ie Brusle en Dieu;* P. Dubbels, *Spe vivo: Hoop baert troost;* ? *Een ick meen;* C. Seep, *'t Smet en 't reynicht;* I. de Bruijn; M. Tengnagel; N. P., *Verandert in tijts;* J. Krul; J. V. Mol, *Liefde is goddelijck;* J. Westerbaen; ? *Verwin u zelven;*

([1]) Het liedeken: „Philles Klacht", voorkomende op bladzijde 187 van dezen bundel en geteekend: M. T., is in „Gedichten van Anna Visscher en Maria Tesselschade Visscher" (Utrecht, L. E. Bosch en Zoon. 1851) ten onrechte gesteld op naam van Tesselschade. — De voorletters M. T. duiden op Mattheus Tengnagel, zie N°. 271 dezer lijst; het gedicht is aldaar op bladzijde 40 te vinden.

? *Nut en schadelijck*; ? *Liefde verblijdt*; ? *'t Sal wel beteren*; J. Mol; C. D. Wittenoom, *Soeckt en yvert;* J. v. Vondelen; P. Coesert; C. Colevelt, *Een in 't hert*; ? *'t Verkeert haest*; I. D., *Min veel raet*; ? *Eyndt goed al goet*; J. V. V., *Stuert recht*; D. H., *Ick leef op hoop*; C. A. Seep; I. V. V., *Slickt soetjes*; J. Vos; G. H., *Vree sticht vreught*; ? *Eer voor het goet Acht mijn ghemoet*; Duurkant, *'t Ondersoek leert*; ? *'t Moet verwacht sijn*; ? *'t Is quaet te passen*; ? *Ti ti ti 't is t'erbarmen*: J. V. A., *Tyt leert*; ? *'t Kan verkeeren.*

185. Minne-duyfje (Het Haerlems), Inhoudende verscheyden Minne-Deuntjes, Mey en Hardess-(Sic)Liedekens. Den Derden Druck, vermeerdert en verbetert. t'Amsterdam, by Michiel de Groot, Boeckverkooper op den Nieuwen-dijck. 1671.

12mo langw. Ingenaaid.

186. Minne-Kund, ofte Philosophie der Liefden. Uyt Frans vertaalt door I. H. Mitsgaders Sa. de Brays Minne-Zughjes. T'Amsteldam, By Jacob Aertsz. Colom, Boeck-vercooper op 't Water, in de Vyerighe Colom, Anno 1628. — Met doorloopende pagineering en hetzelfde adres, doch het jaartal 1627, op bladzijde 151 de titel: Sa: D: Brays Minne-Zughjes. Uyt-gedruckt In Liedekens, Klinck-vaersen, en andere Rijmen, met eene houtsnede van de „Vyerighe Colom"; en op bladzijde 267 de titel: Byghezoghte Minne-toghten, en dezelfde houtsnede.

12mo langw. In leeren band.

Vóór de Minne-zughjes eene: Toe-eygheningh Aan de Eerbare en zoet-stemmige Joff. Margarita Kick.

187. Minne-kunst. Minne-baet. Minne-dichten. Mengel-dichten. t'Amsterdam, Voor Hessel Gerritsz. Boeck-verkooper opden hoeck vande Doele-straet inde Pascaert, of inde Engel, Anno 1626. t'Amstelredam, Gedruckt by Paulus Aertsz van Ravesteyn. Anno. 1627.

12mo langw. In perk. band.

Met eene kopergravure vóór de voorrede, met het opschrift: Sine Cerere et Baccho friget Venus, en dezelfde 12 gegraveerde prenten als in de uitgave van 1622. (Zie: N°. 223.)

Deze band bevat met afzonderlijke titels doch doorloopende pagineering: Minne-baet, Genomen uit Ovidii Raet teghen de Liefde. Met vijf kopergravures. — Minne-dichten, vervattende 't Lof van Cloris. Met eene kopergravure. — Mengel-dichten, Van verscheyden Stoffe.

188. Minnen Pijl (Den Goddelycken).....?

(Het titelblad ontbreekt).

12mo langw. In half linnen band.

Achteraan: Desen Goddelijcken Minnen Pijl sal moghen in Druck uyt ghegheven worden. t'Antwerpen den 8. January 1678. Antonius Hoefslach, Cenceur der Boecken.

189. Minne-plicht ende Kuysheyts-kamp. alsmede Verscheyden Aardighe en Geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten. T'Amsterdam, Bij Iacob Aertsz. Calom. A°. CIƆIƆƆXXVI.

12mo langw. In perk. band.

De „Minne-plicht" en de „Kuysheyts-kamp" met doorloopende pagineering tot pag. 115, verder de „Liedekens" zonder aanwijzing van bladzijde. De eerste titel luidt: Minneplicht. Tentoongestelt inde Vryagie van Diana en Filandre. Een vande waerdigste stuckjes uyt de on-waerdeerlijcke Astrea. T'Amstelredam, By Iacob Aertsz Calom. Boeckverkooper opt water inde vierige Calom. 1625. Met opdracht: Aen de Hollandtse Nimphjes. De tweede titel, op blz. 103,: Stryd of kamp, Tusschen Kuyscheyd En Geylheyd, met adres als voren. Vóór den aanvang van het gedicht leest men: Geheylight aen de eerwaerdige, en aerdige Jonckvrouwen Catharina ende Dianira Baeck. De opdracht luidt als volgt:

Ionfers, op wiens kaecxkens blosen,
Niet naturelijcke rosen,
Maer die Zedigheyd, en Schaemt

Daer op dopte, soo 't betaemt:
Die, soo langh uw jaren recken
Baeckens sult ter Deughde strecken:
Neemt in 't goede Kuyscheyds Kamp:
Als de roockerige lamp
Van mijn geest meer lichts wil jonnen,
Sal ick bet vernoegen konnen.

uwe verplichte

I. V. Vondelen. (1)

hierop volgt eene bladzijde met de afbeelding van eene hofstede, kopergravure (voorstellende: Scheibeek, zie v. Lenneps uitgave van Vondels werken). Ook de algemeene titel is eene kopergravure, voorstellende een „Harder" en eene „Harderinne". De Kuysheitskamp is onderteekend: I. Vondelius. De Geestige Liedekens zijn onderteekend: H. S., P. C. Hooft (Omnibus Idem), Iuff. Texelschade R. Visschers., L. Reael, A. R. Visschers., I. V. Vondel *ook* Vondelen, B. van Hemert (Zoeckt ziel heyls rust); ? (Conjungas utile dulci), ? (Lieven doet Leven), ? (Soeckende verwerff ick).

(Dezelfde band bevat N⁰. 115.)

---

(1) Bij van Lennep. De werken van Vondel. 2e deel. Bladzijde 215, staat:

Ioffers, op wier kaken blozen,
Niet naturelijcke roozen,
Maer van Zedigheyd en Schaemt,
Schoon geschildert, soo 't betaemt:
Roozen, die op uwe kaken
Zullen strecken Kuyscheyds Baken;
Neemt voor lief aen Kuyscheyds kamp.
Als de roockerige lamp
Van mijn breyn meer lichts wil gunnen,
Zal ik meer vernoegen kunnen.

Aldaar luidt het opschrift: Lyfgevecht tusschen kuyscheyd en minne. Aen Katharine en Dianiere Baeck. — In eene noot wordt betreffende Dianiere vermeld: Zy heette eigentlijk Margaretha.

Schey-beeck, nabij Beverwijk gelegen, was de hofstede van Lourens Joosten Baeck.

190. Minnezangen, kusjes, drinkliederen, En andere op verscheide stoffen, op de aangenaamste, Meest Bekende en Bekwaamste Wyzen. De derde Druk van nieuws overzien en merkelyk vermeerdert. Tot Gouda, By Lukas Kloppenburg, 1710.

8vo. In leeren band.

De: Opdragt aan Leliane, onderteekend J. V. H.

De kopergravure als voortitel, en het gedicht: Op de Tytelprent, zijn beide geteekend: A. Houbraken.

191. Minne-zuchjens (Het Eerste Deel Van d'Amsteldamsche), Op verscheyde nieuwe wijsjes, Door Lievende Gheesten, uytghestroyt. t' Amstelredam, Ghedruckt voor Aeltie Verwou, Weduwe van Balthaser van Dorsten, op de Middel-Dam, in 't Schult-Boeck, Anno 1643. (Achteraan) Gedruckt bij Gillis Joosten, woonende op de Heere-graft, inde Oude-Haerlemmer-sluys, 1643.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Als voortitel eene kopergravure met opschrift: Amsterdamsche Minne-zuchjens. De opdracht: Aen d'Amsteldamsche Jufferen; Ware Peerlen onzer Kroon, onderteekend Aeltje Verwou. Met bijdragen o. a. van: ? Veerder ( ), P. Dubbels (Spe vivo: Hoop baert troost), C. D. Wittenoom, I. 's Herwouters (In al is lijden), P. Vander Gracht, I. I. Schipper (Mon heure viendra), I. V. Vondel, Bleus, Brandt, C. Seep (Liefde verblijt).

192. Molenaar (De Schiedamsche), Vol van de nieuwste en hedendaegse Liederen, meest gebruykelyk onder de Jonkheyt. Nooyt voor dezen zoo gedrukt. t' Amsterdam, By de Erven van de Wed: van G. de Groot, Boekverkoopers op den Nieuwendijk, 1729.

Kl. 8vo. In leeren band.

Met eene houtsnede op den titel en velen in den tekst.

(In denzelfden band als N°. 37.)

193. Moor (De rokende). Zingende op het Tabaksvenster verscheyde nieuwe Liederen. Gedrukt voor de Tabakspinsters.

12mo. Gevoegd bij N°. 177.

194. Mortje (Mal) mal kindje, of het bedorven ryke zoontje, kluchtspel. In 4 toneelen.

Gedrukt in 't straatje daar de Vrouwen
Te veel van hare Kindren houwen.

12mo. Gevoegd bij N^{0}. 177.

195. Naaimeisje (Het vrolyk), Zingende onder haar werk een zevental nieuwe Gezangen. Alle op de bekendste en fraaiste Wyzen gesteld.

Gedrukt voor alle Zanggezinden,
Wier harten zich vervrolykt vinden.

(Zonder jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

196. Nachtegaal (De Nieuwe Haagsche). Vol van de Nieuwste Deunen en aartigste zangen. t'Amsterdam; Uyt de Boekwinkel van Ian van Duisberg, inde Stilsteeg. Anno 1659.

12mo langw. In half leeren band. Met muziekdruk.

De opdracht aan de: Allervolmaakste Joffer N. N., onderteekend J. v. Duisberg; en de Voor-sang, J. v. D.(uisberg?).

Met zes kopergravures en een dito als voortitel met opschrift: De Haagsche Nachtegaal. Met bijdragen o. a. van: Tesselschade, H. L. Spiegel, L. Reaal, P. C. Hooft, Jan Noozeman, J. Cats, J. v. Vondelen, J. J. v. Duisberg.

197. Nachtegaelken (Hemels) oft Gheestelijcke Liedekens Om Devght met Vrevght te be-oeffenen, Bedeylt in dry deelen door P. Ioannes de Lixbona, Predick-Heer. Den vierden druck verbetert ende vermeerdert. t'Antwerpen, By Jacob Mesens, op de Lombaerde Veste, inden gulden Bijbel. Anno 1671. Met Gratie en Privilegie.

12mo langw. In leeren band.

Achter het 1e deel: Sacras has cantilenas ritè imprimi posse testor. Actum Antverpiae 21 Ianuarij. 1639. Gaspar Extrix, Plebanus et librorum Censor. Achter het 3e deel: „Approbatie”,

geteekend: C. Voochts, Archid. &. Lib. Censor.; en „Extract uyt de Privilegie" van „Carolus, by der gratie Godts Coninck van Castillien, van Leon, van Arragon, &. Erth-Hertoge van Oostenrijck, Hertoghe van Bourgongnien, van Brabandt, etc. Ghegheven binnen Brussel den 28 May 1669. Onderteeckent Loyen."

198. Nachtegaeltje (Het singende) Quelende Soetelijck, tot stichtelijck vermaeck voor de Christelijck Jeught. Door Cornelis Maertsz. van Wervers-hoof. t'Amsterdam Voor Michiel de Groot, Boek-verkooper op den Nieuwen Dijck, 1671. (Achteraan staat) Tot Harlingen, Gedruckt by Evert Idzes van Doorn. Ordinaris Boeck-drucker deser Stede, wonende op de Bree-Plaets 1671.

12mo langw. In leeren band.

De naam van den auteur staat in het boekje ook gespeld *Maarts* en *Maertsen*. Met lofdicht geteekend: H. Van der Meer. Op den titel staat het nachtegaaltje afgebeeld.

199. Nachtegaaltje (Het Hernhutsche), in eene vrolyke luim; Zingende honderd nieuwe en nooit te voren gedrukte Airtjes, zoo Menuëtten, Contredansen, Marsen, etc. etc. Gedrukt voor den auteur, te Amsteldam. 1757.

Kl. 8vo. Ingenaaid.

Met kopergravure als voortitel, waarop: Het HernHutsche Nagtegaaltje in een Vrolyke Luym, Geteekend: G. Sibelius Fecit.

200. Hetzelfde werk. Tweede Druk. 1ste en 2de deel. Gedrukt voor Abram Cornelis, Boekverkooper aan de Overtoom. 1769.

Kl. 8vo. Ingenaaid.

201. Naem (Den Alderheijlichsten) voor een Nieu-jaer-gift. Geschoncken aan de ionckheyt, gehoude, weduwen, geestelyke, Door P. A. Poirters Soc. Jesu. 1647. Antwerpen. Bij de Weduwe en de Erfghenamen van Ian Cnobbaert.

12mo langw. In half perk. band.

De opdracht van Adrianvs Poirters, Societ. Jesv is gericht:

Aen de vveerdighe, godtvrvchtighe ende devcht-rycke iovffrouwe Maria Hovtappel, ivbilarisse In haeren Gheestelijcken Devoten Staet. (Achteraan) Approbatio R. P. Provincialis. Ick onderschreven Provinciael vande Societeyt Iesv in Duytsch-Neder-landt, volghens het Privilegie verleent aende selve Societeyt, by het welck alle Boeckdruckers wordt verboden uyt te gheven de Boecken door die vande Societeyt ghemaeckt, sonder oorlof der Oversten, hebbe toeghelaten aende Weduwe van Ian Cnobbaert tot Antwerpen te moghen drucken een Boeksken, ghenaemt Den Soeten Naem Iesvs voor Nieuw-jaer-gift, ghemaeckt door P. Adrianus Poirters Priester van onse Societeyt, ende dat voor den tijdt van ses jaren. T'oirconde hebbe dese onderteeckent, ende met den seghel van mijn Officie bevestight. Tot Mechelen den 15. Decembris 1646. P. Ioannes Baptista Engelgrave. — Met gegraveerden titel, en negen prentjes naar teekeningen van Io. Thomas, waarvan vijf gegraveerd door Frederick Bouttats en vier door A. van der Does.

202. Nagtegaal (De vrolyke), Zingende tot vermaak der Jeugd verscheyde nieuwe Liederen. Gedrukt in de Leeuwerik. (Zonder jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

Met houtsnede op den titel.

203. Nieu Jaar Liedekens uyt ghegheven by de Retorijck kamer t'Aemstelredam In lied (*sic*) Bloeyende Vanden Jare vijfthienhondert eenentachentig tot den Jare 1608. t'Amstelredam. Ghedruckt by my Harman Janszoon in den vergulden Passer.

Kl. 8vo. In perk. band.

Met eene houtsnede op den titel, en eene in het werkje met het onderschrift: In liefd' bloeyende. De meeste Liedekens geteekend met de kenspreuk van den dichter, als: T'is mijn schuldt. — Deughd verheught. — Verheughd in deught. — Invidia virtutis umbra. — Elck doe zijn best. — Verkiesen doet verliesen. — Waeckt en bidt. — Wie çant ontvlien. — T'ga so god wil. — Natuer voor leer. — Wie weet wanneer.

204. Nieuw-Jaar-Lieden: Wt-ghegheven by de Nederduydtsche Academi. Int Jaer, Ist nIet een Maegt. DIe s'VVereLts Ver-Losser heeft ghebaert? Voor Cornelis Lodowijcksz. vander Plassen. 1618. (Achteraan) By Nicolaes Biestkens, op de Keysersgracht, in de Lelie onder de Doornen. — Idem. Int Iaar ons Heeren, 1619. Met hetzelfde adres. — Idem. In 't Iaer, ons Heeren, 1620. Met hetzelfde adres. (Achteraan) 't Amstelredam, Ghedruckt by Ioris Veseler, Anno 1620. — Idem. In 't Iaar ons Heeren 1621. Met hetzelfde adres. (Achteraan) By Nicolaas Biestkens, in de Lelie onder de Doornen. 1621. — Idem. In 't Iaar ons Heeren, 1622. t'Amsterdam, By Nicolaas Biestkens, Voor Cornelis Lodowijcksz. vander Plassen.

Kl. 8vo. In half perk. band.

Met opdracht aan: „Den Achtbaren en Hoochgheleerden Heere D. Samuel Coster, Stichter en onderhouwer der eenigher en eerster Nederduytscher Academie, inde name der selver konstgierighe litmaten." Met bijdragen o. a. van Bartjens (God is mijn heyl), I. I. Scheepmaker, G. A. Brederood ('t Kan verkeeren) (2-maal), C. Biestkens (Wie weet wanneer *en* Een van drien), I. S. Kolm (Bemint de waerheyt), I. Fransz ('t Lyen verwint), Pieter Ia Codde (Soeckende verwerf ick), Ian Andriesz. (Een gheeft leven), A. v. Mildert, A. P. Craan *ook* Kraan (Nimmermeer groot genoech), Pieter Adriaensz. (Elck raept wat), Thomas Hertoch (Yvert nae 't recht), Jacob Jansz. Colevelt *ook* Kolevelt (Een in 't hert), I. I. Verwan (Graech na goen Yver), Salomon D. Q. (Elck is sondich), I. Krynen (Verkiest het beste), I. Coesveldt, Ioost Krynen van Dorsten ('t Comt al uyt een *en* Doet goet), I. D. Neeff (Een voor al), —? ('t Best is beter), — ? (De muerte vidà), — ? (Rijckdom baert sonden), — I. I. (Leer volmaeckt Natuer), — ? (Vivitur parvo bene), — ? (Maller, bent wijs), — ? (Weest milt), — ? (Gheen quaet met quaet vergelt), — ? (Wie had ghedocht), — I. R. ('t Begheer streckt na Leer), — ? (Lijdt en vermijdt).

205. N. O. Labyrinthus Cvpidinis. Dat is Den doolhof der

Liefde, Waer in eertijts Daphne (van Appollo vervolght sijnde) verkeerden in eenen Lauw'rier-boom. Verciert met Roose-Tuynen van Rijmen, ghestelt op de nieuwste Dans-wijsen ende Stemmen van desen tijt, Bestaende in Minnė-Liedekens, Herders-Sanghen, Veldtdeuntjens, etc. Hic Labyrinthus adest? quod, si delaberis intus? Non Labyrinthus erit, sed labor intus erit. T'Antwerpen, By Jacob Mesens, op de Lombaerde Veste, inden gulden Bijbel, Anno 1663.

12mo langw. In leeren band. Met muziekdruk.

De gegraveerde voortitel geteekend: Arn. de Iode sc. met de spreuk Omnia in uno, heeft tot opschrift: Cupidinis Labyrinthus ofte Den Dool-hof der Liefde. Aan het einde leest men: Imprimi paterit A. V. E. C. A. & L. C. Met Gratie ende Privilegie voor 8. Iaeren. Onderteeckent Loyens. De opdracht: Aen de Eerbare, Geest-rijcke eñ Sangh-minnende Jouffrouwen der stadt Antwerpen is onderteekend: N. Omazur. De inhoud wordt voorafgegaan en gevolgd door lofdichten op Nicolaus Omazur, o. a. van: A. Peys, Alex. van Fornenbergh (Levende sterv' ick), G. Ogier, Gerardus van Wolsschaten (Leeft in vrede), Gerardus Edelinck.

206. Nootmans (P.) Jeugdige Minne-Spiegel çierlijck uyt-stralende verscheyde aerdige, nieuwe ende lieffelijcke Liedekens, Door-mengelt Met Geestige, sin-rijcke Bruydlofs-Gesangen, Klinckers, ende andere Gedichten, Soo tot Stichtinge ende vermaeck der jonge Ieugt, als alle Lievers der Reden-Konst. In 's Graven-Hage, By Isaac Burchoorn, Boeck-Drucker, in de Nieuwe Druckery, 1624.

12mo langw. In leeren band.

Met portret van den auteur. Bovenaan: Aetat. XXXIII. — Anno 1634. Onderaan: P. Staverinus, pinxit. — W. Hondius, sculpsit. Hieronder het volgend gedicht van I. Burchoorn:

Hier straelt Apolloos-glans voor d' ongemeene zielen,
En flickert op het Beeldt van Nootmans spits'ge weet;
Vermits hy 't dom verstant in Chaos kan vernielen,
Soo wert sijn Hooft-scheels-dack voor Iupiter bekleedt.

Met lofdichten van Adr. v. Venne (Ick soeck, en vind'), B. Ryndorp ('k Wacht een beter), H. de Keyser (Tracht nae 't suyver), P. Tribolet ('k Wroet nae 't End), P. van Oostrum (Keur baert angst), C. Stribee (Deugd teelt Rijckdom), A. van-den Bergh (Uit d'een in d'ander Krijgh), G. van Wesel (Steeds..... [verder door den binder weggesneden.])

207. Ockes (Herman) Hemel-sucht, Ofte, Sijne laetste Besigheydt: Vervattende Eenighe stucken des Nieuwen Testaments, als de Gheboorte, Opvoedingh, ende eenige Wonderdaden onses Heeren Iesu Christi. Tot Haerlem, By Claes Albertsz. Haen, Boeck-verkooper voor aen in de Coningh-straet, in Jubal, vinder der Musijck. Anno 1649. (Achteraan) Te Haerlem, Gedruckt by Isaac van Wesbusch, Boeckdrucker woonende in de Korte Zijl-straet. Anno 1649.
12mo. In perk. band.

208. Olipodrigo, en Geneesmiddel Tegen de Swaargeestigheit. Dienende tot Vermakelyke, en Eerlyke Uitspanning, voor alle Nieusgieryge. Gedrukt by den Bestenmaat. Zeventien honderd drie en twintig.
12mo. (Gevoegd bij: N⁰. 307.)

209. Olipodrigo (De), Bestaande In vrolijke Gezangen, Kusjes, Rondeeltjes, Levertjes, Bruilofs- en Mengel-rijmpjes; uit het brein van verscheide aardige Poëten in een Schotel çierlik opgedischt. Het eerste deel, en: Het tweede deel Van de Koddige Olipodrigo, Zijnde een Banket of Na-gerecht van Allerley Snaakachtig Rijmuig, door de aangenaamste Poëten en Poëterssen, voor de vrolijke Gasten, opgedischt, en met verscheide koopere Plaatjes verçiert: noyt voor dezen in 't licht geweest. t' Amsteldam, By Evert Nieuwenhoff, Boekverkooper op 't Rusland, in 't Schrijfboek. Anno 1654. (Achteraan) t' Amsterdam, Ter Drukkerye van Tymon Houthaak, tegenover de Nieuwe-zijds-Kolk, in de Pottebakkers-straat. 1654.

12mo langw. In half leeren band. Met muziekdruk.

Beide deelen met eene kopergravure als voortitel. Met 15 prenten, waarvan 2 geteekend WS. (dooreengestrengeld), 4 F. Dancx, 6 Catharina Questiers en 1 v. L. Met bijdragen van P. D. Ruelles, H. Zweerds, J. Dullaart, G. Verbiest ('k Leef door de dood), D. Questiers ('t Ongequest leven best), J. Bara, C. van Campen, H. Bruno, P. Dubbels, Isaac de Groot, Kalf, Maria Massa, M. D. Wilde, Catharina Questiers, T. Asselyn, A. V. Nispen, J. van Dalen, J. v. Vondel, M. Keusers, I. Boogaart, M. W. de Jonge, A. de Haas (A. le Lievre), L. v. Courant, I. Streews, W. Schellinks (Zcuos xis, W. 6. Stuyvers). Aan het slot van de bundels komen de 13 eerste coupletten voor van den Knip-zang door Hooft, Vondel en andere dichters en dichteressen, dat in zijn geheel gevonden wordt in: De Nieuwe Hofsche Rommelzoo (zie N⁰. 237).

Op bladzijde 136 van het tweede deel wordt het volgende gedicht aangetroffen: Op de kunstige Teekeningen en Bootzeersels van Juffr. Catharina Questiers.

Tweede *Saffo* in uw Dichten,
    Hoe bestiert natuur uw geest,
    Als gy levende op haar leest
Ons Saizoenen door 't verlichten,
    Knoppen, Bloemen, Airen, Ooft,
IJs, en Kegels, ziel en leven
Op uw bladen weet te geven,
    Ja een' oudt Bloemist berooft
Van zijn zinnen, van zijn oogen,
    Die van geen bedrog bewust,
    Waant den levenden August
Aan te zien, en staat bedrogen.
    Maar ik stel dit wonderwerk,
Zonder schimp, by d'andre zeven,
Dat een Maagt is maagt gebleven,
    Buiten opspraak van de Kerk,

Schoonze een Kindt bootzeerde en teelde,
't Welk natuurlijk leeft, en bloost,
In wiens aanschijn 't eige kroost
Van de zuivre Moeder speelde.
Zoekt Natuur by Konst wat viers,
Datze licht haal' by *Questiers*.
J. v. Vondel.

welk gedicht ten deele ook betrekking heeft op de zes afbeeldingen voorkomende in dit werkje, dat aan Mr. J. van Lennep onbekend is gebleven; althans, op bladz. 654 van het 7de deel der door hem bezorgde uitgave van Vondel's Werken leest men:

„Over haar gaven in de beeldende kunsten zijn wij niet in staat te oordeelen, dewijl er geene werken van haar bekend zijn." Men vindt aldaar, een paar bladzijden verder, behalve het bovenstaande ook nog het volgende hoflijke vers:

Op Katharine Questiers.

Zoo maelde een schilders hant de schoone Katharijn,
Maer 't leven overtreft zoo ver den schilderschijn,
Als een gemaelde roos met haere dove kleuren
Een roos in 't leven wijckt, wiens levendige geuren
Het hart verquicken, op den oever van de doot.
Apollo noemde dees de tiende kunstgenoot,
En waerde zuster van de negen Kunstgodinnen.
Hij wenschte uit minnegloet haer edel hart te winnen.
Maer zij, te vreden met der sterfelijcken lot,
Ontzeij de min van dien onsterfelijcken Godt;
En hadt hij haer bestaen te schaecken tegen d' orden,
Questiers waer geen laurier, maer eene roos geworden.

Elders (bij van der Aa. Biogr. woordenboek. Haarlem, 1872) worden deze zes etsen van Cath. Questiers „zeer geestig, stout

en luchtig geëtste prentjes" genoemd. Haar kenspreuk was: Ik min mijn Vryheydt. ([1])

210. Olijf-Krans, Gevlochten om de Bruylofts-taeffel van den E. Bruydegom Pieter Cornelisz. Blauw, Ende de E. Bruydt Liefje Ians Dr. Op den 13. van Dorre-maent 1667. Tot Hoorn, Gedruckt by Cornelis Croock, Boeck-drucker, in de Kruys-straet, by de Ramen, Anno 1667.

12mo langw. In leeren band.

De auteur teekent zich: V. J. D. S. H; de „Toegift" is van J. D. Opperdoes.

(In denzelfden band als N°. 90.)

211. Olyf-krans der Vreede, Door de Doorluchtigste Geesten, en Geleerdste Mannen, deezes tijds gevlochten. Met een Byvoeging van de Bouw-zang op het Stadthuis, door J. V. Vondel. En het Gekroonde Amsterdam, door R. Anslo. Vrede zy in uwe Vestinghe; welvaren in uwe Paleysen. t'Amsterdam, Uit de Drukkery van Tymen Houthaak. Voor Gerrit van Goedesberg, Boekverkooper op 't Water. MDCXLIX.

([1]) In den bekenden: Lauwer-stryt Tusschen Catharina Questiers en Cornelia van der Veer Met eenige By-dichten aan, en van haar geschreeven. t'Amsterdam, By Adriaen Venendael, Boekverkoper in de Molsteegh. 1665. bladz. 67, wordt het volgend lofdicht gevonden:

In het Stamboeck Van de wonderlijcke Juffr. Catharina Questiers.

Daer 't soo vol Roosen staet, en was ick niet te noemen;
En daerom spaer ick hier
Uw kostelijck Papier.
Wie dat daer teghen spreeckt, ghy mooght het niet verdoemen:
Gedenckt u niet Questier?
Mijn land en werpt niet als ydel, Korenbloemen.
Hoe schickte sulcken stof,
Dat buyten onkruyt heet, in 't binnenst van den Hof?

cIↃIↃCLXI. CONSTANTER.

Kl. 8vo. In perk. band.

Als voortitel eene kopergravure met het opschrift: Olyfcrans Der Vreede, en het adres: 't Amsterdam, by Gerrit van Goedesbergen, op 't Water. 1649. Inhoud: 1. Tractaat van Vreede. 2. Leeuwendalers. Lantspel, door J. v. Vondel. 3. De Getemde Mars, en Vreede-Zang, door J. v. Vondel. 4. De Vreede, door J. Vos. 5. De ses Vertooningen, door J. Vos. 6. Het Sluiten der Vreede, door G. Brandt. 7. De ses Vertooningen, door G. Brandt. 8. De ses Vertooningen, door S. Koster. 9. De ses Vertooningen, door A. Boelens. 10. Nederlandts Vreedevreught, door R. Anslo. 11. Op den Vreede, door J. Westerbaan. 12. Op den Vreede, door J. v. Veen. 13. Eeuwig Vreede-Verbont, door B. v. Elslant. 14. Vreugde-zangen over de Vreede, door I. S. V. C. 15. Oratie van de Vreede, door M. Z. v. Boxhorn. 16. Trompet of Lofrede, door D. A. verduytst. 17. De Bouw-Zang, door J. v. Vondel. 18. Het Gekroonde Amsterdam, met het Nieu Stadthuis, door R. Anslo.

212. Onderwiisen (Sedighe) der Creaturen. In Rhijm ghestelt. t'Antwerpen, By Iacob Mesens, op de Lombaerde veste, inden gulden Bijbel. Anno M.DC.XLIX.

12mo langw. In leeren band.

Versierd met 55 kopergravures. Achteraan: Approbatie. Dese leer-dichten, niet in hebbende dat strijdt tegen 't Gheloof oft goede seden, maer wel stichtighe goede leeringhen, verdienen door den druck in 't licht te komen. Actum 4. Novemb. 1648. Gvil. Bolognino S. T. L. Can. et Lib. Censor, Antv.

213. Oorlog (Uyt-heemsen), ofte Roomse Min-triomfen, van *M. V. M.* Hr. van Cl. Voor-gevallen en beschreven in 't Jaer 1647. 48. 49. en 50. Den tweeden Druck. t'Amsterdam, By Lodewijk Spillebout, Boeck-vercooper op den Dam, Anno 1654.

Kl. 8vo. In perk. band.

Op den titel eene houtgravure voorstellende eene bibliotheek. Met lofdichten van R. Ans (lo?) te Rome en I. Burghoorn

(Semper amans). Laatstgenoemde geeft den naam des schrijvers aldus aan: Mer...

Hierop heeft betrekking het volgende gedicht van H. Hoet, voorkomende in: Open winkel der Sang-Godinnen: *Op de Roomsche Min-triumfen*, uitgegeven door Matthias van der Merwede, Heer van Kloos-wijk (zie N⁰. 318):

Had Merwe(n), in de kille wintervlagen,
    Als Boreas sijn holle kaken spandt,
En 't water stremdt, in felle winterdagen,
    In 't Merwe-nat gedooft sijn krielen brandt:
Hij had, met 't vuil van Venus dertelheden,
    Soo schaemteloos, geen wit papier besmet:
En teder oor der jeugdt, met geile reden,
    Soo ruim geen deur tot ontugt op geset.

214. Oorlogh-stucken (De vermaerde) vanden vvonderdadighen Velt-heer Carel de Longveval, Ridder van 't Gvlde Vlies, Grave van Bvsqvoy, Baron de Vavx, etc. Gedicht door Olivier de Wree, Licentiaet in beyde de Rechten. Tot Brvgge, By Nicolaus Breyghel, inde Noortsantstrate. 1625. Met Gratie ende Privilegie.

12mo langw. In leeren band.

Opgedragen: Aen de hoogh-ghemoede Nederlantsche adelborsten, die voor Godt, Coningh, Gheloove, en Vaderlandt, hvn Goet, Bloet, Lijf en Leven te pande stellen. — Achteraan: Censvra. Perlegi prabavigs hunc libellum Comitis Busquij laudes metrice celebrantem tanquam nihil offensionis, sed plumirum aedificationis continentem. Actum 25. Junij 1625. Arnoldus van Mechelen. Archid. Brug. — Voorts: „Wt cracht van 't privilegie by Philippus IV. Coningh van Spaignien, etc. Hertogh van Brabrandt, etc. Grave van Vlaenderen, etc." enz. enz. „Brugghe den 3den der Hoymaent 1625." Geteekend: I. le Comte.

(Dezelfde band bevat N⁰. 182.)

215. Opdisser (Den koddigen), Vol Aerdige en Vroolijcke

Gezangen, Kusjes, Rondeeltjes, Levertjes, Bruylofts, Punt- en Mengel-dichten. Uyt het breyn van verscheyden Sinrijcke Poëten, in de Koddige Schotel van Jeremias opgeschaft, voor alle Liefhebbers deses tijdts. Het eerste deel. Den Tweeden Druck. t'Amsterdam, By Jan Claesz. ten Hoorn, Boeckverkooper over 't Oude Heere Logement, 1678.

Den vermakelycken opdisser, Schaft op, Koddiger Gesangen, Aerdige Vertellinge, Kortswijlige Snaeckerye, Rondeeltjens, Levertjens, en veel Vermaecklijckheden meer. Van verscheyden Aerdige Poëten, de Liefhebbers deses tijdts medegedeelt. Tweede deel. Adres als voren, 1677.

12mo langw. In perk. band.

Elk deel met gegraveerden voortitel. Het eerste deel bevat bovendien vier plaatjes op koper gegraveerd. De: Aenspraeck tot Hollandt, op desen tegenwoordigen tijdt, Anno 1672, is onderteekend H. v. Bulderen. Met bijdragen in het eerste deel van: K. Verloove, M. Keusers, C. Seep, M. W. de Jonge, A. de Haes, van Deyck, R. Langewagen, J. Soet (Niet soeter), Schellings, H. Bruno.

216. Opper-Admiraal (De) van Holland. Waar in te vinden zyn veel Fraaije Oorlogs en andere Liederen, alle op de tegenswoordige tyds omstandigheid toepasselyk. De vyfde druk. t'Amsteldam, By B. Koene, Boekdrukker, op de Lindegragt. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. band.

Met eene houtsnede op den titel en eenigen in den tekst.

(In denzelfden band als N°. 34.)

217. Oraeniens Grols-gewin: Sijn Vorstlicke Doorluchtigheydt, ter Eeren, ende Ingesetenen der Landen, ten besten: Door Gilles Iacobs Qvintyn, Poeetischer wijse int licht gebragt. Tot Haerlem, Gedruckt by Harman Theunisz. Kranepoel, Boeckdrucker inde korte Bagyne-straet, in 't groene Kruys. 1627. Men vindtse te koop, by den Autheur aldaer.

8vo langw. In leeren band.

Op bladz. 19 eene kopergravure voorstellende de feestlijke ontvangst van Prins Frederik Hendrik op het Buitenhof te 's-Gravenhage, met eene afbeelding van het stadhouderlijk verblijf op den achtergrond, en geteekend met het merk van A. van de Venne. Bovenaan een platte-grond van Grol.

(Dezelfde band bevat N°. 218.)

218. Oraniens Overwinning, van 's Hertogen-bos: Sijn Vorstlicke Doorluchtigheyt ter Eeren, en de Ingesetenen der Landen ten besten: Door Gilles Iacobs Qvintyn, Poëtischer wyse in 't licht gebragt. Gedruckt in 's Gravenhage, in 't Iaer 1629. Men vindtse te koop by den Autheur, daer nu woonachtig op de Suyl-straet, in den wilden valck.

8vo langw. In leeren band.

Op bladz. 55 eene dergelijke gravure als in 't voorgaande werk, doch eenigszins gewijzigd, met een platte-grond van 's-Hertogenbosch. Voorts een: Aen-hangsel: Tot gelvckwenschinge, Aen de Doorluchtigste en Hoog-geboren Prince en Princesse van Oranjen: De Hoog-Mogende Heren Staten Generael, met de Edelen en de Heren Staten van Hollandt en West-Vrieslandt; benevens de hele Gemeente: Over het vvonderbaerlijck over-gaen van de gemeynde onvvinbare Stadt, VVesel aen den Rijn, in 't Hartogdom van Kleef, den 19. Augusti, 1629. Door Gilles Iacobs Qvintyn.

(In denzelfden band als N°. 217.)

219. Oranje (Vivat). Op de blyde inkomst van zyn Hoogheyt, Den Heere Prince van Oranje en Nassau, enz. enz. enz. In Amsterdam, den 11 May 1747. (Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. (Gevoegd bij N°. 307.)

220. Oranjeboom (Den), of Verzameling van eenige fraaije en op de beste Zangwyzen gemaakte Liederen.

Gedrukt voor hem die vreugd begeerd,
En zich met Zingen diverteerd.

(Zonder jaartal.)

12mo. In perk. omslag.

221. Oranjeboom (De vruchtdragende). Zynde vercierd met de Nieuwste Liederen, die Hedendaags Gezongen worden. Te Amsterdam, By B. Koene, Boekdrukker, in de Boomstraat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In kartonnen band.

Met eene houtsnede op den titel.

222. Overstege (C. van), Poezy. Wereldlyke en geestelyke. Tot Dordregt, Ter Drukkerye van Gillis Neering, tegen over de Lomberde-brug. In 't Jaar 1661.

Kl. 8vo. In half perk. band.

Met eene houtsnede op den titel, en met lofdichten van: K. de Carpentier, C. Bevere, J. van Someren, T. Victoryn, J. Cabeljau en Joh. Osorin.

223. Ovidii Nasonis (Pvb.) Minnekvnst, Gepast op d'Amsterdamsche Vryagien: Met noch andere Minne-dichten ende Mengel-Dichten, alle nieu ende te voren niet gesien. T'Amsterdam, Voor Dirck Pietersz. Vos-kuyl, Boeckverkooper onder 't Stadthuys. 1622. (Achteraan) T'Amstelredam, Gedruckt by Paulus van Ravesteyn. Anno 1622.

12mo langw. In perk. band.

Met kopergravure als tweeden titel en 12 gegraveerde prenten, waarvan twee geteekend P. S. en een D. V. B. inv.

224. Paradys-Voghel (Den lieffelyken), tot Godt om-hoogh vlieghende, Behelsende verscheyde gheestelycke Liedekens van de Goddelycke Liefde, ende het verlanghen van het Hemelsch Vader-Landt, gheeomponeert Door den Eerw. Heere Daniel Bellemans. Canonick Norbertien van Grimberghen. Den IV.

Druck. Tot Brussel, By Jacob vande Velde, achter het Stadthuys, in S. Augustinus. 1681. Met Privilegie van den Koningh.

12mo langw. In perk. band.

Met lofdichten van A. Poirters, S. J. en Fr. M. Schrynemaeckers, M. — Approbatie. Dit Boeksken ge-intituleert enz. enz., niet inhebbende contrarie aen het waerachtigh Roomsch Catholyck Geloof ofte Religie, ende goede zeden, sullen tot vermaeck van de Godt-minnende Zielen, seer profytelyck in Druck moghen uyt-ghegheven worden. Datum Brux. Matth. Middegaels, Decanus insignis Coll. D. D. Michaëlis et Gudulae, Archipresb. Brux. Iudex Synodalis, Lib. Censor. — Extract uyt de Privilegie. Carel by-der gratien Godts, Koningh van Castillien, van Leon, van Arragon, van Hierusalem, van Portugal, van Navarre, etc. heeft toe-ghelaten enz. enz. Ghegheven in onse Stadt van Brussel Onderteeckent Loyens.

225. Paradysvogel (Den lieffelycken), tot Godt omhoogh vliegende, Behelsende verscheyde Geestelycke Liedekens van de Goddelycke liefde, ende het verlangen van het Hemels Vaderlandt: gecomponeert Door den Eerw. Heere Daniel Bellemans. Canonick Nobertin van Grimbergen. Den VIII druck. T'Antwerpen, By Petrus Josephus Rymers, Boeck-verkooper op de groote Merckt in de Pauw. (Zonder jaartal.)

12mo langw. In perk. band.

Met lofdichten van Fr. M. Schrynmaeckers. Vooraan: Approbatie. Dit Boecksken geintituleert den Liefelycken Paradysvogel, behelsende verscheyde geestelycke Liedekens van de Goddelijcke liefde, etc. als oock het ander Boeckxken genaemt het Chyterken van Jesus, spelende sestigh nieuwe Liedekens op het groot Jubile van 't H. Sacrament van Mirakel tot Brussel, alle beyde gecomponeert door den Heere Daniel Bellemans, Canoninck Norbertien van Grimbergen: niet in hebbende contrarie aen 't waerachtigh Rooms Catholijck Geloof ofte Religie, ende goede zeden, sullen tot vermaeck van de Godt-minnende zielen, seer profijtelyck in Druck mogen uytgegeven worden. Datum Brux.

Matth. Middegaels, Decanus insignis Coll. D D Michaelis et Gudulae Archipresb. Brux. Judex Synodalis, Lib. Censor. — In zijne opdracht: „Aen alle Godt-minnende zielen," zegt de auteur o. a.: „Tot myne groote droefheyt wordender t' allen kanten gevonden Liekens-boeckxkens, de welcke door hun bedriegelijke soetigheyt, ende hatelijk fenyn de herten van de menschen trecken, niet tot Godt maer naer de eeuwige verdoemenisse: Want door dese schadelijke vrolijkheyt overwonnen blijven steken in de vuijligheijt van de werelt, ende maken hun selven een keten met de welke sij sullen getrocken worden in den eeuwigen brandt der helle."

226. Parnassus-bergh (Hemelschen), Met verscheyde Sang-Dichten betuynt, Ende op Vier Hoogh-tijden des Jaers verdeelt, Tot Gerief van alle Sang-Geesten. Tot Leyden, Gedruckt by Johannes van Gelder, Boeck-verkooper. In 't Jaer 1676.

12mo langw. In perk. band.

Met Sangh-Dichten o. a. op den Hoogh-tijdt der Geboorte onses Heere J. C. enz. Lof-dichten ter eere van 't hoogwaerdigh H. Sacrament des Autaers, Lof-sangen ter eere van de alderh. Maget Maria, Moeder Godts, Lof, ende Feest der Heyligen inden Hemel, Hemelsche Minne-suchten van Jesus, en de Godtminnende Zielen, Gedachtenis der overledene, èn boet-schuldige Zielen.

(In denzelfden band als N°. 101.)

227. Pellekaan (De jonge), Zynde vercierd met de Nieuwste en Vermakelykste Liederen, welke Hedendaags Gezongen worden. Tweede Druk. Te Amsterdam, By B. Koene, Boekdrukker, in de Boomstraat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

228. Playsier-Hoff (Den Gelderschen), Bestaende uyt alderhande Coddige Gedichten, Noyt voor desen meer Gedruckt,

Door Fidamant de Bedarides. Tot Utrecht, Gedruckt by Jurriaen van Poolsum, by de Martens-Brug, Anno 1670.

12mo langw. In perk. band.

Hierin komt voor op bladz. 39 een vers van: den Heer van Borre, Borge-Mr van Brouwershaven aen Fidamant de Bedarydes, over zijn gemaekte Houwelijck van jalouzy.

229. Plicht-rymen (Christelyke), om te Singen of te Leesen. Verciert met de Voysen van yder Liedt op Musijck-Nooten, en verscheyde Canons. door Cornelis de Leeuvv, Edammer. t'Amsterdam, Voor Cornelis de Leeuw, Musicijn en Boek-vercooper op 't Water, over de Koorn-Beurs, in 't Musijck-boeck. Anno 1649.

Kl. 8vo. In perk. band. Met muziekdruk.

Met houtsnede op den titel, David verbeeldende.

230. Pluck-voghel (Den eerelycken) Ghepluckt in diversche Pluymkens van Minne-Liedekens ende andere Vrolijckheden. Uyt-ghebroeyt door Joncker Livinus vander Minnen. Op-ghedraghen aen alle de Neder-landtsche Vryers ende Vrijsters. Den eersten Druck, naer dat het vermeerdert ende verbetert is van veele, ende groote druk-fauten: door I. H. F. V. B. t'Antwerpen, By Joannes van Soest, Boeck-drucker ende Boeck-verkooper, op de Groote Merckt in den Bonten Mantel. 1695. Met Gratie, ende Priviligie van den Koninck.

12mo langw. In half leeren band.

Eene kopergravure als voortitel met het onderschrift: Pluckt Eerelyck „ en Deghelyck. Met lofdicht van P. Van de Velde Achteraan: Approbatie. Dit Boecksken gheintituleert den Eerelycken Pluck-voghel, uyt-ghebroeyt door Joncker Livinus vander Minnen, sal mogen in Druck uytghegheven worden, als niet behelsende contrarie aen het Catholijck Gheloof, ofte goede Manieren. Actum Brux. 30. Aug. 1669. Matth. Middegaels, Dec. Insig. Coll. DD. Michaëlis et Gud. Judex Synod. Archipresb. Brux. Lib. Censor. — Voorts: Previlegie. Carel by der gratie Godts, Koninck van Castilien, van Leon, van Arragon, etc.

Heeft toeghelaten aen Joannes van Soest, enz. enz. Daer van sijnde ghegheven in onse stadt van Brussel, den 22. November. 1694. Onderteeckent Loyens.

231. Poësy J. J. Croes: Bestaende in verscheiden Stichtelijcke Gesanghen en Minne-deuntjes. Ghedruckt t'Enchuysen, Voor Jacob Jansz. Palensteyn, Boeck-verkooper op 't Zuyder-Speuy, in de Druckery. Anno 1652.

12mo langw. In leeren band.

Met lofdichten van W. F. Copjis, S. L. Camp en D. Pillegrom.

232. Psalmen (De) des Propheeten Davids, in 't Hebreeuz genaamd Het Lof-bouk: Bij den Propheet verdeeld in vijf Bouken. Nu naar den oorspronkelicken Text van woorde te woorde vertaald, ende in Nederduijtzen rijme gesteld op de gewoonelicke wijsen, gelijk men die in de gereformeerde kerken singt, door Mr. Antonis de Hubert, Rechts-geleerde. Hier sijn bij gevougd de gewoonelicke Lof-sangen, mitsgaders noch de CLI Psalm, die gevonden word inde Griekze Bijbels. Tot Leyden, By Pieter Muller, inde Heere-straat, in 't Jaar, 1624.

8vo. In perk. band.

233. Raetsel-boeck (Gulden), Inhoudende twee hondert ende twee Raetselen, getrocken uyt het Oude en Nieuwe Testament; alles op Rijm gestelt, bequaem voor de jonge Jeught om geraden te worden, ende tot leeringe van de selve; met alle de aenwijsingen daer by gevoeght. Item noch een t'Samen-spraeck tusschen de Godtvreesende Stilheyt ende de bittere Wellust. Door Wilhelmus Baillu. t'Alckmaer, Gedruckt by Cornelis van Trier, Stadts-Drucker, in de Langestraet, op de hoeck van de Houtil. 1664.

12mo langw. In perk. band.

234. Refereynen (Veel schoone Christelijcke eñ Schriftuerlijcke),

ghemaeckt wten ouden eñ nieuwen Testamente, die noyt in druck en zijn wtghegaen: Met noch een Ghenealogie ofte afcoemst des woesten ende grouwelijcken Antechrist, eerst ende voor aen gstelt. Noch is hier by gheuoecht, een boecxken genaemt een spel van sinnen, opt derde, vierde ende vijfste Capittel van Twerck der Apostelen. Noch een boecxken genaemt, Den boom der schriftueren, van ses personagien gespeelt tot Middelburch, in Zeelant, den eersten Augusto int Jaer XXXIX. Tot Dordrecht, voor Jasper Troyen, Boecvercoper inden Griffoen by de Wynbrug. Anno 1592.

Kl. 8vo. In perk. band.

De beide „boecxkens" elk voorzien van afzonderlijke titelbladen met hetzelfde adres, benevens eene houtsnede met het omschrift: Troia sterck brack deur verraet, als een pot om haer misdaet. De „Personaigien" voorkomende in het laatste „boecxken" zijn:

Medecijn der sielen.
Elck bijsonder, een vrouwe ghelijck een nonne.
Menschelijcke leeringhe.
Eyghen wijsheyt.
Natuerlijcke begeerte, een vrouwe gheestelijck.
Ghelooue.

235. Reizigers (De drie vrolyke). Zingende de Allernieuwste Liederen. Nooit te vooren gedrukt. Te Amsteldam, By S. en W. Koëne, Boekdrukkers, Boek- en Papierverkoopers, op de Linden Gragt, 1798.

Kl. 8vo. Met blauwen omslag.

Op den titel eene houtsnede, de drie reizigers voorstellende.

236. Rommelzoo (De Nieuwe Hofsche), Gedicht voor de laatdunkende knip-rymers en rymerzen; Bestaande In Knipvaarzen en Tegen-knip, Aartige Deuntjes, Rondeeltjes en Leevertjes; door De Vermaarste Zang-Rijmers t'zamengevoeght. Voor de Liefhebbers van de Knip-lust. 1655. (Zonder opgave van plaats van uitgave, drukker of uitgever.)

12mo langw. In perk. band.

Op bladz. 2: Knip-zang, waarvan de 19 coupletten zijn geteekend: N°. 1. P. C. Hooft; 2. I. v. Vondel; 3. L. Sanderus; 4. P. Dubbels; 5. T. Asselijn; 6. D. Questiers; 7. G. Verbiest; 8. H. Zweerds; 9. Catharina Verwers; 10. I. Lemmers; 11. Catharina Questiers; 12. Dekker; 13. Goudina van Weert; 14. G. V. Eekhouts; 15. Maria Masza; 16. I. Massa; 17. Francois Snellinx; 18. W. Schellinks; en 19. Slot van de Knipzang: I. v. Vondel. — De Tegen-knip van elk couplet, onder den algemeenen titel van: Kermisgift, Voor de laatdunkende knippers en knipsters, is van I. D. Klijn. Het Besluit Aen al de kniprymers, is onderteekend: Sic itur ad astra.

Voorts bijdragen van I. d. Groot (Niet al te), W. Schellinks (W. 6. Stuivers—Six Soucz—Srevijuts Sez—Zcuos xis), C. van Campen, Dirk Kalbergen, A. le Lievre, J. Bara, I. Z. Baron, Henrik Bruno, François Snellinks, I. V. Daalen, G. Verbiest ('k Leef door de dood).

237. Rommelzootje (Het Nieuwe), Te samen-ghestelt van verscheyden Nieuwe Liedekens, seer vermakelijck om te lesen of te singen. Op nieuw oversien en verbetert. t'Amsterdam, Gedruckt by de Weduw' Loots-man, op 't Water, in de Loots-Man, 1670.

12mo langw. In perk. band.

238. Rooselaer (Den aenghenaemen), geplant in den Hof van den Heylighen Vader Dominicus, door Sr. Catharina vander Meulen, Jubilaria, Religieuse in het Clooster van S. Catharina van Senen, binnen Antwerpen. Den derden Druck, vermeerdert met nieuwe Liedekens. t'Antwerpen, By Joannes van Soest, op de groote Merckt in den Bonten Mantel. 1707.

12mo langw. In perk. band.

Het eerste deel. In 't beginsel voorts-brenghende de vijf Witte, vijf Roode, en vijf klaer-blinckende Roosen van de vijfthien Misterien des heyligen Roosenkrans waermede de memorie verciert, het verstant verlicht, ende den wil ontsteken wordt van

alle Godt-minnende Zielen, om langhs de doornen der tribulatie dese aenghenaeme Roosen te plucken, welck den inhout is van de naer-volghende Liedekens. Waer oock by ghevoecht zijn eenighe van het af-scheyden van de Wereldt, ende van de Vier Uytersten.

Het tweede deel. Verçiert met witte Rooskens, vergadert in het Stalleken van Bethlehem: Als oock eenige Roode, Ghewasschen ten tijde van de bittere Passie ons Saligh-maeckers.

239. Roosen-tvyl (Gheesteliicken), Die Christus ver-eert heeft aen sijn weerdighe Moeder altijt Maghet Maria; In-houdende veele fraeye Leeringhen, ende schoone Mirakelen des H. Roosen-Crans. Verçiert met fijne Printen en Poësie, door Fr. Petrvs Vloers Predick-Heer, ende Prefect van het selfde Aerts-Broederschap. T'Antwerpen, By Jacob Mesens, op de Lombaerde-Veste, inden gulden Bijbel. Anno 1661.

12mo langw. In leeren band.

Met 13 kopergravures, waarvan een geteekend: Lommelin fc. Achteraan: Facvltas R. P. Provincialis. Permitto ut Libellus, cui Titulus Den Gheestelijcken Roosen-Tuyl, pro fidelium vtilitate, et promotione Sanctissimi Rosarij praelo committatur. Actum Bruxellis. 42 (*sic*) Decembris 1660. Fr. Ioannes Baptista Veriuys S. Th. M. et Provincialis Fratrum Praedicatorum per Belgium.— Vidit, et Approbavit. 21. Decemb. 1660. G. Voochts Canonicus et Archidiaconus S. T. Licent. et lib. Censor.

240. Rympjes Aen de Jeught, Genoot op de Feest van Dirck Kasteleyn, en Elisabeth de Vries. In echt gebonden den 21 October 1640. In Amsterdam. t'Amsterdam, voor Denijs Verschuere, Boeckverkooper op den Nieuwen Dijck, inde Bieskens Bybel. 1640. (Achteraan) t'Amsterdam, Gedruckt by Dominicus vander Stichel, woonende op de Lauweriers-Graft. 1640.

12mo langw. In leeren band.

241. Sangh-Bancquet, Op-gedist in papiere Schoteltjens, En

voor-geset de Rotterdamse Juffertjes. Tot Rotterdam, Gedruckt in de Nieuwe Druckery, Anno 1664.

12mo langw. In perk. band.

242. Satyra of Schimp-dicht, Prijsende den Godt Bacchus, ot 't Droncken drincken. Anno M.DC.XLII. (Zonder opgave van drukker of uitgever.)

12mo langw. In leeren band.

Met eene kopergravure, voorstellende Bacchus schrijlings op een vat gezeten. Hierbij is gebonden een werkje groot 208 bladzijden, waaraan de eerste 18 ontbreken. Op bl. 19 staat een vers, gericht: Ad Lectorem benevolum, aanvangende: — Non semper gravibus studiis incumbere prodest, Cunctaque post habito meditari seria risu; etc. Op blz. 20 een Sonet: Au tres Docte, Sage & Vertueux, Seigneur Iehan Neander, Amateur des sept Sciences Liberaux, onderteekend: *Lalaing* Sans repos. Volgt eene koper-gravure voorstellende een Harder en Harderinne. Daarop van bl. 24—26 een gedicht: Waymans gheneucht. Voorts van bl. 27—103: Enigmes ioievses povr les bons esprits. Dat zyn, Kluchtige Raetselen voor alle Ionghe Gheesten. Met de Verclaringhe van dien, ghestelt achter yeder Figuer, en versierd met 16 kopergravures. Ten slotte de volgende bijdragen: Hymnus oft Lof-sanck van Venus, Cupidoos list, Brief van Venus aen de Schilder, geteekend I. de Neeff (Een vooral), met eene kopergravure, en: Clucht-Refereynen, Te vooren Noyt in Druck gheweest, besluitende met het volgende woord tot den leser:

Al 't geē ghy leest en siet en can u geensins krencken,
Dan argh vaer hem in 't lijf, die argste hier uyt dencken.

243. Schalmeye, Inhoudende Veel Geestelijcke Liedekens, de welcke sommige noyt te vooren in druck zijn geweest. Door M. de B. Tot Haerlem, by Vincent Casteleyn. (Achteraan) Tot Haerlem, Gedruct by Vincent Casteleyn, Boeck-drucker inde groote Houtstraet, inde Boeck-druckery, 1614.

12mo. In leeren band met slot.

Voorafgegaan door drie Klinck-dichten, waarvan het laatste door Pr. Vergeelsz. (Liefde baert vrede), en twee Sonnetten, het eene geteekend 2000 (d. i. Vincent) Casteleyn, het andere: Schickt u naer den tijdt, welke de kenspreuk is van den auteur Marijn de Brauwer.

244. Scharre-zoodtje (Medenblicker), Ghevangen en ontweydt van verscheyden Visschers: Over-goten met een Sanghers-sausjen, door Mr. H. J. Prins, Organist en Voorsanger binnen Medenblick. Tot Medenblick, Voor Mr. Hendrick Jansz. Prins. Anno 1650.

12mo langw. In leeren band. Met muziekdruk.

Met eene kopergravure voorstellende een stil-leven. Opgedragen aan de: Kunstlievende Jonghe-dochters Dieuwertje Waeckers, Maria Schaghen, Maria de Groot en Cornelia Pluvier. Met lofdichten o. a. van F. G. Drie-duym en C. Nierop, en bijdragen van A. H. Durate, C. P. Rhijnenburgh ('t Is noyt te degen), Mr. H. J. Prins (Saligheyt voor al), J. Kos (Wordt scherp in liefd), G. S. Dr. (Des Hemels Heer „ Van als de eer) en melodieën van Mr. H. J. Prins, Mrs. R. I. en G. Vederman.

245. Schat-kist der Liefde, Voortgebracht in tijdt van vrolijckheyt. Rouw-klacht, Vertoont in tijdt van droefheyt. Midtsgaders Een Argument over de broosheyt des menschlijcken levens, tot leeringe ende stichtinge uyt de H. Schrifture, yder toeghepast. Door Iacob Coenraetsz. Meyvogel. Tot Hoorn, by Lourens Willemsz. Boeckverkooper voor de groote Kerck, inde Werelt vol drucx. 1634. Achteraan: Tot Hoorn, Ghedruckt by Isaac Willemsz. Boeck-drucker op 't Noordt in 't Schrijfboek, 1634.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Het eerste deel met titelgravure en opschrift: Schadt Kist der Liefde voort gebracht in tijt van vrolyckheydt A° 1632 door J. C. Mey-vogel, ende nu uyt gegeven door deselve. Tot Hoorn Bij Louweris Willemsz. voor de groote Kerck, in de Werelt vol drucx. Kenspreuk van den auteur: Godt boven al. Met lofdicht van C. W. Iagher, en drie kopergravures. Het tweede deel met

titelgravure en opschrift: Row klacht ver-toont in tyt van droefheydt. A° 1634. Mitsgaders een Argument over de broosheydt des menslycken leven tot leeringe ende stichtinge uyt de H. Schriftuere. Yder toe gepast door I. C. Mey-vogel. Met 2 kopergravures. Als aanhangsel een eer-dicht van I. Boeckaert Berckhout, met re- en dupliek, en van den Auteur eene: Corte overlegginghe Der voorschreven drie Deelen.

246. Schip (Het volmaekte ende toe-geruste), Bestaende: In fraeije Gedichten en aerdige Liedekens, verrijkt met veel schoone nieuwe Voysen, nut ende dienstig voor alle Lief-hebbers der grote Zee-vaert. Alles gemaekt door Willem Schellinger. Te Amsterdam, By d'Erve vander Putte en Bastiaan Boekhout, Boekverkopers op 't Water, in de Lootsman, 1776.

Kl. 8vo. Zonder band of omslag.

Op den titel eene houtsnede van een ouderwetsch tweemastvaartuig. De auteur teekent zich aan het einde: W. Ses Stuyvers. Met lofdicht van Theodorus Belcamp.

247. Schoenlapper (De vrolyke) in zyn pothuis. Zingende een zevental nieuwe gezangen, Op de aangenaamste Wyzen gesteld.

Onder 't Lappen zit ik bly.
Werken dat vervrolykt my.

(Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

Met houtsnede op den titel.

248. Schouwburg (De Amsteldamsche), Zynde vercieрt met de Aldernieuwste Liederen, die hedendaegs Gezongen worden. De zesde Druk, Zynde op nieuws vermeerdert met Nieuwe Liedjes die in de voorige Drukken niet gevonden worden. Te Amsterdam, By d'Erve van der Putte, en Bastiaan Boekhout, Boeken Papier-Verkoopers op 't Water, in de Lootsman, 1775.

Kl. 8vo. In perk. band.

Met eene houtsnede op den titel.

(In denzelfden band als N°. 34).

249. Scoperos Satyra Ofte Thyrsis Minnewit, Waer inne de hedendaegsche Vrijery klaer ende helder wordt afghebeeldt. Beschreven door Johan van Dans, Rechts-geleerde. Tot Amsterdam, By Joannes Janssonius van Waesbergen en de Wed. zal. Elizeus VVeyerstraten. Anno 1668.

Kl. 8vo. In perk. band.

Met verscheidene kopergravures. De bundel bevat ook als 2de deel de: Aerdige en Soet-vloeyende Minne-rymtjes, en: Darodilace ofte Kus-hemel van Ledee (zie N°. 65.)

250. Scoperos Satyra ofte Thyrsis Minne-wit. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo langw. In perk. band.

2de druk, blijkens de voorrede. Met gegraveerden titel en 7 kopergravures.

251. Self-stryt Voor ghestelt in de Persoon van Ioseph door D. J. Cats. Het verstant des vlees is de Doot, maer het verstant des Geests is het leuen ende vrede. Rom. 8. 6. Het vlees begeert tegen den Geest en de Geest tegen het vlees: dese staen tegen malkandren. Gal. 5. 17. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo langw. In perk. band.

Met vier kopergravures behalve de titelplaat. De voorreden is onderteekend: in Middelburgh dezen achtsten Mey, 1620.

252. Self-Stryt, Dit is: Kachtighe (sic) beweginghe Van Vleesch ende Geest: Poëtischer wijse voor-ghestelt, inde persoon en op de gheleghentheydt van Ioseph, ten tyde hy van Potiphars Huysvrouwe wierd versocht tot Overspel. Door I. Cadts. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo langw. In perk. band.

Op den titel staat met potlood het jaartal 1620 geschreven. Op het schutblad is op een strookje papier gedrukt: Première édition très rare. Het gedicht: Veldt-Teycken, Alle Eerbare-

Ionghe luyden toe-ghe-eijghent, is onderteekend: Pel. Vercierd met 5 kopergravures.

253. Sluiters (W.) Buyten- eensaem Huys- Somer- en Winterleven. Gedruckt voor den Autheur, in 't Jaer onses Heeren 1668. (Zonder opgave van uitgever of drukker.)

12mo langw. In perk. band.

Met opdracht aan Otto, Graef tot Limborg en Bronkhorst, en diens dochter Amelia Louysa Wilhelmina; en lofdichten van Volckerus ab Oosterwyck, Ecclesiae Delphensis Pastor, A. Bornius, Dienaer I. Christi in sijn Gemeinte te Alckmaer, J. Van Lodenstein, Dienaer der Gemeinte J. C. te Utrecht, Jodocus Willichius, Ecclesiae Oostervici in Brabantia Pastor, Magnus Umbgrovius, Dienaer der Gemeinte J. Christi te Borkeloo, E. Beckinck, Dienaer des Heeren Jesu te Nede. Op den titel van het Winterleven komt voor de spreuk: Quanto secretius, tanto liberius.

254. Somer-bloempjes (Haerlemsche), Tweede Offer, Aen de Vreucht-lievende Nymphjes, Bequaem om een Krans aerdiglick te vlechten op 't Hooft van haer en haer Beminde. Ghepluckt uyt het vorige Bloem-Hoff. Tot Haerlem, Gedruckt voor Claes Albertsen Haen, Boeckverkooper voor aen in de Coningh-straet 1646. (Achteraan) Te Haerlem, gedruckt by Isaac van Wesbusch, Boeck-drucker, woonende in de Korte Zijl-straet. Anno 1646.

12mo langw. In leeren band. Met muziekdruk.

Met gegraveerden voortitel met opschrift: Haerlemse Somerbloemjens, en onderschrift: G. B. Claes Albertsen Haen. 1646. Met: Opdracht, Aen de Vreughd-lievende Nymphjes, onderteekend B. T.; Voor-reden, Aen de Haerlemsche Soetertjes, van Claes Albertsz. Haen; en Sonnet, Aende Soete Haerlemsche Buysjes, door Guilliaume Ooyevaer. Voorts bijdragen van Guilliaume Abrahams Ooyevaer, J. van Asten, T. A. Ducens (Springt niet, of dwingt yet), H. Ockes (Weest eendrachtigh,) Ioh. Groen is de Linde, W. F. Dochter ('t Best betracht) en Adriaen Pietersz. (O soetigheydt).

254a. # Souter Liedekens

Ghemaect ter eeren Gods/ op alle die| Psalmen vā Dauid: tot stichtin| ghe/ en̄ een gheestelike ver| makinghe van allen| Christē menschē.

(Houtsnede: Koning David psalmzingende.)

Colloss. int. iij. Cap. | ¶ Leert ende vermaent v seluen met psalmen en̄ lofsanghen | en̄ gheestelike liedekens inder ghenaden / ende singhet | den Heere in uwer herten. (○) (○)

¶ Gheprent Thantwerpē/ op die Lombaerdē veste/ teghen | die Gulden hant ouer/ By mi Symon Cock. Anno| . M.CCCCC. ende. xl. den xij. in Junio. || Cum Gratia et Privilegio.

(Op de laatste bladzijde:)

Totten Leser

IS gheordineert en̄ beuolen ee-| nen yeghelijcken/ bider. K. M. | dat niemant hem en veruoordere/ dit| teghenwoordich boecxken/ binnen den | tide van sesse iarē/ na te printen/ te ver| coopen/

oft wt te gheuē / oft laten prin | ten/ vercopē/ oft wt gheue: alleene/ oft | met eenighe addiciē/ in gheender ma- | nierē/ ten ware bi consente ē oerloue | vandē druckere desselfs: opte pene vā twee honderd Carolus guldē/ tot sijn- | re Maiesteyt profijt te vbuerene. Ēn | opte confiscacie van dē boecken. Etc. soe naerder blijckē mach bider priuilegiē | oft octroye/ vā sijnre Maiesteyt hier | op verleent/ in sijn stadt vā Bruessele: | vander date dē vijfthienstē dach Sep | tembris: int iaer ons Heerē Duysent | vijfhōdert/ negheendertich/ berustē | onder die handē vanden druckere.

Elck wachte hem va scaden. [1]

---

[1] Het eenig bekende exemplaar van den eersten druk der *Souterliedekens* berust alhier in de Bibliotheek van het Museum Meermanno-Westreenianum; het wijkt zeer af, zoo in formaat als uitvoering, van de latere edities. De titel van dat boekje in 12mo is:

Souter Liede | kens, Ghemaect ter eeren Gods, | op alle die Psalmē van Dauid: tot stich- | tinghe van allē Christen menschen.

(Houtsnede: Koning David ten troon gezeten psalmen aanheffende; drie

Kl. 8vo. In perk. band. Met muziekdruk; de notenbalken gedrukt met rooden inkt.

Beschreven bij: Ph. Wackernagel. Lieder der Niederländischen Reformierten aus der Zeit der Verfolgung im 16. Jahrhundert, onder D[2].

254*b*. Hetzelfde werk, met hetzelfde adres.

Kl. 8vo. In perk. band. Met muziekdruk enz., als voren.

Beschreven bij Wackernagel, onder L[1].

254*c*. Hetzelfde werk, met hetzelfde adres.

Kl. 8vo. In leeren band. Met muziekdruk enz., als voren.

Beschreven bij Wackernagel, onder L[2].

254*d*. Hetzelfde werk, met hetzelfde adres.

Kl. 8vo. In leeren band met stempels, verguld op snede. Met muziekdruk enz. als voren.

Niet beschreven bij Wackernagel.

254*e*. Hetzelfde werk, met het volgende adres: Gheprint Thantwerpen, op die Lombaerde veste, teghen die gulden hant

---

luisterende personen op den achtergrond.)

Leert ende vermaent v seluen met Psal | men ende lofsanghen, ende gheestelijcke liedekens inder ghenaden | ende singhet den Heere | in uwer herten.

Gheprent Thantwerpē, op die Lombaer- | de veste, By my Symon Cock. Anno. 1539.

Ongepagineerd, geheel met zwarten inkt gedrukt, de psalmen met cursieve letter, elk eerste couplet met muziekdruk. De latijnsche tekst van den psalm woord in deze editie *niet* op den kant der bladzijde aangetroffen. Vóór den aanhef van den titel is hetzelfde teeken (een abeelblad?) afgedrukt, dat voorkomt op den titel van: Een Geestelijk Liedt-Boecxken (zie N°. 150), toegeschreven aan David Jorisz. Men heeft wel eens beweerd, dat dit fantastisch geteekende blad een herkenningsteeken der Doopsgezinden dier dagen zou zijn geweest; men vindt het echter ook vóór: Den Alderheijlichsten Naem voor een Nieu-jaer-gift, door P. A. Poirters Soc. Jesu (zie N°. 201).

Deze druk is aan Wackernagel onbekend gebleven.

ouer. By my Claes vanden Wouwere. Anno M.CCCCC. en, LXIIII. Cum gratia et Priuilegio.

Kl. 8vo. In leeren band. Met muziekdruk.

Vermeld bij Wackernagel, bladzijde 5, tweede kolom, N°. 1.

254*f*. Hetzelfde werk, met het volgende adres: Gheprint Thantwerpen by Hans de Laet, inde Cammerstrate inde Rape. 1564. Met Gratie ende Priuilegie.

Kl. 8vo. In perk. omslag. Met muziekdruk.

Vermeld bij Wackernagel, bladzijde 5, tweede kolom, N°. 2.

254*g*. Hetzelfde werk, zonder adres noch jaartal. Achter de: Registere der wijsen, verclarende op welcke psalmē elck bisond gemaect zij, staat: Gheprent toe Campen By my Steuen Joessen.

Kl. 8vo. In leeren band met twee, thans geschonden sloten. **Zonder** muziekdruk.

Op den titel eene houtsnede, voorstellende: Koning David in biddende houding, opziende tot God, die in de wolken aan hem verschijnt; in het verschiet de poort eener stad, daarnaast eene brug. Deze houtsnede wordt herhaald aan het einde van den bundel. De latijnsche tekst van den psalm staat in deze uitgave **niet** naast de nederduitsche overzetting gedrukt.

Niet vermeld bij Wackernagel.

254*h*. Hetzelfde werk, met het volgende adres: Nae die Copye, Gheprint t'Hantwerpen, by Hans de Laet, inde Cammerstrate inde Rape. 1584. Met gratie ende Privilegie.

Kl. 8vo. In leeren band. Met muziekdruk.

Met kopergravure op den titel.

Vermeld bij Wackernagel, bladzijde 6, eerste kolom, N°. 3.

254*i*. Hetzelfde werk, met het volgende adres: Gheprint t'Vtrecht, by Salomon de Roy, woonende in de Lauwerstraet, in die Druckerye. Anno CIƆIƆXCVIII.

Kl. 8vo. In leeren band. Met muziekdruk.

Met kopergravure op den titel.

Vermeld bij Wackernagel, bladzijde 6, eerste kolom, N°. 4.

255. Sparens Vreughden-Bron, uytstortende Veel Nieuwe als Singens-waerdige Deuntjens. 't Eerste Deel. Tot Haerlem, Ghedruckt voor Michiel Segerman, Konst ende Boeck-verkooper, woonende voor aen inde Sint Jansstraet, 1643. (Achteraan) Tot Haerlem, Ghedruckt by Thomas Fonteyn, Boeck-drucker in de Bartel-Joris-straet, inde Boeck-druckerye, 1643. — 't Tweede Deel. Te Haerlem, By Michiel Segerman, Konst ende Boeckverkoper, voor aen inde Groote Houtstraet, over de Peerlesteegh, in 't ghestrickte Schrijf-boeck. 1646.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Als voortitel eene houtsnede met opschrift: Spaerens Vreuchden-Bron. Met bijdragen van P. V. Goor (Lust baert wijsheyt), I. I. van Asten, C. I. Nickels, F. Palm, L. Hoven, Brosterhuisen, W. H. Groen is de Linde, Guilliaume A. Ooyevaer, Adriaen Prs (Waeckt in tijdts), H. Verdonck, A. v. Adrighem (Nae lijden, verblijden), Franco. Snellinx (Snel, spoeyt wel), Jonckr Wijnbergen, T. A. Ducens (Springt niet, of dwingt yet), I. van Noort (Aen staen doet verkrijghen), Joan Alb. Ban (Dat volght 'er op). — Hierin komt voor met notentekst: Het vierde Rey-liedt, uyt 't Spel van Joseph, op de doodt van de ontrouwe Backer: Gespeelt by *Liefd' boven al*, binnen Haerlem. 1646, geteekend: Lust nae Rust.

256. Speel-schuitje (Het Nieuwe verbeeterde) Met vrolyke Naaimeisjes. Zijnde voorzien met al de heedendaagsze nieuwste en aangenaamste Liederen, die nooit Gedrukt, of in geen andere Liede-Boeken te vinden zyn. Den Tiende Druk. Gedrukt by de Erven de Wed. Jacobus van Egmont: Op de Reguliers Breê-Straat, te Amsterdam. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In blauwen omslag.

257. Speelwagen (De Nieuwe Domburgsche), Bevragt met veelderhande gezangen, Op de bekendste wyze. De vyfde Druk. Te Amsteldam, By S. en W. Koene, Boekdrukkers, in de Boomstraat. (Zonder jaartal).

12mo. In blauwen omslag.

258. Spieghels (H. L.) Hart-Spieghel. t'Amsterdam, Voor Cornelis Dirckxz. Cooll, Inde Kalverstraet. 1614.

12mo. In perk. band.

Met houtgravure op den titel voorstellende Arion, waaronder het volgend gedicht:

In 't midden van de Zee, en schrylings op een vis,
Daer 't naaste schip te vyand, gheen lyfberging is,
Gherust en heel vernoecht, vrolyck te zinghen meugen
Die moet vast van ghemoed, in God, in deughd verheuge.

Met portret van den auteur, geteekend: Muller sculp. 1614, waaronder het volgend vers:

Dien dueghd verhuecht genuecht en vrueghd,
Is staagh zijn lot:
Zijn rust, staat vast, in lust of last
Door hulp van God.

259. Spreuken (Kort en Bondige), Als mede het gulden A. B. C. Gedrukt voor Winterse Avonden.

12mo. (Gevoegd bij N°. 177).

260. Spruytjen ('t Groen) of Toe-ghift: De Grote Koren-bloem, Kolossensen 3. 16. Leerd ende vermaand malkanderen met Psalmen ende Lofzangghen, ende met gheestelyke Liedekens inder ghenaden, ende Zingt den Heere in uwer Harten, Ende al dat ghy doet met woorden oft met werken: Dat doet al in den naam ons Heren Jezu. Ghedruckt ter Ghoude by Jasper Tournay, Anno 1622.

12mo. In perk. band.

Op den titel eene houtgravure, voorstellende eene korenbloem omgeven door korenaren. Met bijdragen van J. S., Anno 1622. (In deughden ryk); H. L. de Groot, A°. 1621 en 1622 (Zoekt 't verbeteren); A. V. Gherwen, A° 1622 (Leefd en leerd sterven); L. H. de Groot (Ghod ist die in u werkt).

(In denzelfden band als N°. 95.)

261. Starters (I. I.) Friesche Lvsthof beplant met verscheijden stichtelijcke Minne-liedekens Boertige kluchten etc. den sesten druck v̄betert ēn v̄meerdert. T'Amsterdam, bij Hessel Gerritsz: Boeckvercoper. (Zonder jaartal.)

12mo langw. In leeren band. Met muziekdruk.

De toespraak: Tot de Iong-vrouwen van Friesland, is geteekend I. Starter (Gonst baerd Nijd). Achteraan volgen, met afzonderlijke pagineering, „Boertigheden", en „Lijck-dicht over Mathys van Beeck", benevens twee lofdichten, waarvan een, in het Latijn, geteekend: P. Winsemius, Ord: Frisiae Historiograph. Met gegraveerden titel, portret met omschrift: Iohannes Starterus Anglo-Britanns Aeta. XXVII, en twee kopergravures. — Het „Extract uyt de Previlegie" is geteekend te Leeuwarden den 13n Augustus 1621, door I. Beyma, Secretaris van de Gedeputeerde Staten van Vrieslant.

262. Steeck-boecxken, Ofte 't Vermaak der Jeugdelijker Herten, Om daar door te weten, Der Herten secreten. Door J. J. Starter. Noch is hier achter mede bygevoeght het Placcaat van Marcolphus, waar in verhaalt werden alle de Outheden, Ordonnantien, Wetten en Privilegien van den Covel. Alles heel vermakelijk en wonderlijk om te lesen. t'Amsterdam, by d'Erfgenamen van de Weduwe Gysbert de Groot, Boekverkoopers, 1725.

12mo langw. In leeren band.

Met portret en eene menige prentjes in houtsnede.

263. Steekertie ('t Kortswylige), Omvlogten en doornagelt, Met Innige, vierige Minnetreckjens, Staagpijnsende Zieltogjens, en Mewaardige liefdezugjens van aardige Juffertjens en wellevende Messieurs. Gelardeert, Met soete Minnedeuntjens, drollige Snaakerytjes, en kuurtige Lieflijkheetjes, sonder verdriet.

't Jaar 1600 vyftien vier,
Had dese Minnegril sijn tier.

t'Amsterdam, voor Claas Jansz. Bruyningh, Boeckvercooper in de Lijnbaan-steegh.

12mo langw. In perk. band.

Met eene kopergravure als voortitel, waarop het motto: Steek Steken, en drie in koper gegraveerde prenten. Met bijdragen van C. I. Bruyningh (Bindt altijt vast).

264. Stootkant of Nieuwe-jaars-gift, aan de Amstelsche Jonckheidt. Bestaande In aardige Deuntjes, nieuwe Toontjes, Levertjes, Rondeeltjes, Quakjes, en andre vermaakelijkheeden. Door Verscheide Liefhebbers t'zaamen-gevoeght. Eerste deel. t'Amsterdam, By Jakob Vinkkel, Boek-verkooper, in de Lange-brugssteeg, in de History-schrijver. 1655. (Achteraan) Aemstel-dam, Ter Drukkerye van Kornelis de Bruin, voor-aan op de Lauw'riers-gracht. Anno 1655.

12mo langw. In perk. band.

Met kopergravure als tweeden titel, met opschrift: Stootkant oft Nuewe Jaers gift. Met bijdragen van I. Bara, I. de Groot (Niet al te), A. de Haas (le Lievre, Haasje, Ne jugez point selon l'apparence), C. Huigens, M. W. de Jonge, J. v. Breen, B. Celadon, P. D. Ruelles.

265. Straat-negotianten (Derde zevental), Of verzameling van Afbeeldingen der geenen die langs publyke wegen haar bestaan tragten te vinden. In kunstplaatjes, met toepasselyke versjes, verciert. Te Rotterdam, gedrukt by J. Thompson. (Zonder jaartal.)

12mo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

266. Stribeés (Cornelis) Chaos ofte verwerden Clomp; Jn-houdende verscheyde vermakelijcke Lietjes; tot lust, ende vermaeck, van de vrolijcke Jeugt. Den tweden druck verbetert. Tot Dordrecht, By Jan Canijn, Boeck-verkooper, woonende by de Visch-Marckt, in de groote Drukkery naest de Linden-Boom, Anno. 1643, Twee deelen.

12mo langw. In perk. band.

Met portret van den auteur in koper gegraveerd. Bovenaan: Aetatis suae XXIIII, onderaan: C. Striebee. Deucht teelt ryckdom. Geteekend: F. V. Wyngaerde fc.

267. Student (De Verliefde) of de Nieuwe Zalet Ionker. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

Kl. 8vo. In papieren omslag.

Met gegraveerden titel.

(In denzelfden band als N⁰. 34.)

268. Syons Wynberg (De groote vermeerderde), in zig bevattende Honderd Schriftuerlijke Liedekens gemaakt uyt den Ouden en Nieuwen Testament. Door M. van Speybroek. Cantic. I vers. 5. Men heeft my tot eender Bewaarderesse der Wijnbergen gezet. Esaias 5. vers 1. Mijn Lief hadde eenen Wijngaard op een vette plaatze. Den laatsten Druk, verbeterd en van alle Druk-fouten gezuyverd. Tot Amsterdam, By Joannes Kannewet, Boekverkooper in de Nes, by de Brakke-grond in de Gekroonde Jugte Bybel. 1736.

Kl. 8vo. In perk. omslag.

De kenspreuk van den dichter is: Behoud het goede.

269. Tafel Gezelschap (Het vermakelyk), Zingende Verscheide Aangename en Vermakelyken Zangstukjes.

Gedrukt voor de Vreugt,
Die het Hart verheugd.

(Zonder jaartal, uitgever of drukker).

12mo. In perk. omslag.

270. Taptoe (De vermakelijke Haagsche), Waar in te vinden zijn de Aldernieuwste Liederen, die Hedendaags gezongen worden. De Dertiende Druk. Zynde veel verbeterd, met eenige Liedjes, die op Nieuws vermeerdert zijn. Te Amsterdam, By d'Erve Hendrik vander Putte, en Bastiaan Boekhout, Boek- en

Papierverkoopers op 't Water in de Loots-man. (Zonder jaartal.)
Kl. 8vo. In perk. band.
Met eene houtsnede op den titel.
(In denzelfden band als N°. 34.)

271. Tengnagels (M: G:) Aemsterdamsche Lindebladen. Gaudia post tantos oriuntur tanta dolores. t'Amsterdam by Nicolaes van Ravesteyn, in 't Jaer 1640.
Kl. 8vo. In perk. band.
De opdracht aan Jakob Feytama is onderteekend: Mattheus Ganzneb Tengnagel. Met lofdichten van Iakob Heerde en D. Heerde. Onder de namen van „Amsterdamsche Poëten", op bladzijde 64, komt voor de naam Duizenddaalders.
Dezelfde band bevat: Afgeslagen bloemsel Van de Aemsterdamsche Lindebladen, Al vvandelende in de Zomer opgelezen, zonder orden by een verzaemelt, en in den Winter uitgegeven door den zelven. t'Aemsterdam, Gedrukt in 't jaar 1641. (Zonder opgave van uitgever of drukker).
Kl. 8vo. In perk. band.
Met lofdicht van I. I. Schipper.

272. Thalia (Tweede deel van), of Geurige Zang-Goddin, van W. G. V. F. Fumus Gloria Mundi. t'Amsterdam Gedruckt by Joannes van den Bergh, Boeckverkooper aen den Dam, bezyden 't Stadhuys, 1669.
Kl. 8°. Ingenaaid.

273. Thee-boom (De Oost-Indische). Getrokken op velerhande Gezangen, zynde voorzien met de Nieuwste Liederen en Melodyen, die hedendaags gezongen worden, dienende op Gezelschappen, Bruiloften en Maaltyden. Alle op de nieuwste en aangenaamste Wyzen. Te Amsterdam, By B. Koene, Boekdrukker, in de Boomstraat. 1818.
Kl. 8vo. In bruinen omslag.
Op den titel eene houtsnede met het onderschrift: Ardua quae pulchra.

274. Thirsis Minnewit. Bestaande in een verzameling van de aangenaamste minne-zangen en voysen. Tot Amsterdam, By d'Wed: J. van Heekeren, Boekverkoopster op de Haarlemmerstraat, over de Eenhoorn-sluys. (Zonder jaartal.)

12mo. In leeren band, verguld op snee, weleer van twee sloten voorzien.

Als voortitel eene kopergravure met opschrift: Thirsis Minnewit. Op den boekdruktitel eene houtsnede.

(Dezelfde band bevat N⁰. 323.)

275. Thirsis Minnewit, enz. als voren, met adres: t'Amsterdam, Gedrukt voor Abram Cornelis, boekverkooper aan den Overtoom.

12mo. In leeren band.

Als voortitel eene kopergravure met opschrift: Thirsis Minnewit, en adres: T'Amsterdam by Abraham Cornelis. Op den boekdruktitel eene houtgravure.

(Dezelfde band bevat N⁰. 324.)

276. Tijdt-cortinge (Stichtelijcke): Vervatende Eenige geloofwaerdige Geschiedenissen, En andere Gedichten. Streckende tot Zedelijcke, en Stichtelijcke Bendenckinghen voor d'Eenvoudighe. Op Sanghs-Wijse ghestelt. Gedruct t'Enchuysen, By Floris Iansz. Camerling. Anno 1641.

12mo langw. In perk. band.

De Toe-eygeninge onderteekend C. J. Wits. Met lofdicht van C. P. Biensen en eene houtgravure tegen den titel.

(In denzelfden band als N⁰. 18.)

277. Tobias gal en lever voor de blinde en onkvijsche werelt. Door Heer Pieter van Rouvroy, Licentiaet inde H. Godtheydt, Pastoor tot Nieuw-kercke. t'Antwerpen, Ghedruckt by Godtgaf Verhulst Boeck-Drucker en Boeck-verc. woonende op de groote Mert in de Druckery 1686.

12mo langw. In leeren band.

Bevat onder dezen algemeenen titel twee werkjes t. w.: Tobias-lever voor de onkuyssche weereldt, en: Tobias-galle voor de blinde weerelt, De algemeene titel is eene kopergravure met o.a. een portret (van den auteur?). Het boekje vangt aan met een: Toe-schrift aen den zeer eer-weerdighen ende gheleerden Heer, Myn Heer Willem vander Sterre, Licentiaet inde H. Godtheydt, Deken Der Bisschoppelycke Kercke tot Ipre, Ghesant der Gheestelijckheydt onder de Vier-Leden des Lands van Vlaenderen, en een latijnsch gedicht: Ad amicum Iacobvm van der Espt, Dominum de Walle. Voorts lofdichten van I. vander Espt, H. Rouvroy, Ghilein van Ryspoort, Iacobus de Clerck Pbr. in Oxelare, Ian Bellet, Glaude de Clerck t'Ipre. Vóór het eerste werkje: Approbatio. Poêmatia haec non ineleganter Vernaculo Rythmo composita, cum vitijs, praesertim Carnis, infesta sint, & virtuti non incongrua praebeant documenta, typis edita cum fructu legi poterunt. Ita testor 26. Decembris 1636. Antonius Sanderus Can. Iprensis Libr. Censor.

Achter het tweede werkje: Vidit & admisit Ipris, hac II. die Martij 1634. G. Zyloff Arch. Iprensis Lib. Censor. — Met Gratie en Privilegie voor 10. Jaren. Onderteeckent Loyens.

278. Ton (De) vol Vrolykheid. Bestaande in een uitgezogt getal van de aangenaamste zoo oude als nieuwe Herders-vryagien, Minnaarsklachten en Vreugdenzangen. Te Amsterdam, By B. Koene, Boekdrukker in de Boomstraat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

279. Torenwachter (De vrolyke). Blazende en Zingende de Nieuwste Liederen, die hedendaags gezongen worden. Vierde druk. Te Amsterdam, By B. Koene, Boekdrukker, in de Boomstraat. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Met eene houtsnede op den titel.

280. Tortel-Duyfken (Het eensaem) rustende op den aenghenaemen Rooselaer, Gheplant in 't Hemels Lust-Hofken, bedeylt in dry Deelen. Ghecomponeert door Suster Catharina vander Meulen, Religieuse der Predickheeren Oorden. Den tweeden Druck verbetert met nieuwe Liedekens. t'Antwerpen, By Joannes van Soest, Boeckdrucker op de Groote-merckt in den Bonten-Mantel. 1703.

12mo langw. In leeren band.

Met een in koper gegraveerden voortitel, geteekend: M. V. Wolsschaten fecit.

De Approbatie van den 1sten druk luidt: Het Boeckxken gheintituleert het *Eensaem Tortel Duyfken*, van my onderschreven, gesien ende door lesen, Approbere het selve te moghen laten in druck komen. Actum den 23. September 1694. Arnoldus Eyben keurder der Boecken.

Die van den 2den druk: Wy onder schreven hebben overlesen uyt Commissie van onsen Eerw. Pater Prior Provinciael P. F. Hyacintus Grossau, het Boeckxken genaemt het *Eensaem Tortel-Duyfken*, ende hebben daer niet gevonden, dat is strijdende teghen het Catholijck gheloof, ofte zedighe maniere, maer dat is een waerachtigh Duyfken, gelijck het gene dat tot Noë is weder-gekeert in de Arcke, brengende in sijn beckxken een Olijftackxken met groene bladerkens, wy segghen vervult met alle soete, ende aenghenaeme Godtvruchtige Liedeken. Oversulckx sal moghen profijtelijck in druck uyt-ghegheven worden tot vermaeck des geest. Aldus ghedaen in ons Convent van 3. Augusti. 1702. Pater F. Joannes van Doorne S. T. M. ende Prior der Paters Predickheeren tot Antwerpen. Pater F. Norbertus Willemsens S. T. M. Oord. Pred.

281. Treurbrieven der blakende vorstinnen: en Minnebrieven der vorsten en vorstinnen, van Publ. Ovidius Nazo, en Aulus Sabinus. Op gelijk getal van Vaarzen, in Nederduytschen Rijm, overgezet: door Jonas Cabeljau, J. C. Tot Rotterdam, Joannes Naeranus, Boekverkooper op Steyger: Anno MDCLVII.

Kl. 8vo. In leeren band.

Met twee in koper gegraveerde titelplaten, waarvan de eerste is geteekend: Cr. d. pas—delin.

(In denzelfden band als N°. 39.)

282. Triton (Den Vlissingschen), Uytblaasende Verscheyde gezangen, (Midsgaders,) Eenige schoone spreuken. By een gestelt door Jacob Brugge, Met desen laasten Druk verbetert. Te Vlissingen, Gedrukt by Gillis en Pieter de Paaynaar, Woond op de Beurs. 1727.

12mo langw. In kartonnen band.

Hierin komen o. a. voor: 1°. Tubal kains Triumps-Wagen, Vertoont op het gilde van de smeden, en 2°. Vreugd Gesang, gezongen op de Jaarlijkse Bankqueteringe van het Timmermans, Schrijn-werkers, Blok-makers, Stoel-draayers, Wage-makers, Gilde, Binnen Vlissingen.

283. Trivmphvs Cvpidinis. In-houdende veel schoon stichtige, eñ seer vermaeckelijcke Liedekens, eñ andere ghedichten, verciert met veel loffelijcke sententien, als oock sommighe Epitalamien, Bruyloft-liedekens en andere Poëmata. Door Ioan Ysermans. Facteur vande Gulde vanden Heylighen Gheest die men noemt den Olyf-Tack. T'Antvverpen, Byde Weduwe Jacob Mesens, opde Lombaerde veste, inden gulden Bybel. Anno 1628.

12mo langw. In leeren band. Met muziekdruk.

Met eene kopergravure als voortitel, geteekend: Anthoni Spirincx. fec. Met lofdichten van van den Bosch, G. van den Brande (Brandt in Liefde) en van de Velde (Wijckt niet van de velde). Achteraan: Approbatie. Desen Boeck gheintituleert enz. enz. dienende tot eerlijcke recreatie der Ionckheyt, is weerdich in druck ghestelt te worden. In Antwerpen desen 25 April 1628. Zegervs van Hontsvm Canonicus & Poenitentarius Antuerpiensis Librorum Censor. Voorts: „Cort begrijp van het Preuilegie. Wt cracht van het Preuilegie by Philippus IV. Coninck van Spaignien etc. gheoctroyeert, wort verboden enz. enz. in date van den Sesden Mey der Iaers 1628. Onderteekent: E. de Berti.

284. Trompetje (Het nieuwe kleyn): Inhoudende al nieuwe Gheestelijke Liedekens, die noyt voor desen in druck gheweest en zijn. Ephes. 5. 19. Spreeckt met malcanderen van Psalmen, Lofsanghen, Gheestelijcke Liedekens: Singht ende speelt den Heer in uwer herten. Nu nieu ghemaeckt: Ende voleynt den 25. November Anno 1609. Door L. P. Tot Campen. Gedruckt by Albert Lieffertsz. wonende op de Oldestraet, by de Hagen-poort. 1611. Voor den Autheur. (Achteraan) Ghedruckt tot Campen, By Albert Liefertsz. wonende op de Olde-straet, by de Haghen-poort. Anno 1611.

12mo. In perk. band.

De naam van den auteur is wellicht: Lucas Philipsoen; men zie de voorletters der coupletten van het Liedeken voorkomende op bladz. 105. Zijne kenspreuk is: Neemt waer den tijt.

285. Trompetje (Het Nieuwe Nassouze): Blazende veelderhande Victory-gezangen, bevogten door de Princen van Orangien, als mede de voornaemste Veld- en Zee-Slagen die in haer tyden voorgevallen zyn. t'Amsteldam, by Barent Koene, Boekdrukker, in de Goudsblomstraet, 1765.

12mo. In papieren omslag.

Met houtsnede op den titel.

286. Trompetter (De vrolyke). Blazende op zyn Trompet, de Nieuwste Liederen en Aria's die Hedendaags Gezongen worden. Nooit te vooren Gedrukt. Te Amsterdam, By B. Koene, Boekdrukker, in de Boomstraat. 1819.

Kl. 8vo. In blauwen omslag.

Op den titel eene houtsnede, voorstellende een aap die de trompet blaast.

287. Tydt (De vrye), of Geestelijke vrye Speeltuyn Doorzayt, en bepoot, met een aangenaame verscheydenheyt van zoetaardige Deuntjes, tot verquikkinge van een vermoeyde Ziele, en dankvuldige opwekkinge des Geestes, dienstig te leezen en te zingen.

Aangequeekt door J. T. t'Amsterdam, Gedruckt voor Baltus Janszen, Boek-verkooper voor aan in de Nes. 1656.

12mo langw. In perk. band.

Als aanhangsel met doorloopende pagineering: 't Speel-huysje Der stichtlijke vermaaklijkheden. Aangenaam zoo om in te leesen als te zingen. Door J. T. j. Met opdracht in proza aan zijn Moeder Anna Oldenhof en in dichtmaat aan zijnen eerwaardigen Vader.

288. Tydtkorting der Jeugd, of May-gift, van verscheide vogelen, aan Alle eerbaare Jonge Lieden. Eerst aan de Jonkmans. 2 Aan de Jonge Dochters. 3 Stigtelyke Zinnebeelden. Waer agter gevoegt zijn Verscheyde aerdige Vermakelijkheden en Gezangen. t'Amsterdam, by David Weege, Boekverkooper op de Haarlemmerdijk, tusschen de twee Haarlemmer Sluyzen. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In papieren omslag.

Op het omslag staat met potlood aangeteekend: NB. de druk Amst. Wed. van Gys de Groot 1717 heeft op den titel: Alles gedaen door Hendrick Albertsz. in de Rijp. — De opdracht Aan de Jonge Dochters, enz. is onderteekend: H. A. Hoeje wilt.

289. Tyfferboom (D'Indiaense): Uyt-tijfferende Verscheyden heylsame, nuttige en ziel bedenckende rymen. Door Matthys Cramer. t'Amsterdam, By Abraham vanden Burgh, Boeckverkooper by Jan Roon-poorts Tooren, in de Gereformeerde Catechismus. MDCLXX. (Achteraan) t'Amsterdam, Gedruckt by Pieter Dircksz. Boeteman, op de Negelantiers-graft. 1670.

Kl. 8vo. In half perk. band.

Met gegraveerden voortitel met het opschrift: d'Indiaense Tijferboom.

290. Uittreksel uit het Memorieboekje van de gestole Doris Zynde een Beknopt en Natuurlyk Verhaal, van zyn Gevangenis, Heuwelyk, met Koralyntje, Toevallige Erffenis, Hospisschap, Verloore Reis naar Oostindien, Schipbreuk, aankomst op een

Eyland, Verlossing van daar, komst in Engeland, wederkomst in zyn Vaderland, en Prys uit de Lotery. Gedrukt om te Lachen. (Zonder opgave van uitgever, drukker of jaartal.)

12mo. (Gevoegd bij N^O^. 177.)

291. Utrechts Zang-Prieeltjen. Daerinne de aerdighste Liedekens, uyt 't Amsterdams Minnebeeckje, 't Haerlems Mey- Somerende Winter-Bloemtje, Sparens Vreughden-Bron, Ende andere de Nieuste en waerdichste by een gebracht sijn. Verciert en verrijckt met verscheyde Coopere Plaetjes. Twee deelen. t'Utrecht, By Lucas de Vries, inde Snippe-vlucht. 1649.

12mo langw. In leeren band.

Als voortitel eene gravure met opschrift: Utrechts Sang-Prieeltjen. Met bijdragen van: M. Teng[nagel], P. Dubbels (Spe vivo: Hoop baart Troost), Anth. Janssen (Liever), A. de Brull (Ie brusle en Dieu), C. Seep ('t Smet en 't reynicht), I. de Bruyn, Jan Soet (Niet Soeter), J. Krul, C. D. Wittenoom (Soeckt en yvert), J. v. Vondelen, J. V. Mol (Liefd is Godd'lijck), P. Coesert of Cousart, C. Colevelt (Een in 't hert), N. Pels, J. H. Krul, Duurkant ('t Ondersoeck leert), M. F. Besteben, I. Westerbaen, G. A. Brederode ('t Kan verkeeren), I. Nooseman, Fuyter de Lion, Jan Meerhuysen (Oordeelt na 't voorbeelt), J. Volhart (Volhart in Liefde), Jan Janssen van Asten, Francco. Snellinx (Snell, Spoeit wel), G. A. Ooyevaer, W. H. Groen is de Linde, T. A. Ducens (Springht niet, of dwinght yet), H. Ockes (Weest eendrachtigh), Adriaen Pietersz. (O Soetigheydt), P. V. Goor (Lust baert Wijsheyt), H. Verdonck, J. van Noort (Aen-staen doet verkryghen).

292. Uytbreyding over de Psalmen des Propheten Davids. Na de Fransche dichtmate van C. Marot, en T. de Beze. Door Diderick Camphuysen. Nu eerst, op gelijck getal van Sang-verssen als van P. Dathenus gebracht, om neffens die, in de publijcke Vergaderingen te konnen gebruycken. Desen laetsten Druck naer de eygen geschreven handt van den Autheur oversien, en

van voorgaende Fauten gebetert. In 's Graven-hage, Voor Johannis Tongerloo, Boeck-verkooper, wonende in de Hoogh-straet. In 't Jaer 1650. (Achteraan) Tot Dordrecht, Ghedruckt by Hendrick van Esch, wonende naest de Brouwerije van 't Cruys. A°. 1650.

Kl. 8vo. In perk. band. Met muziekdruk.

Met kopergravure als voortitel, koning David voorstellende, met opschrift: Uitbreidinge over Davids Psalmen door Diderick Camphuyz.

293. Uytbreyding Over de Psalmen Des Propheten Davids. Na de Fransche dicht-mate van C. Marot, en T. de Beze. Door Diderik Camphuyzen. T'Amsterdam, By de Wed. P. Arentz in de Beursstraat in de drie Rapen. 1694. Met Privilegie.

Kl. 8vo. In perk. band.

(In denzelfden band als N°. 107.)

293*a*. Val (Den) ende opstand Van den Coninck ende Prophete David Met By-voegh van de Seven Leed-tuygende Psalmen. Door Iustus de Harduyn. Te Ghendt, By Ian vanden Kerchove, woonende op de hoogh-poorte, in 'tghecroont Sweerdt. Anno 1620. Met Gratie ende Priuilegie.

4to langw. In perk. band. Met muziekdruk.
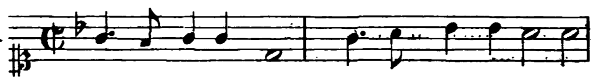
(Dezelfde band bevat N°. 161).

294. Vale mundo, Ofte Nooding tot dē Broederschap Christi, Nevens eenige Stichtelijcke Gesangen, Berijmt Door C. v. Eecke. t'Amsterdam, voor Andries Vinck, Boeckverkooper, op de Princegracht, op de hoeck van de Elant-straet, Anno 1684.
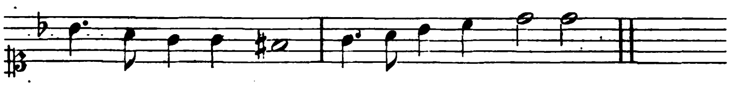
12mo langw. In leeren band.

Kenspreuk des Autheurs: Niet wie maer wat. Met lofdichten o. a. van B. van Gent, Joachim Targier en J. J. Verv. Vóór den titel eene kopergravure geteekend I. L. (vermoedelijk van Jan Luiken) en onderschrift: *Vale Mundo.*

294*a*. [Valerius.] — Neder-landtsche Gedenck-clanck. Kortelick openbarende de voornaemste geschiedenissen van de seventhien Neder-Landsche Provintien, 't sedert den aenvang der Inlandsche beroerten ende troublen, tot den Iare 1625. Verciert met verscheydene aerdige figuerlicke platen, ende Stichtelijcke Rimen ende Liedekens, met aenwijsingen, soo uyt de H. Schriftuere, als uyt de boecken van geleerde Mannen, tot verklaringe der uytgevallen saecken dienende. De Liedekens (meest alle nieu zijnde) gestelt op Musyck-noten, ende elck op een verscheyden Vois, beneffens de Tablatuer vande Luyt ende Cyther. Alles dienende tot stichtelijck vermaeck ende leeringhe, van alle liefhebbers de Vaderlants. Door Adrianum Valerium.

Canon met 4

Neemt mij in der hand, Hoort in 't kort verklaren,

Wat ons hier in 't land Al is we - der - va - ren.

Tot Haerlem, Gedruct voor d'Erfgenamen van den Autheur, woonende ter Veer in Zeeland. 1626. Met previlegie voor ses Jaren.

4to langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Met acht kopergravures, waarvan de eerste is geteekend: P. S. en de zesde: Milan d. — D. V. Bremden sculp.

295. Veens (Jan van der) Over-zeesche Zege, en Bruylofts-zangen. Alsmede Alle de Wercken by hem oyt ghemaackt; Mitsgaders d'Antwerpsche Dichten teghen eenighe des selven Auteurs, achtervolghende by-een ghestelt. De tweede Druck. Ghedruckt tot Haarlem By Hans Passchiers, van Wesbusch, Boeck-drucker op 't Marcktveldt, inden beslagen Bybel. 1637.

12mo. In half perk. band.

Opgedragen aan Arnold Brandt, Commandeur der Stadt De-

venter en den Capiteyn Joan van de Faes, Byghenaamt Lely.

De gedichten zijn nu eens geteekend Ian vander Veen en dan eens I. v. Veen (Stuer Recht, *of* Stuert Recht) soms met bijvoeging van: Daventri.

296. Veens (Jan van der) Over-zeesche Zege, en Bruylofts-zangen. Alsmede Alle de VVercken by hem oyt gemaeckt; Mitsgaders, d'Anwerpsche Dichten tegen eenige desselven Auteurs achter-volgende by-eenghestelt. De derde Druk, oversien en vermeerdert. t'Amstelredam, By Frans Pels, Boeck-drucker, woonende op de Nieuwe-Zijdts Voor-burghwal, Anno 1642.

12mo langw. In perk. band.

297. Jan van der Veens Over-zeesche Zege en Bruylofts-sangen. Enz. als voren, met bijvoeging van: „Is mede by gevoegt van 't Sas van Gent, met een Register." Hetzelfde adres als het voorgaande. Anno 1644.

12mo langw. In perk. band.

298. Veens (Ian van der) Raadtselen Uyt gebeelt met Zin-Rijke uyt leggingen, jeder uytlegginghe is Genombreert met de Nomber des Raadtsels, daar achter aen is by gevoeght, syn Gulden ende Yseren Eeuw, als mede een Nikkers-Praatje Nopende de quade Proceduren van Engelant. Tot Deventer, gedruckt by Jan Colomp, Boeckdrucker woonende in de Pol-Straet. Anno 1653.

12mo langw. In leeren band.

Het Nikkerspraatje geteekend: Stuur recht.

299. Vennes (A. van de) Sinne-Vonck op den Hollandtschen Turf, Ende desselfs Wonder Veen-Brandt: in Gedicht uyt-geschildert, en aen-gewesen op de Haegsche Tvrf-marct. — Hier noch by gevoegt een vermakelijcken Hollandtschen Sinne-Droom op het Nievw Wys-mal van den Ouden Italiaenschen Smit; Mitsgaders De Vindinge der Tabacks Wonder-Smoock, Rijckelijck verciert met Konst-beelden. In 's Graven-hage, By Adriaen vande

Venne, Schilder ende sijne Erffgenamē te koopen opde Turf-Marct, inde Drie Leer-Konstē. Wt-gevormt in de Poëtische Druckerye van Isaac Bvrchhoorn, 1634.

Kl. 8vo. In leeren band.

Met een portret van Adriaen vande Venne, geteekend: D. V. Bremden fec. en verscheidene kopergravures, waarvan de eerste geteekend A. V. V. inue. — A. M. fc.

300. Vermaeck ('T) der ieught, Waer in ghvōden worden veel Schoone Eerlijcke, Amoreuse Ghesanghen, Troudichtē, Sonnettē, en andere vermaeckelijke ghedichten. by een vergadert, ende ten dele ghecomponeert door Boudewiin Iansen Wellens. Gedruckt tot Leuvarden, bij Abraham vañ Rade, boeckdrucker ordinaris. 1616. (Achteraan) Ghedruct tot Franeker, Verbetert ende vermeerdert met verscheyden vrolijcke Lieden, vermaeckelijcke Bruylofts ghedichten, ende Sonnetten, door Ian Janssen Starter Boeck-vercoper tot Leuwarden by de Brol. Anno 1617.

4to langw. In leeren band.

Met in koper gegraveerden titel geteekend: P. Harlingensis Inuentor. — Iac. Matham, sculp.

301. Vertoon, ofte klare Spieghel, om te verstaen wat Gierigheyt zy. T'samen gestelt door een Lief-hebber der Waerheydt, nut om lesen. De gierige zegent hemselven, ende lastert Godt. Psal. 10. 3. Want gierigheydt is een wortel van alle quaedt. 1. Timoth. 6. 10. Siet toe, wacht u voor gierigheydt. Luc. 12. 15. U wandelinghen sullen sonder gierigheydt zijn: En laet u ghenoegen met het geen datter voorhanden is, want hij heeft gheseydt, ick sal u niet verlaten noch versuymen. Hebr. 13. 5. Te Haerlem gedruckt, By Thomas Fonteyn, Boeck-drucker in de Bartel-Joris-straet, in de ghekroonde Boeck-druckery. Anno 1637.

12mo langw. In juchtleeren band, met twee koperen sloten.

(In denzelfden band als N°. 24.)

302. Verzameling van leerzame en vermakelyke Liedjens. Tot

nut van 't algemeen. t'Amsterdam bij de Erfgen. de Wed: C. Stichter, en: Volksliedjes, uitgegeven door de Maatschappy Tot nut van 't algemeen. Gedrukt tot stigting voor de Jeugd. (Zonder jaartal.)

12mo. In perk. omslag.

303. Vino Caser (De); of de Amsterdamse Pak-huis vreught..... blz. 19—78. Het overige ontbreekt.

(In denzelfden band als N⁰. 34.)

304. Virgilij Maronis (P.) Bvcolica, Overgheset uyt de Latijnsche Tale in nederduyts Rijmdicht, door H. S. t'Amsterdam, Voor Michiel Colijn, Boeck-vercooper, woonende op 't Water, in 't Huys-Boeck, by de oude Brugghe, Anno 1625.

12mo langw. In leeren band.

305. Vis-net (Het Evangelische), Bevattende zommige veranderde Liedjes uyt het zelve, andere uyt de Evangelische Triumph-wagen, Singende Swaan, en anderen. Passende op alle de Sermonen der Sondagen en Gebooden Feestdagen, door het gansche Jaar. Vermeerdert met eenige Liedekens gemaakt Op de H. Miss', Pratroons-feesten, en andere voorvallen, waar op voor deezen geen Liedjes in 't Vis-net staan. Alles gebragt op de alderbekenste Vooysen. t'Amsterdam, By d'Erfgen: van de Wed. C. Stichter, op 't Rokkin, by de Gaper-steeg, in de oude Berg Calvarien. (Zonder jaartal.)

Kl. 8vo. In perk. omslag.

Op den titel eene houtsnede voorstellende den „Ouden Berg Calvarien".

306. Visschers (Roemer) Zinne-Poppen; Alle verciert met Rijmen, en sommigh met Proze: Door zijn Dochter Anna Roemers. T'Amsterdam, By Johannes van Ravesteyn op 't water in 't Schryffboek. A⁰. 1669.

Kl. 8vo. In perk. band.

Op den titel eene kopergravure met de kenspreuk: Elc wat wils. Voorts eene menigte prentverbeeldingen allen in koper.

(Dezelfde band bevat N°. 41.)

307. Vissers Pinkje (Het nieuwe Hollands), Voorzien met verscheyde Nieuwe Liederen, Op aangename Wijze. Gedrukt onder het Vissen. (Zonder opgave van jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In kartonnen band.

(Hierbij gevoegd N°. 104, 108, 116, 125, 181, 208, 219, 313 en 325.)

308. Vrede-krans (Maes-sluyse), Verciert met veel Geestelijcke Liedekens en andere Gesangen, door Jacob Henderickse van Dijck. Noyt voor desen Gedruckt. Tot Rotterdam, by Petrus Paludanus, Boeckverkooper op de Hoeck van de Wijnstraat, 1669.

12mo langw. In perk. band.

309. Vreugde-beeckje (Geestelick), Toe-ge-eygent aen de Hollantse jeughd. Sijnde seer bequaem om op Bruyloften, ende andere eerlicke geselschappen, lieffelick uytgestort, ende gesongen te worden. Gecomponeert door verscheyde Stichtelijcke Rymers. t'Amsterdam, by Joost Broersz. in de Pijl-steeg. 1645.

12mo langw. In leeren band.

Bijeenverzameld door J. V. Borns. Als aanhangsel onder doorloopende pagineering: I. V. Borns Sticht-sangen.

310. Vreughde-klanck (Oude, Mede Nieuwe); Die haer laet hooren, hier in verscheyde, soo Geestelycke als Kluchtige Zangen. Tot opwecken der herten, ende verquickinge van alle bedroefde (doch konst-wetende) gemoederen. By een vergadert, Door Joannes van Dyck. t'Antwerpen, By Philips van Eyck, Anno 1664.

Kl. 8vo. In perk. band.

(In denzelfden band als N°. 314.)

311. Vreughde-Stroom (Amsterdamsche), Bestaande In zoete vrolijcke ende aengename nieuwe Deuntjes ende aerdighe toon-

tjes, gevloeyt uyt het Breyn van verscheyden Min-lievende Gheesten. Den tweeden druck, vermeerdert en verbetert. 1e en 2e deel. t'Amstelredam, Gedruckt by Cornelis Jansz. Stichter, Boeck-drucker en Boeck-verkoper, woonende inde Nieuwe Lelie-straet. 1655.

12mo langw. In perk. band.

Als voortitels eene houtsnede met opschrift: Amsterdamsche vrevgde-stroom. Met bijdragen van W. Schellincks (W. 6 Stuyver, W. Schellinghs, W. Schellincx, W. Schellings,) P. des Ruelles, Dirck Calbergen, I. Z. Baron, H. Bruno, Hub. vander Meer, Joost van Breen ('t Is natuurlijck, *of* Al rollende), M. W. de Jonge *of* de Jonghe, J. van Dalen, M. Keusers, I. Bara, M. Waltes, G. Verbiest, I. Dullaart, F. Fransz. Klaix, P. Dubbels, H. Sweerds of Zweerds.

812. Vrolikheyt (Amsteldamse). Vervult met Veel'erhande Gesangen, en Nieuwe Voysen. t'Amstelredam, Voor Josua Rex, Boeke-binder woonende in de Wolve-straet. Anno 1647. Achteraan) t'Amstelredam, Gedrukt by Adriaen Harmensz. Roest, Woonende in de Bloem-Straet, naest de Fonteyn van Aken, 1647.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Eene kopergravure als voortitel met het bovenschrift: „Amsteldamse vrolikheyt. Met bijdragen van J. Vos, J. Volhart (Volhart in Liefde), I. Nooseman, Fuyter de Lion, Jan Meerhuysen (Oordeelt na 't voorbeelt), Ronde, J. Rex, A. V. Berg (Vyt d'een in d'ander Krijg), D. L. Bleu, V. Staveren, M. V. Nieuwendam, W. Robijn, M. F. Besteben (Beraemt ten Besten), J. Serwouters, B. Croes, A. Bormr. (Niet Eygens).

813. Vryery (Kortswylige) van Jan Klaasen en Saartje Jans. Klugtspel. Gedrukt voor de Liefhebbers.

12mo. (Gevoegd bij N°. 307.)

814. Weer-galm (Nederlandtsche). Toe-gesongen, ende opgedragen met de Engelsche Choor-zangers, aen d. H. altijt gepresen

Moeder Godts-Maeghd Maria. Omhelsende In 't Hemels Hof haere beminde Soon, Vleesch en Bloet Jesus Christus. Door Victor à Campis, S. F. Baccalaureus. Uyt sijne Lietjes opgesocht, en by een vergadert, door Hendrick Hoorndijck. Ten deel, voor desen, in Druck uytgegeven. Noch achter aen, eenige uyt verscheyden Autheurs. t'Antwerpen, Voor Philips van Eyck. 1664.

Kl. 8vo. In perk. band.

Met kopergravure op den titel.

(Dezelfde band bevat N°. 310.)

315. Werelts (Des) toonneel, Dat is: Een levendich vertoogh, hoe nietich ende gantsch ydel des Werelts goedt is: Ghelijck dat in de exempelen van Haman, Nabal, Sanherib, ende Belsazar, die hier sprekende in-gevoert worden, te sien is, In Rijm bij een ghestelt door Johannem Gerhardi Samplonium, Dienstknecht onses Heeren Jesu Christi, eerst op de Heerlicheyt Amelant, ende nu verroepen tot de Heerlicheyt Asten in de Meyereye van 's Hertogen-bosch. Tot Leevwarden, Voor Steffen Geerts Samplonium, 1650.

12mo langw. In perk. band.

Opgedragen aan: Watzo van Camminghe, Vry- ende Erf-Heere der heerlijckheydt Amelant; mitsgaders aan: Wilhelm van Ovtelair, Heere der Vry-gront-heerlijckheyt Asten. Met gegrave erden voortitel, boven de voorstellingen de regels: Seght vriendt wat wenscht des menschen hert? Dat u hier niet gewesen wert? en beneden: O werelt t is met dij maar schijn, Ick wensch voor eeuwich wel te zijn. In den tekst 4 kopergravures.

316. Westerbani (Iacobi) Minne-Dichten. Op nieuws vermeerdert, Ende Sommighe te vooren noyt ghedruckt. Tot Haerlem, Gedruckt by Hans Passchiers van Wesbusch, Boecdrucker op 't Marctvelt, inden beslagen Bibel. 1633.

12mo langw. In perk. band.

Met lofdichten van I. de Vries, I. V. Burch I. V. D., J. Starter (Gunst baerd Nijd).

317. Westerbani (Jacobi) Gedichten van nieuws by den auteur oversien, vermeerdert en verbetert. Tot Leyden by Ivstvs Livivs. Anno 1644.

12mo. langw. In perk. band.

Hierin een gedicht: Op 't Leggen van den eersten Steen Tot den Doelen van 's Gravenhage: Gedaen door mijn Heere den iongen Prince van Orangien. In 't Iaer 1636.

> Sacra Deo Marti domus haec, studiisque virorum
> Qui certant certâ glande ferire scopum.
> Hic civis se flammivomis exercitat armis,
> Quemque juvat doctâ missa sagitta manu.
> Commutare locum series vicina coëgit
> Et structurarum continuatus honor.
> Prima puer Princeps celsis fundamina muris
> Iecit et ex humili surgere fecit humo
> Guiljelmus, patriâ cum parvus luderet aulâ
> Et teneri aequassent jam dua lustra dies.
> Quid Bello Auriacos speras superare, Philippe?
> Hos etiam pueros arma fovere vides.

Dit wordt gevolgd door: Een ander, in de Nederlandsche taal, en een: Iaer-gedicht.

318. Winkel (Open) der Sang-Godinnen, Voortgedaen op Salt-Boemels Helicon, Waer in worden geveilt alderhande Mengeldichten. Gerijmt door verscheide geesten deser eeuw. By een vergaderdt, Door een Liefhebber der Nederduitsche Poësy. t'Salt-Boemel, Gedruckt voor de Liefhebbers der Dicht-konst. 1669.

12mo. In perk. band.

Met opdracht aan: Pieter Watkin, Hopman over een Vaendel Voet-knechten, ten dienste der Vereenigde Nederlanden, etc. geteekend H. Hoet. Met bijdragen van H. Hoet, J. Crijn, R. Visscher, Spranger, Joan Schrieck, Slatius, H. Bruno, Sara van Isendoorn, P. Aerlebout, F. Schellinx, J. Vos en Sybille van Griethuisen.

319. Wits (C. J.) Stichtelijcke Bedenckingen; Vertoont door Sanghs-Ghedichten. Den sesten Druck, verbetert en vermeerdert, Eerste Deel. — Onledige-ledigheyt: ofte Buyten-tijtse sticht'lijcke Oeffeninge. Den laetsten Druck verbetert en vermeerdert. Tweede Deel. — Stichtelijcke Tijdt-kortinge; Bestaende in Leerlijcke Historien. Den laetsten Druck verbetert ende vermeerdert. Derde Deel. Gedruckt t'Enchuysen, voor Jan Jansz. Pottjen, Boeck-verkooper op de Zuyder-hooghe-Havendijck, naest de Prins. 1655. (Achteraan) t'Enchuysen, Gedruckt by Willem Evertsz. Boeck-drukker, woonende aen de Nieuwe Haven, in de Gecroonde Druckery. 1655.

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

Met lofdichten van H. I. Craech en Pieter Simonsz. Potter.

319*a*. Wits (C. J.) Stichtelijcke Bedenckinghe, Onledighe Ledigheydt, Stichtelijcke Tijdt-kortinge. Bestaende in Aen-dachtighe Ghesanghen, Leerlijcke History-Sanghs-Gedichten, en Sedighe Bruylofts-Liederen. Den Achtsten druck, op nieuws verbetert, vermeerdert, en verrijckt met nieuwe Musijck-Versen. Gedruckt t'Enchuysen, Voor Jan Lely-veldt, Boeck-verkooper. Anno 1679. Met Privilegien voor 15, Jaren.

Kl. 8vo. In perk. band. Met muziekdruk.

Eene kopergravure op den titel met omschrift: Ick ben mynes liefste̅, e̅n myn liefste is myn, die onder de lelie̅ weydet. Cant. 6. v. 3, geteekend: I. Veenhuijse. fec.

320. Ybocken (d'Enchuyser) Bestaende in verscheyden vermakelijcke en stichtelijcke Gesangen, bequaem om van alle Oude en Jonge Persoonen ghesongen te werden. Gemaeckt en in Rijm gestelt door Mr. Femme Gerbrantsz. Drieduym tot Enchuysen. t'Enchuysen, Gedruckt by Jacob Palensteyn, en Jan Lely-veldt, Boeckdruckers. (Zonder jaartal.)

12mo langw. In perk. band. Met muziekdruk.

„Dees Bokkingh kan de swakste Maagh verdouwen!" zegt H. van der Meer in zijn gedicht ter eere van den „Sterre-kundige"

Mr. F. G. Drieduym. Nog, een lofdicht van S. Ouckama. Op bladz. 273 wordt het aanhangsel aldus aangekondigd: Hier worden noch eenige fraeye uyt-gesochte Liedekens by-gevoeght, ghetrocken uyt het *Bot-Schuytjen*.

321. Zangeresje (Het Nederduitsch), Zingende, in de vrije Bataafsche lucht, vele aangename Liederen, op bekende Fransche en Hollandsche wyzen.

Gedrukt, waar door der Gallen vuist,
De trotsche heerschzucht werd vergruist.

(Zonder jaartal, uitgever of drukker.)

12mo. In perk. omslag.

322. Zang-Goddin (d'Amstelsche), Bestaande In verscheide rare Gedichten, uit-muntende Zang-vaerzen, Leanders Minnedichten en Minne-zangen: gerijmt door Frederik Verloo. Mitsgaders een Droom, door denzelfden Poët, in Proza, aardig beschreven; geen van allen voor dezen gedruckt. t'Amsterdam, By Iakob Vinkkel, Boekverkoper, in de Oude Lely-straat, inde History-schrijver. Anno 1660. (Achteraan) t'Amsterdam, Ter Drukkerye van Kornelis de Bruin, Boekdrukker, in de Heere-straat. Anno 1660.

12mo langw. In perk. band.

Met lofdichten van Cornelia de Vlieger en A. Dirksz. Als voortitel eene kopergravure, met opschift: d'Amstelsche Sang-Godin. Eene vrouw houdt een geschrift in de handen, waarop te lezen staat: Doet u oogjes oopen want het is schoon.

323. Zang-godin (De vrolyke), Opheffende veelerhande Ernstige en Boertige Gesangen en Drink-liederen Op de Nieuwste en meest-bekende Zangwysen. Tot Amsterdam, By d'Wed. Jan Graal, Boekverkoopster op de voorburgwal, agter de Nieuwe Kerk. 1727.

Gr. 12mo. In leeren band, verguld op snee.

Als voortitel eene kopergravure, met opschrift: De vrolyke zang-godin; op den boekdruktitel eene houtsnede.
(In denzelfden band als N⁰. 274.)

324. Zang-godin (De vrolyke), enz. met adres: Gedrukt voor Abraham Cornelissen, Boekverkooper aen den Overtoom. (Zonder opgave van plaats van uitgave of jaartal.)
12mo. In leeren band.
Op den titel eene houtgravure met omschrift: Ghetrou in alles.
(In denzelfden band als N⁰. 275.)

325. Zangnimph (De vrolyke), of verzameling van eenige Fraaije en op de aangenaamste Wyzen gemaakte Liederen.

Gepaste vreugd met deugd gepaard,
Is 't geen ons 't grootst genoegen baard.

12mo. (Gevoegd bij N⁰. 307.)

326. Zebed: Dat is, Een Geschenck, ofte Gave. Gegeven aan de seer vyerige Jisraëliten: Opgedraghen de Geleerde Rabbi Menasseh Ben Israël, en de Rabbi Abraham, oock mijn beleefde Vrint Doctor Bona, met sijn goedaerdige Vrint: Leeraers ende Ouderlingen der Joden, tot Amstelredam. Ghedruct t'Enchuysen, Voor den Autheur Jan Pietersz. Siecke-trooster. Anno 1643.
12mo langw. In leeren band.

327. Zeeg-Triomf (Herstelde) van Karel de Tweede, Koning van Groot-Brittanje, Vranckrijck en Yerlandt, Beschermer des Geloofs. Door verscheyde voornaemste Poëten van Hollandt. Te Dordrecht, Voor Abraham Andriessz. Boeck-verkooper by 't Stadt-huys. 1660.
12mo. In perk. band.
Met het wapen van Engeland in houtsnede op den titel. De bijdragen zijn van J. Cats, W. I. L. A. B., C. Boyus, J. Westerbaen, W. de Bevere, R. de Carpentier, A. van Nispen, C. C. D. Bevere, R. Hofferus, J. Lydius, I. Baselius, H. Alutarius,

N. Heinsius Dan. F., I. v. Someren, C. van der Staey-Kolybrant, J. Havius, J. v. Vondel, L. v. Bos, S. van Hoogstraten, W. van Blyenbergh, P. Godewyck, C. van Overstege, J. v. Hoorn, A. D. G. J. van Oort, H. Hoet, J. Oudaan, P. van Belle, Fr. v. Hoogstraten, E. Brand, J. Bara, A. van Steyn.

328. Zee-man (De vrolyke), Verheugd over de vrye Zeevaart, Zingende alle de Nieuwste Liedjes, welke hedendaags gezongen worden. Derde druk. Te Amsteldam, By S. en W. Koene, Boekdrukkers, Boek- en Papierverkoopers, in de Boomstraat 1803.
Kl. 8vo. Met grauwen omslag.
Eene houtsnede op den titel.

329. Zwierbol (De vrolijke). Zingende de Aldernieuwste Liederen. Nooit te voren gedrukt. Te Amsteldam, By S. en W. Koene, Boekdrukkers, Boek- en Papier-verkoopers, op de Lindegragt. (Zonder jaartal.)
Kl. 8vo. Met sitsen omslag.
Eene houtsnede op den titel.

Opdat bovenstaande Lijst, schier uitsluitend liedboekjes betreffende, zoo veel mogelijk aan het beoogde doel beantwoorde, zijn hierbij gevoegd Registers van de *Dichters* en hunne *Kenspreuken*, en van de *Kunstenaars*, *Drukkers* en *Uitgevers*, wier namen daarin voorkomen.

DICHTERS.

KENSPREUKEN.

KUNSTENAARS.

TOONKUNSTENAARS.

Ban (Joan Albert), N°. 255. Doctor in de beide rechten, te Haarlem, auteur van een Kort Zangbericht. (Koning.) Zie bij de Dichters.

Leeuw (Cornelis de), N°. 21, 229. Beoefenaar der muziek, te Amsterdam, door wien o. a. de muziek in Camphuysens Psalmen werd verbeterd. (van der Aa.) Zie bij de Dichters.

Padbrué (Cornelis Thijmansz.), N°. 13. Toonkunstenaar, te Haarlem. Door hem werd o. a. op muziek gebracht: Kusjes naar het Latijn van Js. Secundus door J. Westerbaen, en: 't Lof van Jubal.... door verscheyde

poëten in duytsche en latijnsche Vaersen gestelt. (van der Aa.) Bij van der Straeten wordt vermeld I bl. 35: Basia Cornelii Padbrue met 3, 4 ende 4 stemmen, gedrukt te Amsterdam, in 6 deelen.

Prins (Hendrick Jansz.), N°. 244. Organist en componist te Medemblik. Hij behoorde tot de bezoekers van het slot te Muiden tijdens het leven van P. C. Hooft. (De Navorscher X, bladz. 357). Zie bij de Dichters.

Vederman (G.), N°. 244. (??) Zie bij de Dichters.

Vederman (R. J.), N°. 244. (??)

Vredeman (Jacques), N°. 167. Toonkunstenaar, te Antwerpen geboren; hij werd in 1588 burger en muziekmeester te Leeuwarden.

BEELDENDE KUNSTENAARS.

B [D. V. B.], *zie* Vingboons.

Blondus *of* le Blond (Michel *of* Michael), N°. 146. Graveur, geboren in 1590 te Frankfort a/M., waar zijn vader, uit Henegouwen afkomstig, zich had gevestigd. Hij bracht het grootste deel zijns levens te Amsterdam door en stierf aldaar in 1656. (Nagler.)

Borcht *of* a Castro (Johannes *of* Joannis van der), N°. 38. Deze opgave bevestigt de mededeeling van Kramm, dat, volgens le Blanc, bij de vele kunstenaars van den naam van der Borcht nog een Johannes als vlaamsch kunstenaar zou moeten gevoegd worden. Zie bij de Dichters.

Bosscher (Joos de), N°. 21. Wellicht dezelfde als Joos Boscher *of* Bouchère, op het einde der 16de eeuw kunsthandelaar te Amsterdam, die prenten liet graveeren deels met het monogram, deels met den naam geteekend. (Nagler.)

Bouttats (Frederick), N°. 201. Teekenaar en plaatsnijder, geboren te Antwerpen in 1620. (Immerzeel.)

Bremden (Daniel van), N°. 294*a*, 299. Teekenaar en graveur, die omstreeks 1630 te 's-Gravenhage leefde. (Immerzeel.)

Broeck (Krispijn van den), N°. 21. Antwerpsch schilder, bouwmeester en graveur in 1530 te Mechelen geboren en in 1601 in Holland overleden. Zijne dochter Barbara, die verscheidene prenten naar zijn compositiën graveerde, teekende haar werk o. a.: Barbara filia Crispine. (Immerzeel, Kramm, Nagler.)

Castro (a), *zie* van der Borcht.

Comans (M.), N°. 171. Teekenaar en graveur, die in de tweede helft der 17de eeuw, waarschijnlijk te Amsterdam, bloeide. (Kramm.)

Cr. d. pas, *zie* de Passe.

Crispine, *zie* van den Broeck.

Danckx (F.), N°. 209. Kunstschilder en etser, ter loops vermeld bij Kramm i. v. Cath. Questiers.

Does (Antonie van der), N°. 88, 201. Plaatsnijder, in 1610 te 's-Gravenhage gevestigd, die zich 't meest in het vak van portretten heeft onderscheiden. (Immerzeel, Kramm.)

Fornenberg *of* a Fornenbergh (Alexander van), N°. 38. Kunstschilder en graveur, die in 1658 te Antwerpen bloeide. — „Van zijne werken is mij nimmer iets voorgekomen," zegt Kramm. Zie bij de Dichters.

H, N°. 21, 158. (??)

Harlingen *of* Harlingensis (Pieter Feddes van), N°. 300. Te Harlingen in 1588 geboren, overleden in 1634, een niet onverdienstelijk schilder van historie en portretten. Zijne plaat van de: Uytvaart van Willem Ludwigh, Stadholder van Friesland, is P. Harlingensis geteekend. (Kramm.) Zie bij de Dichters.

Hondius (Willem), N°. 206. In 1600 te 's-Gravenhage geboren. Hij is een der beste graveurs geweest, die zich ten tijde van Rubens hebben gevormd. (Kramm.)

Houbraken (Arnold), N°. 190. Kunstschilder en etser, geboren te Dordrecht in 1660, overleden in 1719. „Bij de meeste schrijvers naar waarde vermeld, doch ik moet er nog bijvoegen, dat hij onderscheidene boekwerken geschreven en met door hem geëtste platen heeft uitgegeven," zegt Kramm. Zie bij de Dichters.

I [C. L. I.], N°. 149. (??)

Jode (Arnold de), N°. 205. Teekenaar en graveur, geboren te Antwerpen in 1636; zoon en leerling van Pieter de Jode de jonge. (Kramm.)

Kittensteyn (Cornelis Willemsz.), N°. 16, 157. Te Delft in 1597 geboren en overleden te Haarlem, waar hij zich in 1652 als plaatsnijder en teekenaar had nedergezet. (van der Aa.) Er is van hem eene groote prent voorstellende: De zegepraal des Prinsen van Oranje. (Immerzeel.)

L [v. L.], N°. 209. (??)

L [I. L.], zie Luyken.

Lommelin (Adriaen), N°. 239. Belgisch graveur, geboren te Amiens in 1636. (Kramm.)

Luyken (Joan), N°. 171, 294. Plaatsnijder en dichter, geboren te Amsterdam in 1649, overleden in 1712. „Letterlijk ontelbaar mag men het getal platen heeten, dat hij naar zijne eigene teekeningen heeft geëtst," zegt Kramm. Zie bij de Dichters.

M [A. M.], N°. 299. (??)

M [I. M.], N°. 100. (??)

Maijer (H. de), N°. 46. Van dezen graveur is bekend een portret in zwarte

kunst van David Jacobsz. de Wild te Amsterdam, A°. 1637. „Dit jaartal brengt deze gravure tot de incunabelen dier kunst", zegt Kramm.

Masson (Magdalena), N°. 173. Ongeveer 1646 te Parijs geboren; zij bleef, gehuwd met den kunstschilder N. Habert, steeds de graveerstift hanteeren. Zij is in 1713 overleden. (Nagler.)

Matham (Adriaan), N°. 184, 299. Voortreffelijk plaatsnijder, in 1600 te Haarlem geboren; tijdgenoot van Frans Hals, die hem in 1627 als vaandrig op een doelenstuk afbeeldde. (Kramm). Hij sneed met C. Kittensteyn de prenten voor J. Cats Houwelijck. (Nagler.)

Matham (Jacobus), N°. 300. Bekwaam plaatsnijder, geboren te Haarlem in 1571 en aldaar in 1631 overleden, stiefzoon en leerling van Hendrik Goltzius, en vader van Theodorus en Adriaan Matham. (Immerzeel, Kramm).

Matham (Theodorus), N°. 21, 157. Vermaard graveur, te Haarlem in 1598 geboren en te 's-Gravenhage in 1660 gestorven. Een der oprichters van de Kamer Pictura te 's-Gravenhage. (Kramm.)

Milan ( ), N°. 294*a*. (??)

Muller (Jan), N°. 258. Omtrent 1570 te Amsterdam geboren; een graveur, wiens bloeitijd valt tusschen 1589 en 1625. (Kramm.)

Passe *of* de Pas de jonge (Crispyn de), N°. 281. Teekenaar en graveur in 1585 te Utrecht geboren, zoon van Crispyn de oude, die uit Arnemuiden afkomstig was. Het is aan den zoon, dat de vermaardheid van zijnen vader en hun algemeen bekende roem te danken is. (Kramm.)

Q [C. V. Q.], *zie* Queborn.

Qbr. [C. Qbr.], *zie* Queborn.

Queborn *of* Quecborne (Chrispijn *of* Crispian van de *of* van), N°. 71, 157. Portretschilder en graveur, in 1604 te 's-Gravenhage geboren, waarschijnlijk een zoon van Daniel van Queborn, afkomstig uit Antwerpen; hij heeft vele portretten gesneden, die groote verdienste hebben. In 1623 woonde hij te Utrecht. (Immerzeel, Kramm.)

Questiers (Catharina), N°. 209. Geboren te Amsterdam en aldaar den 11den Mei 1664 in het huwelijk getreden met Joannes de Hoest. Voor haar blijspel: De geheymen minnaar (1655), is van hare hand eene titelplaat; „deze prent is stout en meesterlijk geteekend en geëtst", zegt Kramm. Zie bij de Dichters.

Rittensteyn, moet zijn Kittensteyn, *zie* aldaar.

S [P. S.], N°. 223, 294*a*. ??

S [W. S.], zie Schellinks.

Saedeler (Johann), N°. 21. Kramm vermeld alleen Jan Sadeler de oude, geboren te Brussel in 1550 en overleden te Venetië in 1610, wiens prenten doorgaans zijn geteekend: Saedeler. Nagler, die geen geboortejaar van J. Sadeler junior opgeeft, zegt: die Blätter des alteren und jüngeren

Johann Sadeler sind nicht genau zu scheiden, wenn nicht die spätere Jahrzahl für letztere entscheidet.

Schellinks (Willem), N°. 209. Kunstschilder en etser, geboren te Amsterdam in 1627 (?) en aldaar in 1678 gestorven. (Bijdrage van wijlen Mr. A. D. de Vries Az. in Oud-Holland, 1en Jaargang, 1882.) Zie bij de Dichters.

Sibelius (G), N°. 199. Graveur, die op de helft der 18de eeuw bloeide, waarschijnlijk te Amsterdam, waar verscheidene zijner werken zijn uitgegeven. (Kramm.)

Spirincx *of* Spirinckx (Anthoni *of* Antoon), N°. 283. Printsnijder en drukker, vader en leermeester van den kunstschilder Peter Spirincx; de laatste geboren. te Antwerpen 1635. (van den Branden, Geschiedenis der Antwerpsche schilderschool, bladz. 1071.)

Staverinus *of* Staverenus (P.), N°. 206. Kunstschilder, was in 1635 gildebroer van het Sint-Lucasgilde te 's-Gravenhage. (Obreen's Archief voor Nederl. Kunstgeschiedenis, V blz. 97.)

Thomas (Johannes *of* Jan), N°. 201. Te Yperen in 1610 geboren en gestorven te Weenen in 1673; opgekweekt in de leerschool van Rubens, is hij een der eersten geweest, die in mezzo-tinto heeft gewerkt, welke prenten zeer zeldzaam zijn (Immerzeel, Kramm.)

V [A. V. V.], *zie* van de Venne.

Veenhuijse *of* Veenhuijsen (Jan), N°. 319*a*. In het midden der 17de eeuw graveur te Amsterdam. Een uitmuntend teekenaar, blijkens zijn werk in von Zesen's Beschrijving van Amsterdam. (Kramm.)

Venne (Adriaen van de *of* van), N°. 157, 184, 217, 299. Kunstschilder en graveur in 1589 te Delft geboren en te 's Gravenhage in 1665 overleden, na het grootste deel van zijn leven te Middelburg te hebben doorgebracht. Hij stamde af uit een vermogend brabantsch geslacht en studeerde te Leiden in de letteren. (Immerzeel, Kramm). Zie bij de Dichters.

Verbeeck (M.), N°. 71. (? ?)

Vingboons *of* Vinckenboons (David), N°. 223. Kunstschilder en graveur, geboren te Mechelen in 1578; hij woonde eerst te Antwerpen, later te Amsterdam, waar hij in 1629 is overleden. (Immerzeel, Kramm.)

Wolsschaten (M. V.), N°. 280. (??)

Wyngaerde (Franciscus van de *of* van), N°. 226. Etser en kunsthandelaar, te Antwerpen in 1612 geboren en omstreeks 1660 overleden. (Immerzeel, Kramm.)

DRUKKERS.

Alkmaar.

Trier (Cornelis van), N°. 233, **1664**.
Ysbrantsz. (Jacob), N°. 168, **1649** (?); 167*a*, **1668**.

Amsterdam.

Bakkamude (Daniel), N°. 21, **1669**.
Bergh (Joannes van den), N°. 272, **1669**.
Biestkens (Abraham), N°. 152, **1621**.
Biestkens (Nicolaes), *ook* Nicolaes van Diest, N°. 140, **1582**; 204, **1621** en **1622**.
Boeteman (Pieter Dircksz.), N°. 39, **1670**; 289, **1670**.
Breugel (Gerrit van), N°. 75, **1616**.
Bruin (Kornelis de), 264, **1655**; 322, **1660**.
Cornelis (Abraham), N°. 10, **1764**.
Cunradus (Christoffel), N°. 43, **1670**.
Diest (Nicolaes van), *zie* Nic. Biestkens.
Egmont (Jacobus van), N°. 40, **1714**; 159.
Egmont (de Erven de Weduwe Jacobus van), N°. 84, **1762**; 108; 258.
Houthaak *of* Houthaek (Tymen *of* Tymon), N°. 169, **1649**; 209, **1654**; 211, **1659**.
Janszoon (Harman), N°. 203, **1608**.
Joosten (Gillis), N°. 191, **1643**.
Koene (Barent), N°. 285, **1765**; 273, **1818**; 286, **1819**; 164; 216; 221; 227; 278; 279.
Koene (S. en W.), N°. 235, **1798**; 328, **1803**; 62; 112; 257; 329.
Loots-Man (de Weduwe van Theunis Jacobsz.), N°. 160; 237, **1670**.
Matthysz. (Paulus), N°. 184, **1645**.
Otsz. (Barent), N°. 87, **1616**.
Paets (Claes Jacobsz.), In de Voorrede, **1613**.
Pauli (Johannis), N°. 19, **1648**.
Pels (Frans), N°. 296 en 297, **1642**.
Putte (de Erve van Hendrik van der), N°. 118.

Antwerpen.

Brussel.

Delft.

Deventer.

Dordrecht.

Enkhuizen.

Gent.

Gouda.

's-Gravenhage.

Groningen.

Haarlem.

Harderwijk.

Harlingen.

Doorn (Evert Idzes van), N°. 198, 1671.

Hasselt.

Rampen (Herman), N°. 90, 1677.

's-Hertogenbosch.

Mont (Steven du), N°. 179, 1669.

Hoorn.

Andriessz. (Willem), N°. 153, 1615.
Beeck (Abraham Isaacxsz. van der), N°. 29, 1658.
Beukelman (Elbert), N°. 145.
Beukelman (Reinier), N°. 130.
Croock (Cornelis), N°. 210, 1667.
Willemsz. *of* Willemssz. (Isaäc), N°. 136, 1624; 137, 1629; 245, 1634; 156, 1644.

Kampen.

Joessen (Steven) [1]), N°. 254*g*.
Liefertsz. *of* Lieffertsz. (Albert), N°. 284, 1611.

Leeuwarden.

Rade (Abraham van), N°. 300, 1617.

Leiden.

Boxe (Daniel Willemsz. van der), N°. 44, 1666.
Cornelisz. en Joris Abramsz. (Ulderick), N°. 147, 1613.
Gelder (Johannes van), N°. 101, 1676; 226, 1676.
Paedts Jacobszoon (Jan), N°. 45, 1611.
Theunisz. (Jan), N°. 141, 1603.

---

[1]) In 1557 gildemeester van het St. Lucasgilde te Kampen; hij drukte reeds in 1530. (Mr. J. I. van Doorninck en Mr. J. Nanninga Uitterdijk. Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel. II, bladzijde 56.)

Rotterdam.

Bezoye (Goverd van), N°. 89, **1706.**
Druckery (De nieuwe), N°. 241, **1664.**
Thompson (J.), N°. 265.
Visser (Simon Simonsz.), N°. 69.

Utrecht.

Poolsum (Jurriaen van), N°. 228, **1670**; 77, **1683.**
Roy (Salomon de), N°. 254*i*, **1598.**

Vlissingen.

Paaynaar (Gillis en Pieter de), N°. 282, **1727.**

Zwolle.

Rampen en F. Clement (D.), N°. 174.

UITGEVERS.

Alkmaar.

Trier (Cornelis van), N°. 233, **1664.**

Amsterdam.

Arents *of* Arentz. (de Weduwe P.), N°. 107, **1693**; 293, **1694.**
Arentsz. en Jan Rieuwertsz. de jonge (Pieter), N°. 80, **1686.**
Beaumont (Willem van), N°. 21, **1669.**
Bergh (Joannes *of* Johannes van den), N°. 64, **1662**; 8, **1663**; 272, **1669.**
Beyts (Fransoys), N°. 87, **1616.**
Biestkens (Nicolaes), *ook* Nicolaes van Diest, N°. 140, **1582.**
Boekholt (Baltes *of* Baltus), N°. 70, **1663**; 6, **1667**; 9, **1668.**
Boeteman (Pieter Dircksz.), N°. 39, **1670.**
Breugel (Gerrit van), N°. 75, **1616.**
Broersz. (Joost), N°. 309, **1645.**

Antwerpen.

Arnhem.

Brugge.

Brussel.

Delft.

Deventer.

Dordrecht.

Enkhuizen.

Gent.

Gouda.

's-Gravenhage.

Groningen.

Haarlem.

Harderwijk.

Hasselt.

Heerenveen.

's-Hertogenbosch.

Hoorn.

Kampen.

Leeuwarden.

Leiden.

Leuven.

Medemblik.

de Rijp.

Rotterdam.

Utrecht.

Veere.

Vlissingen.

Paaynaar (Gillis en Pieter de), N°. 282, 1727.

Wormerveer.

Bóógaert (Willem Symonsz.), N°. 23, 1649.

Zaandam.

Zoet (Hendrik Jakobsz.), N°. 169, 1649.

Zalt-Bommel.

?? N°. 318, 1669.

Zwolle.

Rampen en F. Clement (D.), N°. 174.

INHOUD.